

సంపుటము-XXI

సమావేశము-XI - 14వ శాసన సభ

నంబరు. 5

వెల : రూ. 24-00

21 మార్చి, 2018

బుధవారం (పదకొండవ రోజు)

(శక సంవత్సరము-1940

చైత్రము - 4)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపాలు
ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

విషయ సూచిక

క్రమ సంఖ్య	విషయం	పేజీ నం.
1.	సభ సమావేశం (ఉ.గం. 9.00లకు)	 01-01
2.	వాగ్రూప ప్రశ్నలు - సమాధానాలు	 01-40
3.	నిబంధన 74 క్రింద ప్రకటన - చర్చ (అనంతపురం జిల్లాలో చెరువులను నింపడం గురించి)	 40-81
4.	సభ సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రములు	 82-82
5.	ప్రభుత్వ బిల్లు ప్రవేశపెట్టుట (The Andhra Pradesh Economic Development Board Bill, 2018)	 82-83
6.	ఆర్థిక పద్ధతులు సభకు సమర్పణ	 83-84
7.	గౌరవ సభాపతిచే ప్రకటన ఎ. గౌరవ సభ్యులు ఆటల పోటీల్లో పాల్గొనడం గురించి బి. గౌరవ సభ్యులు బెర్మి పార్కులో సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనడం గురించి	 84-84
8.	శూన్యగంట (జీరో అవర్)	 84-95
9.	వ్యవసాయంపై స్వల్పవ్యవధి చర్చ	 96-145
10.	ఆర్థిక పద్ధతులపై చర్చ	 145-188
11.	సభ వాయిదా (సా. గం. 5.03 ని.లకు)	 188-188

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ
ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	ః	డా. కోడెల శివప్రసాదరావు
ఉప సభాపతి	ః	శ్రీ మండలి బుద్ధప్రసాద్
కార్యదర్శి(ఇంచార్జ్)	ః	శ్రీ ఎం. విజయరాజు
ఉప కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ పి.బాలకృష్ణమాచార్యులు
సహాయ కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ పి.వి.సుబ్బారెడ్డి శ్రీ కె.రాజకుమార్ శ్రీమతి ఆర్.వనితారాణి శ్రీమతి డా.వై.కామేశ్వరి శ్రీ ఇ. సంజీవరావు శ్రీ కె.వెంకటేశ్వరరావు శ్రీ డి.జగన్మోహన్రావు శ్రీ బి.ప్రభాకర్రావు
చీఫ్ రిపోర్టర్	ః	శ్రీ శ్రీనివాస్ అల్లాడి

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ
బుధవారం, తేది 21 మార్చి, 2018

* * *

(ఉ.9.00గంటలకు సభ ప్రారంభమైనది. గౌరవ సభాపతి అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్రశ్న నెం.3820 (91)

ప్రశ్న నెం.3820 (91)   అనకాపల్లిలో ఉచితంగా విద్యుత్ స్తంభాలు వేయుట

శ్రీ పీలా గోవింద సత్యనారాయణ - ఎం.ఎల్.ఎ.,

గౌరవనీయులైన ఇంధన శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) అనకాపల్లిలో విద్యుత్తు సబ్స్టేషన్ నిర్మాణం కోసం రూ.5.00 కోట్ల విలువ కలిగిన ప్రైవేట్ భూమిని ఉచితంగా ప్రభుత్వానికి ఇచ్చిన విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ) కరెంటు స్తంభాలను ఏర్పాటు చేయుటకు ఈపీడిసీఎల్ పైకాన్ని వసూలు చేస్తున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;
- ఇ) అయితే, అనకాపల్లిలో ఉచితంగా కరెంటు స్తంభాలను ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా?

గౌరవనీయులైన ఇంధన శాఖ మంత్రి (శ్రీ కిమిడి కళావెంకట్రావు):

- అ) ఐపిడిఎస్ క్రింద గవరపాలెం వద్ద ఇండోర్ సబ్స్టేషన్ నిర్మాణం కోసం అనకాపల్లి మునిసిపాలిటీ గవరపాలెంలోని టిఎస్.నెం.649, సాధారణ మార్కెట్ యార్డ్లో 12 సెంట్ల విస్తీర్ణం గల భూమిని, విశాఖపట్నం జిల్లా కలెక్టరు ప్రాసీడింగుల ప్రకారం అనకాపల్లి తహశీల్దారుకు అప్పగించారు.
- ఆ) ప్రస్తుతం ఉన్న స్తంభాలకు అదనంగా కరెంటు స్తంభాలను ఏర్పాటుచేయడం కోసం లేదా కొత్త సేవల అవసరం దృష్ట్యా కొత్త స్తంభాలను ఏర్పాటుచేయడం కోసం లేదా కరెంటు స్తంభాల తరలింపులకు అమలులో ఉన్న ఏపీఈపీడిసీఎల్ నియామాల క్రింద అంచనా వ్యయం ప్రకారం దరఖాస్తుదారు చెల్లించాల్సిన కనీస చెల్లింపులను ఏపీఈపీడిసీఎల్ అంచనా వేసి తెలియజేస్తుంది.
- ఇ) దెబ్బతిన్న మరియు తుప్పుపట్టిన స్తంభాలు ఏవైనా ఉన్నట్లయితే వాటిని ఉచితంగా మెరుగుపరచి పునర్ నిర్మించడమవుతుంది.

శ్రీ పీలా గోవింద సత్యనారాయణ(అనకాపల్లి) : అధ్యక్షా, అనకాపల్లి నియోజకవర్గంలోని చింతాడ వీధిలో రోడ్డు విస్తరణ చేపట్టారు. అక్కడ 45 పోల్స్ అవసరమయ్యాయి. జీవీఎంసీ స్థలాన్ని ఈపీడిసీఎల్ కు ఉచితంగా ఇచ్చినా కూడా వారు స్పందించడంలేదు. ఈ విషయంలో మేం ఇంధన శాఖా మంత్రిగారిని కలిసి విన్నవించగా మా వినతిపత్రంపై మంత్రిగారు వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోమని నవంబర్ నెలలో ఎండార్స్ కూడా చేశారు. కానీ ఈరోజు వరకు ఆ పోల్స్ మార్చలేదు. అందువలన ప్రజలు చాలా అసౌకర్యానికి గురవుతున్నారు. అలాగే బొజ్జలకొండ దగ్గర కూడా ఆర్ అండ్ బి శాఖ మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చి రెండు సంవత్సరాలైనది. కానీ సంబంధిత ఆర్ అండ్ బి శాఖాధికారులు మా దగ్గర బడ్జెట్ లేదని, అంచనాలు తయారుచేసేటప్పుడు పోల్స్ మార్చడానికి అంచనా వేయలేదని చెప్పడంతో అది కూడా నత్తనడకన సాగుతోంది. కొత్తగా ఎక్కడైనా రోడ్ల విస్తరణ చేపట్టినా, రోడ్ల మరమ్మత్తులు చేపట్టినా ఈపీడిసీఎల్ సంబంధిత శాఖలతో సమన్వయం చేసుకొని వేగవంతంగా చేయకపోవడంవలన ప్రజలు చాలా అసౌకర్యానికి గురవుతున్నారు. మా నియోజకవర్గంలో సబ్స్టేషన్ కు స్థలం ఉచితంగా ఇచ్చాం. అక్కడ రూ.5కోట్ల విలువైన స్థలం ఉచితంగా ఇచ్చినప్పుడు ఆయా శాఖాధికారులు జిల్లాలో సమన్వయం చేసుకోవాలి. మేం ప్రతి విషయాన్ని కూడా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళ్లడంతోబాటు తమద్వారా విన్నవించుకుంటున్నాం. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రోడ్ల విస్తరణకు ప్రథమ ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నాం కాబట్టి ప్రజలు కూడా సహకరిస్తున్నారు. కానీ ఆ పనులు నత్తనడకన సాగడంవలన ప్రజలు అసౌకర్యానికి గురవుతున్నారు కాబట్టి పనులను వేగవంతం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈపీడిసీఎల్ నుంచి గత సమావేశంలో మంచి శుభవార్త విన్నాం. బలహీనవర్గాల కాలనీల మీద ఇళ్లపై వెళ్తున్న విద్యుత్ లైన్లను తరలించినందుకు మీద్వారా మంత్రిగారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. బీసీ, ఎస్సీ కాలనీలకు చెందినవారు విద్యుత్ లైన్లను తరలించినందుకు చాలా సంతోషంగా ఉన్నారు. అదే విధంగా రోడ్ల విస్తరణకు సంబంధించి ఆర్ అండ్ బి గానీ, జీవీఎంసీ గానీ, పంచాయతీరాజ్ శాఖలకు కూడా బలహీనవర్గాల కాలనీలకు ఎలా సడలింపు ఇచ్చారో ఆ విధంగా సడలింపు ఇచ్చి తోడ్పడాలని మీద్వారా సంబంధిత మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి.సి.జనార్దన రెడ్డి (బనగానపల్లె) : అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. ఇందాక గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు ప్రతి నియోజకవర్గంలోని ప్రతి గ్రామంలో ఈ సమస్యలున్నాయి. మా జిల్లా పరిషత్ సమీక్షా సమావేశంలో ఇదే అంశంపైన దాదాపు గంటన్నర సమయం చర్చించడం జరిగింది. ఎన్ని చర్యలు జరిగినా, శాసనసభలో ఎన్ని తీర్మానాలు చేసినా క్షేత్రస్థాయిలో మాకు చాలా ఇబ్బందులు ఎదురవుతున్నాయి. మీరు కూడా రైతు కుటుంబం నుంచి వచ్చినవారే కాబట్టి ఆ రైతుల కష్టాలు, కన్నీళ్లు చూడండి. ఏదైనా గాలివానకు గానీ, ఇతరత్రా గానీ ఒక స్తంభం పడిపోతే దాని స్థానంలో కొత్త స్తంభం వేయడానికి పది నుంచి పదిహేను రోజులు తీసుకుంటున్నారు. ఆ పది, పదిహేను రోజులు మోటారు పనిచేయక రైతులు పంటలు నష్టపోతున్నారు. అందరూ కాదు కానీ, కొంతమంది ఏకాక వల్ల రైతులు కన్నీళ్లు పెట్టుకొని మరలా వ్యవసాయం చేయాలంటే వెనకాడుతున్నారు. రైతే రాజు అని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది, ఎన్నో

విధాలుగా రైతులకు సహాయం చేస్తున్నది కాబట్టి ఎక్కడైనా రైతులు స్తంభాలు పడిపోయినా, ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లు పాడైపోయినా ఆ శాఖ ద్వారా వారికి చాలా అన్యాయం జరుగుతున్నది. దీన్‌దయాల్ పథకం కూడా ఒకటి వచ్చింది కాబట్టి దాని గురించి అడిగితే మా వద్ద అటువంటి పథకం లేదని అధికారులు చెబుతున్నారు. దయచేసి వీటిమీద చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా.ఎ. ఆనందరావు (అమలాపురం): అధ్యక్షా, విద్యుత్ శాఖలో విద్యుత్ స్తంభాల గురించి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రస్తుతం 15వేల కి.మీ. సిసి రోడ్లు వేస్తున్నందున ఆ గ్రామాలలో స్తంభాలు మార్పడం పంచాయతీలకు పెనుప్రమాదంగా మారింది. లైన్లు, పోల్స్ మార్పడానికి డబ్బులు కట్టి కొత్త లైన్ వేయాలంటే కొన్ని నిబంధనలున్నాయి. విద్యుత్ శాఖ ఏ ప్రాంతంలో స్తంభాలు వేస్తుంటే ఆ ప్రాంతంలో అనగా పంచాయతీరాజ్, ఆర్ అండ్ బి, ఇరిగేషన్ శాఖలనుంచి అనుమతులు తీసుకొన్న తరవాత, క్షేత్రస్థాయికి వెళ్లి రోడ్లకు అడ్డు రాకుండా స్తంభాలు వేయాలి. కానీ స్తంభాలు వేయడానికి విద్యుత్ శాఖ టెండరు పిలవగా ఆమోదం పొందిన కాంట్రాక్టరు ఎక్కడ తనకు వీలుగా ఉందనుకుంటే అక్కడ స్తంభం వేస్తారు. ఆ తరవాత రోడ్ల విస్తరణ చేయాలంటే అడ్డు వస్తున్నాయి. అప్పుడు స్తంభం మార్పడానికి చాలా ఎక్కువ డబ్బు కట్టమని విద్యుత్ సంస్థలు డిమాండ్ చేస్తున్నాయి. అసలు పర్మిషన్ లేకుండా స్తంభం వేయడం తప్పు, కానీ వేసిన తరవాత వాటిని తీయమంటే వాటిని తీయడానికి కూడా డబ్బులు కట్టమంటే గ్రామ పంచాయతీలకు పెనుభారంగా తయారైనది. ఒక చోట ఆర్ అండ్ బి రహదారికి రూ.10కోట్లు మంజూరైతే అందులో రూ.80లక్షలు విద్యుత్ స్తంభాల పిష్టింగుకు కట్టాల్సి వస్తున్నది. అంతకంటే దారుణం ఏమీ లేదు. ఇకనుంచి రాష్ట్రంలో ఎక్కడ కొత్త స్తంభం వేసినా ఆ స్థలం ఇరిగేషన్, పంచాయతీరాజ్, ఆర్ అండ్ బి శాఖలకు సంబంధించినది అయితే వారినుంచి అనుమతి తీసుకొని అడ్డులేకుండా వేసుకోవాలి. స్తంభాలు మార్చినప్పుడు కనీస ఛార్జీలు వసూలు చేసి స్తంభాలు కోరిన వెంటనే మార్చాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పెందుర్తి వెంకటేశ్ (రాజానగరం): అధ్యక్షా, విద్యుత్ శాఖ పనితీరు ఎలా ఉన్నదంటే, మీ ఇంటికొస్తే ఏం ఇస్తావు, మా ఇంటికొస్తే ఏం తెస్తావు అన్న చందంగా ఉంది. వారికి కావలసిన సదుపాయాలన్నీ ప్రభుత్వం కల్పిస్తే వారి నుంచి మనం ఏం కోరుకున్నా కూడా ప్రతి దానికి రేటు ఫిక్స్ చేసి ఆ రేటు ఇస్తేనే చేస్తామనే రీతిలో వారి విధానం కొనసాగుతున్నది. మునిసిపాలిటీలలో, కార్పొరేషన్లలో ఈ విధానం లేదు. కానీ గ్రామ ప్రాంతాలలోనే మాకు స్థలం ఇస్తేనే సబ్‌స్టేషన్ కడతాం, స్థలం ఇస్తేనే, డబ్బు కడితేనే పనులు చేస్తామనే ధోరణి ఉంది. వారు ప్రభుత్వం నుంచి పొందుతున్నదానిలో ప్రజలకు ఇచ్చే విధంగా సౌకర్యాలు కలుగచేయాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కిమిడి కళా వెంకటరావు (ఎచ్చెర్ల) : అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు గోవింద సత్యనారాయణగారు ప్రస్తావించిన రోడ్డు బీవీఎంసీ విస్తరణలో ఉన్నది. ఆ విధంగా రహదారులు, భవనాలశాఖ కూడా

రహదారులను విస్తరిస్తుంటుంది. ఏ శాఖకు సంబంధించి రోడ్ల విస్తరణ జరిగేటప్పుడు ఆ విస్తరణకు అయ్యే ఖర్చులో పోల్స్ మార్పడానికి అయ్యే ఖర్చును కూడా అంచనాలలో పొందుపరచి అంచనాలు తయారుచేయాల్సిన శాఖలు వాటి గురించి పట్టించుకోకుండా అంచనాలు తయారుచేయడంతో ఇబ్బంది వస్తున్నది. విద్యుత్ శాఖ కూడా ప్రభుత్వంలోని ఒక శాఖే కాబట్టి దీనికి కూడా బడ్జెట్ కేటాయింపులు ఉంటాయి. బడ్జెట్ లో కేటాయింపులు తగ్గితే వినియోగదారులపై భారం మోపాల్సి వస్తుంది. విద్యుత్ ఛార్జీలు పెంచబోమని మనం గత సంవత్సరంనుంచి చెబుతున్నాం కాబట్టి రేటు పెంచే సమస్య లేదు. కానీ విద్యుత్ వినియోగించుకొనే శాఖలు అనగా పంచాయతీరాజ్, ఆర్ అండ్ బి అదే విధంగా మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధిశాఖలోని బీవీఎంసీ గానీ, ఇరిగేషన్ శాఖ కానీ వారు రోడ్లు విస్తరించాలని అనుకొన్నప్పుడు పోల్స్ మార్పడానికి అయ్యే ఖర్చును అంచనాలలో పొందుపరచాలి. జాతీయ రహదారుల ప్రాధికార సంస్థ రోడ్ల విస్తరణ చేపట్టినప్పుడు అనగా విశాఖపట్నం నుంచి భోగాపురం వరకు జాతీయ రహదారిని నాలుగు లేన్ల నుంచి ఆరు లేన్లుగా చేస్తున్నందుకు జాతీయ రహదారి వెంట విద్యుత్ పోల్స్ మార్పడానికి అవసరమైన రూ.70కోట్లను అంచనాలలో పొందుపరచింది. ఆ విధంగా రోడ్లు విస్తరణతోబాటు స్తంభాలు కూడా మార్పడం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా మిగతా శాఖలు కూడా వారు చేయాల్సిన పనులు చేస్తే సభ్యులకు ఈవిధమైన ఆందోళన కలుగదు.

9.10 AM

అధ్యక్షా, ఏది ఏమైనప్పటికీ జనార్థన్ రెడ్డి గారు, ఆనందరావు గారు, వెంకటేష్ గారు వీళ్లు మాట్లాడిన సమస్యలు వాళ్ల ప్రజా ప్రతినిధుల ముందు ఉన్నాయి. దీనిని మిగతా శాఖలతో సమన్వయం చేసుకుని ఏ విధంగా పరిష్కరించాలో ఆలోచించి తప్పకుండా చేస్తామని తమరి ద్వారా సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్.వి.ఎస్.ఎస్.వర్మ(పితాపురం): నమస్కారం అధ్యక్ష. లూజ్ స్పాన్స్ చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయి. అది ఖర్చుతో కూడుకున్న పని కాదు. ఎక్కడా పల్లెటూళ్లలో అవి చేయడం లేదు. Uneven lines అంటే రోడ్డు మీద పంపకుండా ఇంటి మీదుగా లాగేసిన లైన్స్ ఉన్నాయి. అదనంగా ఒక పోల్ గానీ, రెండు పోల్స్ గానీ వేస్తే ఆ లైన్స్ మనం ఫిట్ చేయవచ్చు. అటువంటివి కూడా గ్రామాల్లో చాలా ఇబ్బందికర పరిస్థితుల్లో ఉన్నాయి. హుదుద్ తుపాను సందర్భంగా ఏవైతే పోల్స్ మంజూరు చేశారో, మాకు జెట్టి దగ్గర ఇప్పటి వరకూ కరెంటు పోల్స్ లేవు. బడ్జెట్ కావాలని చాలాసార్లు చెబుతున్నాం. కానీ అధికారులు డబ్బులు లేవని చెబుతున్నారు. కొన్ని ఏరియాల్లో పైన సిమెంటు పోల్స్, కింద సిమెంటు పోల్స్ మధ్యలో రాడ్లు ఉన్నాయి. అవి కూడా రీఫ్లీస్ చేయడం లేదు. అవి ఎప్పుడు పడిపోతాయో, ఎవరిమీద పడిపోతాయో తెలియని పరిస్థితి ఉంది. అందుచేత పెట్టుబడి తక్కువ ఉంటుంది కాబట్టి ఇళ్ల

మీదుగా వెళ్ళిన uneven lines ని రోడ్డు మీదకు మార్చే విధంగా చూడాలని నేను గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి.జోగేశ్వరరావు (మండపేట): అధ్యక్షా, బి.సి., ఎస్సీ ఏరియాల్లో చాలా ఇళ్లమీద పైన కరెంటు వైర్లు ఉంటున్నాయి. ఆ వైర్లను పిష్టే చేస్తామని లోగడ అసెంబ్లీలో ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు కూడా సభకు హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ అప్పటి నుంచి ఇవాల్టి వరకూ దానిమీద ఎలాంటి పురోగతి లేదు.

శ్రీ కిమిడి కళా వెంకట్రావు (ఎచ్చెర్ల): అధ్యక్షా, వర్మ గారు, జోగేశ్వరరావు గారు అడిగిన ప్రశ్నలు మేము పరిగణనలోకి తీసుకుని వారి నియోజకవర్గాల్లో ఉండే కార్యక్రమాలను పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

MR.SPEAKER: Question No.3789 (92) Minister for Irrigation.

ప్రశ్న నెం.3789 (92) బద్వేలు నియోజకవర్గంలో కొన్ని మండలాలకు సాగునీరు

శ్రీ తిరివీది జయరాములు - ఎం.ఎల్.ఏ.,

గౌరవనీయులైన జలవనరుల నిర్వహణ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ;

- సాగునీరు మరియు త్రాగునీరు లేక బద్వేలు నియోజకవర్గంలోని బద్వేలు, అట్లూరు మరియు గోపవరం లోని ప్రజలు మరియు రైతులు కష్టాలు పడుతున్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా?
- అయితే, 1 టి.ఎం.సి సోమశిల ప్రాజెక్టు బ్యాక్ వాటరును ఎత్తిపోసి సదరు మండలాలలో త్రాగునీటి మరియు సాగునీటి అవసరాలను తీర్చే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా;
- అయితే, ఎప్పటిలోగా పనులు ప్రారంభిస్తారు?

జలవనరుల నిర్వహణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు) :

అ) అవునండీ.

ఆ) అవునండీ.

ఇ) ఈ ప్రతిపాదన దర్యాప్తులో ఉంది.

శ్రీ తిరివీది జయరాములు (బద్వేలు): అధ్యక్షా, సోమశిల ప్రాజెక్టు అనేది బద్వేలు నియోజక వర్గానికి సంబంధించిన మండలాల్లో కట్టబడింది. అక్కడ గోపవరం, అట్లూరు అనే మండలాల్లో దాదాపుగా 150 గ్రామాలు ముంపునకు గురయ్యాయి. అప్పటి నుంచి ఇంటికొక ఉద్యోగం ఇస్తామని చెప్పారు. వాళ్ళకు కనీసం వెనుక జలాలు కూడా ఇచ్చే పరిస్థితిలో లేరు. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా హామీ ఇచ్చి ఉన్నారు. కచ్చితంగా అక్కడున్న గ్రామాలన్నీ లబ్ధి పొందే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే ఆ ఫైలు రన్ అవుతోంది కాబట్టి సోమశిల వెనుక జలాల ఎత్తిపోతల పథకం కింద మాకు ఒక టిఎంసీ నీళ్లు ఇస్తే తాగడానికి, సాగునీటికి రెండింటికీ ఉపయోగపడే విధంగా ఉంటుందని కోరుతున్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు (మైలవరం): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు తెలియచేసిన విధంగా సోమశిల ముంపు ప్రాంత గ్రామాలు బద్వేలు గానీ, మిగతా గ్రామాల ప్రజలు గానీ, రైతులు గానీ చాలా పెద్ద యెత్తున సహకరించారు. బద్వేలు మరియు గోపవరం మండలాల్లో పది చెరువులకు 200 MCFT నీళ్లు ఈ సంవత్సరం ఇచ్చాము. అట్లూరు మండలంలో కూడా 6 చెరువులకు 80 MCFT ఇచ్చాం. మొత్తం 280 MCFT ఈ సీజన్లో 16 చెరువులకు ఇవ్వడం జరిగింది. ఒక టిఎంసీ నీళ్లను ఆ ప్రాంతంలో తాగునీరు, సాగునీటికి ఎప్పటి నుంచో ఇవ్వాలని ఆ ప్రాంత రైతాంగం, ప్రజలు కోరుతున్నారు. IDC వారు కూడా దీనికి సంబంధించి కార్యక్రమాలన్నీ దర్యాప్తులో ఉన్నాయి. తప్పకుండా కడప జిల్లాలోని సోమశిల ప్రాజెక్టు ముంపు ప్రాంతం ఏదైతే ఉందో, ఆ ప్రాంతాలకు తాగునీరు, సాగునీరు ఇచ్చేందుకు ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. ఆ విధంగా ముందుకు వెళుతున్నాం.

MR.SPEAKER: Question 3827 (93) Minsiter for Irrigation.

ప్రశ్న నెం. 3827 (93)

సోమశిల - స్వర్ణముఖి కాలువ పనుల పురోగతి

శ్రీ కురుగొండ రామ కృష్ణ - ఎం.ఎల్.ఏ.,

గౌరవనీయులైన జలవనరుల నిర్వహణ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ;

అ) సోమశిల-స్వర్ణముఖి అనుసంధాన కాలువ పనుల పురోగతి వివరాలేమిటి;

ఆ) సదరు కాలువ పనులు త్వరగా పూర్తి చేసి, సాగునీటిని అందించుటకు ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి?

జలవనరుల నిర్వహణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ దేవిసేని ఉమామహేశ్వరరావు)

అ) సోమశిల కండలేరు వరద ప్రవాహ కాలువ 12.500 కి.మీ నుండి సోమశిల స్వర్ణముఖి లింకు కాలువ ప్రారంభమయి 100.425 కి.మీ పొడవున ప్రవహిస్తుంది. ఎస్.ఎస్.జి కాలువ కుడివైపున ఉన్న 1.10 లక్షల ఎకరాల విస్తీర్ణానికి ఎగువ స్థాయి భూములకు సాగు నీటి సౌకర్యాలను కల్పించాలని ఈ కాలువ ఉద్దేశిస్తుంది. ఈ పనిని మూడు ప్యాకేజీలుగా విభజించడమయింది. అవి ప్యాకేజీ నెం.15 (0.000 కి.మీ నుండి 9.500 కి.మీ వరకు); ప్యాకేజీ నెం. 16 (9.500 కి.మీ నుండి 39.000 కి.మీ వరకు). ప్యాకేజీ నెం.17 (39.900 కి.మీ నుండి 100.425 కి.మీ వరకు). 1,224 హెక్టార్ల విస్తీర్ణం మేరకు ప్రభుత్వం అటవీ, వన్యమృగ క్లియరెన్స్ అంశాల కారణంగా ప్యాకేజీ-15, ప్యాకేజీ-16కు దగ్గరగా ఉండాలని అనుమతిని ఇచ్చింది. ప్యాకేజీ నెం.17 పనులు (నెల్లూరు జిల్లా 59,724 ఎకరాలు; చిత్తూరు జిల్లా 18,740 ఎకరాలు) పురోగతిలో ఉన్నాయి. ఇప్పటివరకు అయిన వ్యయం రూ.253.36 కోట్ల ఒప్పందపు విలువకు గాను రూ.140.16 కోట్లు (55.32 శాతం) గా ఉంది. 46.39 కి.మీ. మొత్తం పొడవుకు గాను ఇప్పటివరకు పూర్తి చేసిన కాలువ పొడవును 38.57 కి.మీ ఉంది. మిగిలిన పనులు పురోగతిలో ఉన్నాయి.

0.000 కి.మీ నుండి 56.000 కి.మీ వరకు తొలగించడానికి రీచ్ కు బదులుగా జలవనరుల కోసం ప్రత్యామ్నాయ ప్రతిపాదనలకు సంబంధించి సవివరమైన విచారణను నిర్వహించటమయినది.

ప్రతిపాదన 1 :- ఎస్.ఎస్.ఎల్ కాలువకు 11 ప్రవేశద్వారాలను ఏర్పాటు చేస్తూ స్థానిక వాగుల నుండి 1.650 టి.యం. సి. నీటి ప్రవేశానికి ప్రతిపాదించడమయింది. ఈ పనిని రూ.85.73 కోట్ల ఒప్పందపు విలువలో ప్రస్తుతం ఉన్న ఏజెన్సీకి అప్పగించడమయినది. ఈ పని కూడా పురోగతిలో ఉంది.

ప్రతిపాదన 2 :- ఎస్.ఎస్.జి కాలువ నుండి 34,100 కి.మీలో 2.365 టి.యం.సిల నీటిని తోడి ప్రతిపాదించిన అల్తూరుపాడు రిజర్వాయరుకు బదలాయిస్తూ మరియు ఎస్.ఎస్.ఎల్ కాలువకి 56.250 కి.మీల పొడవున నీటిని పంపాలని ప్రతిపాదించడమయింది. 09-03-2018 తేదీ గల జలవనరులు (ప్రాజెక్టు-II) శాఖ జి.ఒ నెం.16 ద్వారా అల్తూరుపాడు ఎత్తిపోతలు (రూ.12,376.50 లక్షలు) అల్తూరుపాడు రిజర్వాయరు ఏర్పాటు కోసం (రూ.31,039.00 లక్షలు) మంజూరు చేయడమయింది. టెండర్లను వెంటనే పిలిచి 15-05-2018 నాటికి పనులను ప్రారంభించడమవుతుంది.

ఆ) ఈ రెండు ప్రతిపాదనలకు ప్రభుత్వం అనుమతిని ఇచ్చింది. తక్షణమే పనులను ప్రారంభించాలని, మొత్తం పనిని 2018, డిసెంబరు నాటికి పూర్తి చేయాలని ఆదేశించింది. అల్తారుపాడు ఎత్తపోతలతో పాటు సోమశిల స్వర్ణముఖి లింక్ కాలువ పనులను, ప్రాధాన్యత ప్రజెక్టులలో అల్తారుపాడు రిజర్వాయర్ ను జాబితాపరచడమయింది. అంచనా తేది లోపల ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసేందుకు అన్ని ప్రయత్నాలు చేయడమవుతుంది.

శ్రీ కురుగొండ రామకృష్ణ (వెంకటగిరి): అధ్యక్షా, అవర భగీరథుడు, రైతు బాంధవుడు అయినటు వంటి మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి ఆలోచన ఫలితమే, శాశ్వత కరవు నివారణ కొరకై మెట్ట భూములను సస్యశ్యామలం చేసి, మెట్ట ప్రాంత రైతులను ఆర్థికంగా ఎదుగుటకు చేయు నిర్మాణమే ఈ సోమశిల, స్వర్ణముఖి లింకు కెనాల్. అయితే సోమశిల, స్వర్ణముఖి కెనాల్ దూరం 44.425 కిలోమీటర్లు. ఈ కెనాల్ నిర్మాణం అంచనా విలువ రూ.220 కోట్లు. అయితే ప్రస్తుతం రూ.150 కోట్లు పనులు మాత్రమే పూర్తయ్యాయి. ఈ కాలువ పూర్తి చేయుటకు చెలికంపాడు, కుర్ణగుంట, సి.సి.ఖండ్రీక గ్రామాల్లో తగు చర్యలు తీసుకుని అటవీ శాఖ అనుమతులు సత్వరమే ఇవ్వాలి. అయితే ఈ కాలువ ద్వారా 78,460 ఎకరాలను సాగు చేయడం జరుగుతుంది. అయితే అందులో నెల్లూరు జిల్లాలోని వెంకటగిరి, గూడూరు, సూళ్లూరుపేట నియోజకవర్గాల్లో 59,724 ఎకరాలు సాగు చేయడం జరుగుతుంది. ముఖ్యంగా కాలువ ఏర్పాటు చేసిన OTS SLUICE నుంచి చెరువులకు లింకు కెనాల్ ఏర్పాటు చేయాలి. అయితే ఈ లింకు కెనాల్ నిర్మాణ కాలువల అంచనాలు ప్రస్తుతం ఉన్న సోమశిల, స్వర్ణముఖి లింక్ కెనాల్ అంచనాల్లో చూపించలేదు. ఈ లింక్ కెనాల్ అంచనాలను వెంటనే తయారు చేయించి కావలసిన నిధులు విడుదల చేసి కాలువ నిర్మాణం పూర్తి చేయించిన ఎడల దిగువున ఉన్న చెరువులకు వర్షపు నీటిని మళ్లించి భూములకు నీరు అందించవచ్చు. అయితే ఈ లింకు కెనాల్ పనులకు “నీరు-చెట్టు” పథకం కింద త్వరగా నిధులను మంజూరు చేయించిన ఎడల పూర్తిగా చేయించవచ్చు. అయితే వెంకటగిరి మండలం నందు పారోలు, చిలకంపాడు గ్రామాలకు వ్యవసాయ భూమిలోకి పోవుటకు మధ్యలో ఉన్న కాలువ నిర్మాణం జరుగుతున్నది. రైతులు గ్రామాల్లో నుంచి పంట పొలాల్లోకి దాటిపోవుటకు, పశువులు మేతకు పోవుటకు వీలులేక ఇబ్బందిగా ఉంది. అందువలన పై రెండు గ్రామాల్లో పైన బ్రిడ్జిలు నిర్మించాలి. అధికారులను అడిగితే ఆ ప్రతిపాదన లేదని చెబుతున్నారు.

9.20 am.

ఈ లింకు కాలువల ద్వారా మెట్ట భూములకు నీళ్ళిచ్చి వ్యవసాయానికి అనుకూలంగా చేయడం వల్ల రైతులు ఆర్థికంగా స్థిరపడతారు. కాబట్టి దయచేసి గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు మరియు జలవనరుల

శాఖామంత్రిగారు ఈ కాలువలను త్వరితగతిన పూర్తి చేయించి రైతులను ఆదుకోవాల్సిందిగా కోరుతున్నాము.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వర రావు : అధ్యక్షా, తప్పకుండా గౌరవ సభ్యులు రామకృష్ణగారు చెప్పిన చెరువుల్లో నీళ్లు నింపడంలో గానీ, అక్కడ కావాల్సిన బ్రిడ్జిల నిర్మాణం చేయడంలో గానీ, దీని ద్వారా ఆల్తూరుపాడు, బాలాజీ, వేణుగోపాల సాగర్, మల్లెమడుగు ఈ ప్రాంతంలో చిత్తూరు జిల్లాలో పెద్దఎత్తున ఉపయోగం జరుగుతుంది. అట్లాగే చిత్తూరు జిల్లాలో ఈ మూడు రిజర్వాయర్ల విషయంలో ఒక ఆలోచన ఉంది. జిఎన్ఎస్ఎస్ ఫేజ్-2 క్రింద ఫారెస్ట్ ఏరియాలో సుమారు రూ.50 కోట్ల మొత్తాన్ని ఖర్చు పెట్టినా అక్కడి కాలువ పనులు ముందుకెళ్లని పరిస్థితుల్లో ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ ప్రాజెక్టులను సందర్శించిన సందర్భంగా ఈ విధంగా నీళ్లు తెచ్చుకోవచ్చు కదా, ఈ ప్రాంతాలన్నీ బాగుపడతాయనే ఒక ఆలోచనను మా అధికారులకు ఇవ్వడం వలన ఈ ప్రతిపాదనలు కార్యరూపంలోకి వచ్చాయి. గౌరవ సభ్యులు రామకృష్ణగారు చెప్పిన కార్యక్రమాలను తప్పకుండా చేస్తామని తమరి ద్వారా సభకు మరియు రైతాంగానికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కురుగొండ రామకృష్ణ : అధ్యక్షా అక్కడి పేదవాళ్ల పొలాలకు నష్ట పరిహారాన్ని చెల్లించే విషయంలో ఫారెస్ట్ వాళ్లు రెవెన్యూ వారి మీద, రెవెన్యూ వాళ్లు ఫారెస్ట్ వారి మీద చెప్పడం వలన నేటి వరకు అక్కడ కాంపెన్సేషన్ చెల్లించలేదు. దానిని కూడా పరిశీలించి నష్టపరిహారం వచ్చే విధంగా చూడాల్సిందిగా గౌరవ మంత్రి గారిని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వర రావు : అధ్యక్షా నిర్వాసితులకు తగు న్యాయం జరుగుతుంది. ఫారెస్ట్ అండ్ రెవెన్యూ అధికారులతో చర్చించి ఆ సమస్యను కూడా పరిష్కరించడం జరుగుతుంది.

ప్రశ్న నెం.3733(94)

రాష్ట్రంలో స్మార్ట్ పల్స్ సర్వే

సర్వశ్రీ

కాకాని గోవర్ధన్ రెడ్డి,

పీడిక రాజన్నదొర,

నారాయణ స్వామి - ఎమ్మెల్యేలు.

గౌరవసీయులైన ఆర్థిక శాఖామంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ) ఏ మేరకు స్మార్ట్ పల్స్ సర్వేను ప్రభుత్వం నిర్వహించింది?

అ) స్మార్ట్ పల్స్ సర్వేలో తమ పేర్లు నమోదు చేయని వారికి మార్చి నెల నుండి రేషన్ ఇవ్వరాదని ప్రభుత్వం ఏదైనా నిర్ణయం తీసుకున్నదా?

ఇ) అయితే, అందుకు గల కారణాలేమిటి?

గౌరవనీయులైన ఆర్థిక శాఖామంత్రి (శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు)గారి సమాధానం:

అ) అవసరమైన మరియు అర్హత గల పౌరులకు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు/పథకాలను రూపొందించడానికి ప్రభుత్వానికి సహాయపడే మౌలిక జనాభా సంబంధిత మరియు ఇతర వివరాలను సేకరిస్తూ స్మార్ట్ పల్స్ సర్వే లేదా ప్రజా సాధికార సర్వే యావత్ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర జనాభాను వర్తింపజేసింది.

వివరాలు	మొత్తం	పట్టణం	గ్రామీణ
సర్వే చేసిన మొత్తం జనాభా	4,35,19,037	1,15,33,337	3,19,85,700
సర్వే చేసిన మొత్తం కుటుంబాలు	1,38,38,892	34,60,486	1,03,78,406
సర్వే చేసిన మొత్తం పురుషులు	2,18,00,721	57,16,793	1,60,83,928
సర్వే చేసిన మొత్తం స్త్రీలు	2,16,96,221	58,10,803	1,58,85,418
సర్వే చేసిన మొత్తం హిజ్రాలు	22,095	5,739	16,356

ఇకపై ద్వారా గ్రామ స్థాయిలో వారి వివరాలను తాజా పరిచేందుకు పౌరులకు వీలు కల్పించే స్మార్ట్ పల్స్ సర్వే ఒక శక్తివంతమైన సర్వేగా ఉంది.

(ఎ) గత ఒక నెలలో కొత్తగా చేపట్టిన సర్వే విధానాలు:

వివరాలు	మొత్తం	పట్టణం	గ్రామాలు
గత ఒక నెలలో సర్వే చేయబడిన పౌరుల సంఖ్య	12,170	5,117	7,054
గత ఒక నెలలో సర్వే చేయబడిన కుటుంబాల సంఖ్య	7,442	3,320	4,122

(బి) గత ఒక నెలలో కొత్తగా చేసిన తాజా వివరాలు:

వివరాలు	మొత్తం	పట్టణం	గ్రామాలు
గత ఒక నెలలో తమ వివరాలను తాజాపరచిన పౌరుల సంఖ్య	32,250	11,793	20,457
గత ఒక నెలలో తమ వివరాలను తాజాపరచిన కుటుంబాల సంఖ్య	28,403	10,374	18,029

(ఆ) లేదండీ.

(ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ ఆలపాటి రాజేంద్రప్రసాద్ (తెనాలి): అధ్యక్షా ఈ పల్స్ సర్వే అనేది చాలా పెద్దఎత్తున చేపట్టామని మంత్రి గారి సందేశం ద్వారా తెలుస్తుంది. ఇందులో సామాజిక వర్గీకరణ, కుల వ్యవస్థ ప్రాతిపదిక పై ఈ సర్వే జరిగిందా అని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. ఏయే కొలమానాలను ఆధారంగా తీసుకొని ఈ పల్స్ సర్వేని నిర్వహించారు? ఈ పల్స్ సర్వే వలన ప్రభుత్వ ప్రయోజనాలు ప్రజలకు అందే విధంగా ఉపయోగపడుతుందా? ఈ హాస్ హోల్డ్స్ సర్వే గురించి దాదాపు మంత్రి గారు చెప్పారు. 1,38,38,892 మొత్తం కుటుంబాలు ఉన్నాయని చెబుతున్నారు. దీంట్లో బిలో పావర్టీ లైన్లో ఉన్న సభ్యుల సంఖ్య / జనాభా సంఖ్యను / కుటుంబాలను వీటిలో దేనినైనా పరిగణనలోనికి తీసుకోవడం జరిగిందా? ఎందుకంటే గతంలో నేషనల్ సర్వే ఒకటి నిర్వహించి బిపిఎల్ లిస్ట్ ఒకటి భారతదేశంలో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ద్వారా ప్రదర్శించబడుతోంది. ఆ సర్వేని ఈ సర్వేని రెండింటినీ పోల్చి చూసినప్పుడు ఏదైనా తేడా ఉందా అని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. ఇదే సందర్భంలో ప్రపంచ జనాభా గానీ, భారత దేశ జనాభా గానీ, రాష్ట్ర జనాభా ఎంత పెరిగిందనే వివరాల నిమిత్తం ప్రతి 10 సంవత్సరాలకు ఒకసారి జనాభా లెక్కల సేకరణ జరుగుతుంది. అంచనా వేస్తుంటారు. ఈ పల్స్ సర్వేని నిర్వహించడం వలన ఇక జనాభా లెక్కల సేకరణ అవసరం ఉందా లేదా అనేది కూడా తెలియజేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే ఆధార్ కార్డులను పల్స్ సర్వేని మొబైల్తో అనుసంధానం చేస్తామన్నారు, అలా అనుసంధానం చేయడం వలన ఉపయోగం ఏమైనా ఉందా? తెలియజేయాల్సిందిగా తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

డా.బి.జయనాగేశ్వర రెడ్డి (ఎమ్మిగనూరు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. అర్జునైన వాళ్లందరికీ సంక్షేమ పథకాలను అందించడానికి స్పార్ట్స్ వల్స్ సర్వే అనేది ఒక మంచి ప్రక్రియ. కానీ గ్రౌండ్ లెవల్లో చూసినప్పుడు, మా రాయలసీమ ప్రాంతంలో కొన్ని గ్రామాల్లో వలసలు వెళ్లి తిరిగి వచ్చిన వారి విషయంలో ఇది నిరంతర ప్రక్రియ అని వలసల ద్వారా బయటకు పోయిన వాళ్లకు మళ్ళీ సర్వే చేస్తామంటున్నారు. కానీ సర్వే ద్వారా ఎంటరైన వాళ్లకు సంక్షేమ ఫలాలు అందడం లేదనేది ఒక సమస్య.

రెండోది, కొంత మంది బీదలుగా ఉన్న వృద్ధులు, వివిధ పనులు చేసుకునే వారి వేలి ముద్రలు సక్రమంగా పడకపోవడం వలన, వారు ఈ స్పార్ట్స్ సర్వేలో ఎంటర్ కాలేకపోతున్నారు. మూడో సమస్య ఏమంటే, ఒక కుటుంబాన్ని ఒక యూనిట్గా తీసుకున్నప్పుడు, ఒక కుటుంబంలో 10 మంది పిల్లలు ఉంటే, ఇద్దరు పిల్లలకు పెళ్లైన తర్వాత వాళ్లు వేరే గ్రామాల్లో వేరే ఇంట్లో ఉన్నా కూడా వాళ్లకు ఇళ్లుగానీ సంక్షేమ పథకాల విషయంలో వారికి లబ్ధిని చేకూర్చాలంటే, ఒకటే యూనిట్గా తీసుకోవడం వల్ల వాళ్లకు ఆ ఫలితాలు అందడం లేదు. ఈ ఫలితాలు అందాలంటే ఈ స్పార్ట్స్ సర్వే ద్వారా అర్జునైన వాళ్లను గుర్తించి వివిధ ప్రభుత్వ పథకాలు సక్రమంగా అందే విధంగా చూడాలి. చిన్న చిన్న పొరపాట్ల వల్ల అనవసరంగా మన ప్రభుత్వానికి చెడ్డ పేరొచ్చే పరిస్థితి వస్తోంది. అన్నీ బాగా జరిగినా, కొన్ని సమస్యలు ఉంటున్నాయి. వాటిని కూడా పరిష్కరించే విధంగా చూడాల్సిందిగా గౌరవ మంత్రిగారిని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు (ఆర్థిక మరియు శాసన వ్యవహారాల శాఖా మంత్రి): అధ్యక్షా గౌరవ సభ్యులు చాలా వివరంగా అడగటం జరిగింది. ఇప్పటికే చాలా వివరంగా కూడా సమాధానం చెప్పాను. నెంబర్లను కూడా చెప్పడం జరిగింది. అయితే గౌరవ సభ్యులు అడిగిన సమాచారం ప్రకారం. కొలమానం, మెజర్మెంట్స్ ఏమిటనేది అడుగుతున్నారు. సాధారణంగా జనాభా విషయంలో ప్రతి ఇంటికీ వెళ్లాము. అట్లాగే మన సెన్సెస్ ఎలా తీసుకుంటామో దాని కంటే ఎక్కువ డీటెయిల్స్ దీంట్లో తీసుకునే అవకాశం ఉంది. అందుచేత ఈ బిపిఎల్ ఫ్యామీలీస్గానీ, ఈ ఫ్యామీలీస్ గానీ తప్పకుండా ఈ సర్వేలోకి వస్తారు.

9.30 AM

ఆన్లైన్ కూడా అందుబాటులో ఉంది. ఆన్లైన్లో అందరూ కూడా చూసుకోడానికి అవకాశం ఉంది. అదేవిధంగా గవర్నమెంట్ ప్రోగ్రామ్స్ కూడా దీంట్లో కనెక్ట్ చేయబడి ఉన్నాయి. అందరికీ కూడా గవర్నమెంట్ ప్రోగ్రామ్స్ ఎందుచేతనంటే, మన సిటిజనా, కాదా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో నివసిస్తున్నారా,

లేదా అని తెలియడానికి ఈ సర్వే కూడా ఉపయోగపడుతుంది. అందుచేత, ఎవరైతే ఈ సర్వేలోకి వచ్చారో, ఈ సర్వేలోకి వచ్చిన వారందరికీ కూడా గవర్నమెంట్ ప్రోగ్రామ్స్ వర్తిస్తున్నాయి. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన దాంట్లో మైగ్రేట్స్ ఎవరైతే ఉన్నారో వాళ్లు కూడా, అందుకనే ఎప్పటికప్పుడు ప్రతి నెల కూడా up-to-date చేస్తున్నారు. వాళ్లు ఇక్కడ నుంచి ఇంకోచోటుకు వెళ్లితే అక్కడకు వెళ్లిన తరువాత కూడా ఈ సర్వేలోకి రావడానికి అవకాశం ఉంది. అంటుంటే వాళ్లు అంటే, సంచారం చేసే వాళ్లకు కొద్దిగా ఇబ్బంది ఉండొచ్చు గానీ, రోజుకు ఒక ప్లేస్ లో ఉండేచోట కొంత ఇబ్బంది ఉండొచ్చు. ఒక చోటు నుండి మరొక చోటుకు వెళ్లి మైగ్రేట్ అయి అక్కడ స్థిర నివాసం ఏర్పాటుచేసుకున్నట్లైతే వాళ్లు ఈ సర్వే లోకి వస్తారు. సర్వేలోకి రాగానే వాళ్లకు బెనిఫిట్స్ కూడా అన్ని అందుతాయి. ఆటోమేటిక్ గా వాళ్లకు బెనిఫిట్స్ అన్నీ అందుతాయి. కాకపోతే ఇక్కడ ఓరిజినల్ ప్లేస్ లో ఇదివరకు వచ్చే బెనిఫిట్స్ కట్ అవుతాయి. క్రొత్త ప్లేస్ లో ఆ బెనిఫిట్స్ రావడానికి అవకాశం ఉంది. ఎందుచేతనంటే, అన్నీ కంప్యూటరైజేషన్ చేశాం కాబట్టి.

అధ్యక్షా, తరువాత క్వశ్చన్, దీనికి సెన్సెస్ వేరు. Census will be done by the Government of India. అది different angle లో చేస్తారు. ఇదేమో different angle లో ఉంది. దానికి దీనికి కనెక్షన్ లేదు. కాబట్టి రెండు కూడా parallel గా ఉంటాయి. అందుచేత దాంట్లో కొన్ని ఐటమ్స్ మాత్రమే ఉన్నాయి. ఆ సెన్సెస్ లో కొన్ని ఐటమ్స్ ఉంటాయి. అది Over all population. Country కి సంబంధించిన సెన్సెస్ కాబట్టి over all గా population తీసుకుంటారు. దాంట్లో కొన్ని పారా మీటర్స్ తోటే చేస్తారు. దీంట్లో అన్ని పారా మీటర్స్ తీసుకోవడానికి కారణమేమిటంటే, ఇది అనుసంధానం చేయవల్సినటువంటి అవసరం ఉంది. గవర్నమెంట్ ప్రోగ్రామ్స్ లో ఎవరైతే targeted groups ఉన్నారో, ఆ targeted groups కు అందే విధంగానే ఈ యొక్క ప్రజా సాధికార సర్వే జరుగుతుంది. ఎవరైనా ఒక వేళ మిస్ అయినా కూడా ఈ యొక్క సర్వేలో, వాళ్లు మళ్ళీ అప్లై చేసుకునేటటువంటి అవకాశం ఉంది. అదే విధంగా ఫోన్ నంబర్లు కూడా ఇచ్చారు. ఆ ఫోన్ నంబర్ల ఆధారంగా వాళ్లు కాంటాక్ట్ చేయవచ్చు. లేకపోతే లోకల్ enumerators కూడా ఉంటారు. వాళ్లను కూడా కాంటాక్ట్ చేసి వాళ్లు దీంట్లో enrol కావడానికి కూడా అవకాశం ఉంటుంది. అదే విధంగా మొబైల్ ద్వారా కూడా వాళ్లు చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

మైగ్రేట్స్ గురించి చెబుతాను. Thumb impression కొన్ని చోట్ల అంటే, దానికి దీనికి సంబంధం లేదు. సర్వేకు, ఈ thumb impression కు సంబంధంలేదు. కొన్ని చోట్ల ఈ రేషన్ కార్డులు ఇచ్చేచోట, రేషన్ ఇచ్చే చోట thumb impression పడటం లేదని గవర్నమెంట్ దృష్టికి వచ్చింది. అందు నిమిత్తం alternatives కూడా చెప్పాం. Thumb impression మాత్రమే గాకుండా వేరే విధంగా కూడా ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉందని చెప్పడం కూడా జరిగింది. వీలైనంత వరకు సమస్యను minimize కూడా చేశాం. అదే విధంగా ఫ్యామిలీని ఒక యూనిట్ గా తీసుకోమని గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. ఫ్యామిలీ యూనిట్ గా ఉంటుందో, ఫ్యామిలీలో ఎవరైనా ఒకవేళ మేజర్ అయి, మ్యారేజ్ అయితే వాళ్లు బయటకు వెళ్తే, బయటకు వెళ్లినట్టుగా అతను enroll చేసుకున్నట్లైతే వాళ్లకు వచ్చే బెనిఫిట్స్ వాళ్లకు వస్తాయి.

అందుకనే household unit గా తీసుకోవడం జరిగింది. ఒకవేళ ఫ్యామిలీలో ఉన్నటువంటి ఐదుగురో, పది మందో వాళ్లు మ్యారేజి అయిన తరువాత వేరే household గా వాళ్లు recognize అయితే, సర్వేలో తేలితే వెరిఫికేషన్ తరువాత వాళ్లు కూడా యూనిట్ గా ఉంటారు. Household unit గా ఉంటారు. వాళ్లకు కూడా మిగతా బెనిఫిట్స్ అన్నీ ఇప్పుడు ఇస్తున్నారు, భవిష్యత్తులో కూడా ఇస్తారు. కాబట్టి ఈ సర్వే అనేటటువంటిది, It is the basis for the Government programmes.

మిస్టర్ స్పీకర్: గౌరవ సభ్యులకు ఒక సూచన. ఇప్పటి వరకు వార్షిక బడ్జెట్ పైన అనేక శాఖలకు సంబంధించి డిమాండ్స్ మువ్ అయినాయి కానీ ఇంతవరకు చర్చ జరగలేదు. Because, ఏ రోజుకు ఆ రోజు అజెండా ఎక్కువగా ఉండటం వల్ల. అందుకని, ఇంత వరకు మువ్ అయిన డిమాండ్స్ 19 ఉన్నాయి. ఆ 19 డిమాండ్స్ కలిపి ఇవాళ ఒకే రోజు సభ్యులు మాట్లాడవచ్చు. దానికి సంబంధించిన సమాధానాలు మినిస్టర్స్ దగ్గర్నుంచి వస్తాయి. కాబట్టి, those who are interested to speak anything about the particular Department, they can speak .....

శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు: అధ్యక్షా, గౌరవ స్పీకర్ గారు చెప్పినట్లుగా డిమాండ్స్ అన్నీ కూడా కంప్లీట్ చేయవల్సిన అవసరం ఉంది. మనం ఏంటంటే, అపొజిషన్ లేనప్పుడు గిలిటన్ చేసుకుపోవడమనేది కూడా కరెక్టు కాదు. Of course విప్లుకుమార్ రాజు గారు నిన్నటివరకు ఉన్నారనుకోండి. నిన్నేమో మిత్రపక్షం. ఇవాళేమో ప్రతిపక్షం అయ్యారు. అయినప్పటికీ కూడా డిమాండ్స్ ఎప్పుడు కూడా డిస్ కన్ చేస్తే బాగుంటుంది. మిగతా అన్ని ఇష్యూస్ డిమాండ్స్ లో వస్తాయి కాబట్టి మెంబర్స్ కు కూడా opportunity వస్తుంది. మీరు తీసుకున్న నిర్ణయం సబబుగానే ఉంది గానీ అయితే మీకు (ఆ సందర్భంలో వారి దగ్గర ఉన్న కాగితాన్ని గౌరవ సభాపతి స్థానం వైపు చూపిస్తూ మాట్లాడసాగారు) ఈ రూల్ 344 కూడా చర్చకు ఉంది. బహుశా అది కూడా ఇవాళ చర్చ జరగాలంటే చాలా టైమ్ అవుతుంది. కాకపోతే ఒక గంట లేట్ అయినప్పటికీ కూడా డిమాండ్స్ కంప్లీట్ చేయడం మంచిది.

MR SPEAKER: So, we can have working lunch and continue till the agenda is completed.

Next Question No. 3767 (95) Minister for Irrigation..

ప్రశ్న నంబర్: 3767 (95) విశాఖపట్నం జిల్లాలోని రిజర్వాయరును తాగునీటి కోసం ఉపయోగించుట

శ్రీ రామకృష్ణ బాబు వెలగపూడి - ఎమ్మెల్యే

గౌరవనీయులైన జల వనరుల నిర్వహణ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

అ) విశాఖపట్నం జిల్లాలోని మెహాద్రిగెడ్డ మరియు గంభీరం సాగునీటి రిజర్వాయర్ల క్రింద ప్రస్తుతం ఆయకట్టు లేదన్న విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) విశాఖపట్నం మునిసిపలు కార్పొరేషన్ సదరు రిజర్వాయర్లను త్రాగునీటి ప్రయోజనాల కోసం వినియోగించుకోవడానికి కార్పొరేషనుకు స్వాధీనపరచాలని కోరుతున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

గౌరవ జల వనరుల నిర్వహణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు) గారి సమాధానం:

అ) ఆరంభం నుండి మెహాద్రిగెడ్డ రిజర్వాయర్ ప్రాజెక్టు క్రింద ఎటువంటి ఆయకట్టు లేదు. ఈ ప్రాజెక్టును విశాఖపట్నం మహానగర మునిసిపలు కార్పొరేషన్ (జి.వి.ఎం.సి.) కు 8 ఎంజిడి చొప్పున త్రాగునీటిని సరఫరా చేయడానికి పూర్తిగా ఉద్దేశించడమయింది. గంభీరంగెడ్డ రిజర్వాయర్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణ సమయం నుండే ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద 640 ఎకరాల ఆయకట్టు ఉంది. ఈలోగా అందులో కొంతభాగాన్ని పట్టణీకరించడమయింది. ప్రస్తుతం ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద 200 ఎకరాల ఆయకట్టు మాత్రమే ఉంది.

ఆ) అవునండీ.

ఇ) జి.వి.ఎం.సి., కమీషనరు రెండు రిజర్వాయర్లను స్వాధీనపరచాలని ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలను సమర్పించారు. ప్రభుత్వం ఈ విషయాన్ని పరిశీలించిన తరువాత, గంభీరం రిజర్వాయర్ క్రింద 200 ఎకరాల ఆయకట్టు ఉన్నందున, ఆయకట్టుదారుల హక్కులకు ఇబ్బంది కలగవచ్చునని మరియు సాగునీటి రిజర్వాయర్ల నిర్వహణలో అనుభవం లేనందున జి.వి.ఎం.సి. అధికార యంత్రాంగం మెహాద్రిగెడ్డ రిజర్వాయర్ గేట్ల అమలు మరియు నిర్వహణలో ఇబ్బందులు ఏర్పడవచ్చని, అందువలన మెహాద్రిగెడ్డ మరియు గంభీరం సాగునీటి రిజర్వాయర్లను బదిలీ చేయడం సాధ్యం కాదని తెలియజేసింది.

***

శ్రీ వెలగపూడి రామకృష్ణబాబు (విశాఖపట్నం తూర్పు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, ముందుగా పురుషోత్తపట్నం ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా విశాఖపట్టణం జిల్లాకు సాగునీరు మరియు విశాఖపట్టణం నగరానికి త్రాగునీరు ఇస్తున్నందుకు మరియు ఉత్తరాంధ్ర సుజల స్రవంతికి రూ. 2 వేల కోట్లు శాంక్షన్

చేసినందుకు విశాఖ జిల్లా, విశాఖ నగర ప్రజలందరి తరపున ముందుగా ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారికి, జల వనరుల నిర్వహణ శాఖా మంత్రి శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు గారికి మరియు మా జిల్లా మంత్రివర్యులు శ్రీ చింతకాయల అయ్యన్నపాత్రుడు గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ మెహద్రిగెడ్డ రిజర్వాయర్ ప్రాజెక్టు క్రింద ఎటువంటి ఆయకట్టు లేదని ప్రశ్నకు సమాధానం క్రింద ఇప్పుడే గౌరవ మంత్రి గారే తెలియజేయడం జరిగింది. ఈ మెహద్రిగెడ్డ రిజర్వాయర్ 1975-77 సంవత్సరాల మధ్య కాలంలో మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ నిధులతోనే రిజర్వాయర్ కట్టబడింది. ఈ రిజర్వాయర్ నుంచి 8 ఎం.జి.డి.ల త్రాగునీరు జి.వి.ఎం.సి.కి వస్తోంది. కానీ, ఈ రిజర్వాయర్ కెపాసిటీ 1.043 T.M.C. capacity. ఈ రిజర్వాయర్ బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్గా పనిచేయడం జరుగుతోంది. వర్షాకాలంలో గోదావరి, రైవాడ మరియు ఏలేరు నుంచి వచ్చే సర్ప్లస్ వాటర్ను ఈ రిజర్వాయర్ నందు నిల్వ చేసి త్రాగునీటి అవసరాల కోసం జి.వి.ఎం.సి. వాడుకోవడం జరుగుతోంది. నాకు తెలిసి దీని కెపాసిటీకి సరిపడా నీళ్లు నిలబెట్టలేకపోవడానికి కారణమేమిటంటే, పూడికలు తీయకపోవడమే. దీంట్లో పూడిక తీయకపోవడమనేది సుమారు 20 నుంచి పాతిక సంవత్సరాలైంది. పూడిక తీయకపోవడం వల్ల ఆ సామర్థ్యానికి తగ్గ నీరు నిల్వ పెట్టలేకపోవడం జరుగుతోంది. కనీసం ఈ గేట్ల రిపేర్లు కూడా చేయకపోవడం వల్ల ఎక్కువ నీరు లీకేజీ కూడా అవుతోంది. మేం తీసుకునే వాటర్ 8 ఎం.జి.డి.అయినా సరే, అక్కడ 57 ఎం.జి.డి. కెపాసిటీ గల మూడు వాటర్ ట్రీట్మెంట్ ప్లాంట్లు కూడా ఆ రిజర్వాయర్ దగ్గర జి.వి.ఎం.సి. ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది.

ఇకపోతే ఈ గంభీరంగెడ్డ రిజర్వాయర్. ఈ గంభీరంగెడ్డ రిజర్వాయర్ అనేది అసలు జి.వి.ఎం.సి. లిమిట్స్లోనే ఉంది. నగరం outskirts లో almost ఇది ఉంది. మదురవాడ దాటిన తరువాత ఈ రిజర్వాయర్ ఉంది. ఈ రిజర్వాయర్ నుంచి 0.80 ఎం.జి.డి. నీటిని జి.వి.ఎం.సి.కి తీసుకుంటున్నాం. నాకు తెలిస్తే ప్రస్తుతం ఆ 200 ఎకరాల ఆయకట్టు ఉందనే మాటను గౌరవ మంత్రి గారు చెప్పడం జరిగింది. కానీ, నాకు తెలిస్తే ఆ చుట్టుప్రక్కల అన్నీ లేబెట్స్ అయిపోయినాయి. ఆ రిజర్వాయర్ క్రింద వ్యవసాయం చేసే పరిస్థితి అక్కడ లేదు. మరి మంత్రి గారు ఎందుకు చెబుతున్నారో నాకైతే అర్థం కావడం లేదు. ఇప్పుడు ఇక్కడ 0.06 టి.ఎం.సి. నీటిని జి.వి.ఎం.సి. కేటాయిస్తే, ఈ పూడికలు తీయకపోవడం వల్ల నీటిని నిల్వ పెట్టుకోలేక మా జి.వి.ఎం.సి. పరిధిలో ఉన్న పబ్లిక్కు వాటర్ అందకపోవడం వల్ల తీవ్ర ఇబ్బంది అవుతోంది. దయచేసి నేను మంత్రి గారిని కోరేదేమిటంటే, ఈ రెండింటి మెయింటెనెన్స్ జి.వి.ఎం.సి.కి అప్పజెప్పినట్లైతే మెహద్రిగెడ్డ, గంభీరంగెడ్డ రిజర్వాయర్స్ను పూడికను తీసుకుని, బాగా మెయింటెన్ చేసుకుని, మా విశాఖపట్టణం నగరానికి వాటర్ ప్రాబులమ్ తగ్గించుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అదే కాకుండా ఈ రెండు రిజర్వాయర్లు కూడా నగరానికి దగ్గర్లో ఉండటం వలన వాటిని జి.వి.ఎం.సి. మెయింటెన్ చేసుకున్నట్లైతే ఈ రెండు రిజర్వాయర్స్ చుట్టు

ప్రక్కల టూరిజమ్‌ను కూడా డెవలప్ చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుందని, దీని మీద తగిన చర్యలు గౌరవ మంత్రి గారు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: గణబాబు గారూ.

శ్రీ పి.జి.వి.ఆర్. నాయుడు (గణబాబు) (విశాఖపట్నం పశ్చిమం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, విశాఖ నగర దాహార్తికి 88 ఎం.జి.డి.నీరు అవసరం. దాంట్లో, ఇప్పుడుంటేటటువంటి సోర్సెస్ అన్నీ కలిపి 66 ఎం.జి.డి. వాటరే ఇప్పుడు నగరానికి సపై అవుతోంది. అంటే, ఇంకా 22 ఎం.జి.డి. వాటర్ shortfall గా ఉంది. ఇంకా ఆ మేరకు వాటర్ నగరానికి అవసరమవుతుంది. అయితే, ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి మెహాద్రిగెడ్డ రిజర్వాయర్ గానీ, గంభీరంగెడ్డ రిజర్వాయర్ గానీ, ఈరోజు ఏదైతే ప్రశ్న ఉందో, ఈ రెండు రిజర్వాయర్లు కూడా ప్రస్తుతం ఇరిగేషన్ కంట్రోల్‌లో ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మంత్రి గారు చెప్పిన దాంట్లో వాటి నిర్వహణకు సంబంధించి జి.వి.ఎం.సి.కి అప్పజెప్పితే ఆ నిర్వహణ చేయలేరనేటటువంటి మాట సమాధానం క్రింద వారు మాట్లాడారు. రెండవది, వారు చెబుతున్నట్లుగా అసలు ఆ రెండు రిజర్వాయర్ల క్రింద ఆయకట్టు లేదు. నగరం నడిబొడ్డున ఉన్నటువంటి రిజర్వాయర్స్ అవి. ఆయకట్టు లేదు. ఈరోజు ఆ విస్తీర్ణం గానీ ఉంటే, ఆ వాటర్ సోర్స్ మనం నిల్వ చేసుకుంటే దాదాపు మాకు ఉన్నటువంటి వాటర్ కంటే 24X7 ప్రకారం ఇప్పుడు అందరికీ వాటర్ అందించాలనేటటువంటి ప్రతిపాదనలు అమలు చేయగలుగతాం. దానిలో మీరు ఒకసారి ఆలోచన చేయాలి. ఈ నిర్వహణ అనేటటువంటిది జి.వి.ఎం.సి.కి ఇవ్వడం ద్వారా పూడికలు తీయడమనేటటువంటిది చాలా అనివార్యం. దాని పైన గౌరవ మంత్రి గారు మరలా పునరాలోచించాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: పల్లా శ్రీనివాసరావు గారూ.

9.40 AM

శ్రీ పల్లా శ్రీనివాస రావు (గాజువాక): అధ్యక్షా, భవిష్యత్తులో పురుషోత్తపట్నం నుంచి సుమారు 23.4 టి.ఎం.సి.ల నీరు వస్తుంది. ఈ రిజర్వాయర్లు జి.వి.ఎమ్.సి.కు అప్పజెప్పకపోతే భవిష్యత్తులో నీటిని నిల్వ ఉంచుకునే సామర్థ్యం కూడా మనవద్ద ఉండదు. ఎందుకంటే, మన వద్ద 5 టి.ఎం.సి.లకు మించి లేనటువంటి ట్యాంకులు ఉన్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ అర్బన్ గ్రీనింగ్ అండ్ బ్యూటీఫికేషన్ కార్పొరేషన్ అనే సంస్థ మన రాష్ట్రంలో ఉంది. అర్బన్ ప్రాంతంలో ఆయకట్టు లేని ట్యాంకులు ఉన్నాయి. బండ్ స్ట్రెంగ్తనింగ్ చేసే సమయంలో ఆయకట్టు లేదు గనుక దానిలో పూడిక తీయడానికి వీలు లేదని జి.వి.ఎమ్.సి. సంస్థ చెబుతుంది. అర్బన్ ప్రాంతంలో మనకు చాలా నిధులు ఉన్నాయి. ట్యాంకులను బలోపేతం మరియు సుందరీకరణ చేయడానికి జి.వి.ఎమ్.సి. సంస్థకు అప్పగిస్తేనే బాగుంటుందని నేను తమరిద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: మంత్రి గారూ..

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వర రావు: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పిన సూచనలన్నీ కూడా పరిగణన లోనికి తీసుకుని విశాఖపట్నంలో వచ్చేనెల మొదటి వారంలో ఆ జిల్లా కలెక్టరు, మునిసిపలు కార్పొరేషన్ కమీషనరు, మా శాఖాధికారులతో ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేస్తాము. ప్రధానంగా, ఎవరు చేసే పనులు వారు మాత్రమే చేయాలి. దాదాపు 53 వేల క్యూసెక్కుల నుంచి 60 వేల క్యూసెక్కుల వరదనీరు వస్తుంది. 1977వ సంవత్సరంలో మేఘాదిగడ్డ, బోరమ్మగడ్డ, నరవగడ్డ ప్రాజెక్టులు పూర్తయ్యాయి. ఇక్కడ ఫ్లాష్ ఫ్లడ్ వస్తుంది. 5 లేక 6 గంటల్లో వరదనీరు వచ్చి ఆ గేట్లపై ఒత్తిడి ఉంటుంది. ఆ గేట్లన్నీ పాతవి అయిపోయాయి. ఏ శాఖ చేసే పనులు ఆ శాఖ చేయాలి. ఇరిగేషన్కు సంబంధించిన పనులు ఇరిగేషన్ శాఖ మరియు పరిశుభ్రత, సుందరీకరణ వంటి పనులు మునిసిపలు కార్పొరేషన్ చేయాలి. వారు డబ్బులు ఖర్చుచేస్తామని అంటూ పరిశుభ్రత, సుందరీకరణ మరియు టూరిజం అభివృద్ధి చేయాలని వారు అంటున్నారు. చాలా సంతోషం, వారి డబ్బులతో డ్యాముల వద్ద అన్ని పనులు చేయిస్తాము. కానీ, గేట్లు ఎత్తే ఉద్యోగం మాత్రం మా ఇరిగేషన్ శాఖ చేయవలసిన బాధ్యత ఉంది. ప్రజలకు సమాధానం చెప్పవలసిన బాధ్యత ఉంది. ఆ పూడిక పనులకు వారు నిధులు ఖర్చుచేస్తామని ఉదారంగా ముందుకు వచ్చారు కాబట్టి మంత్రిగారు మరియు గౌరవసభ్యులను అభినందిస్తూ, వచ్చే నెల మొదటివారంలో ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేసి పర్యాటక శాఖకు ఎన్ని నిధులు ఖర్చుచేయాలి, పూడిక కోసం ఎన్ని నిధులు ఖర్చుచేయాలో అన్ని పనులు చేయిస్తాము. అట్లాగే గంభీరగడ్డలో కూడా 19,400 క్యూసెక్కుల వరద నీరు వస్తుంది. వీటన్నింటినీ జాగ్రత్తగా కాపాడుకోవాలి. గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు నేడు 23 టి.ఎం.సి.ల నీరు పోలవరం ఎడమ కాలువ ద్వారా విశాఖపట్నానికి వస్తున్నాయి. పురుషోత్తపట్నం నీరు కూడా ఏలేరు రిజర్వాయరుకు వచ్చాయి. ఏలేరు కాలువను కూడా వెడల్పు చేయవలసిన అవసరముంది.

అధ్యక్షా, కణితి బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయరు పనులు రూ. 54 కోట్లతో మొదలుపెట్టాము. ఆ మొత్తంలో రూ. 46 కోట్లు ఖర్చుచేశాము. 87 శాతం రిజర్వాయరు పనులు పూర్తయ్యాయి. 0.5 శాతం టి.ఎం.సి.ల సామర్థ్యం గల కణితి రిజర్వాయరును అందుబాటులోకి తీసుకువస్తున్నాము. కణితి రిజర్వాయరు -2 పనుల ద్వారా 0.5 టి.ఎం.సి.ల సామర్థ్యం గల రిజర్వాయరుకు రూ. 315 కోట్లు ఖర్చుచేయాలి. ఇంతవరకూ రూ. 130 కోట్లు ఖర్చుచేశాము. ఎల్ అండ్ టి సంస్థ 41 శాతం పనులు పూర్తిచేసింది. మిగిలిన పనులను కూడా వేగవంతం చేసి 0.5 టి.ఎం.సి. + 0.5 టి.ఎం.సి. రెండు రిజర్వాయర్లను అందుబాటులోకి తీసుకువస్తున్నాము. ఇవి కాకుండా 5 రిజర్వాయర్లు మునిసిపలు కార్పొరేషన్ ఆధ్వర్యంలో ఉన్నాయి. వాటికి కూడా ఇన్వెస్టిగేషన్ పనులు జరుగుతున్నాయి. ఏలేరు కాలువను ఆధునికీకరణ చేసుకుంటే, ఇంకా ఎక్కువ నీరు వెళ్లే అవకాశముంది. ఆ కాలువ ద్వారా 1400 క్యూసెక్కుల నీరు వెళుతుంది. ప్రస్తుతం 800 క్యూసెక్కుల నీరు ఆయకట్టుకు వాడుకుంటున్నాము.

ఏలేరు కాలువ నుంచి కూడా 1300 క్యూసెక్కుల నీటిని తీసుకుంటున్నాము. తప్పకుండా ఏలేరు కాలువను ఆధునికరిస్తాము. రిజర్వాయర్ల పనులను పూర్తిచేస్తాము.

అధ్యక్షా, విశాఖపట్నం మన రాష్ట్ర ఆర్థిక రాజధాని. పట్టణీకరణ గానీ, పారిశ్రామికీకరణ గానీ, 24/7, 365 రోజులు నీరు ఇవ్వాలి. తప్పకుండా గౌరవసభ్యుల సూచనలను దృష్టిలో పెట్టుకుని శాసనసభ్యులందరినీ మొదటివారంలో సమావేశానికి పిలిచి ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా అన్ని రకాల జాగ్రత్తలు తీసుకుంటామని నేను తమరిద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

MR. SPEAKER: Question No. 3786 (96), Minister for Transport.

పోరుమామిళ్లలో పిపిపి పద్ధతిలో ఆర్.టి.సి. భవన సముదాయ నిర్మాణం

ప్రశ్న నెం. 3786 (96)

శ్రీ తిరివీది జయరాములు,
ఎం.ఎల్.ఎ.

గౌరవనీయులైన రవాణా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

అ) పోరుమామిళ్ల ఆర్.టి.సి. బస్ స్టాండులో లభ్యంగా ఉన్న స్థలంలో పిపిపి పద్ధతిలో ఆర్.టి.సి. కాంప్లెక్సును నిర్మించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్నదా;

ఆ) అయితే, ఎప్పటిలోగా పనులు ప్రారంభించడమవుతుంది?

గౌరవనీయులైన రవాణా శాఖ మంత్రి (శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు):

అ) లేదండీ.

ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

*****

మిస్టర్ స్పీకర్: జయరాములు గారూ.....

శ్రీ తిరివీది జయరాములు (బద్వేలు): అధ్యక్షా, పోరుమామిళ్ల బస్టాండు 1997 సంవత్సరంలో స్థాపించడం జరిగింది. అది 2.72 ఎకరాల్లో ఉంది. బస్టాండు స్థలం పోను ఇంకా 1.15 ఎకరం భూమి మిగిలివుంది. ఆ భూమి అన్యాయక్రంతం కాకుండా ఉండే విధంగా కనీసం 20 నుంచి 30 వరకూ పిపిసి మోడ్లో నిర్మాణం చేపడితే కట్టాకు గురికాకుండా ఉండడానికి అవకాశాలు మెండుగా ఉంటాయి. రోజుకు సుమారు 10 వేలకు పైగా జనాభా ఆ బస్టాండును ఉపయోగించుకుంటారు. కాబట్టి ఖచ్చితంగా అక్కడ ఒక కాంపౌండ్ వాల్ను నిర్మించి పిపిసి మోడ్లో అక్కడ ఒక షాపింగ్ కాంప్లెక్సును నిర్మించాలని నేను తమరిద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: చాంద్ బాషా గారూ.....

శ్రీ అత్తర్ చాంద్ బాషా (కదిరి): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. కదిరిలో కూడా ఆర్.టి.సి. కాంప్లెక్సులో దాదాపు 2 ఎకరాలకు పైగా స్థలముందని, గత శాసనసభ సమావేశాల్లో కూడా నేను ప్రస్తావించడం జరిగింది. మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగా ఉన్న మాలకొండయ్య గారిని కూడా గతంలో కలిసి కదిరి బస్టాండులో ఉన్న స్థలం దురాక్రమణకు గురవుతోందని చెప్పడం జరిగింది. ఆ ల్యాండ్కు ట్యాక్సును చెల్లించాలంటే కూడా ఆర్.టి.సి. సంస్థకు ఇబ్బంది అవుతోంది. కాబట్టి ఆ స్థలాన్ని ఒక ఫంక్షన్ హాలుగా పిపిసి మోడ్లో ఎవరికైనా లీజుకు ఇస్తే, నష్టాల్లో ఉన్న రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థను గట్టెక్కించినట్లవుతుంది. కదిరిలో ఏదైతే ఆర్.టి.సి. స్థలం 2 ఎకరాలుందో పిపిసి మోడ్లో 30 లేదా 40 సంవత్సరాలకు లీజుకు ఫంక్షన్ హాల్ కోసం ఇవ్వవలసిందిగా తమరిద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: మంత్రిగారూ.....

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (టెక్కలి): అధ్యక్షా, 2006వ సంవత్సరంలో ఒక నిర్ణయం తీసుకుని ఏవైతే ఆర్.టి.సి. స్థలాలున్నాయో, పిపిసి మోడల్లో వాటిని అభివృద్ధి చేయాలని, దానివల్ల కొంత ఆదాయం ఆర్.టి.సి. సంస్థకు కూడా వస్తుందని ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. అందులోభాగంగా, 26 ప్రాజెక్టులు బి.ఓ.టి. పద్ధతిలో తీసుకోవడం, దానివల్ల రూ. 10 కోట్ల ఆదాయం కూడా ఆర్.టి.సి. సంస్థకు వస్తుంది. అయితే, పోరుమామిళ్ల విషయానికి వస్తే, అక్కడ 2006 సంవత్సరంలోనే 20 సంవత్సరాల పాటు లీజుపై బి.ఓ.టి. పద్ధతిలో 6 షాపులను నిర్మించాము. ప్రస్తుతం అవి రన్నింగ్లో ఉన్నాయి. ఆ స్థలాన్ని బి.ఓ.టి. పద్ధతిలో అభివృద్ధి చేయాలని గతంలో కూడా శాసనసభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. చాలాసార్లు దానికోసం పిలిచినా ఎవరూ ముందుకు రావడం లేదు. పోరుమామిళ్ల లేదా కదిరి బస్టాండ్ల విషయంలో ఎవరైనా ముందుకు వస్తామంటే మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. విశాఖవట్నం లేదా తిరుపతి వంటి మేజర్ టౌన్లు, కొన్ని డివిజనల్ హెడ్క్వార్టర్లు కూడా ముందుకు వస్తున్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మనం ఎన్నిసార్లు పిలిచినా ఎవరూ ఉత్సాహం

చూపించడం లేదు. ఖాళీగా ఉన్న ఆర్.టి.సి. స్థలాల్లో బి.ఓ.టి. వద్దతిలో అభివృద్ధి చేయాలని మేము చాలా ఉత్సాహంగా ముందుకు వెళుతున్నాము. కాబట్టి ఎవరైనా ముందుకు వస్తే చేయడానికి అభ్యంతరం లేదని మీద్వారా సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

MR. SPEAKER: Question No. 3782 (97) is postponed at the request of the Member.

Now, Question No. 3745 (98), Minister for Transport.

రాష్ట్రప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలోకి ఎ.పి.ఎస్.ఆర్.టి.సి.

ప్రశ్న నెం. 3745 (98)

సర్వశ్రీ పోచిమరెడ్డి రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి,
ఆదిమూలపు సురేష్ - ఎం.ఎల్.ఎ.లు.

గౌరవనీయులైన రవాణా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

అ) రాష్ట్రరోడ్డు రవాణా సంస్థను ప్రభుత్వ ఆధీనంలోకి తీసుకువచ్చే ప్రతిపాదన ఏదైనా ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్నదా;

ఆ) అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏదైనా ప్రణాళికను రూపొందించిందా;

ఇ) ఎప్పటిలోగా రాష్ట్రరోడ్డు రవాణా సంస్థను ప్రభుత్వ ఆధీనంలోకి తీసుకురావడమవుతుంది?

గౌరవనీయులైన రవాణా శాఖ మంత్రి (శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు):

అ) లేదండీ.

ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

*****

MR. SPEAKER : Question No. 3793 (99), Minister for Social Welfare.

గిరిజన తండాలను పంచాయితీల స్థాయికి పెంచుట

ప్రశ్న నెం. 3793 (99)

శ్రీ మొడియం శ్రీనివాసరావు - ఎం.ఎల్.ఎ.

గౌరవనీయులైన పంచాయితీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 500 జనాభా కలిగిన గిరిజన తండాలు/కాలనీలను క్రొత్త పంచాయితీలుగా స్థాయిని పెంచడానికి ప్రభుత్వం వద్ద ఏదైన ప్రతిపాదన ఉందా;

ఆ) అయితే, ఎప్పటిలోగా స్థాయిని పెంచడమవుతుంది; మరియు

ఇ) రాష్ట్రంలో 500 జనాభా కలిగిన గిరిజన తండాలు/కాలనీల సంఖ్య ఎంత?

గౌరవనీయులైన పంచాయితీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి తరపున గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమం మరియు గిరిజన సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీ నక్కా ఆనందబాబు):

అ) లేదండీ.

ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

ఈ) రాష్ట్రంలో 500 జనాభా కలిగిన గిరిజన తండాలు/కాలనీల సంఖ్య వివరాలను అనుబంధంగా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

*****

అనుబంధం

శాసనసభ ప్రశ్న నెం. 3793లోని (సి) ఖండానికి సమాధానం

వరుస సంఖ్య	జిల్లా పేరు	మండలాల మొత్తం సంఖ్య	తండాల మొత్తం సంఖ్య	500కు పైగా జనాభా కలిగిన తండాల సంఖ్య	500 కు పైగా జనాభా కలిగిన ఇతర గిరిజన జనావాసాల సంఖ్య	500కు పైగా జనాభా కలిగిన మొత్తం గిరిజన జనావాసాలు మరియు తండాలు (డి+ఇ)
	(ఎ)	(బి)	(సి)	(డి)	(ఇ)	(ఎఫ్)
1.	అనంతపురము	63	492	53	02	55
2.	చిత్తూరు	65	02	02	---	02
3.	తూర్పు గోదావరి	62	---	---	---	---
4.	గుంటూరు	57	74	17	63	80
5.	కృష్ణా	49	19	07	---	07
6.	కర్నూలు	53	60	06	---	06
7.	ప్రకాశం	56	616	38	08	46
8.	ఎస్.పి.ఎస్.ఆర్. నెల్లూరు	46	---	---	48	48
9.	శ్రీకాకుళం	38	---	---	15	15
10.	విశాఖపట్నం	39	---	---	---	---
11.	విజయనగరం	34	---	---	37	37
12.	పశ్చిమ గోదావరి	48	---	---	---	---
13.	వైఎస్ఆర్ కడప	50	60	06	---	06
	మొత్తం	660	1323	129	173	302

మిస్టర్ స్పీకర్: మొడియం శ్రీనివాస రావు గారూ.....

శ్రీ మొడియం శ్రీనివాస రావు (పోలవరం): అధ్యక్షా, 500 మంది జనాభా ఉన్న గిరిజన తండాలను గ్రామ పంచాయితీలుగా మార్చే ప్రతిపాదన లేదని మంత్రిగారు చెప్పారు. కానీ, గిరిజన గ్రామాల అభివృద్ధికి గానీ, పరిపాలనా సౌలభ్యానికి గానీ, గిరిజన తండాలను గ్రామ పంచాయితీలుగా మార్చవలసిన అవశ్యకత ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ అంశాన్ని గత ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో కూడా పొందుపర్చడం జరిగిందన్న విషయాన్ని గుర్తించవలసిందిగా నేను తమరిద్వారా ప్రభుత్వాన్ని

కోరుతున్నాను. గిరిజన ప్రాంతంలోని గ్రామ పంచాయితీల్లో ఒక్కొక్క గ్రామ పంచాయితీకి సుమారు 10 నుంచి 20 కుగ్రామాలు ఉన్నాయి. దీనివల్ల పరిపాలనా సౌలభ్యానికి చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది.

9.50AM

గ్రామ ప్రజలు కూడా ఇబ్బంది పడే పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి ఈ రెండు అంశాల మీద.. తండాలను గ్రామ పంచాయితీలుగా మార్చే విషయం మరియు ఏదైతే ఒక్కొక్క పంచాయితీకి ఇరవై కుగ్రామాలు ఉన్నాయో వాటిని మళ్ళీ డిలిమిటేషన్ చేసి పరిపాలనా సౌలభ్యానికి అనుకూలంగా మార్చడం వలన గిరిజన ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందుతుందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేసుకుంటూ మీ ద్వారా మంత్రి వర్యులను ఈ ప్రతిపాదనను తప్పనిసరిగా ఉంచవలసిందిగా తమ ద్వారా మంత్రి వర్యులకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆంజనేయులు గారు..

శ్రీ జి.వి.ఆంజనేయులు (వినుకొండ): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, 500లకు పైగా ఉన్న తండాలను ప్రత్యేక పంచాయితీలుగా చేస్తామని ఆనాటి తెలుగుదేశం పార్టీ ఎన్నికల మ్యానిఫెస్టోలో ఉంచింది. ఈ విధంగా చేయాల్సిన ఆవశ్యకత కూడా ఉంది. పెద్ద పంచాయితీల్లో భాగంగా ఉన్నప్పుడు తండాల యొక్క అభివృద్ధి స్థానికంగా ఉన్న పరిస్థితులను బట్టి కొంత కుంటు పడుతుంది. ఇప్పుడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం గిరిజనులకు కొండంత అండగా ఉంది. వారి అభివృద్ధి సంక్షేమానికి ఎంతో కృషి చేస్తుంది. ఈరోజు గిరిజన మహిళ పెళ్లికి పెళ్లి కానుకగా కూడా రూ.50వేలు చంద్రబాబు నాయుడు ఇస్తున్నారు.

అలాగే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం గిరిజన నిరుద్యోగులకు సివల్ సర్వీసు ఎంపికకు కోచింగ్ ఇవ్వడం వలన వారు ఉన్నత ఉద్యోగాలు పొందగలుగుతున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎస్సీ, ఎస్టీలు, ఐఏఎస్, ఐపీఎస్లు అయ్యి దేశం మొత్తం సర్వీసు ఇచ్చేటువంటి ఈరోజు వచ్చిందంటే భవిష్యత్తులో ఈ రోజు పెద్ద ఎత్తున రాబోతుందంటే దానికి కారణం ఈ రోజు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఇస్తున్న సివిల్ సర్వీసు కోచింగ్. అలాగే ఈ రోజు గిరిజన తండాలను అభివృద్ధి చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. దానికోసం ప్రత్యేక తండాలుగా చేసి ఇప్పుడు 10:90 నిష్పత్తిలో నిధులు ఇస్తున్నారు. ఇలా కాకుండా నూరు శాతం ప్రభుత్వ నిధులను ఎస్సీ, ఎస్టీలకు సబ్ ప్లాన్ నిధులతో సీసీ రోడ్లు, మంచినీళ్లు ఇవ్వాలి. 43 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పరిపాలనలో గిరిజనులకు, తండాలకు చాలా అన్యాయం జరిగింది. అభివృద్ధికి నోచుకోలేకపోయారు. ఈ రోజు బాధ్యత కలిగిన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం, గిరిజనులను ప్రేమించే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉంది అధ్యక్షా. కాబట్టి దీనిని మంత్రి గారు పరిశీలన చేయవలసిన ఆవశ్యకత ఉంది. 500 మంది జనాభా ఉన్నటువంటి తండాలను ప్రత్యేక పంచాయితీలుగా విభజించి వాటికి నూరు శాతం నిధులు ఇచ్చి ఆదుకోవాల్సిందిగా మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వీరాంజనేయులు గారు..

శ్రీ గన్ని వీరాంజనేయులు (ఉంగుటూరు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, మా నియోజకవర్గంలో ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ లో ఇంక్లాడ్ కావాలంటే ఏ పంచాయితీలు అయినా సరే 40 శాతంకు మించి ఉంటేనే ఆ ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ అప్లై అవుతుందని ఒక రూల్ ఉంది అధ్యక్షా. అయితే కొన్ని గ్రామాల్లో ఉదాహరణకు మా నియోజకవర్గంలో వెల్లమెల్లి, బాదంపూడి అనే కుగ్రామాలున్నాయి. ఈ గ్రామాల్లోని వారంతా కూడా ట్రైబల్ ఉన్నారు. తప్పనిసరిగా ఏదైతే 40శాతం అనే దానికి అడాప్ట్ కాకుండా కుగ్రామం అంతా కూడా ట్రైబల్స్ ఉంటే అప్రూవ్ అయ్యేవిధంగా మంత్రి వర్కులు చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రావణ్ కుమార్ ..

శ్రీ తెనాలి శ్రావణ్ కుమార్ (తాడికొండ): స్పీకర్ సార్, గుడ్ మార్నింగ్ సార్. గిరిజన ప్రాంతాలు అభివృద్ధికి నోచుకోవాలంటే పంచాయితీకి 500మంది ఉండాలని నిర్ణయం.. మంత్రి గారు చెప్పారు. అయితే నేను తమద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావాలనుకున్న అంశము ఏమిటంటే గిరిజన ప్రజలందరూ కూడా రెండు విధాలుగా ఉన్నారు. ఒకటి ప్లెయిన్ ఏరియా, రెండవది కొండ ప్రాంతాల్లో ఉన్నవారు. కొండ ప్రాంతాలకు ఇచ్చే నిధుల విషయంలో మనకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు గాని గిరిజన గ్రామాలు, గూడేలుగా ఉన్న చాలా ప్రాంతాల్లో చాలా మంది ప్లెయిన్ ఏరియాల్లో ఉన్న విషయంలో ఏమవుతుందంటే 40 శాతం లేరని ఎస్సీ ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ నిధులు కేటాయింపులలో ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. ఆ ఇబ్బందుల వలన కొన్ని ఎస్టీ కాలనీస్ ప్రత్యేకంగా ఊరిలో వారి సంఖ్య పెద్దగా ఉండదు. పైగా సంచార జాతులుగా ఉన్నారు కాబట్టి ప్లెయిన్ ఏరియాలో ఉన్న గిరిజనులకు కూడా వారి యొక్క మౌలిక వసతుల అభివృద్ధికి, ఇతర సంక్షేమ కార్యక్రమాల అభివృద్ధికి కొంత నిధులు కేటాయింపులో వెసులు బాటు కల్పించాలని నేను తమ ద్వారా ప్రత్యేకంగా కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ ముప్పిడి వెంకటేశ్వరరావు (గోపాలపురం): అధ్యక్షా, గోపాలపురం నియోజకవర్గంలో కూడా అయిదు గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఆ గ్రామాల్లో ఉన్నటువంటి యువత కాని, ప్రజలు కాని, ఐటీడీఏ పరిధిలో లేని కారణంగా గిరిజన గ్రామంలో ఉన్నటువంటి ప్రజలందరూ కూడా అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కాబట్టి దగ్గర లోని కన్నాపురం ఐటీడీఏ పరిధిలో లేకపోవడం వలన ఆ గ్రామాల్లోని యువత కాని, ప్రజలు కాని చదువుకున్న నిరుద్యోగ యువత లోన్స్ పెట్టుకోడానికి ఐటీడీఏ పరిధిలోకి రానందున ఆ గిరిజన గ్రామాల ప్రజలు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కాబట్టి ఆ అయిదు గ్రామాలను ఐటీడీఏ పరిధిలోకి తీసుకురావాలని తమ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

మినిష్టర్ గారు..

శ్రీ నక్కా ఆనందబాబు (వేమూరు): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మొడియం శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంజనేయులుగారు, శ్రావణ్ కుమార్ గారు, జీవీ.ఆంజనేయులు గారు, వెంకటేశ్వరరావు గారు

వీరందరూ కూడా మాట్లాడిన దానిని బట్టి చూస్తే ఇప్పుడు ఈ గిరిజన తండాలు, కొండ ప్రాంతాల్లో ఉన్నటువంటి తండాలు, ప్లెయిన్ ఏరియాల్లో ఉన్నటువంటి తండాలు, కొండ ప్రాంతాల్లో ఉన్నటువంటి తండాలకు సంబంధించి పది, ఇరవై ఇళ్ల చొప్పున కుగ్రామాలు ఉంటాయి అధ్యక్షా. వాటిని పంచాయితీలుగా మార్చడం సాధ్యం కాదు అధ్యక్షా. అయితే ప్లెయిన్ ఏరియాల్లో ఉన్నటువంటి ఈ రాష్ట్రంలో మొత్తం 500 జనాభా కలిగిన 129 తండాలను గుర్తించడం జరిగింది. అందులో అనంతపురం 53, చిత్తూరు జిల్లా 02, గుంటూరు జిల్లా 17, కృష్ణా జిల్లా 07, కర్నూలు జిల్లా 06, ప్రకాశం జిల్లా 38, వైఎస్.ఆర్ కడప 06. దీనిని బట్టి ఏజన్సీ ఏరియాల్లో ఈ తండాలు లేవు అధ్యక్షా. అయితే ప్లెయిన్ ఏరియాస్లో ఈ తండాలను గ్రామ పంచాయితీలుగా మార్చాలంటే కొన్ని సమస్యలు ఉన్నాయి. హైనాన్సియల్ వయబిలిటీ కొంత ఇబ్బందిగా ఉంది. అదేవిధంగా అడ్మినిస్ట్రేషన్ పరంగా కూడా కొన్ని ఇబ్బందులు వచ్చే పరిస్థితి, ప్రమాదం ఉంది. దానిని బట్టి ప్రభుత్వం పరిశీలన చేస్తుంది.

సబ్ ప్లాన్ నిధులకు సంబంధించి గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. ఈ కుగ్రామాలకు సంబంధించి 40 శాతం.. పంచాయితీ లెవల్లో 40 శాతం పాపులేషన్ ను బట్టి ఇస్టామన్నామని ఈ కుగ్రామాల ప్రాతిపదికగా నిధులు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. తప్పనిసరిగా ప్రతిపాదనలు పంపిస్తామని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే వెంకటేశ్వరరావు గారు అడిగిటువంటి ప్రశ్నకు కే.ఆర్.పురం ఐటీడిఏ పరిధిలోకి చేర్చమని అడిగారు, వారు ప్రతిపాదనలు పంపించినట్లైతే పరిశీలన చేస్తామని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : క్వశ్చన్ నం.3735 (100) మినిస్టర్ ఫర్ సోషల్ వెల్ఫేర్ ..

ప్రశ్న నంబరు: 3735 (100)

ఎస్టీ హోదాకు సంబంధించిన కేసుల సత్వర పరిష్కారం

శ్రీ రాజన్నదొర పీడిక - ఎమ్మెల్యే

గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమ, సాధికారత మరియు గిరిజన సంక్షేమ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

ఎ) పెడ్యూల్లు తెగల సామాజిక వర్గాలకు సంబంధించిన కేసులను వేగవంతంగా పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం ఏవేని చర్యలను చేపడుతుందా?

బి) సంవత్సరాల తరబడి అట్టి కేసులు పెండింగులో ఉన్న కారణంగా అసలైన గిరిజనులకు అన్యాయం జరుగుతున్న విషయాన్ని ప్రభుత్వం గమనించిందా?

సి) అయితే అందుకు సంబంధించిన సంవత్సరం వారీగా మరియు జిల్లా వారీగా వివరాలేమిటి ?

సాంఘిక సంక్షేమ, సాధికారత మరియు గిరిజన సంక్షేమ శాఖ మంత్రి శ్రీ నక్కా ఆనందబాబు గారి సమాధానం :

ఎ) 1993, ఆంధ్రప్రదేశ్ (షెడ్యూల్డ్ కులాలు, షెడ్యూల్డ్ తెగలు మరియు వెనుక బడిన తరగతులు) సామాజిక వర్గాల ధృవపత్రాల జారీ క్రమబద్ధీకరణ చట్టం (1993 లోని 16వ చట్టం) లోని 20వ విభాగంలోని (1) వ ఉప-విభాగంలో గల నిబంధనలు మరియు ప్రభుత్వం వాటికి సంబంధించి జారీ చేసిన నియమావళి ప్రకారం ఎస్ టి సామాజిక వర్గాల ధృవ పత్రాలను జారీ చేయడం పై అందిన ఫిర్యాదులకు సంబంధించిన కేసులను ప్రభుత్వం ప్రొసెస్ చేస్తున్నది.

బి) 1993, ఆంధ్రప్రదేశ్ (షెడ్యూల్డ్ కులాలు, షెడ్యూల్డ్ తెగలు మరియు వెనుకబడిన తరగతులు) సామాజిక వర్గాల ధృవ పత్రాల జారీ క్రమబద్ధీకరణ చట్టం (1993 లోని 16వ చట్టం) క్రింద కేసులను త్వరగా పరిష్కరించేందు కోసం సంబంధిత అధికారులు చర్యలన్నింటిని తీసుకుంటున్నారు.

సి) జిల్లా స్థాయిలో పెండింగులో ఉన్న కేసుల వివరాలను అనుబంధంలో ఇవ్వడమయింది.

Annexure to the reply on LAQ No.3735 (S)

YEAR WISE AND DISTRICT - WISE DETAILS OF THE PENDING CASES WITH DISTRICT LEVEL SCRUTINY COMMITTEE(DLSC)																									Total No. of cases pending with DLSC
Sl.No	District	1990	1992	1993	1997	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017		
1	Srikakulam			2	1								2	1	1		4	2	2			5		20	
2	Vizianagaram																							14	
3	Visakhapatnam	1	1						2	1			1		1	1	1	5	1		9	5		15	
4	E. Godavari																							48	
5	W. Godavari													6	3	1								10	
6	Krishna															1		1	39	1	2			44	
7	Guntur																1		1	2	1	1		6	
8	Prakasam																		1					1	
9	SPSR Nellore																					2		2	
10	Chittoor											3												5	
11	YSR Kadapa					1	1	1	3	2	1	2	7	1	1	5		1	9	2	1			38	
12	Kurnool																							31	
13	Anaparthi												1	1	1		5	2						10	
	Total	1	1	2	1	1	1	1	3	4	2	5	11	9	7	8	13	11	53	5	44	13	48	244	

మిస్టర్ స్పీకర్: ఈశ్వరిగారూ...

శ్రీమతి గిడ్డి ఈశ్వరి (పాడేరు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. ఈరోజు ఏదైతే ఎస్టీ హోదాకు సంబంధించినటువంటి కేసులు సత్వర పరిష్కారం ఉందో, వీటికోసం మంత్రివర్యులు ఇచ్చినటువంటి సమాధానంలో నాకు కొన్ని డౌట్స్ ఉన్నాయి. ఎందుకంటే, ముఖ్యంగా ఏదైతే మా గిరిజన జాతి ఉందో ఆదివాసీలుగా, అక్కడ కొండ కోనల్లో బ్రతుకున్నటువంటి ఆ పరిస్థితిలో ఇప్పుడు కొత్తగా చాలామంది పక్కనున్నటువంటి జిల్లాల నుంచి గాని, పక్కనున్నటువంటి రాష్ట్రాల నుంచి గాని, ఇప్పుడు ఉదాహరణకు తూర్పు గోదావరి జిల్లా నుంచి కాపులు వచ్చి కొండ కాపుగా నా పాడేరు నియోజకవర్గంలో సర్టిఫికేట్లు తీసుకొంటున్నారు.

10.00AM.

అలాగే తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఉండే వాల్మీకి. పక్కనే ఉన్న నా నియోజకవర్గంలోని కొయ్యూరు మండలంలో ఎస్టీలుగా వాళ్లు సర్టిఫికేట్లు తీసుకొంటున్నారు. ఇవన్నీ అసలు మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చాయా అని మీద్యారా గౌరవ మంత్రిగారిని ఈ సందర్భంగా అడుగుతున్నాను. అంతేకాకుండా ముఖ్యంగా ఈ బోగస్ సర్టిఫికేట్లు వలన మా గిరిజన జాతి చాలా సామాజికంగా కూడా వెనుకబడిపోతుంది. రాజకీయ పరంగా, ఉద్యోగ పరంగా, అన్ని రంగాల్లో కూడా వీరు ఎవరైతే ఈ నకిలీ కుల ధృవీకరణ పత్రాలు తీసుకొని వచ్చి socio economic గా వాళ్లు డెవలప్ అవుతూ, మా గిరిజన జాతికి రావలసిన అవకాశాలను కూడా మేము కోల్పోతున్నాము. దయచేసి మంత్రిగారు దీనిమీద సత్వరమే దృష్టి పెట్టాలి. ఎందుకంటే నేను మొన్ననే మా కొయ్యూరు మండలంలో దాదాపు 100 పైన ఇటువంటి బోగస్ సర్టిఫికేట్లను మేము పట్టుకుని ఆ ఎమ్మార్వోగారి మీద ఫిర్యాదు చేస్తే విశాఖపట్నం జాయింట్ కలెక్టరుగారు ఇప్పటివరకూ నేను అడుగుతున్నా సరే, ఇప్పటివరకూ ఏమి చేస్తున్నారో కూడా మాకు ఏ విషయాలు తెలియజేయలేదు. ఇంకా శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం ఇలా మొత్తం ఎక్కడ గిరిజన ప్రాంతాలున్నాయో, గిరిజన జాతికి సంబంధించి గిరిజనులుగా ఉన్నవారు కాకుండా గిరిజనేతరులకు ఈరోజు ఈ నకిలీ కుల ధృవీకరణ పత్రాలు ఇవ్వటం వలన మా గిరిజన జాతికి, మాకు వచ్చే అవకాశాలను మేము కోల్పోతున్నాము గనుక కచ్చితంగా దీనిమీద చాలా కఠినమైన చర్యలు తీసుకుని ఆ సర్టిఫికేట్లను వెనక్కి తీసుకోవాలని చెప్పి మీద్యారా మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్: రమణమూర్తి గారు.

శ్రీ బగ్గు రమణమూర్తి (నరసన్నపేట): అధ్యక్షా, మా నరసన్న పేట, టెక్నాలి నియోజకవర్గాల్లో ఏనేటి కొండ అని ఒక తెగ ఉంది. వాళ్లు పూర్వం నుంచి గిరిజన తెగలుగా ఉండే వ్యక్తులే. అయితే 2004-2005లో ST certificate ఇవ్వకుండా abeyance లో పెట్టారు అది. గిరిజనులు, వాళ్లు కలిసే నివాసం ఉంటున్నారు, వాళ్ల ఆచార వ్యవహారాలు. అలాగే ఏవైతే గిరిజన సంఘాలున్నాయో, ఆ సంఘాల్లో వాళ్లు కూడా నేటివరకూ ఆ ఐక్య వేదికలో సభ్యులుగా ఉన్నారు. మా ప్రాంతంలో ఉన్న గిరిజనులు, వాళ్లు ఎస్టీలు కాదు అని ఎక్కడా కూడా వివక్ష చూపడం లేదు. అయినప్పటికీ ఆ కులాన్ని abeyance లో పెట్టి ఆ యువతలో ఆవేశాన్ని రగిలించే పరిస్థితి చేశారు. ఈ మధ్య నేను గిరిజన గ్రామాలకు వెళ్తే వారి ఆవేదన చూస్తే భయమేస్తోంది. మేము ఎందుకుండాలి? ఆఖరికి పల్స్ సర్వేలో కూడా మా కులం లేదు. మాకు రావలసిన రాయితీలు రావడం లేదు. మేం ఏ కులం? మాది తేల్చుండీ అనేది వాళ్ల ఆవేశం. ఆ యువకుల్లో వాళ్ల ఆవేశం చూసిన తర్వాత నాకు భయమేసింది. మేము చదువుకోవాలంటే మా పరిస్థితి ఏంటి? మాకు ఇక్కడ కుల ధృవీకరణ పత్రాలు రావడం లేదు, మా పరిస్థితి ఏంటి అని వాళ్ల ఆవేదన తెలియజేయటం జరిగింది. గౌరవ మంత్రివర్యులు వాటి విషయమై క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, ఎందుకు abeyance లో పెట్టారు, ఆరోజు ఉండే రాజకీయ పరిస్థితులను బట్టి పెట్టారు తప్పితే గిరిజనుల నుంచి ఎక్కడా వ్యతిరేకత లేదు. వాళ్లూ గిరిజనులే. వాళ్లు నివాసం ఉంటున్నదీ కూడా గిరిజన ప్రాంతంలోనే. వాళ్లూ కూడా ఆ కొండవాగుల్లోనే ఉంటున్నారు. గత ప్రభుత్వంలో ఉండే పెద్దలు అన్యాయంగా, దుర్మార్గంగా ఆ కులాన్ని abeyance లో పెట్టి, వాళ్లను గుప్పిట్లో పెట్టుకోవాలనే ఆలోచనతో చేసే కుట్ర అది. దయచేసి అది పరిశీలన చేసి, ఎవరైతే ఏనేటి కొండ అని ఒక తెగ ఉన్నారో వారికి న్యాయం చేయాలి. సుమారుగా మా జిల్లాలో 400 ఏనేటి కొండ కుటుంబాలు ఉంటాయి. వారి గురించి పరిశీలించవలసిందిగా మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్: మినిష్టరుగారు.

శ్రీ నక్కా ఆనందబాబు: అధ్యక్షా, సభ్యురాలు శ్రీమతి గిడ్డి ఈశ్వరిగారు, అదేవిధంగా రమణమూర్తిగారు అడిగిన దానికి సమాధానం. ఈ సకిలీ కుల ధృవీకరణ పత్రాల కేసుల్లో ప్రభుత్వం చాలా చిత్తశుద్ధితో పనిచేస్తోంది. జిల్లా స్థాయిలో DLSC దగ్గర 244 కేసులు పెండింగ్లో ఉన్నాయి. అవన్నీ కూడా త్వరితగతిన విచారణ పూర్తిచేసి పంపించమని ఆదేశాలు ఇవ్వటం జరిగింది. నా దగ్గర ఇప్పటికి 163 కేసులు ఇంకా వివిధ దశల్లో పెండింగ్లో ఉన్నాయి. ఇటీవల కాలంలో దాదాపు 46 కేసులు

డిస్పోజ్ చేశాము. తప్పనిసరిగా గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు వారి ఆందోళనలో అర్థం ఉంది. మన ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిన నకిలీ కుల ధృవీకరణ పత్రాల విషయంలో ఎక్కడా కూడా వదిలే ప్రసక్తే లేదు. తప్పనిసరిగా కఠిన చర్యలు తీసుకొంటామని చెప్పి తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తూ, సభ్యులు బగ్గు రమణమూర్తిగారు చెప్పిన అంశాన్ని కూడా నోట్ చేసుకున్నాను. తప్పనిసరిగా అధికారులతో మాట్లాడి సమస్య పరిష్కారానికి చర్యలు తీసుకుంటానని చెప్పి తెలియజేసుకుంటున్నాను.

MR. SPEAKER: Now, Short Notice Question No.223, Minister for Irrigation.

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం. 223(100-A)

శ్రీ శ్రీరాం రాజగోపాల్ -ఎం.ఎల్.ఏ.,

గౌరవనీయులైన జలవనరుల నిర్వహణ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ;

ఎ) వ్యవసాయం కోసం సాగునీటిని సరఫరా చేయుటకు జగ్గయ్యపేట మండలంలోని ముక్తేశ్వరపురం గ్రామంలో ఎత్తిపోతల సాగునీటి పథకాన్ని చేపట్టుటకు ప్రభుత్వం వద్ద ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉందా ;

బి) అయితే, ఈవిషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

జలవనరుల నిర్వహణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ దేవివేని ఉమామహేశ్వరరావు) గారు

ఎ) అవునండీ.

బి) 27-10-2016 తేదీన త్రిసభ్య సాంకేతిక నిపుణుల కమిటీ ఉమ్మడిగా ఈ పథకాన్ని తనిఖీ చేసింది. డివిజన్ ప్రధాన కాలువ క్రింద ఎన్.ఎస్.పి డిస్ట్రెస్ట్ ఆయకట్టు అనుబంధం కోసం 59,143 ఎకరాలకు లబ్ధి చేకూరేందుకు ముక్త్యాల (ముక్తేశ్వరపురం) గ్రామంలో కృష్ణానదిపై ప్రతిపాదించిన ఎత్తిపోతల సాగునీటి పథకాన్ని సిఫారసు చేస్తూ ఒక నివేదికను ఆ కమిటీ సమర్పించింది. ప్రారంభం కోసం ఈ పథకం ప్రాసెసులో ఉంది.

మిష్టర్ స్పీకర్: శ్రీరాం రాజగోపాల్ గారు

శ్రీ శ్రీరాం రాజగోపాల్ (తాతయ్య) (జగ్గయ్యపేట): అధ్యక్షా సంతోషం. మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ అవునండీ అని చెప్పారు. అదేవిధంగా ఈ స్కీమ్ ప్రపోజల్ ఉందని చెప్పినందుకు ధన్యవాదాలు. అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా మా జగ్గయ్యపేట నియోజకవర్గానికి సాగునీరు అందక చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. రాష్ట్ర విభజన తర్వాత తెలంగాణ ప్రాంతం నుంచి 170 కిలోమీటర్లు లెప్ట్ కెనాల్ తయారయిన తర్వాత మాకు సాగునీరు అందిస్తున్నారు. ఈ 170 కిలోమీటర్లలో ఎన్నో రకాల మోటార్లు పెట్టి, ట్యాంకుకు మోటార్లు గాని, అదేవిధంగా పారే ట్యాంకులు కూడా, వాళ్లు లిఫ్ట్ స్కీమ్ ను ఏర్పాటుచేసుకుని మనకు వచ్చే కోటా 12 టిఎంసీలు మనకు కేటాయిస్తే దాంట్లో కనీసం 2 టిఎంసీలు కూడా మనకు రావడం లేదు. మేము మీద్యారా ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమంటే, గతంలో మంత్రిగారి దృష్టికి, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి కూడా తీసుకెళ్లాము. మంత్రిగారు కూడా ఆ ప్రాంతాన్ని ప్రత్యేకంగా సందర్శించారు. ఒక Experts Committee ని కూడా ఏర్పాటుచేయడం, ఆ కమిటీ నివేదిక కూడా ఇచ్చిందని చెప్పారు. మేము అనేది సప్లమెంటరీగా పులిచింతల దిగువ స్ట్రీమ్ లో ఆరు కిలోమీటర్ల దూరంలో ముక్త్యాల స్కీమ్ ఉంది. అది ఏర్పాటుచేస్తే డివిజన్ బ్రాంచ్ కెనాల్ కు గాని, డ్యామ్ బ్రాంచ్ కెనాల్ కు, అదేవిధంగా మున్నేరు ఆయకట్టుకు కూడా సాగునీరు ఇవ్వటానికి అవకాశం ఉంటుంది. రాష్ట్రంలో ప్రతీ ఎకరాకి కూడా సాగునీరు ఇవ్వాలనే ఆలోచనతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక దృఢనకల్పంతో పనిచేస్తున్నారు. అదేవిధంగా మా జగ్గయ్యపేట నియోజకవర్గానికి కూడా సాగునీరు ఇవ్వాలని చెప్పి మీద్యారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని, అదేవిధంగా మంత్రిగారిని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్: మినిష్టరుగారు

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వర రావు(మైలవరం): అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చిన ప్రాజెక్టు ఇది. దేవినేని వెంకటరమణ బ్రాంచ్ కెనాల్, పోలంపల్లి, దాములూరు గ్రామాల వెంబట సుమారు నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టు 59,000 ఎకరాలకు పైగా ఉంది. సాగునీరుకి, తాగునీరుకి చాలా గ్రామాలు, మండలాలు దీనిమీద ఆధారపడి ఉన్నాయి. పక్క రాష్ట్రాల్లోని అటవీ ప్రాంతాల్లో స్వార్థం పెరిగిపోయి ఈ ఆరుతడివి అన్నీ కూడా మాగాణి పొలాలు చేశారు. దానివల్ల నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టు చివరి భూములకు నీళ్లు రాని పరిస్థితి ఉంది. అందుకనే ఈ ప్రాజెక్టును ముక్త్యాల దగ్గర ప్రతిపాదించాం.

Retired Engineer in Chiefs Sri Rammohan, Basheer, K.V. Subbarao వీళ్లందరూ ఒక కమిటీగా ఏర్పడి నివేదకను తయారుచేసి మొదటి దశ, రెండవ దశ, రెండు దశల కింద ఈ ప్రాజెక్టుని ఇవ్వడం జరిగింది. తప్పకుండా IDC వారు ఈ కార్యక్రమాలన్నీ కూడా చూస్తున్నారు. ఇంటర్స్టేట్ సమస్య ఏదైతే ఉందో అవన్నీ కూడా టేకప్ చేసి తప్పకుండా మొదటి దశ ఈ సంవత్సరం 2018 డిశంబరు కల్లా ఇవ్వాలని పట్టుదలగా వెళ్తున్నాం. తప్పకుండా ఈ ప్రాజెక్టుని ప్రాసెస్ చేసి నీళ్లు ఇస్తామని చెప్పి మీద్యారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులు శ్రీ వనమాడి వెంకటేశ్వరరావుగారు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు.)

MR. SPEAKER: Venkateswara Rao garu, do you have something to say?

శ్రీ వనమాడి వెంకటేశ్వర రావు (కొండబాబు) (కాకినాడ నగరం): అధ్యక్షా, ఈ ఇరిగేషన్ అయితే మా కాకినాడకు ఎటువంటి సంబంధం లేనిది గానీ, చిన్నది ఒక సబ్జెక్టు ఉంది అధ్యక్షా. అది మీద్యారా పరిష్కారం అవుతుందని అనుకుంటున్నాను. వారి దృష్టిలో కూడా పెట్టడం జరిగింది. ఎక్కడో పట్టణం చుట్టూ పొలాలు ఉన్నాయి. అవన్నీ కూడా లేఅవుట్లు అయిపోయాయి. ఈరోజు ఇండ్లు కట్టేసుకున్నారు. ఆమధ్య ఇరిగేషన్ మురికి కాలువ ఒకటి ఉంటే అది కూడా ఆక్యుపేషన్ అయిపోయింది. చాలామంది ఇండ్లు కూడా కట్టేసుకున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇది ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించింది కాదు.

శ్రీ వనమాడి వెంకటేశ్వర రావు: చిన్నదే అధ్యక్షా, ఎందుకని అంటే మీద్యారా పరిష్కారం అవుతుందని అధ్యక్షా .

MR. SPEAKER: You can mention in another form. ఇంకో ఫార్మ్ లో రండి.

శ్రీ వనమాడి వెంకటేశ్వర రావు: అధ్యక్షా, గత పాలకులు కూడా change of land లో ఇరిగేషన్ కెనాల్ ని కూడా తీసుకుని కబ్జాలు కూడా చేసేశారు. నేను దానిని ప్రభుత్వం దృష్టిలో కూడా పెట్టడం జరిగింది. చాలామంది పేదవాళ్లు ఆ కెనాల్ మీద ఇండ్లు కట్టుకుని ఉన్నారు. ఇప్పుడు అది

ఉపయోగంలో లేదు. కానీ అవి ప్రతీ సంవత్సరం ఎండాకాలం వస్తే అగ్ని ప్రమాదాలు సంభవించడం, ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేని పరిస్థితిలో ఉండడం, అటువంటి పరిస్థితిలో వాటికి పట్టాలు ఇవ్వమని కోరాము. గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా అడుగుతున్నాము. అవి ఇచ్చినట్లయితే ఇండ్లు కట్టుకుని అందరూ సుఖంగా ఉంటారు. ఎటువంటి ఇబ్బంది లేని పరిస్థితి ఉంటుంది. మీద్యారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

MR. SPEAKER: Question No.243, Minister for Social Welfare.

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం. 243(100- B)

శ్రీ మతి వంతల రాజేశ్వరి -ఎం.ఎల్.ఏ.,

గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమ మరియు సాధికారిత మరియు గిరిజన సంక్షేమ మరియు సాధికారత శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ;

- ఎ) రాష్ట్రంలోని గిరిజన ప్రాంతాలలో తగిన అనుసంధాన రోడ్లు లేనందున గ్రామస్తులు ఇబ్బందులు పడుతున్న విషయాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించిందా;
- బి) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి; మరియు
- సి) ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

సాంఘిక సంక్షేమ మరియు సాధికారిత మరియు గిరిజన సంక్షేమ మరియు సాధికారత శాఖ మంత్రి

(శ్రీ నక్కా ఆనంద బాబు) గారి సమాధానం

ఎ,బి & సి)

(5) ఐటిడిఎ జిల్లాలలోని గిరిజన జనావాసాలకు రోడ్డు అనుసంధానత స్థితి ఈ క్రింది విధంగా ఉంది.

- (i) (5) ఐటిడిఎ జిల్లాలలో (8006)గిరిజన జనావాసాలు ఉన్నాయి. అందులో (4812) జనావాసాలకు అన్ని వాతావరణాలను తట్టుకునే రోడ్డు అనుసంధానతను కల్పించడమయింది. (డబ్ల్యు.బిఎం).

- (ii) మిగిలిన (3194) జనావాసాలకు సంబంధించి, 2623.92కి.మీ. పొడవైన 1398 జనావాసాలను అనుసంధానించే పనులకు రూ.808.45 కోట్ల వ్యయాన్ని మంజూరు చేసి, చేపట్టడమయింది. ఈ పనులన్నీ పురోగతిలో ఉన్నాయి. 2018, జూన్ చివరి నాటికి పూర్తి చేయాలని లక్ష్యం నిర్ణయించడమయింది.
- (iii) మిగిలిన పనులు పూర్తి అయిన తరువాత, 3409.83 కి.మీల పొడవైన (1796) షెడ్యూలు తెగల జనావాసాలకు సంబంధించిన పనుల మంజూరుకు కార్యాచరణ ప్రణాళికను పరిశీలించడమవుతుంది.

అనుసంధానం కాని ఎస్ టీ జనావాసాలన్నింటికీ దశల వారీగా అనుసంధానం కల్పించేందుకు ప్రభుత్వం నిబద్ధతతో ఉంది.

10.10 AM

మిస్టర్ స్పీకర్ : గిడ్డి ఈశ్వరి గారూ.

శ్రీమతి గిడ్డి ఈశ్వరి (పాడేరు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, మంత్రి గారు సమాధానం చక్కగా చెప్పారు. గిరిజన ప్రాంతాలలో లింక్ రోడ్లు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటికి సమస్యలు ఇంకా వస్తున్నే ఉన్నాయి. ఎందుకంటే కొండ ప్రాంతాలలో road formation లేని గ్రామాలు ఇంకా ఉన్నాయి. వాటి కోసం ప్రభుత్వం నిధులు మంజూరు చేసినా వాటికి ఫార్మేట్ శాఖ క్లియరెన్సులు ఇవ్వడం లేదు. వారు క్లియరెన్సులు ఇవ్వలేనందున రోడ్డు ఫార్మేషన్ కూడా చేసుకోలేకపోతున్నాం.

ఇంకొక ప్రధానమైన సమస్య ఏమంటే ఫార్మేషన్ అయిన రోడ్డును మెటల్ రోడ్డుగా గానీ, బీటీ రోడ్డుగా గానీ మార్చుకుందామన్నా ఫార్మేట్ శాఖ పర్మిషన్ ఇవ్వడం లేదు. ఆ విషయం మంత్రివర్యులకు తెలుసో, తెలియదో నాకు తెలియదు. 2014వ సంవత్సరానికి ముందు, 2014వ సంవత్సరానికి తరువాత చూసుకుంటే, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలోనే దాదాపుగా గిరిజన ప్రాంతాల్లో రోడ్లకోసం ఎక్కువగా నిధులు కేటాయించి, రోడ్లు వేసుకుంటున్నాం. ఇంకా త్వరితగతిన ఈ రోడ్లను వేసుకుంటే మన ప్రభుత్వానికి ఒక మంచి పేరు వస్తుంది. ఏవైతే సమస్యలు ఉన్నాయో వాటిని పరిష్కరించాలని తమరి ద్వారా మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: వంతల రాజేశ్వరి గారూ.

శ్రీమతి వంతల రాజేశ్వరి (రంపచోడవరం): క్వశ్చర్ అవర్లో మాట్లాడడానికి నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. నా నియోజకవరంలో 2.75.000 మంది ఓటర్లు ఉన్నారు. 187

పంచాయితీలు ఉన్నాయి, 812 గ్రామాలున్నాయి. నా నియోజకవర్గంలో లింక్ రోడ్లు గానీ, బీటీ రోడ్లు గానీ.. 'చంద్రన్న బాట' లో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా ముందడుగులో ఉన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అలాగే ప్రధాన రహదారులు చాలా దూరంగా ఉన్నాయి. గ్రామాలలో ఉన్న గిరిజనులు బయటకు రావాలంటే నడిచి రావాలి. నా నియోజకవర్గంలో మారెడిమిల్లి మండలం, మారెడిమిల్లి హెడ్క్వార్టర్ బోదులూరు మీదుగా పాతకోట ప్రధాన రహదారి ఆనుకొని ఉన్నాయి. దీనికి ఆనుకొని చాలా గ్రామాలు లోతట్టులో ఉన్నాయి. వీరు ప్రధాన రహదారికి రావాలంటే కాలినడకన రావాలి. చాలా లింక్ రోడ్లు ఉన్నాయి.

చంద్రన్న బాటలో మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు మా ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధిలో ముందుకు తీసుకెళ్లడానికి చాలా కష్టపడుతున్నారు. బీటీ రోడ్లు గానీ, సీసీ రోడ్లు గానీ, లింక్ రోడ్లు గానీ 11 మండలాలకు వెయ్యాలి ఉంది. నా నియోజకవర్గం అతి పెద్ద నియోజకవర్గం. రోడ్లు లేక చాలా గ్రామాలున్నాయి. బీటీ రోడ్లు గానీ, సీసీ రోడ్లు గానీ, లింక్ రోడ్లు, డబ్ల్యూబిఎం రోడ్లు గ్రామాలకు వేస్తే బాగుంటుందని మీద్వారా సంబంధిత మంత్రివర్యులను, ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సుబ్బారావు గారూ.

శ్రీ వరువుల సుబ్బారావు (ప్రతిపాడు): ధన్యవాదాలు సార్, మా ప్రతిపాడు నియోజకవర్గంలో ఏడు పంచాయితీలు ఎస్టీలకు సంబంధించిన గ్రామాలున్నాయి. 34 హ్యమెట్స్ ఉన్నాయి. నా సొంత మండలం ఏలేశ్వరం ఎంపీపీ ఎస్టీ, రాతులపూడి జెడ్పీటీసీ ఎస్టీ, శంకవరం జెడ్పీసీ ఎస్టీ సార్, ఇద్దరు జెడ్పీటీసీలు ఉన్నారు, ఒక ఎంపీపీ ఉన్నప్పటికీ కూడా ఏ గ్రామానికి కూడా పూర్తి స్థాయిలో రోడ్లు లేవు సార్. నా నియోజకవర్గం ఐటిడిఏ పరిధి రంపచోడవరంలోకి వస్తుంది. చోడవరంలో అనేక పర్యాయాలు సమావేశాలకు వెళ్లి మా సమస్యలు అక్కడ చెప్పినా కూడా, ఇంతవరకు కనీసం మంచి నీళ్లు గానీ, రోడ్లు గానీ, కరెంటు గానీ అక్కడ నివసించే గిరిజనులకు న్యాయం జరిగిన సందర్భాలు లేవనే విషయాన్ని మంత్రి గారి దృష్టిలో పెడుతున్నాను. దయచేసి ఆ ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధిలో తీసుకొవ్వడానికి ఒక కార్యాచరణ చేయాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వెంకట రమణ మూర్తి గారూ.

శ్రీ కలమట వెంకట రమణ మూర్తి (పాతపట్నం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, గిరిజన గ్రామాలు ఎక్కువగా ఉన్న పాతపట్నం నియోజకవర్గం సీతంపేట ఐటీడీఏ పరిధిలో ఉంది. నాలుగు Tribal Sub Plan మండలాలు ఉన్నాయి. ఈ నాలుగు మండలాల్లో కూడా గిరిజనులు మెలియా పుట్టి, పాతపట్నం, కొత్తూరు మండలాలలో ఉన్నారు. ఈ మూడు మండలాల్లో కూడా గిరిజన గ్రామాలకు, తండాలకు ఈరోజుటికి కూడా, ఎందుకంటే స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 70 సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ కూడా రోడ్లు లేని దుస్థితి ఉంది. ఈమధ్యనే ఐటీడీఏ కలెక్టర్ గారితో మాట్లాడితే కొంత గ్రాంట్ ఎన్ఆర్ఈజీఎస్ నుంచి కొన్ని నిధులు రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. ఎన్ఆర్ఈజీఎస్ నుంచి సమకూర్చిన నిధుల ద్వారా వేస్తున్న రోడ్లను బీటీ రోడ్లుగా మార్చమని మీద్వారా గౌరవమంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా వెనుకబడిన ప్రాంతం, ఒడిశా, ఆంధ్ర బోర్డర్లో ఉంది. ఏనుగులు కూడా ఎక్కువగా గిరిజన ప్రాంతాలలో దాడి చేస్తున్నాయి. వాటి వల్ల ప్రాణ నష్టం, పంట నష్టాలు వస్తున్నాయి. మొన్ననే ఒక గిరిజన వ్యక్తిని ఏనుగులు చంపేశాయి. వారిని తీసుకొని హాస్పిటల్కు వెళ్లాల్సినా రోడ్లు అందుబాటులో లేవు. ఈరోజుకు కూడా డోలీలో మోసుకెళ్లి ప్రజలకు వైద్యసేవలు అందించడం జరుగుతోంది.

మెలియా పుట్టి, హీరామండలం, పాతపట్నం, కొత్తూరు మండలాల్లో ఉండే గిరిజన గ్రామాలన్నింటిని కూడా ఉన్న రోడ్లను బీటీ రోడ్లుగా మార్చమని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సూర్యారావు గారూ. వన్ మినిట్ ప్లీజ్.

శ్రీ గొల్లవల్లి సూర్యారావు (రాజోలు): అధ్యక్షా, కోనసీమలో కూడా కొన్ని గిరిజన తండాలు ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గంలో మామిడికుదురు అన్నది మండల హెడ్క్వార్టర్. అది గిరిజనుల కోసం ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటైన గ్రామ పంచాయతి. అక్కడ ఉన్న సర్పంచ్ కూడా ఎస్టీకి సంబంధించిన వ్యక్తి. పెడ్యూల్డ్ కులాలకు ఏరకంగా సబ్ ప్లాన్ నిధుల ద్వారా ఇస్తున్నామో, అలాగే దామాషా పద్ధతిలో పెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్కు కూడా సబ్ ప్లాన్ నిధులు ఇవ్వాలి, వారికి సబ్ ప్లాన్ నిధులు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిన నిధులతో మామిడికుదురు గ్రామంలో సహాయ సహకారాలు, అభివృద్ధి చేస్తున్నాము గానీ ప్రత్యేకంగా ఎస్టీ నిధుల క్రింద ఇంతవరకు రాలేదు. మామిడికుదురు గ్రామాన్ని ప్రత్యేకంగా గుర్తించి తగినన్ని నిధులు మంజూరు చేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : డేవిడ్ రాజు గారూ.

శ్రీ డేవిడ్ రాజు పాలవర్తి (ఎర్రగొండపాలెం): అధ్యక్షా, మా ఎర్రగొండపాలెం నియోజకవర్గంలో 70 చెంచుగూడాలు, దాదాపు 30 సుగాలి తండాలు ఉన్నాయి. గిరిజనులు ఎక్కువగా ఉండే నియోజకవర్గం మాది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 70 సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ కూడా వెంకటాద్రిపాలెం పంచాయతీలోని పాలుట్ల గిరిజన తండాకి ఈరోజుటికీ కూడా రోడ్డు సౌకర్యం లేదు. అది 42 కిలోమీటర్లు ఉంటుంది. కమాండర్ వాహనాల్లో ప్రయాణం చేస్తే ఐదు గంటల సమయం పడుతోంది.

అలాగే ప్రత్యేకమైన అంశం ఏమంటే ఎన్నికలపుడు కూడా సిబ్బంది హెలికాప్టర్లో అక్కడికి వెళ్లి ఓటింగ్ జరుపుకొని మరలా సాయంత్రానికి తిరిగివచ్చే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. దశాబ్దాలుగా ఫారెస్ట్ అనుమతులు లేవనే నెపంతో ఈరోజుకు కూడా ఆ రోడ్డు నిర్మాణం చేయలేకపోతున్నారు. ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకొని పాలుట్ల గిరిజన తండాకు వెంటనే రోడ్డు నిర్మాణాన్ని చేయించాలని మీ ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని, గౌరవ మంత్రివర్యులను అభ్యర్థిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సర్వేశ్వర రావు గారూ.

శ్రీ కిడారి సర్వేశ్వర రావు (అరకు వ్యాపీ): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, టైబల్ సబ్ ప్లాన్లో రూ.10,000 కోట్లు బడ్జెట్లో పెట్టారు. గిరిజన ప్రాంతాల అభివృద్ధి మాత్రం వెనుకబాటుతనానికి గురి అవుతూనే ఉంది. మా పాడేరు డివిజన్లో 3,400 గ్రామలున్నాయి. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత అత్యధికంగా రోడ్లు వేసే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. తారు రోడ్లు లేకపోయినా డబ్బుబిని రోడ్లు వేసే పరిస్థితి వచ్చింది. చాలా సంతోషం. గతంలో ఏ ప్రభుత్వం కూడా చేయలేనివిధంగా ఈ ప్రభుత్వం రోడ్లు వేస్తుంది. అయితే 244 పంచాయతీలు ఉంటే, పంచాయతీ హెడ్ క్వార్టర్స్ కు కూడా రోడ్లు లేని పరిస్థితి బాధాకరం.

10.20AM

మా నిధులు ఏవైతే ఉన్నాయో.. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న గిరిజన ప్రాంతాల్లో రోడ్లు, తాగునీరుకి సంబంధం లేదు గాని తాగునీరు, మౌలిక సదుపాయాలు అభివృద్ధి చేసినట్లయితే ఆటోమేటిక్ గా గిరిజన తండాలు, ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందడానికి నీలు అవుతుంది. ఇప్పుడు మాప్రాంతాల్లో రోడ్లు లేవు, సరిగా బస్సు సౌకర్యాలు లేవు, తాగునీరు లేదు, చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అందువలన సబ్ ప్లాన్ నిధులంతా ఏవైతే 4,167 కోట్ల రూపాయలు ఉన్నాయో మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. సబ్ ప్లాన్ నిధులన్ని కూడా గిరిజన ప్రాంతానికి ఉపయోగించాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మినిస్టర్ గారూ.

శ్రీ నక్కా ఆనంద బాబు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీమతి గిడ్డి ఈశ్వరీ గారు, శ్రీమతి వంతల రాజేశ్వరి గారు, శ్రీ వరపుల సుబ్బారావు గారు, శ్రీ కలమట వెంకట రమణ మూర్తి గారు, శ్రీ పాలవర్తి డేవిడ్ రాజు గారు, శ్రీ గొల్లపల్లి సుర్యారావు గారు, శ్రీ కిడారి సర్వేశ్వరరావు గారు అందరు కూడా గిరిజన ప్రాంతాల్లో un connectivity ఉన్న గ్రామాలకు రోడ్డు సౌకర్యం కలుగచేసే విధానాల గురించి వాళ్ళకు ఉన్న ఇబ్బందులు ఇప్పటివరకు మాట్లాడారు. వాస్తవంగా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారం లోకి వచ్చిన తరువాత గిరిజన గ్రామాలు కనెక్టివిటీ లేని గ్రామాలు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటికి రోడ్డు సౌకర్యం కల్పించాలని ప్రత్యేక శ్రద్ధ కనబరచడం జరిగింది. ముఖ్యంగా యుద్ధ ప్రాతిపదికపైన మూడు నెలల క్రితం మొదలు పెట్టాం, జూన్ కల్లా పూర్తి చేయబోతున్నాం. మొత్తం దగ్గరదగ్గర 13098 గిరిజన గ్రామాలకు 2624కి లోమీటర్లు ఈరోడ్డు కనెక్టివిటీని తీసుకురాబోతున్నాం. ఇందులో 8.45కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాం. గత ఐదారు నెలల్లోనే గతంలో ఎప్పుడూ ఇంత కమిట్మెంట్ తో చేసిన ప్రభుత్వాలు లేవు. కచ్చితంగా ఏదైతే రోడ్డు కనెక్టివిటీ లేని పరిస్థితిలో అనారోగ్యం పాలైన గిరిజనుల్ని కనీసం ఆసుపత్రికి తీసుకురావాలన్నా పిహెచ్ సిగానీ, సిహెచ్ సిలు గానీ దగ్గర్లో ఉన్న ఆసుపత్రులకు తీసుకురావడానికి కూడా ఇబ్బందికర పరిస్థితులు సంభవిస్తున్నాయి. దానివల్ల అనేక ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. ప్రజలు మరణాలు గానీ ఇతరత్ర బాధలు ఎదుర్కొంటున్నారని చెప్పి ముందు కనెక్టివిటీని తీసుకురావాలనే ఒక ఆలోచనతో ఈ NREGS నిధులు, అదేవిధంగా 10శాతం టిఎస్ పి నిధుల నుంచి ..... ముఖ్యంగా శ్రీ నారా లోకేశ్ గారు పంచాయతీ రాజ్ మంత్రి అయిన తరువాత వీటికి రూపకల్పన చేయడం జరిగింది. అప్పటి నుంచి కూడా టిఎస్ పి నిధులు 76.77కోట్ల రూపాయలు ఎన్ ఆర్ జిఎస్ పనులకు మ్యాచింగ్ కింద ఇస్తామని అన్నారు. అదేవిధంగా మిషన్ కటింగ్ పనులకు సంబంధించి రూ.80కోట్ల రూపాయలను మంజూరు చేశాం. ఈవిధంగా 11093కిలోమీటర్లు ఇంకా మిగిలి ఉన్నాయి. అవి కూడా పూర్తి అయిన వెంటనే మిగిలిన పనులు చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. ఫారెస్టుకి సంబంధించి ఏవైతే క్లియరెన్స్ లేక కొన్ని ఆలస్యం అవుతున్నాయి, అవి కూడా పురోగతిలో ఉన్నాయి. 151 పనులకు సంబంధించి ఇంకా ఫారెస్టు క్లియరెన్స్ రావల్సిన అవసరముంది. వాటికి సంబంధించి కూడా ప్రాసెస్ ఉన్నాయి. వాటికి సంబంధించి అధికారులు మాట్లాడుతున్నారు. తొందరలోనే అవి కూడా క్లియరెన్స్ తీసుకువచ్చి ఎట్టి పరిస్థితుల్లో జూన్ చివరికల్లా ఈ పనులన్నీ కూడా పూర్తి చేస్తాం. మిగిలిన గ్రామాలు కూడా అక్కడి నుంచి ప్రాసెస్ చేసి ఈ సంవత్సరం చివరికి మొత్తం కూడా unconnected habitations మొత్తానికి కనెక్టివిటీని తీసుకురావాలని ప్రభుత్వం

లక్ష్యంగా నిర్దేశించుకున్నాం. అదిశగా ముందుకు వెళతామని తెలియజేస్తూ, ముఖ్యంగా శ్రీశైలం ఐటిడిఏకి, పాలుట్ల తాండాకి సంబంధించి సభ్యులు శ్రీ డేవిడ్ రాజు గారు మా దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. తప్పకుండా వారికి, పాలుట్ల తాండాకి రోడ్డు సౌకర్యం కలిగించడానికి టిఎస్పి నిధులు వెచ్చిస్తామని చెప్పి తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలియజేస్తున్నాను. ఇవన్నీ కూడా తక్షణమే చర్యలు తీసుకొని త్వరితగతిన ఈ unconnected habitations కి రోడ్డు సౌకర్యాలు కలుగజేసే కార్యక్రమం తీసుకొని పూర్తి చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER: Now, Calling Attention under Rule 74, Minister for Irrigation will make a Statement regarding filling up of tanks in Anantapur District.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు :- ఆఫీస్,

21/03
1274

“అనంతపురము జిల్లాలో చెరువులను నింపడం” గురించి శ్రీ వి. హనుమంతరాయ చౌదరి, ఎం.ఎల్.ఏ 74వ నియమం క్రింద ఇచ్చిన నోటీసు నెం. 60 కి జల వనరుల శాఖ మంత్రి శ్రీ దేవినేని ఉమా మహేశ్వరరావు గారు చేయు ప్రకటన :

ఓబుల దేవర చెరువు, నల్లమడ మరియు అమడగురు మండలాలు అనంతపురము జిల్లాలోని పుట్టపర్తి శాసనసభ నియోజకవర్గంలో ఉన్నాయి.

పుట్టపర్తి నియోజకవర్గంలోని పై మండలాలలో చెరువుల వివరాలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

వరుస సంఖ్య	జిల్లా	నియోజకవర్గం	మండలాలు	చెరువులు	ఎం.సి.ఎఫ్.టి లలో సామర్థ్యం	అయుకట్టు ఎకరాలలో
1	అనంతపురము	పుట్టపర్తి	ఓబుల దేవర చెరువు	35	179.95	810
			నల్లమడ	36	215.57	970
			అమడగురు	43	191.00	860
			(పుట్టపర్తి నియోజకవర్గంలోని ఇతర మండలాలు)	38	1522	0
			మొత్తం	152	2108.52	2640

నీటిని ఎత్తిపోయడం మరియు గ్రావిటీ ద్వారా హంద్రీ నీవా సుజల ప్రవంతి ప్రవాహం నుండి పై చెరువులను నింపడానికి సంబంధించిన ప్రతిపాదన ఇది. రూ. 340.00 లక్షలతో పుట్టపర్తి శాసనసభ నియోజకవర్గంలోని అన్ని చెరువులను నింపడానికి సవివరమైన పరిశీలన & డిపెఆర్ తయారీని చేపట్టడం కోసం సర్వే మరియు లెవలింగ్ కార్యక్రమం మొదలైనవాటిని నిర్వహించడం కోసం ఒక అంచనాను రూపొందించి పరిపాలక ఆమోదాన్ని పొందడం కోసం ప్రభుత్వానికి

సమర్పించడమయింది. తదనుసారంగా, 20-03-2018వ తేదీ గల జి.ఓ.ఆర్.టి.నెం. 201 ద్వారా ఈ విషయంలో ఉత్తరువులను జారీ చేయడమయింది.

అనంతపురము జిల్లాలో నింపదగేవి 1183 చెరువులు ఉన్నాయి, అందులో హంద్రీనీవా సుజల స్రవంతి జలాల ద్వారా మడకశిర బ్రాంచ్ కాలువ ద్వారా 265 చెరువులను నింపాలని ప్రతిపాదించడమయింది. హంద్రీనీవా సుజల స్రవంతి ద్వారా 918 చెరువులను నింపడానికి సవివరమైన పరిశీలన మరియు డిపిఆర్ తయారీని చేపట్టడానికి ఒక ఎస్ & ఎల్ ఆపరేషన్స్ను ప్రభుత్వానికి సమర్పించడమయింది. ఇందుకు సంబంధించి హంద్రీనీవా సుజల స్రవంతి నీటి లభ్యత మద్దతుతో మొట్ట మొదటిసారి ప్రస్తావనలోని పని ప్రతిపాదన కోసం తగురీతిగా కారణాలను నిరూపిస్తూ సవివరమైన నివేదికను దాఖలు చేయాలని ప్రభుత్వం కోరింది.

ఈ సందర్భంలో, జీడిపల్లి రిజర్వాయరు నుండి బైరవానితిప్ప ప్రాజెక్టుకు నీటిని ఎత్తిపోయడం ద్వారా కళ్యాణదుర్గం నియోజకవర్గంలోని 114 చెరువులను నింపాలని ప్రతిపాదించడమయింది. ఈ పథకం కోసం 24-01-2018వ తేదీ గల జి.ఓ.ఆర్.టి.నెం.60 ద్వారా రూ. 968.89 కోట్లకు ప్రభుత్వం పరిపాలక ఆమోదాన్ని ఇచ్చింది.

అనంతపురము జిల్లాలో నిరంతర కరువు పరిస్థితులు మరియు త్రాగునీటి ఎద్దడి కారణంగా పై పరిస్థితులను తగ్గించడానికి మిగిలిన చెరువులు అంటే 652 (1183-531)ను నింపవలసిన అవసరమున్నది. నీటి లభ్యత వివరాలను లెక్కించడమయింది.

మిస్టర్ స్పీకర్: శ్రీ ఉన్నం హనుమంతరాయ చౌదరి గారు.

శ్రీ ఉన్నం హనుమంతరాయ చౌదరి (కళ్యాణదుర్గం): అధ్యక్షా, శ్రీ బైరవానితిప్ప ప్రాజెక్టు ద్వారా తాగునీరు, సాగునీరు లభ్యం అయ్యే పరిస్థితి ఉంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారికి, అలాగే జలవనరుల శాఖామంత్రి శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టువల్ల ఇంకా 14 చెరువులు నింపుతామని అన్నారు. అదేవిధంగా దానికి బడ్జెటు ఏదో చెప్పారు. దానిని ఎన్ని రోజుల్లో, ఎప్పటిలోపల పూర్తి చేస్తారని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పల్లె రఘునాథరెడ్డి (పుట్టవర్తి): అధ్యక్షా, రాజస్థాన్, jaisalmer తరువాత అత్యల్ప వర్షపాతం కలిగిన ప్రాంతం అనంతపురం జిల్లా. ఇటువంటి కరవు జిల్లాను కరవు రహిత జిల్లాగా మార్చాలనే ఆలోచనతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ప్రామిస్ చేశారు. హంద్రీనివా పూర్తి చేసి అనంతపురం జిల్లాలో ఉన్న చెరువులన్నీ పూర్తిగా నింపుతామని, భూగర్భ జలాలను పెంచి తత్ఫలితంగా రైతులు పంటలు పండిస్తారని చెప్పినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి, జలవనరుల శాఖామంత్రులు గారికి అనంతపురం జిల్లా ప్రజానీకం తరపున మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను. కాకపోతే ఒక ప్రశ్న తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. అనంతపురం జిల్లాలో చెరువులు ఎన్ని ఉన్నాయి? వాటిలో గ్రావిటేషన్ ద్వారా ఎన్ని చెరువులు నింపవచ్చు. లిఫ్ట్ల ద్వారా ఎన్ని చెరువులు నింపవచ్చు. ఈ లిఫ్టుల ద్వారా చెరువులు నింపుటకు డీటెయిల్డ్ ప్రాజెక్టు రిపోర్టు తయారు చేశారా? ప్రతిపాదన అంచనా విలువ ఎంత? అవి ఏ దశలో ఉన్నాయి? రెండవది ఓబుల దేవర చెరువు, నల్లమడ, అమదగురు ప్రాంతాల్లో ఈ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా లక్ష జనాభాకు తాగునీరు, సాగునీరు వస్తుంది. ఆ ప్రాంత రూపురేఖలు మారతాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆరోజు ప్రామిస్ చేశారు. డిపిఆర్ తయారు చేశామన్నారు. ఎప్పటిలోవల అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్, టెక్నికల్ శాంక్షన్ ఇస్తారు? ఎన్నిరోజుల్లోపు సర్వే చేసి టెండర్లు పిలుస్తారో తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. చివరగా ఈ హంద్రీనివా పొలాల మధ్యలో కెనాల్ వచ్చింది. పొలాలు ఈవైపు నుంచి ఆ వైపుకి రైతులు పోవాలి. రాకపోకలు సాగాలి. ఎడ్లబండలు గానీ, పశువులు గానీ పోవాల్సిన అవసరముంది. వాటి మీద రహదారులు కావాలి. మంత్రి గారు పర్యటనకి వచ్చినప్పుడు ఋక్కపట్నం మండలంకి సంబంధించి ఆయన దృష్టికి తీసుకువెళ్లాం. తరుగువాళ్లపల్లి, జానకంపల్లి, గునిపల్లి, అగ్రహారం. కొత్త చెరువు మండలాల నుంచి పాతదేవరపల్లి, పొతులకుంట దగ్గర ఆ బ్రిడ్జిలు వేయాలి. హంద్రీనివా కెనాల్ దగ్గర అన్ని మండలాలు కూడా ఈ రాకపోకలు ఉండకపోతే ఆ వైపు వ్యవసాయం చేయలేకపోతారు. వీటిమీద ఎన్ని బ్రిడ్జిలు వేయాలనే ఆలోచనతో ఉన్నారు? దానికి సంబంధించి ప్రభుత్వానికి ఏమైనా ప్రతిపాదనలు వచ్చాయా? ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు?

ఉ.10.30

చివరగా అనంతపురం జిల్లాకు తాగునీరు వచ్చిన తరువాత జిల్లా రూపురేఖలు మారాయి. జిల్లా మొత్తం ఆనందమయమైనది. కాలువలకు పైనున్న రైతులు, పైన నియోజకవర్గాలలోని రైతులు ఎక్కడికక్కడ నీరు వాడుకోవడంతో కింద ఉన్న రైతులకు ఇబ్బంది కలుగుతున్నది. కాబట్టి ఐడిబి మీటింగ్లో ఒక విధాన నిర్ణయం తీసుకొని ఏ చెరువుకు ఎంత నీరివ్వాలనే విధాన నిర్ణయం తీసుకోకపోతే జలజగడాలు వచ్చే

అవకాశం ఉంది. కాబట్టి ఐడిబి మీటింగ్‌లో ఒక కచ్చితమైన నిర్ణయం తీసుకొని అందరికీ న్యాయం చేసేలా ప్రభుత్వం ఏవిధంగా నిర్ణయం తీసుకొంటుందో చెప్పాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గోనుగుంట్ల సూర్యనారాయణ (ధర్మవరం): అధ్యక్షా, గత మూడు సంవత్సరాలుగా హంద్రీ-నీవా ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, జలవనరులశాఖ మంత్రి ఉమమహేశ్వరరావుగారు మా జిల్లాకు 70 నుంచి 75 టీఎంసీల వరకు నీరివ్వడం, ఈ సంవత్సరం మా జిల్లాలో పెద్ద చెరువులైన బుక్కపట్నం, ధర్మవరం చెరువులకు నీరివ్వడం చాలా సంతోషకరం. వారిద్దరికీ ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. జిల్లాలో దాదాపు 1250 చెరువులు ఉంటే వాటిలో ఒకటి, రెండు నియోజకవర్గాలలోని చెరువులను రెండు, మూడు సార్లు నింపుకున్నారు. కింద ఉన్న చెరువులకు ఒకసారి కూడా నీరివ్వకపోవడంతో గౌరవ చీఫ్ విప్‌గారు చెప్పినట్లు జలజగడాలు వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి వచ్చే సంవత్సరం నుంచి అయినా ఇచ్చే 30, 40 టీఎంసీలలో అన్ని ప్రాంతాలకు సమానంగా ఇచ్చేలా ఏర్పాటుచేయాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు హనుమంతరాయ చౌదరిగారు, పల్లె రఘునాథరెడ్డిగారు, సూర్యనారాయణగారు చెప్పిన విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని జిల్లాలోని 1183 చెరువులకు నీరందించే విధంగా డీటైల్డ్ ప్రాజెక్ట్ రిపోర్టు తయారవుతున్నది. ఇందాక చెప్పినట్లు భైరవానితిప్ప రూ.968కోట్లతో చేపడుతున్నాం. ఆ ప్రాజెక్టు గురించి మీకు కూడా తెలుసు. మీరు గతంలో మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కళ్యాణదుర్గం, రాయదుర్గం ప్రాంతాలకు వెళ్లారు. ఆ ప్రాంతం చాలా కరవుపీడిత ప్రాంతం. సాగునీరు, తాగునీరు కూడా లేని పరిస్థితి. ఆ ప్రాజెక్టు ద్వారా ఆ ప్రాంతమంతా సస్యశ్యామలవుతున్నది. ఈ నెలలో టెండర్లు పిలుస్తున్నాం. మంత్రి శ్రీ కాలవ శ్రీనివాసులుగారి నియోజకవర్గం అయిన రాయదుర్గం, హనుమంతరాయ చౌదరిగారి నియోజకవర్గం కళ్యాణదుర్గం లోని చెరువులు బ్రహ్మాండంగా నిండుతాయి. అదే విధంగా పేరూరు డ్యాం ఎన్నో దశాబ్దాల కల. ముఖ్యమంత్రి గారు పాదయాత్ర చేసినపుడు అక్కడ హామీ ఇచ్చారు. రూ.810కోట్లతో ఈ వారంలో టెండర్లు పిలుస్తున్నాం. భైరవానితిప్ప, పేరూరు డ్యాం రెండింటి ద్వారా ఆ ప్రాంతంలో అన్ని చెరువులు నింపడానికి వినియోగిస్తాం. 2019 సంక్రాంతి నాటికి ఆ రెండు ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయాలని నిర్ణయించాం. ముఖ్యమంత్రిగారు మొత్తం 52 ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయాలని నిర్ణయించినందున ఈ రెండు ప్రాజెక్టులు కూడా వాటిలో ఉన్నాయి. అదే విధంగా కర్నూలు జిల్లాలో ఉపముఖ్యమంత్రి కె.ఇ.కృష్ణ మూర్తి గారి నియోజకవర్గంలో కూడా రూ.220కోట్ల వ్యయంతో పత్తికొండ దిగువ ప్రాంతమంతా కూడా ప్రధాన కాలువ పక్కనున్న చెరువులన్నింటికీ నీరిస్తాం. హంద్రీ-నీవా కాలువను 50శాతం వైడెన్ చేశాం. మిగిలిన 50శాతం కూడా ఈ సీజన్‌లో పూర్తిచేయబోతున్నాం. అనంతపురం, కర్నూలు జిల్లాలలోని మొత్తం 1183 చెరువులకు ఈ సంవత్సరం నీరివ్వాలని ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో ఉంది. తప్పకుండా

అన్ని చెరువులకు నీరిచ్చేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకొని ముందుకు వెళ్తున్నదని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER: Now, under Rule 344 of the Business Rules, to raise the matter regarding "Infrastructure and Development in Urban Areas".

శ్రీ శ్రీ వేలక మరయ పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి
(డా॥ ఎ. నారాయణ్)

“పట్టణ ప్రాంతాలలో మౌలిక సౌకర్యాలు మరియు అభివృద్ధి” గురించి శాసన సభ్యులు సర్వశ్రీ భూమా బ్రహ్మవంద రెడ్డి, బోండా ఉమా మహేశ్వరరావు, వనమాడి వెంకటేశ్వరరావు మరియు ఎ. రాజేంద్ర ప్రసాద్లు 344వ నియమం క్రింద ఇచ్చిన నోటీసు నెం. 72కు సమాధానం.

భారతదేశపు సన్రైజ్ రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్ 1,62,970కి పైగా చదరపు కిలో మీటర్లలో విస్తరించి దేశంలో 8వ అతి పెద్ద రాష్ట్రంగా మరియు 4,93,86,799 మంది జనాభాతో 10వ అతి పెద్ద రాష్ట్రంగా ఉన్నది. (అంటే, 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం జాతీయ జనాభాలో 4.10 శాతం). రాష్ట్ర స్వరూపాన్ని క్రింద పేర్కొనడమయింది.

రాష్ట్ర విస్తీర్ణం	1,62,970 చ. కి.మీ.
రాష్ట్ర జనాభా	4,93,86,799 మంది.
మొత్తం కుటుంబాలు	1,26,03,872.
పట్టణ జనాభా	1,46,10,410 మంది. (29.6 %)
మొత్తం పట్టణ కుటుంబాలు	35,92,253.
షెడ్యూల్డ్ కులాల జనాభా	84,45,398 మంది. (17.1%)
గిరిజన తెగల జనాభా	26,31,145 మంది. (5.3%)
పట్టణ స్థానిక సంస్థల మొత్తం సంఖ్య	110.

మున్సిపల్ కార్పొరేషన్లు	14 Nos.
పురపాలక సంఘాలు	71 Nos.
నగర పంచాయితీలు	25 Nos.

ఈ క్రింది రంగాలలో మౌలిక సౌకర్యాలను మెరుగుపరచడంలో పట్టణ స్థానిక సంస్థలు చురుకుగా ఉన్నాయి.

1. నీటి సరఫరా - అన్ని కుటుంబాలకు త్రాగు నీటి సరఫరాను అందించడం.
2. మురుగునీరు మరియు కలుషితాల నిర్వహణ - వ్యర్థ జలాలను శుద్ధి చేసి వినియోగ పరచడం.
3. వరదనీటి డ్రైనేజీ - వరదనీటి మురుగు పారుదల నెట్‌వర్క్‌ను కల్పించడం.
4. రహదారులు - పక్కా రోడ్డు నెట్‌వర్క్ అంట్ జటి & సిసి రోడ్లను వేయడం.
5. ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణ & పారిశుధ్యం - ఇంటింటి నుండి ఘన వ్యర్థాలను సేకరించి, రవాణా చేసి మరియు వ్యర్థాన్ని శుద్ధి చేయడం ద్వారా ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణను ఏర్పాటు చేయటం.
6. పట్టణాలలో పచ్చదనం - పార్కులు & ఆకు పచ్చని ప్రదేశాలు మరియు వీధులలో మొక్కలు నాటడం
7. స్క్వార్డ్ ఎల్‌ఇడి దీపాలు - వీధి దీపాలను ఎల్‌ఇడి దీపాలుగా మార్చడం.
8. పట్టణ గృహ నిర్మాణం - స్వల్ప వ్యవధిలోనే షియర్ వాల్ టెక్నాలజీని ఉపయోగిస్తూ అర్బులైన పట్టణ పేదలందరికీ పక్కా గృహాలను అందించడం ద్వారా గృహ నిర్మాణ రంగంలో సంతృప్తికరణ సాధించడం లక్ష్యంగా ఉంది.

జాతీయ సర్వీసు స్థాయి ప్రమాణాల (ఎస్ఎల్ జిలు)ను సాధించడం మరియు అభిలషించిన ఫలితాలను ప్రజలకు అందించడం కోసం వీలయినంత తొందరగా వాటిని అమలు చేయడానికి మౌలిక సౌకర్యాల అన్ని రంగాలలో కీలకమైన సర్వీసు స్థాయి సూచికలను మెరుగుపరచడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నిబద్ధత కలిగి ఉంది.

మొత్తం అవసరాలు, ప్రస్తుతం ఉన్న మౌలిక సౌకర్యాలు మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని అన్ని పట్టణ స్థానిక సంస్థలలో జాతీయ సర్వీసు స్థాయి బెంచ్ మార్కులను చేరుకునే అంతరాన్ని గుర్తించడం కోసం పట్టణ స్థానిక సంస్థ వారీగా, రంగం వారీగా, సూచికల వారీగా ఒక సవివరమైన అభ్యాసం చేయడమయింది.

తమ సొంత నిధులను మార్పిడితో పట్టణ స్థానిక సంస్థలు పలు మౌలిక సౌకర్యాల అభివృద్ధి పనులను చేపడుతున్నాయి.

- అమృత్, ఆకర్షణీయ నగరాలు, 14వ ఆర్థిక సంఘం, స్వచ్ఛ్ భారత్ గ్రాంట్ క్రింద కేంద్ర ప్రభుత్వ నిధులు
- ప్రత్యేక గ్రాంటులు, ఎస్ఎఫ్సి, ఎస్.సి ఉప ప్రణాళిక, ఎస్.టి ఉప ప్రణాళిక ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ నిధులు
- ప్రపంచ బ్యాంకు, ఎడిబి, ఎఐఐబి మొదలైనటువంటి బాహ్య మార్గాల నుండి నిధులు

110 పట్టణ స్థానిక సంస్థలలో ప్రస్తుత ప్రభుత్వం చేపట్టిన పలు మౌలిక సౌకర్యాలు & అభివృద్ధి పనుల స్థితి :

(మొత్తం రూ. కోట్లలో)

పూర్తయిన ప్రాజెక్టులు	: 4,172.01
కొనసాగుతున్న ప్రాజెక్టులు	: 57,159.38

హామీ ఇచ్చిన	4,071.78
ప్రాజెక్టులు	
ప్రతిపాదించిన	37,323.00
ప్రాజెక్టులు	
మొత్తం	1,02,726.17

వరుస సంఖ్య	పథకం	పట్టణ స్థానిక సంస్థల సంఖ్య	రంగం / వివరణ	వ్యయం రూ. కోట్లలో
పూర్తి అయిన ప్రాజెక్టులు				
1	జెఎన్ఎస్యుఆర్ఎం పూర్తయిన ప్రాజెక్టులు	12	నీటి సరఫరా, మురుగునీరు, రహదారులు, మురుగు కాలువలు మరియు ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణ	1,449.09
2	13వ ఆర్థిక సంఘం, 14వ ఆర్థిక సంఘం, ఎస్.సి & ఎస్.టి ఉప ప్రణాళిక మొదలైన వాటి క్రింద చేపట్టిన ప్రాజెక్టులు	110	నీటి సరఫరా, రహదారులు, మురుగు కాలువలు మరియు ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణ	2,307.39
3	ఆకర్షణీయమైన ఎల్ఇడి వీధి దీపాలు	110	వీధి దీపాలను ఎల్ఇడి దీపాలుగా మార్చడం.	220.00

వరుస సంఖ్య	పథకం	పట్టణ స్థానిక సంస్థల సంఖ్య	రంగం / వివరణ	వ్యయం రూ. కోట్లలో
4	మున్సిపల్ జవరల్	110	మౌలిక సౌకర్యాల అభివృద్ధి	195.53
ఉప మొత్తం				4,172.01
కొనసాగుతున్న ప్రాజెక్టులు				
1	పునర్జీవనం మరియు పట్టణ రూపాంతరీకరణం కోసం అటల్ మిషన్(అమృత్)	32	నీటి సరఫరా, మురుగు నీటి పారుదల మరియు కలుషితాల నిర్వహణ, వరద నీటి కాలువలు, మరియు పార్కులు & హరిత స్థలాలలో ఎస్ఎల్బిలను మెరుగుపరచడం	3,762.91
2	ఆకర్షణీయ వగర మిషన్ (కేంద్ర ప్రభుత్వం) (జిఎంసి, కాకినాడ, తిరుపతి మరియు అమరావతి)	4	స్థానిక ప్రాంతాభివృద్ధి మరియు వాడుకలోకి తీసుకొస్తున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, ప్రత్యేకంగా ఆకర్షణీయ ఫలితాలకు దారితీస్తున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని కల్పించడం ద్వారా ప్రజల జీవన నాణ్యతను మెరుగుపరచడం	6,420.48
3	ఆకర్షణీయ వగర మిషన్ (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం)	6	స్థానిక ప్రాంతాభివృద్ధి మరియు వాడుకలోకి తీసుకొస్తున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, ప్రత్యేకంగా ఆకర్షణీయ	594.00

వరుస సంఖ్య	పథకం	పట్టణ స్థానిక సంస్థల సంఖ్య	రంగం / వివరణ	వ్యయం రూ. కోట్లలో
	(శ్రీకాకుళం, ఏలూరు, ఒంగోలు, నెల్లూరు, కర్నూలు & అనంతపురం)		ఫలితాలకు దారితీస్తున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని కల్పించడం ద్వారా ప్రజల జీవన నాణ్యతను మెరుగుపరచడం	
4	ఏక పర్యాయ ప్రత్యేక ఆర్థిక సహాయం (ఓటిఎస్ఎఫ్ఎ)	2	గుంటూరులో మురుగు నీటి పారుదల మరియు విజయవాడలో వరద నీటి పారుదల	1,364.86
5	గృహనిర్మాణం మరియు పట్టణాభివృద్ధి సంస్థ (హడ్కో)	1	నెల్లూరులో నీటి సరఫరా మరియు మురుగు నీటి సరఫరా	1,137.62
6	ఆంధ్రప్రదేశ్ పురపాలక అభివృద్ధి ప్రాజెక్టు (ఎపిఎండిపి)	6	విజయనగరం, బద్వేలు, మార్కాపురం, కాకినాడ, అనంతపురము మరియు గుంటూరులలో నీటి సరఫరా	856.51
7	పట్టణ గృహ నిర్మాణం	110	అందుబాటులోలేని గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమం మరియు లబ్ధిదారు నేతృత్వంలో గృహాల నిర్మాణాన్ని అభివృద్ధి చేయడం	38,265.88

వరుస సంఖ్య	పథకం	పట్టణ స్థానిక సంస్థల సంఖ్య	రంగం / వివరణ	వ్యయం రూ. కోట్లలో
8	పట్టణ పచ్చదనం	110	ల్యాండ్‌స్కేప్ మరియు సుందరీకరణ పనులు	353.34
9	ఎస్.సి & ఎస్.టి ఉప ప్రణాళిక	110	ఎస్.సి & ఎస్.టి ప్రాంతాలలో మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి	625.67
10	గిరిజన ఉప ప్రణాళిక	110	గిరిజన కాలనీలలో మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి	40.00
11	స్వచ్ఛ ఆంధ్ర మిషన్	110	ఐహచ్‌హెచ్‌టి, సిటి, పిటి, ఎస్.డబ్ల్యు.ఎం వాహనాలు, ఎస్.టి మరమ్మత్తులు, డబ్ల్యు.టి.సి & డబ్ల్యు.టి.ఇ ప్రాజెక్టులు	604.62
12	14వ ఆర్థిక సంఘం & పనితీరు గ్రాంట్లు	110	మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి	2,642.63
13	పురపాలక సాధారణ నిధులు	110	మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి	490.86
ఉప-మొత్తం				57,159.38

వరుస సంఖ్య	పథకం	పట్టణ స్థానిక సంస్థల సంఖ్య	రంగం / వివరణ	వ్యయం రూ. కోట్లలో
అంగీకరించిన ప్రాజెక్టులు				
1	ఎఐఐబి	50	నీటి సరఫరా	3,723.30
2	ఎడిబి	1	విశాఖపట్నానికి నీటి సరఫరా	348.48
ఉప-మొత్తం				4,071.78
ప్రతిపాదిత ప్రాజెక్టులు				
1	సిఐఐపి (కీలక మౌలిక సదుపాయాల పెట్టుబడి ప్రణాళిక)	110	ఎంపిక చేసిన ప్రమాణాలలో 110 యుఎల్బిల అన్నింటిలో 6 ప్రాథమిక రంగాలలో జాతీయ ఎస్ఎల్బిలను నెరవేర్చేందుకు కీలకమైన మౌలిక సదుపాయాల అంతరాలు	10,742.00
2	ఇఐఐపి (విశేషమైన మౌలిక సదుపాయాల పెట్టుబడి ప్రణాళిక)	110	110 యుఎల్బి లన్నింటిలో ఈ 6 ప్రాథమిక రంగాల క్రింద దీర్ఘకాలంలో భర్తీ చేయవలసిన మౌలిక సదుపాయాల అంతరాలు	17,692.00
3	వ్యవస్థను వ్యవస్థీకరించే	32	ఎన్ఆర్డబ్ల్యూ తగ్గింపు మరియు సమానంగా నీటి పంపిణీ	2,100.00

వరుస సంఖ్య	వర్గం	పట్టణ స్థానిక సంస్థల సంఖ్య	రంగం / వివరణ	వ్యయం రూ. కోట్లలో
	ప్రణాళిక (ఎస్ఎఫ్)			
4	విజయవాడ మెట్రో రైల్ ప్రాజెక్టు	1	విజయవాడ మెట్రో రైల్ ప్రాజెక్టు	6,789.00
ఉప-మొత్తం				37,323.00
వెరసి మొత్తం				1,02,726.17

ప్రజల రాజధాని అయిన అమరావతి నిర్మాణం కోసం చేపట్టిన వివిధ మౌలిక సదుపాయాలు & అభివృద్ధి పనుల స్థితి :

(మొత్తం రూ. కోట్లలో)

పూర్తి అయిన	601.00
ప్రాజెక్టులు	
కొనసాగుతున్న	22,169.75
ప్రాజెక్టులు	
ప్రతిపాదించిన	51,706.00
ప్రాజెక్టులు	
మొత్తం	74476.75

పూర్తి అయిన ప్రాజెక్టులు				
1	సిఆర్డిఎ చే తాత్కాలిక ప్రభుత్వ కాంప్లెక్స్	1	తాత్కాలిక సచివాలయం & శాసనసభ భవనాల నిర్మాణం (6,00,000 చదరపు అడుగులు)	601.00
కొనసాగుతున్న ప్రాజెక్టులు				
1	సిఆర్డిఎ చే మౌలిక సదుపాయాలు	1	ఎల్పిఎస్ లేఅవుట్లలో మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి జోన్ 1,2,3,6,7 & 10 మరియు భవనాలు సిబ్బంది క్వార్టర్స్	8,739.00
2	అమరావతి అభివృద్ధి కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ (ఎడిసిఎల్)	1	స్టార్ట్ ఇంటిగ్రేటెడ్ ట్రంక్ మౌలిక సదుపాయాల అమలు, అమరావతి నగరంలో నీలి, హరిత బృహత్ ప్రణాళిక	13,430.75
			మొత్తం	22,169.75
ప్రతిపాదిత ప్రాజెక్టులు				
1	సిఆర్డిఎ చే రాజధాని నగరంలో మౌలిక సదుపాయాలు	1	మిగిలిన ఎల్పిఎస్ లేఅవుట్లు జోన్లు 4,5,9,12 & 12A మరియు రాజ్ భవన్, సచివాలయం, శాసనసభ, హైకోర్టు మొదలగునటువంటి భవనాలలో మౌలిక సదుపాయాలు	51,706.00
			వెరసి మొత్తం	74476.75

ప్రస్తుతమున్న, కొనసాగుతున్న మరియు ప్రతిపాదించిన రంగం వారీ మౌలిక సదుపాయాల వివరాలను క్రింద తెలపడమయింది.

1. నీటి సరఫరా :

I. ప్రస్తుతం ఉన్న గృహ సర్వీసు కనెక్షన్లు	: 16,33,796
II. ఇవ్వవలసిన గృహ సర్వీసు కనెక్షన్లు	: 19,57,042
III. కొనసాగుతున్న / అంగీకరించిన ప్రాజెక్టు నుండి గృహ సర్వీసు కనెక్షన్లు	: 9,61,553
(ప్రాజెక్టు వ్యయం : రూ. 7,275.42 కోట్లు)	

అమృత్	4,52,031	రూ. 2,536.22 కోట్లు
హడ్కో నెల్లూరు	70,000	రూ. 556.77 కోట్లు
ఎపిఎండిపి	86,096	రూ. 856.51 కోట్లు
ఎఐఐఐ	3,53,426	రూ. 3,325.92 కోట్లు
మొత్తం	9,61,553	రూ. 7,275.42 కోట్లు

IV. సిఐఐపిలో ప్రతిపాదించిన మిగులు : 9,95,489
(ప్రాజెక్టు వ్యయం: రూ. 1212 కోట్లు)

V. ఇఐఐపి క్రింద విలీన ప్రాంతాలలో వనరుల మెరుగుదల, పంపిణీ నెట్ వర్క్ సమకూర్చడం : రూ. 3,681.66 కోట్లు

VI. ఎన్.ఆర్.డబ్ల్యు తగ్గింపు మరియు సమాన నీటి పంపిణీ కోసం వ్యవస్థను వ్యవస్థీకరించే ప్రణాళిక : రూ. 2,100 కోట్లు.

2. మురుగు నీటి పారుదల & కలుషితాల నిర్వహణ (ఎస్.టి.పిలు):

I. ఎస్.టి.పిల ప్రస్తుత సామర్థ్యం : 422.3 ఎం.ఎల్.డి

వరుస సంఖ్య	యు.ఎల్.బి పేరు	ఎం.ఎల్.డిలలో ఎస్.టి.పి సామర్థ్యం
1	విశాఖపట్టణం	142.0
2	విజయవాడ	137.0
3	తిరుపతి	50.0
4	రాజమండ్రి	30.0
5	కడప	20.0
6	ఎమ్మిగనూరు	19.8
7	తాడిపత్రి	11.5
8	పులివెందుల	6.5
9	నగరి	4.0
10	పుట్టపర్తి	1.5
	మొత్తం	422.3

II. లోటు : 1,392 ఎం.ఎల్.డి

III. కొనసాగుతున్న ప్రాజెక్టులు : 571 ఎం.ఎల్.డి

అమృత్	192 ఎం.ఎల్.డి	రూ. 661.49 కోట్లు
హడ్కో, నెల్లూరు	105 ఎం.ఎల్.డి	రూ. 183.75 కోట్లు
ఓటిఎస్.ఎఫ్.ఎ, గుంటూరు	127 ఎం.ఎల్.డి	రూ. 190.50 కోట్లు
ఇతర పథకాలు	147 ఎం.ఎల్.డి	రూ. 257.25 కోట్లు
మొత్తం	571 ఎం.ఎల్.డి	రూ. 1,292.99 కోట్లు

IV. సిఐఐపిలో ప్రతిపాదించినది : 816 ఎం.ఎల్.డి

(ప్రాజెక్టు వ్యయం రూ. 1,148.30 కోట్లు)

గమనిక: హైబ్రిడ్ యాన్యుటీ నమూనాలో ఎస్.టి.పి ప్రాజెక్టులను చేపట్టాలని ప్రతిపాదించడమయింది. ఈ ప్రయోజనం కోసం వార్షిక బడ్జెట్ లో రూ. 300 కోట్లను కేటాయించడమయింది.

3. మురుగునీరు & సెప్టేజి నిర్వహణ (నెట్ వర్క్):

I. ప్రస్తుతమున్న నెట్ వర్క్	: 4,389 కి.మీ
II. వేయ వలసిన నెట్ వర్క్	: 19,566 కి.మీ.
III. కొనసాగుతున్న ప్రాజెక్టులు	: 1,662 కి.మీ

అమృత్	212 కి.మీ	రూ. 132.24 కోట్లు
హడ్కో, నెల్లూరు	385 కి.మీ.	Rs. 397.10 కోట్లు
ఓ.టి.ఎస్.ఎఫ్.ఎ, గుంటూరు	1,065 కి.మీ.	Rs. 713.32 కోట్లు
మొత్తం	1,662 కి.మీ.	Rs. 1,242.66 కోట్లు

IV. ఇఐఐపి లో ప్రతిపాదించినవి : 17,904 కి.మీ

(ప్రాజెక్టు వ్యయం రూ. 10,458.72 కోట్లు)

4. వరద నీటి మురుగు కాలువలు :

I. ప్రస్తుతమున్న కాలువలు	: 23,588 కి.మీ.
II. నిర్మించవలసి ఉన్న కాలువల పొడవు	: 13,132 కి.మీ.
III. కొనసాగుతున్న ప్రాజెక్టులు	: 561.50 కి.మీ.

అమ్మత్	118.50 కి.మీ	రూ. 350.75 కోట్లు
ఓ.టి.ఎస్.ఎఫ్.ఎ, విజయవాడ	443 కి.మీ	రూ. 461.04 కోట్లు
మొత్తం	561.50 కి.మీ	రూ. 811.79 కోట్లు

- IV. సిఐఐపిలో ప్రతిపాదించినది : 8,730 కి.మీ
(ప్రాజెక్టు వ్యయం రూ. 3,530 కోట్లు)
- V. ఇఐఐపిలో ప్రతిపాదించినది : 3,840.50 కి.మీ.
(ప్రాజెక్టు వ్యయం రూ. 3,542.87 కోట్లు)

5. రోడ్లు :

- I. ప్రస్తుతమున్న రోడ్లు : 18,483 కి.మీ.
- II. వేయవలసిన రోడ్ల పొడవు : 5,482 కి.మీ
(డబ్బుబాండ్/ కచ్చా నుండి సిసి వరకు)
- III. సిఐఐపిలో ప్రతిపాదించినవి : 5,482 కి.మీ.
(ప్రాజెక్టు వ్యయం రూ. 3526 కోట్లు)

6. పారిశుధ్యం :

- I. వ్యక్తిగత గృహ సంబంధిత మరుగుదొడ్లు : 2,14,940 (పూర్తయినవి)
- II. కమ్యూనిటీ మరుగుదొడ్లు : 1,357
(పూర్తయిన మరుగుదొడ్లు 840)
- III. ప్రజా మరుగుదొడ్లు : 826
(పూర్తయిన మరుగుదొడ్లు 548)

7. ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణ :

- I. ఇంధన ప్రాజెక్టులకు వ్యర్థాలు : 7 (61 యు.ఎల్.బిలకు వర్తంపు చేస్తూ)
- II. బయోగ్యాస్ ప్రాజెక్టులకు వ్యర్థాలు : 7 (8 యు.ఎల్.బిలకు వర్తంపు చేస్తూ)
- III. కంపోస్ట్ ప్రాజెక్టులకు వ్యర్థాలు : 41 (41 యు.ఎల్.బిలకు వర్తంపు చేస్తూ)
- IV. సి & డి వ్యర్థ పదార్థాల ప్రాజెక్టులు : 3

8. పట్టణ పచ్చదనం :

- I. ల్యాండ్ స్కేప్ & సుందరీకరణ పనులు : 596 (రూ. 300.11 కోట్లు)
- II. అమృత్ పార్కులు : 120 (రూ.88.38 కోట్లు)
- III. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో మొక్కలు నాటడం : 12 (రూ. 3.22 కోట్లు)
- IV. జాతీయ రహదారులు : 67 కి.మీ (రూ. 27.48 కోట్లు)
- V. సరస్సుల అభివృద్ధి (తిరుపతిలో) : 3 (రూ. 17.29 కోట్లు)

9. గృహ నిర్మాణం :

- I. అందుబాటులో ఉన్న గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమం : 4,81,753
(98 యు.ఎల్.బిలకు వర్తంపు చేస్తూ)
- II. లబ్ధిదారు నేతృత్వ నిర్మాణం : 1,99,980
(110 యు.ఎల్.బిలకు వర్తంపు చేస్తూ)

10. ఎల్.ఇ.డి వీధి దీపాలు :

- I. స్క్వార్డ్ ఎల్.ఇ.డి దీపాలు : 6,10,741**
(110 యు.ఎల్.జకు వర్తింపజేస్తూ)
- II. ఎల్.ఇ.డి ఫిక్చర్స్ క్యాపిటల్ కాస్ట్ : రూ. 220 కోట్లు**

శ్రీ భూమా బ్రహ్మానందరెడ్డి (నంద్యాల): అధ్యక్షా, ఈరోజు మౌలికసదుపాదాలు, పట్టణాభివృద్ధి అంశంపైన మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదాలు. రాష్ట్ర విభజన తర్వాత మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి లోటు బడ్జెట్తో ఆరంభమైనప్పటికీ ముఖ్యమంత్రిగారి విజన్వల్ల మనం అభివృద్ధి పథంలో ముందుకు వెళ్లగలుగుతున్నాం. ముఖ్యంగా గృహనిర్మాణం కింద పేదవారికి సొంత ఇంటి కలను నిజం చేస్తూ ప్రతి మునిసిపాలిటీలోనూ అపార్టుమెంట్లు నిర్మించడం జరుగుతున్నది. గత ప్రభుత్వం ఇచ్చినట్లు కాకుండా మంచి నాణ్యతతో అపార్టుమెంట్ల నిర్మాణం జరుగుతున్నది. షీర్వాల్ టెక్నాలజీ వినియోగించి అత్యుత్తమ నాణ్యతతో అపార్టుమెంట్లు కడుతున్నారు. ఇంటర్నల్గా వెట్రీఫైడ్ టైల్స్, బాత్రూం టైల్స్ తోబాటు కిచెన్లో గ్రానైట్ ప్లాట్ ఫాంలాంటి సదుపాయాలు కల్పిస్తున్నారు. ఎక్స్టర్నల్ మౌలికసదుపాయాలైన రోడ్లు, భూగర్భ డ్రైనేజీ, ఎల్ఈడి వీధిదీపాలు ఏర్పాటుచేయడంతోబాటు అక్కడ నివసించే ప్రజలకు, పిల్లలకు అవసరమైన పాఠశాలలు, వివాహాది శుభకార్యాలు చేసుకోవడానికి కమ్యూనిటీ హాళ్లు, గుళ్లు, చర్చిలు, మసీదులు ఏర్పాటుచేస్తూ అన్ని సదుపాయాలు కల్పిస్తున్నారు. ప్రజలనుంచి చాలా మంచి స్పందన వస్తున్నది. గౌరవ మంత్రి నారాయణగారి సూచన మేరకు అపార్టుమెంట్లలో నివసించేవారితో ఒక సమావేశం నిర్వహించి ఏ రంగు కావాలో వారినే ఎంచుకోమనడంతో వారినుంచి సానుకూల స్పందన వచ్చింది. అదే విధంగా “అమృత్” పథకం కింద పట్టణాలలో అన్ని గృహాలకు నీటికుళాయి ఇవ్వడం, సీవర్జేజ్ ట్రీట్మెంట్ ప్లాంట్లు ఏర్పాటుచేయడం జరుగుతున్నది. అలా చేయడంవల్ల మురుగునీరు వాగులు, నదులలోకి చేరకుండా చేస్తున్నందున వాగులు, నదులలోని నీరు కలుషితం కావడంలేదు.

అలాగే ఫైబర్ నెట్ ద్వారా ఇంటింటికీ కేబుల్ కనెక్షన్తోబాటు వందకు పైగా ఛానళ్లు, ఇంటర్నెట్, కేబుల్ టీవీ సౌకర్యం, వీడియో కాన్ఫరెన్స్ సౌకర్యం కల్పించడంవల్ల పిల్లలకు విద్యాపరంగా కూడా బాగా ఉపయోగపడుతున్నది. స్వచ్ఛ భారత్ కింద సామూహిక టాయిలెట్లు నిర్మించడంతోబాటు వ్యక్తిగత మరుగుదొడ్లు నిర్మించుకుంటే కూడా నిధులను ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. అలాగే తడి చెత్తను పొడిచెత్తను వేరుచేసి దానిద్వారా విద్యుదుత్పత్తి చేయడంతోబాటు వర్మి కంపోస్టు తయారు చేయడం ద్వారా ఉపయోగపడుతుంది. పట్టణాలు, నగరాలలోని వీధులలో బండమీద వ్యాపారం చేసుకొనేవారివల్ల

ట్రాఫిక్ సమస్యలు వస్తున్నాయి కాబట్టి వారందరికీ ఒక స్థలం కేటాయించి అక్కడ వారు వ్యాపారం చేసుకొనేలా చర్యలు తీసుకుంటూ, ఇప్పటికే నిధులు కేటాయించినది. వారందరికీ ఐడెంటిటీ కార్డులు ఇచ్చినందువల్ల వారు బ్యాంకులనుంచి రుణం తీసుకొనే వీలు కలిగింది. పేదలు వారి కాళ్ళమీద వారు నిలబడే విధంగా మహిళలు స్వయంసహాయ బృందాలుగా ఏర్పడి బ్యాంకులనుంచి రుణం తీసుకొని బ్యాంక్ లింకేజ్ పథకం ద్వారా వారు అభివృద్ధి చెందుతున్నారు. మన రాష్ట్రం విభజన తర్వాత ఇన్ని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగుతాయని ఎవరూ ఊహించలేదు. కానీ ముఖ్యమంత్రిగారి విజన్ వల్ల, ప్రణాళికవల్ల మన రాష్ట్రం ఈ విధంగా ముందుకు వెళుతున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి మనకు సరైన సహాయ సహకారాలు లేకపోయినా ముఖ్యమంత్రిగారు మన రాష్ట్రాన్ని భారతదేశంలో ప్రథమ స్థానంలో నిలుపుతారని, తీర్చిదిద్దుతారనే నమ్మకంతో ప్రజలు చాలా సంతోషంగా ఉన్నారని తెలియజేసుకుంటూ, నాకు అవకాశం ఇచ్చిన మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తు సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్రభాకర్ చౌదరి గారు.

శ్రీ వి. ప్రభాకర్ చౌదరి (అనంతపూర్ అర్బన్) : అధ్యక్షా, నోటీసు నేను ఇచ్చినా కనీసం రెండోసార్లైనా నన్ను గుర్తించినందుకు స్పీకర్ గారికి ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇదేమిటి? What do you want to say?

SRI V.PRABHAKAR CHOWDARY: Nothing Sir. నేను నోటీసు ఇచ్చాను. అందుకు అలా అన్నాను.

MR.SPEAKER: Your name is not there. ఇచ్చిన నోటీసులో మీ పేరే లేదు. Your name is not there. అందువలన కామెంట్ చేసేటప్పుడు ఆలోచించి కామెంట్ చేయండి. This is the list given to me.

శ్రీ వి. ప్రభాకర్ చౌదరి: అధ్యక్షా, నగరాలు నాగరికతకు చిహ్నాలుగా జీర్ణించుకొన్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారు అనేక సాహసోపేతమైన, విప్లవాత్మకమైన నిర్ణయాలతో నగరాలను అభివృద్ధి చేయాలనే ఆలోచనతో అనేక కార్యక్రమాలను తీసుకొచ్చారు. అందులో భాగంగా ఈ రాష్ట్రం విడిపోయిన తర్వాత 13 జిల్లాలలోని నగరాలను స్మార్ట్ సిటీలుగా అభివృద్ధి చేసే ప్రస్తుత బడ్జెట్ లో రూ.800కోట్లు కేటాయించి ఇతర రాష్ట్రాలలోని నగరాలకంటే మిన్నగా ఈ రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందాలని, అమరావతి నగరం మరింత అభివృద్ధి చెందాలని తీసుకొన్న నిర్ణయాన్ని నేను ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తున్నాను. మునిసిపల్ మంత్రిగారు కొత్తగా రాజకీయాలలోకి వచ్చారు, అనుభవం లేదని మాలాంటివారం అనుకొన్నాం. కానీ అందుకు భిన్నంగా, అందరికంటే మిన్నగా

పలురకాలుగా ప్రత్యేక శ్రద్ధాసక్తులు కనబరచి తీసుకొన్న చర్యల మూలాన అన్న క్యాంటీన్ల కోసం రూ.200కోట్లు ఏర్పాటుచేశారు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో చాలా మంది, పట్టణాలు, నగరాలకు కార్యాలయాలలో పనులకోసం వచ్చినపుడు వారికి భోజన సదుపాయం కల్పించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిదని ఆలోచించి అన్న క్యాంటీన్లకోసం రూ.200కోట్లు కేటాయించి ప్రధాన నగరాలు, పట్టణాలలో ఏర్పాటుచేశారు. ఇలాంటి అనేక కార్యక్రమాలు ప్రభుత్వపరంగా తీసుకున్న సందర్భంలో అర్బన్ గ్రీనింగ్ అండ్ బ్యూటిఫికేషన్ కార్పొరేషన్ ద్వారా గ్రామప్రాంతాలలో పచ్చదనం, పరిశుభ్రత ఎలా ఉంటుందో అదే విధంగా పట్టణాలు, నగరాలలో కూడా పచ్చదనంతోబాటు పరిశుభ్రత కూడా ఉండాలని, వాతావరణ కాలుష్యంలేని నగరాలు ఉంటే తప్ప ఆరోగ్యవంతమైన పౌరులను ఈ రాష్ట్రంలో, ఈ దేశంలో తీర్చిదిద్దాలని తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని మీద్వారా ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తున్నాను.

10.40 AM

అధ్యక్షా, ప్రధానంగా చాలా మంది మురికివాడల్లో ఉన్న పేదవాళ్ల కోసం ఆరోజు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో తీసుకున్న నిర్ణయం మధ్యాహ్న భోజన పథకం. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఇంటర్మీడియట్ చదివే విద్యార్థులకు కూడా మధ్యాహ్న భోజన వసతి కల్పించాలని, వారానికి 5 గుడ్లు ఇవ్వాలని, అంటే వాళ్ల ఆరోగ్యం పట్ల, పౌష్టికాహారం పట్ల ప్రభుత్వానికున్న నిబద్ధతను నేను ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తున్నాను. ఈ విధమైన కార్యక్రమంలో భాగంగా రూ.1000 కోట్లు ప్రభుత్వ పరంగా కేటాయించి గ్రామీణ ప్రాంతం నుంచి వలస వచ్చినవాళ్లు, మురికివాడల్లో నివసించే పేద ప్రజల కోసం, మధ్య తరగతి కుటుంబీకుల కోసం ధనవంతుల భవంతులను తలదన్నే రీతిలో అర్బన్ హౌసింగ్ ద్వారా వివిధ రకాలుగా ఉదాహరణకు నెల్లూరులో బ్రహ్మాండమైన కార్యక్రమం, అనంతపురంలో ఇంకా అనేక ప్రాంతాల్లో టెండర్లు పిలిచి అన్ని ఆధునిక సౌకర్యాలతో తీర్చిదిద్దే విధంగా ప్రయత్నం చేయడమనేది గొప్ప విషయంగా భావిస్తున్నాను. దానికి కారణం గతంలో ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కూడా ఆరోజు ODA పథకం ద్వారా DFID ద్వారా రూ.720 కోట్లు తీసుకుని వచ్చి ఈ మురికివాడలను అభివృద్ధి కోసం చేసే ప్రయత్నం, అర్ధరాత్రి వేళ పారిశుధ్యం కోసం ప్రైవేటైజేషన్ చేసి హైదరాబాద్ నగరంలో, నగరాలను కూడా పరిశుభ్రం చేసే ఆలోచనా విధానం, వీటికి అనుగుణంగానే ఈరోజు ఈ విధమైన ఆలోచనలో ముందుకు సాగుతున్నందుకు ప్రభుత్వాన్ని, ముఖ్యమంత్రి గారిని, మంత్రి గారిని ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఆఖరుగా Boss and Leader – Boss provokes fear. Leader takes near. Boss instructs to do. Leader inspires to do. Boss always depends on authority. Leader depends on attachment. Boss creates followers but Leader creates more leaders. Boss gives order but the Leader gives direction. Boss works with present, Leader works with future. Boss will always work for personal sake but Leader will always work for the purpose of people's sake. Finally, I want to say one thing. We are all proud of our great leader Nara Chandra Babu Naidu Garu for having concern towards the public and at the same time, I want to tell one more thing. We must be

happy for not having a boss like present Opposition Leader or Narendra Modi. That is why we are all happy.

శ్రీ బొండా ఉమామహేశ్వరరావు (విజయవాడ సెంట్రల్): అధ్యక్షా, కార్పొరేషన్లలో అభివృద్ధి అనేది చాలా కీలకమైన అంశం. విడిపోయిన ఈ నవ్యాంధ్రప్రదేశ్‌లో అనేకమైన చర్యలు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చేపట్టడం వలన పట్టణాల్లో అనేకమైన మౌలిక సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేయడం గానీ, గ్రీనరీ గానీ, మరుగుదొడ్లు గానీ, రోడ్లు గానీ, మౌలిక సదుపాయాలు గానీ, ప్రతీ దాంట్లో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు, గౌరవ మంత్రివర్యులు నారాయణ గారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవడం వలన అనేక అంశాలు ముందుకు వచ్చాయి. దేశంలో 65 శాతం ఆదాయం పట్టణాల నుంచే వస్తున్నది. అంటే దేశ జిడిపిలో ఎక్కువ భాగం ఆదాయం, పట్టణాల నుంచే వస్తున్నది. ఈ పట్టణాల్లో మౌలిక సదుపాయాల పట్ల ప్రభుత్వాలు చాలా జాగ్రత్త తీసుకోవలసిన అవసరముంది. గత 10 సంవత్సరాల్లో అనేక రకాలుగా, అనేక రంగాల్లో నిర్లక్ష్యానికి గురి కాబడ్డ అంశం ఏదైనా ఉందంటే అర్బన్ ఏరియాల్లో కనీస మౌలిక సదుపాయాలు తాగునీరు కూడా లేకుండా, పైపులు కూడా రన్ చేయలేని పరిస్థితులు గానీ, డ్రైన్స్ గానీ, గ్రీనరీ గానీ, కనీసం మహిళలు బయటకు వస్తే వాళ్లు షాపింగ్‌కు గానీ, మరేపని మీదైనా బయటకు వస్తే కిటకిటలాడే ప్రదేశాల్లో టాయిలెట్స్ కూడా లేకుండా అనేక రకాలుగా వాళ్లు ఇబ్బందిపడే వారు. కానీ ఈ 4 సంవత్సరాల్లో ప్రధానంగా విశాఖపట్టణం, విజయవాడ, గుంటూరు, తిరుపతి పట్టణాల్లో అన్ని రకాలుగా జాగ్రత్తలు తీసుకుని, మహిళలు ఎక్కడకు వెళ్లినా సరే, ఆటోల్లో ప్రయాణించే వాళ్ల కోసం గానీ, ఆటో డ్రైవర్లకు గానీ ఎక్కడికక్కడ టాయిలెట్స్ ఏర్పాటు చేయడం వంటి అనేక రకాల చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకున్నది. రాష్ట్రంలోని 110 మునిసిపాలిటీలు, కార్పొరేషన్లు, పంచాయతీల్లో మొత్తం సేవలను ఆన్‌లైన్ చేశారు. ఎందుకంటే మనకు టెక్నాలజీ అనేది ఒక వరం. ఆ టెక్నాలజీని అందుబాటులోకి తీసుకుని వచ్చి, ఆ టెక్నాలజీ ద్వారా ప్రజలకు మెరుగైన సేవలు చేసిన ప్రభుత్వం, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారి నాయకత్వంలోని ఈ ప్రభుత్వం. గతంలో 10 సంవత్సరాల కిందట ట్యాక్సులు చెల్లించాలని అనుకున్నా, ట్యాక్సులు వేయించుకోవాలని అనుకున్నా కార్పొరేషన్ ఆఫీసులకు వెళ్లి గంటల తరబడి అక్కడ నిరీక్షణ చేసి అక్కడ వాళ్లకు లంచాలు ఇస్తేనే గానీ జరగని పరిస్థితి నుంచి ఇప్పుడు బిల్డింగు ప్లాన్ల దగ్గరి నుంచి ఏదైనా సరే ఆన్‌లైనులోనే అప్లై చేసే పరిస్థితికి వచ్చాం. భారతదేశంలో 29 రాష్ట్రాలున్నాయి. (బెల్) ఏ రాష్ట్రంలో లేని విధానం ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనే ఈ సర్వీసులను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దాని వలన ఇవాళ ప్రజలు ఇంట్లో కూర్చుని ప్లాన్స్ అప్లై చేసుకునే సౌకర్యం, ఇంట్లో కూర్చుని మానిటరింగ్ చేసుకునే సదుపాయం వచ్చింది.

అధ్యక్షా, ప్రధానంగా ఇవాళ ఏ సిటీలోని ఏ రోడ్డులో చూసినా తెల్లటి ఎల్‌ఇడి బల్బులున్నాయి. గతంలో గుడ్డిదీపాలుండేవి. ఒకరోజు వెలిగితే, రెండు రోజులు వెలిగేవి కావు. ఆ దీపాల వలన వెలుగు కూడా వచ్చేది కాదు. ఇవాళ ఎల్‌ఇడి బల్బులు వేయడం వలన కరెంటు ఆదా అవడంతో బాటు

బ్రహ్మాండమైన వెలుగులు నింపిన ప్రభుత్వం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమని ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాను.

MR. SPEAKER: Please conclude.

శ్రీ బొండా ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, పరిశుభ్రతలో అనేకమైన యంత్రాలను తీసుకుని వచ్చాం. గతంలో అమెరికా, లండన్, సింగపూర్, మలేసియా వెళితే అక్కడ గార్బేజీని లిఫ్ట్ చేయడం చూసేవాళ్ళం. గతంలో 10 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాంలో లారీలో మొత్తం చెత్తను లోడ్ చేసి తీసుకు వెళ్లేటప్పుడు డంపింగ్ యార్డుకు వెళ్లేలోపు సగం చెత్త రోడ్డు మీద ఉండేది. వెనకాల వచ్చే ప్రయాణీకులకు ఇబ్బందిగా ఉండేది. కానీ ఇవాళ గౌరవ మంత్రి నారాయణ గారు పట్టణ మౌలిక సదుపాయాల కల్పనలో భాగంగా, బ్రహ్మాండమైన, అత్యాధునికమైన యంత్రాలను, లారీలను గాని, వెట్ గార్బేజీ, డ్రై గార్బేజీ కలెక్షన్ కి ప్రత్యేకంగా బాస్కెట్స్ ఇవ్వడం గానీ ఇవన్నీ చేయడం వలన పట్టణాల్లో అనేకమైన రోగాలు రాకుండా చేయగలిగాం. అర్బన్ ప్రాంతాల్లో ముఖ్యమంత్రి ఆరోగ్య కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేశారు. గతంలో ఒక పేదవాడికి జ్వరం గానీ, లేదా ఏదైనా జబ్బు గానీ చేస్తే ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి వెళితే ఓపిలో లైనులో (బెల్) గంటల తరబడి అక్కడ నిల్చోవలసి వచ్చేది. అలా కాకుండా పట్టణ ప్రాంతాల్లో ముఖ్యమంత్రి పట్టణ ఆరోగ్య కేంద్రాలను తీసుకుని రావడం వలన అక్కడ 365 రోజులు ఎంబిబిఎస్ డాక్టర్లను పెట్టడం గానీ, దానికి మించి అనారోగ్య సమస్యలు వస్తే వీడియో కాన్ఫరెన్స్ లో పెద్ద డాక్టర్లతో మాట్లాడించడం గానీ, 25 రకాల రక్త పరీక్షలు చేయడం గానీ, బిపికి, షుగర్ కి, విటమిన్ డెఫిషియన్సీకి అన్నింటికీ అక్కడ మందులు ఉచితంగా ఇవ్వడం గానీ ఇవన్నీ అద్భుతంగా ప్రభుత్వం చేస్తున్న చర్యలు.

అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రివర్యులు ఇక్కడే ఉన్నారు కాబట్టి వారిని కోరుతున్నాను. అంగన్ వాడీ కేంద్రాలు చాలా ముఖ్యమైనవి. అర్బన్ లో అంగన్ వాడీ కేంద్రాలకు చాలా చోట్ల సొంత భవనాలు లేవు. దాని వలన అంగన్ వాడీ కేంద్రాల్లో గర్భిణీ స్త్రీలు భోజనం చేయాలన్నా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. రెండవ సంవత్సరం, మూడవ సంవత్సరం వయస్సు గల పిల్లలకు పాస్టికాహారం, బాలామృతం లాంటివి అనేకం మనం ఇస్తున్నాం. వాళ్ళకు ప్లే స్కూల్స్ కూడా పెట్టారు. వాటిల్ని కూడా తగు జాగ్రత్తలు తీసుకుని ఆధునికీకరించి అర్బన్ ఏరియాలో ఉన్న అంగన్ వాడీ కేంద్రాలకు పూర్తిగా సొంత భవనాలను ఏర్పాటు చేయడమే కాకుండా అంగన్ వాడీ స్కూళ్ళలో ఉన్న సమస్యలను ప్రభుత్వం పట్టించుకోవాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. తాగునీరు అనేది చాలా ముఖ్యం. ఎందుకంటే నిన్న గాక మొన్న గుంటూరులో జరిగిన విషయాలు చూశాం. విజయవాడ లాంటి పట్టణాల్లో ఇంకా కొన్ని లైన్లు ఈ డ్రైన్స్ లోనే వెళుతున్నాయి. ఎందుకంటే ఇది మంచిది కాదు. గత ప్రభుత్వాలు చేసిన తప్పులు ఇవాళికి కూడా కొనసాగుతున్నాయి. 20 సంవత్సరాల కిందట, 15 సంవత్సరాల కిందట, 10 సంవత్సరాల

కిందట వేసిన లైన్లు కావడం వలన కొన్నిచోట్ల మురుగు కాలువలో లైన్లు వెళుతున్నాయి. విజయవాడకు సంబంధించి నిన్నకూడా మేము అధికారులతో మాట్లాడాము. దానిమీద సంబంధిత మంత్రి నారాయణ గారిని వెంటనే స్పెషల్ డ్రైవ్ తీసుకుని గుంటూరులో వివిధంగా పైపులైన్లు మారుస్తున్నామో ఎక్కడైతే మురుగు కాలువల్లో ఈ పైపులు దగ్గరిలో ఉన్నాయో ఆ పైపులను కూడా మార్చమని కోరుతున్నాను. (బెల్)

10.50 AM

అధ్యక్షా, అట్లాగే కృష్ణానది ఒడ్డున విజయవాడ నగరం ఉంది. ఇటు వైపు గుంటూరు ఉంది. ఇలాంటి చోట్ల డ్రింకింగ్ వాటర్ని 45 నిమిషాలు, 30 నిమిషాలు సరఫరా చేస్తున్నారు. అంతకు మించి డ్రింకింగ్ వాటర్ సరఫరా కావడం లేదు. దాని మీద గౌరవ మంత్రిగారు ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టాలి. మనిషికి కనీస అవసరమైన త్రాగునీటిని పూర్తి స్థాయిలో అందించే విధంగా చూడాలి. కనీసం ఒక గంట ఎక్కువ నీటిని సరఫరా చేసేలా చూడాలి. హెడ్ వాటర్ వర్క్స్లో చాలా సమస్యలున్నాయని అధికారులు అంటున్నారు. త్రాగునీటి విషయంలో విజయవాడలో ఇప్పటికే సమస్యలున్నాయి. నిన్న కూడా మేము రెవ్యూ చేయడం జరిగింది. దాని మీద కూడా కొన్ని సమస్యలున్నాయి. నిన్న విజయవాడలో ఒక సంఘటన జరిగింది. ఇవాళ దినపత్రికలన్నింటిలో కూడా అది ప్రచురితమైయ్యింది. నిన్న మ్యాన్ హోల్లో పడిపోయి బాపిరాజు అనే వ్యక్తి మరణించాడు. అది చాలా దురదృష్టకరమైన సంఘటన. హ్యూమన్ లాస్ అనేది ఎవరం పూడ్చలేము. నష్టపరిహారం ఇచ్చినప్పటికీ హ్యూమన్ లాస్ని పూడ్చలేము. నిన్న జరిగిన సంఘటన విషయంలో, 15 అడుగుల నిచ్చెన విరిగి మ్యాన్ హోల్లో పడటం వలన, కేవలం 10 నిమిషాల్లోనే అతను చనిపోవడం జరిగింది. ఇంత అత్యాధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో కూడిన పరికరాలు అందుబాటులో ఉండి కూడా మాన్యువల్ గా పనులు చేయించడం కరెక్టు కాదు. దాని మీద చర్యలు తీసుకోమని గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాము. అలాగే చనిపోయిన వారి కుటుంబాన్ని ఆదుకోమని కోరుతున్నాను. అట్లాగే స్పార్ట్ సిటీస్ క్రింద అనేక కార్యక్రమాలను పెట్టుకున్నాము. ఈ స్పార్ట్ సిటీస్ కార్యక్రమం క్రింద ఇవాళ కాకినాడ, విజయవాడ, విశాఖలతోబాటు అనేక నగరాల్లో బ్రహ్మాండంగా బ్యూటిఫికేషన్ చేశారు. గతంలో వివిధ నగరాల్లో ఉన్న గోడలను చూస్తే చాలా దరిద్రంగా ఉండేవి. ఇవాళ ఏ సిటీకి వెళ్లినా సరే బ్రహ్మాండంగా ఆ గోడలకు పెయింటింగ్ వేసి ఉంటున్నాయి. డివైడర్స్లో గ్రీనరీ డెవలప్ చేసి, అన్ని రకాలుగా అభివృద్ధి చేశారు. అటువంటి పట్టణాల మీద ప్రత్యేక

దృష్టి పెట్టి అక్కడున్న వసతులను మెరుగుపరిచే విధంగా చర్యలను తీసుకోవాల్సిందిగా తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని అలాగే ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వనమాడి వెంకటేశ్వరరావు (కాకినాడ నగరం): అధ్యక్షా, ఈరోజు పట్టణ ప్రాంతాల్లో మౌలిక సదుపాయాలు మరియు అభివృద్ధి గురించి మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తున్నాను. పట్టణాలను ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేసుకోవాలి, పల్లెల్ని ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేసుకోవాలనే ఆలోచనతో ఉన్న ఈనాటి ప్రభుత్వం, ఈనాడు మాత్రమే కాదు, గతంలో చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కూడా, పట్టణాలను ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేసుకోవాలి, పల్లెల్ని ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేసుకోవాలి, ఈ రాష్ట్రాన్ని ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేయాలనే అంశం మీద ఒక విజన్ ను తయారు చేశారు. ఈ రాష్ట్రాన్ని 2020 నాటికి స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్ గా తీర్చిదిద్దాలని ఆనాడే ఒక ప్రణాళికను సిద్ధం చేశారు. దురదృష్టం కొంత మంది స్వార్థరాజకీయాలతో రాజకీయాలను చేసి అధికారాన్ని కోల్పోవడం జరిగింది. అభివృద్ధి విషయంలో ఈ రాష్ట్రం పది సంవత్సరాలు నిర్లక్ష్యం చేయబడింది. ఆ నిర్లక్ష్యం వలన ఈ పట్టణాల్లో ఎక్కడా మౌలిక సదుపాయాలు లేక చాలా ఇబ్బందులు పడిన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఈరోజు ఆర్థిక ఇబ్బందులుతోబాటు అనేక సమస్యలు ఉన్నప్పటికీ మళ్ళీ ఒక విజన్ ని తయారు చేసి పట్టణాలను ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేయాలి? ఏ విధంగా ముందుకు తీసుకెళ్లాలని ఒక ప్రణాళికలను సిద్ధం చేసి ముందుకెళ్తున్న తరుణంలో, ఆనాడు కూడా పట్టణాల మీద భారం లేకుండా, స్థానిక సంస్థలకు ఇబ్బందులు కలుగకుండా డిఎఫ్ఎడి స్కీమ్ ద్వారా మాకు కాకినాడ నగరానికి ఆనాడే కొంత నిధులను కేటాయించి అప్పుడు వేసిన రోడ్లు తప్ప, మళ్ళీ ఈ పది సంవత్సరాల్లో ఎక్కడా రోడ్లు వేసిన దాఖలాలు లేవు. మళ్ళీ స్థానిక సంస్థలకు ఇబ్బంది లేని పరిస్థితిలో, కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సహకారంతో, అభివృద్ధి చేయాలనే ఆలోచనతో, ఈరోజు స్మార్ట్ సిటీగా మాకు అవకాశం ఇవ్వడం జరిగింది. దేశంలో 100 నగరాలను అభివృద్ధి చేయాలనే ఆలోచన ఉంటే, ఆ 100 నగరాల్లో మొట్టమొదట 20 నగరాలను అభివృద్ధి చేస్తామని చెప్పారు. ఆ 20 నగరాల్లో కాకినాడ, విశాఖపట్నం, తిరుపతికి అవకాశం ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ నేపథ్యంలో ఈరోజు కాకినాడ నగరానికి స్థానిక సంస్థల నిధులతో సంబంధం లేకుండా కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సహకారంతో ప్రతిపాదనలను పంపించమంటే, కాకినాడ నగరానికి సంబంధించిన ఒక విజన్ ను తయారు చేసి, ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేయాలనే ఆలోచనతో రూ.1993 కోట్లతో అంచనాలను తయారు చేసి ఇప్పటికే ప్రతిపాదనలను పంపించడం జరిగింది. ఆ ప్రతిపాదనలను పంపించిన తర్వాత ఏమేమి చేస్తున్నామో ప్రజలకు వివరించాము. ఆ చేస్తున్న విధానాన్ని ప్రజలకు చెప్పినప్పుడు వారు చాలా సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నారు. అనేక

నందర్బాల్లో మేము ప్రజల్లోకి వెళుతున్నప్పుడు చాలా మంది చెప్పేవాళ్లు, మన కాకినాడ పట్నం సెకెండ్ మద్రాస్ అనే వారు. కానీ అభివృద్ధికి ఎక్కడా నోచుకోలేదు. విదేశాల్లో కొన్ని అభివృద్ధి చెందిన పట్టణాలను చూసి ఆ విధంగా ఉండాలని కోరుకుంటున్నారని కానీ జరగడం లేదని చెప్పారు. కానీ ఇప్పుడు ఏదైతే ప్రతిపాదనలను తయారు చేసి ప్రభుత్వానికి సమర్పించామో కాకినాడను అభివృద్ధి చేస్తున్నారని ఆనందాన్ని సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

ఏదైతే ప్రతిపాదనలను సమర్పించడం జరిగిందో, ఇతర దేశాల్లో ఈ విధంగా సముద్రాన్ని ఆనుకొని ఉన్న పట్టణాలు ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందుతున్నాయో ఆ విధంగా అభివృద్ధి చెందడానికి స్మార్ట్ సిటీగా ప్రభుత్వం ఈ విధంగా సహకరించడం, ఇదొక బ్రహ్మాండమైన పట్టణంగా తయారు చేసుకోవడానికి అవకాశం దక్కింది. ఈ రోజు ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు మా ప్రజల తరపున గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తున్నాను. అయితే ఇందులో చాలా వరకు, ఇప్పటికే రూ.384 కోట్లతో పనులను మొదలు పెట్టారు. ఈ రోజున ప్రభుత్వ పాఠశాలలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వ పాఠశాలల విషయంలో గత 10 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ నాయకుల నిర్లక్ష్యం వలన కనీసం బెంచీలు కూడా లేని పరిస్థితి. త్రాగడానికి మంచి నీళ్లు లేవు, ప్లే గ్రౌండ్ ఉన్నప్పటికీ ప్రహరీ గోడలు లేవు. అలాంటి ప్రభుత్వ పాఠశాలన్నీ ఈరోజు స్మార్ట్ సిటీ కార్యక్రమంలో పెట్టుకొని, కార్పొరేషన్ కి ఇబ్బంది లేకుండా స్మార్ట్ సిటీ నిధుల ద్వారా ఇవాళ డెవలప్ చేస్తున్నాము. గతానికి, ఇప్పటికి చూసుకుంటే, పిల్లలు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదవాలని ఎక్కువ ఆసక్తిని చూపిస్తున్నారు. అలాగే పట్టణ ప్రాంతాల్లో సిసి కెమెరాలు ఉండటం వలన దొంగతనాలు గానీ, కొన్ని అరాచక శక్తులు నగరాల్లోకి ప్రవేశించకుండా నిరోధించే అవకాశం ఉంటుంది. అలాంటి సిసి కెమెరాలను పట్టణమంతా పెట్టుకోవడానికి ఇప్పుడు అవకాశం ఉంది. ఎందుకు ఈ మాట చెబుతున్నానంటే, మొన్ననే మా కాకినాడ జనరల్ ఆసుపత్రిలో అప్పుడే పుట్టిన బిడ్డను నర్సు రూపంలో వచ్చి ఒక మహిళ దొంగిలించడం జరిగింది. ఆమెను 24 గంటల్లో పోలీసులు పట్టుకోవడం జరిగింది. ఆ పాపను దొంగిలించి తీసుకెళ్లేది సిసి కెమెరాల్లో రికార్డ్ కావడం వలన, ఆ ఆధారాలతో కేవలం 24 గంటల్లో ఆమెను అరెస్ట్ చేయడం జరిగింది. అలాంటి సిసి కెమెరాలను ఇప్పుడు పట్టణమంతా ఏర్పాటు చేయడం వలన ఈరోజు పట్టణాల్లో ఒక మంచి వాతావరణం ఏర్పడుతుందని మేము భావిస్తున్నాము.

అదే విధంగా వివిధ పట్టణాల్లో చాలా వరకు ఇప్పటికే స్మార్ట్ రోడ్లు గానీ, మురికి నీరు క్రిందకు పోవడానికి అండర్ గ్రౌండ్ డ్రైనేజీ విధానాన్ని నిర్మించుకుంటున్నామో, అవన్నీ నిర్మించుకోవడానికి

అవకాశం ఉంది. అదే కాకుండా సాలిడ్ వేస్ట్ మేనేజ్మెంట్ ప్లాంట్‌ని పెట్టుకోవడానికి కూడా అవకాశం ఉంది. ఇందులో ఉపాధిని కల్పించడానికి కూడా అవకాశం ఉంది. ఎవరైతే అక్కడ ఫిషరీ మ్యాన్ ఉన్నారో, వాళ్ళకి ఒక కోల్డ్‌స్టోరేజీని కట్టడానికి మరియు అక్కడ పోర్టులో పని చేస్తున్న కార్మికులకు ఉపాధిని కల్పించడానికి అవకాశం ఉంది. ఉపాధిని కల్పించే కార్యక్రమాలను కూడా ఇందులో పొందుపరచడం జరిగింది. ఒక్క అభివృద్ధి మాత్రమే కాదు ఉపాధి కల్పనా అవకాశాలను కూడా ఇందులో పొందుపరచడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఈ స్మార్ట్ సిటీ ద్వారా ఫ్రీ ఇంటర్నెట్‌ని ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంది. వైఫై కనెక్షన్‌ని ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంది. ఇందంతా సముద్ర తీర ప్రాంతం కాబట్టి వైరింగ్ అంతా అండర్ గ్రౌండ్‌లో వేయడం జరుగుతోంది. దాని వల్ల ఇబ్బంది లేని పరిస్థితి ఉంది. అంతేకాకుండా మా కాకినాడ నగరంలో కొన్ని ఇబ్బందులు కూడా ఉన్నాయి. ఏదైతే సివరేజ్ ట్యాంకులను కట్టడానికి మనం డ్రైనేజీ కంపెనీలను పిలుస్తున్నామో, తగిన స్థలాలు అందుబాటులో లేకపోవడం వలన ఎవరూ ముందుకు రావడం లేదు. ఆ స్టోరేజ్ చేయడానికి ట్యాంక్‌లకు స్థలం కావాలి. ప్రభుత్వం దగ్గర మనకు స్థలం లేదు.

11.00 AM

పైవేట్ ద్వారా ల్యాండ్ అక్విజిషన్ చేసి స్థలం తీసుకుంటేనే వాటర్ ట్యాంకులను నిర్మించగలం తప్ప లేకపోతే మనం సక్సెస్ కాలేమనేది ఈరోజు మన ముందు ఉంది. దాని వరకు మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను.

MR. SPEAKER: Please conclude.....

శ్రీ వనమాడి వెంకటేశ్వరరావు (కొండబాబు): అదే కాకుండా ఈరోజున ఏదైతే solid waste management ఉందో, మనం చెత్తను తీసుకువెళ్తున్నాం. తీసుకువెళ్లిన చెత్తను solid waste management plant పెట్టి మనం టెండరు పిలిచాం. టెండర్ పిలిచినప్పటికీ కూడా ఆ విషయంలో పనులు మొదలుపెట్టక పోవడం వల్ల మనం ఎంత చెత్త తీసుకువెళ్తున్నప్పటికీ కూడా ఆ చెత్త అక్కడ వేసిన తరువాత అక్కడ Solid Waste Management Plant లేకపోతే మళ్ళీ పాత పరిస్థితే వస్తుంది. అందువల్ల ఎవరినైతే టెండర్ క్రింద పిలిచారో, వాళ్లు వెంటనే పనులు మొదలుపెట్టినట్లైతే మనం చేసిన పనికి ఉపయోగం ఉంటుంది తప్ప లేకపోతే అది ఉపయోగంలోకి రాదని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. అదే కాకుండా ఈరోజు స్మార్ట్ రోడ్ల నిర్మాణాన్ని మనం ఏదైతే చేపట్టాలనుకుంటున్నామో, ఆ స్మార్ట్ రోడ్లకు సంబంధించి టౌన్ ప్లానింగ్ సరిగ్గా జరగకపోవడం వల్ల ఆ రోడ్ల నిర్మాణం కూడా ఆలస్యం అవుతోంది. ఈరోజున స్మార్ట్ సిటీ రోడ్లు ఏర్పాటు జరగలేదు. అందు నిమిత్తం టౌన్ ప్లానింగ్ అధికారులు అనుకున్న టైమ్‌లో క్లియర్ చేయలేకపోతున్నారు. అవి కూడా ఆలస్యం అవుతున్నాయి. టౌన్ ప్లానింగ్ అధికారులు స్పీడ్‌గా పనులు చేసినట్లైతే మనం అనుకున్న స్థాయిలో స్మార్ట్ రోడ్లను

వేయగలం. ఆ అంశాన్ని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుని టౌన్ ప్లానింగ్ అధికారులు సరిగా పనిచేసేట్టుగా సంబంధిత శాఖకు ఆదేశాలు జారీ చేయాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఈరోజున ఈ పట్టణం స్మార్ట్ సిటీలో పెట్టే అవకాశం కల్పించి, ఈ మౌలిక సదుపాయాలను ఈ విధంగా కల్పిస్తున్నందుకు, ఆ అవకాశం కల్పించిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఆలపాటి రాజేంద్ర ప్రసాద్ గారూ .....

శ్రీ ఆలపాటి రాజేంద్ర ప్రసాద్ (తెనాలి): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. చాలా మంచి సబ్జెక్ట్ను ఈ రోజున మీ ముందు ఉంచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఎందుకంటే, రాష్ట్ర జనాభాలో 32% ఉన్న అంశాలు. అంతేకాకుండా, National G.D.P. గానీ లేకపోతే State G.D.P. గానీ 65% వస్తోంది. Self sufficient గా lead చేయలేని పరిస్థితుల్లో ఉన్న సందర్భంలో మీ దగ్గర కొన్ని అంశాలపై కొంత చర్చించాల్సిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి, కొద్దిగా సమయం ఇవ్వమని మిమ్మల్ని సభాముఖంగా కోరుతున్నాను.

MR. SPEAKER: Five minutes, please.....

శ్రీ ఆలపాటి రాజేంద్ర ప్రసాద్: థ్యాంక్స్ అధ్యక్షా, దాదాపు 110 మునిసిపాలిటీలు, అదే విధంగా మునిసిపల్ కార్పొరేషన్స్ మరియు నగర పంచాయతీలున్న ఈ రాష్ట్రాన్ని ఈరోజున రెండు అంశాలుగా మనం పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, మౌలిక సదుపాయాలు, అదే విధంగా ఈ యొక్క మునిసిపాలిటీలు, లేకపోతే మునిసిపల్ కార్పొరేషన్స్ యొక్క అభివృద్ధి, ఈ రెండింటిని కూడా చూడవల్సిన అవసరం ఉంది. అభివృద్ధి విషయానికి వచ్చినప్పుడు, ఈరోజున అక్కడ ఉన్నటువంటి రోడ్స్ గానీ, డ్రైన్స్ గానీ, విద్య గానీ, వైద్యం గానీ వీటికి సంబంధించిన అనేక రకమైన అంశాలను గతంలో కంటే ఇప్పుడు చాలా బ్రహ్మాండంగా మనం నిర్వహించుకుంటున్నాం. దీనితో పాటు ప్రత్యేకంగా హౌసింగ్ విషయంలో "నభూతో నభవిష్యతి" అన్నట్టుగా ఈరోజున క్షేత్ర స్థాయిలో హౌసింగ్ పరంగా కట్టే విధానం గానీ, కేటాయింపులు గానీ చాలా బ్రహ్మాండంగా ఉన్నదని చెప్పకోవడంలో అవాస్తవమేమీ లేదు. అయితే, ఇక్కడ కొన్ని అంశాలను కూడా మనం ప్రస్తావించుకోవాలి. ఇచ్చిన హౌసింగ్ కట్టుకోవాలంటే, అక్కడ భూములు లేవు. భూముల కేటాయింపులో కూడా ప్రభుత్వం హౌసింగ్ నిర్మాణం నిమిత్తం వెంటనే స్పందించినట్లైతే మనం చెప్పిన టైమ్లో ఆ హౌస్ నిర్మాణాన్ని పూర్తి చేయడానికి తోడ్పడుతుందనేదే నా ఉద్దేశం. ఇదే సందర్భంలో ఈరోజున ఈ యొక్క పట్టణాలు అభివృద్ధి చెందాలంటే, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక సంకల్పంతో ముందుకు వస్తోంది. మిషన్ ను ఏర్పాటు చేసుకోవడం జరిగింది. ఈ ఏడు మిషన్లలో ప్రధానమైన మిషన్ మౌలిక సదుపాయాలను ఏర్పాటుచేయాలి. ఎలాంటి మౌలిక సదుపాయాలను ఏర్పాటుచేస్తే ఈ పట్టణాల యొక్క దిశ దశ మార్పుచెంది, ఆ పట్టణంలో నివసించే ప్రజలు సుఖశాంతిలతో జీవించడమే గాకుండా ఆనందంగా,

ఆరోగ్యంగా జీవించాలంటే ఎలాంటి మౌలిక సదుపాయాలను కల్పించాలనే ఒక ఆలోచనతో ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తుందంటే, ముందుగా విద్యుచ్ఛక్తి గురించి చెప్పుకోవాలి. చాలా చక్కగా 24X7 ప్రకారం ఎలాంటి కరెంటు కోతలు లేకుండా గృహావసరాలకు సంబంధించి విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వడమే కాకుండా ఎక్కడైతే పట్టణ ప్రాంతాలు, ఆ పట్టణ ప్రాంతాల సరిహద్దుల్లో పరిశ్రమలు ఎక్కడైతే ఉన్నాయో, ఆ పరిశ్రమలకు కూడా 24 గంటల పాటు కరెంటు ఇవ్వడం వలన పారిశ్రామికంగా కూడా అభివృద్ధి చెందే విధానంతో ఇవాళ పట్టణాలను ప్రభుత్వం అభివృద్ధి చేస్తోంది. అంతేకాకుండా ఈ విద్యుచ్ఛక్తి ఖర్చు తక్కువ అవ్వడానికి గానూ ఎల్.ఇ.డి. బల్బులను ప్రవేశపెట్టడమనేది చాలా గొప్ప విషయం. దానితో పాటు ఎక్కడైతే అవసరం ఉందో, ఉదాహరణకు పర్యాటక రంగం అభివృద్ధి చెందాలన్నా, పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందాలన్నా విమానయానం అనేది ఉండాలి. కాబట్టి Airports development ను కూడా ఒక దూరదృష్టితో చూస్తూ వాటిని డెవలప్ మెంట్ చేస్తూ ప్రభుత్వం ముందుకుపోతోంది. ఎక్కడైతే ఆ ఎయిర్ పోర్ట్స్ మెయిన్ సిటీస్ లో ఉన్నాయో, విశాఖపట్టణం గానీ, విజయవాడ - గన్నవరం గానీ, తిరుపతి గానీ అదే విధంగా రాజమండ్రి గానీ అట్లాంటి చోట్ల ఎయిర్ పోర్ట్స్ ను డెవలప్ మెంట్ చేసుకుంటూ పోవడం వల్ల ఈ రోజున పరిశ్రమలకు గానీ, పర్యాటక రంగానికి గానీ ఎంతో ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. ఈరోజున పర్యాటక రంగాన్ని డెవలప్ చేయాల్సిన అవసరముంది. పట్టణాలు అభివృద్ధి చెందాలంటే లోకల్ గా ఉండే టూరిజమ్ సిస్టమ్స్ ను, టూరిజమ్ సెంటర్స్ ను డెవలప్ చేసుకున్నట్లైతే అక్కడ పాపులేషన్ ఏదైతే మైగ్రేట్ అవుతున్నారో, వాళ్లందరూ కూడా సంతోషంగా, ఆనందంగా జీవించడానికి అవకాశం ఉంటుందని చెప్పి ఆలోచన చేసే ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేకంగా నా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. దీనితో పాటు ప్రభుత్వానికి ఈరోజున దూరదృష్టి ఉందంటే, ప్రభుత్వం యొక్క సంకల్పం, ప్రభుత్వాధినేత చేసే ఒక ఆలోచనను మనం ఒకసారి పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. లీడర్ అంటే, Leader of the House, means not only the leader of the Party. He is the leader of the People. He is the leader of the State. ఆ రకంగా ఆలోచించబట్టే ఈరోజున అనేక రకాలైన అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటూ ఈ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయడంలో భాగంగా ముఖ్యంగా పట్టణాభివృద్ధిని ఏ రకంగా చేయాలనే ఉద్దేశంతో ఈ గ్యూస్ గ్రిడ్ అనే అంశం కూడా ప్రధానమైన అంశం. గ్యూస్ పరంగా ఏదైతే మన స్టేట్ లో సహజ వనరులున్నాయో, సహజ వాయువు ఉందో, మిగతా ఎక్కడి నుంచైతే గ్యూస్ వస్తుందో, వీటినిన్నింటినీ లింక్ చేసుకుంటూ, పరిశ్రమలకు అందిస్తూ, పట్టణాలకు అందించాలనే ఒక దృక్పథంతో దాదాపు 1,700 కిలోమీటర్ల గ్యూస్ వాయువు సరఫరాకు సంబంధించిన ఫైవ్ లైన్ ను ఇప్పటికే ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేయడమనేది అభివృద్ధికి ఒక సోపానం అని చెప్పడానికి నేను చేసే ఒక ప్రయత్నం. అంతేకాకుండా, ఈరోజున మనకు కోస్టల్ కారిడార్ కూడా చాలా పెద్దది. ఎవరికీ లేనట్లుగా 974 కిలోమీటర్ల కోస్టల్ కారిడార్ ద్వారా కూడా ఈరోజున ఈ విధంగా పట్టణాలను అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి ఇవన్నీ కూడా ఆస్కారం. గతంలో విశాఖపట్టణానికి హుదుద్ తుపాను రావడం వల్ల, వైజాగ్ రూపురేఖలే మారిపోయాయి. విశాఖపట్టణం గతంలోకి ఇప్పటికి చూసుకుంటే, ఇవాళ వైజాగ్ ఒక పెద్ద పట్టణంగా అవతరించింది. ఈరోజున వైజాగ్ ఒక సైలెంట్ సిటీ లాగా పేరుపొందేలాగా అక్కడ ఉన్న పరిసరాలను

మనం చూసినట్లైతే అర్థం అవుతుంది. దానికి కారణం ఈనాడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి యొక్క సంకల్పం. అంతేగాకుండా ఈ పట్టణాల్లో ఉండే స్కూల్స్ కూడా..... ఇందాక కొంత మంది సోదరులు కూడా చెప్పారు. గతానికి, ఇప్పుడు ఉన్న స్కూల్స్ ను చూస్తుంటే, స్కూల్స్ లో ఫ్రెంట్ every year 10% మేరకు increase అవుతుంది. దానికి ఉన్న కారణం ఏమిటంటే, అక్కడ ఉన్న infrastructure ను డెవలప్ చేయడం. అక్కడున్న కాంపౌండ్ వాల్స్ గానీ, అక్కడున్న ఫ్లే గ్రౌండ్స్ గానీ, అక్కడున్న టాయ్ లెట్స్ గానీ, స్కూల్ బిల్డింగ్స్ గానీ లేకపోతే ఇంటర్నల్ గా అక్కడున్న స్కూల్ బిల్డింగ్స్ నందు టైల్స్ వేయడం గానీ, విద్యార్థులు ఆ స్కూల్ నందు చదువుకున్నట్లైతే ఒక దేవాలయంలో చదువుకున్న ఫీలింగ్ ను క్రియేట్ చేయడం వల్ల ఈరోజున ఇది సాధ్యమవుతోంది. ఈరోజున స్వచ్ఛభారత్. పచ్చదనాన్ని, పరిశుభ్రతను కాపాడటం గానీ జరుగుతోంది.

MR SPEAKER: Please, conclude.....

శ్రీ ఆలపాటి రాజేంద్ర ప్రసాద్: ఈరోజున ఇంకొక అంశాన్ని గురించి చెబుతాను. పన్నులు చెల్లించే విషయంలో కూడా మనం ముందున్నాం. మునిసిపల్ సేవలు జరిగే విధానం కూడా బాగుంది. ఆన్ లైన్ సిస్టమ్ ను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఎక్కడ కూడా ఎవరూ ఇంత వరకు ఈ యొక్క భారత దేశంలో 30 రాష్ట్రాలుంటే, ఏ రాష్ట్రంలో కూడా ఈ ఆన్ లైన్ విధానం అనేది సాధ్యపడటం లేదు. కానీ మన రాష్ట్రంలో అది సాధ్యపడుతుందని మనం గర్వంగా చెప్పుకోవచ్చు. ఆ రకంగా ఇవాళ మునిసిపల్ సేవలు గానీ, ఆన్ లైన్ విధానం గానీ, పన్నుల చెల్లింపు ఆన్ లైన్ విధానం ద్వారా గానీ ప్రభుత్వానికి చెల్లించడం జరుగుతోంది. ఇవాళ ఎవరైనా ఇంటి దగ్గర నుండి మొబైల్ యాప్ ద్వారా కూడా ఆన్ లైన్ సేవలను పూర్తిచేసుకోగలిగిన అవకాశం కల్గించిన ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేకమైన ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మరీ ముఖ్యంగా ఈ ఆన్ లైన్ సిస్టమ్ ద్వారా ఎన్నో విషయాలను తెలుసుకునే వీలుంది. టౌన్ ప్లానింగ్ విషయంలో గానీ, without going into Office. మధ్య దళారుల ప్రమేయం లేకుండా, ప్రభుత్వ కార్యాలయాలకు వెళ్లి పనులు చేసుకోవాల్సిన అవసరం లేకుండా ఈరోజున ఆన్ లైన్ సేవల ద్వారా పనులు పూర్తిచేసుకునే అవకాశం కల్గుతోంది. అంతేకాకుండా ఈరోజున స్కూల్స్ లో ఐ.ఐ.టి.ప్రోగ్రామ్ ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. It is a specially designed programme. ఇవాళ విద్యార్థుల్లో ఒక confidence levels పెంచడానికి, towards education నందు ఒక కమిట్ మెంట్ ను తీసుకురావడానికి , ఎక్కడా కూడా ఎలాంటి అవరోధం కల్గకుండా ఈరోజున సామాన్య మానవుడు కూడా అర్బన్ ఏరియాలో ఇంగ్లీషు మాధ్యమం ద్వారా చదువు చెప్పించే కార్యక్రమాన్ని ఈ ప్రభుత్వం చేపట్టడమనేది చాలా సంతోషంగా ఉంది.

తరువాత solid waste management. ఎందుకంటే ఈ డంపింగ్ యార్డ్ విషయంలో మేజర్ గా సిటీస్ లో solid waste management గురించి ఒక మాట చెప్పుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ సాలిడ్ వేస్ట్ మేనేజ్ మెంట్ ను కూడా వెల్త్ మేనేజ్ మెంట్ గా క్రియేట్ చేయగలుగుతుంది ఈ ప్రభుత్వం అని చెప్పి చెప్పడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. సివరేజీ

మెయింటెనెన్స్ విషయంలో గానీ, సాలిడ్ వేస్ట్ మేనేజ్మెంట్ విషయంలో గానీ ప్రభుత్వం ఒక ప్రత్యేకమైనటువంటి శ్రద్ధ తీసుకోవడంమే కాకుండా, డాగ్స్ స్టెరిలైజేషన్ విషయంలో గానీ, పిగ్స్ మెయింటెనెన్స్ విషయంలో గానీ, పిగ్స్ సెంటర్స్ ఏర్పాటు విషయంలో గానీ అన్నింటినీ క్రియేట్ చేసుకుంటూ పట్టణం అభివృద్ధి చెందాలంటే ఏది అవసరమో దాన్ని ఏర్పాటుచేసుకుంటూ, పట్టణం పచ్చగా ఉండాలంటే, పరిశుభ్రంగా ఉండాలంటే ఏయే అవసరాలున్నాయని గుర్తించడమే గాకుండా వాటిని ఆచరణాత్మకంగా అమలు చేస్తున్న ప్రభుత్వం ఈరోజున ఏదైనా ఉందంటే, ఈ యొక్క ప్రభుత్వమేనని నేను మీకు మనవి చేస్తున్నాను.

చివరిగా ఒక అంశం చెప్పి ప్రసంగాన్ని ముగిస్తాను. అమరావతి రాజధాని.

11.10 AM

అధ్యక్షా, చివరగా ఒక్క మాటను అమరావతి రాజధాని గురించి చెబుతాను. It is a people's capital. Where we are sitting is a holy place. అమరావతి రాజధానిని చరిత్రలో నిలిచిపోయే విధంగా, పూర్వ వైభవాన్ని మళ్ళీ ఈ ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ప్రతి ఒక్కరూ మర్చిపోని విధంగా అమరావతి రాజధానిని తీర్చిదిద్దాలని శిల్పి, సృష్టికర్త ముఖ్యమంత్రి శ్రీ చంద్రబాబు నాయుడు గారు కంకణం కట్టుకోవడం జరిగింది. రాజధాని కోసం ఇన్ని ఎకరాలెందుకు, అన్ని ఎకరాలెందుకు అని కొంతమంది చిలవలు పలవలుగా మాట్లాడుతున్నారు. ఈరోజు ప్రపంచాన్ని ఒక్కసారి గమనిస్తే, ఎక్కడ అభివృద్ధి ఉంటే ఆ అభివృద్ధి వైపు ప్రతి ఒక్కరూ వెళతారనే ఆలోచనతో మిగిలిన రాష్ట్రాలతో మాత్రమే కాక మిగిలిన దేశాలతో కూడా పోటీపడి అమరావతి రాజధానిని తీర్చిదిద్దాలనే ప్రయత్నానికి మనమంతా ధన్యవాదాలు తెలుపుకోవాలని తమరిద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ భూములన్నింటినీ సమీకరించి, అర్బన్ హౌసింగ్ కోసం త్వరితగతిన పేదప్రజలకు ఇచ్చిన హామీని అమలుచేసే విధంగా, ముఖ్యమంత్రి గారి సంకల్పానికి బలం చేకూర్చే విధంగా వెంటనే ఆమోదం తెలిపి ఆ భూములను సేకరించి Affordable Housing Programme (AHP)ను కంటిన్యూ చేయాలని తమరిద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: విష్ణుకుమార్ రాజు గారూ.....

శ్రీ పెన్మత్త విష్ణుకుమార్ రాజు (విశాఖపట్నం ఉత్తరం): అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత Infrastructure facilities in Urban Areas చాలా మెరుగుపడ్డాయి. దానిలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. ఉన్న వాస్తవాలను చెప్పాలి. నేను ఏపక్షంలో ఉన్నా వాస్తవాలనే మాట్లాడాలి.

నిన్న కూడా అందరూ మాట్లాడినపుడు, మీ పాత ప్రభుత్వంలో ఎంతో అవినీతి జరిగిపోయిందని వారు నన్ను చూపిస్తున్నారు. నేను అంతకుముందు శాసనసభ్యుడినా అని నాకే సందేహం కలుగుతోంది. అంతలా నన్ను చూపిస్తున్నారు.

MR. SPEAKER: Please come to the issue.

శ్రీ పెన్మత్స్ విష్ణుకుమార్ రాజు: వస్తున్నాను అధ్యక్షా, నేను ఒక్కడినే ప్రతిపక్షంలో ఉన్నాను. Only single man. ప్రతిపక్షనేతగా నన్ను గుర్తించినందుకు వారందరికీ నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు.

అధ్యక్షా, నిజంగా హుదుద్ తుపాను సంభవించిన తర్వాత విశాఖపట్నం రూపురేఖలు మారిపోయాయి. ఎవరూ ఊహించనటువంటి పరిస్థితిలో రహదారులు మరియు సౌకర్యాలను బ్రహ్మాండంగా అక్కడ అన్ని విధాల అభివృద్ధిపరిచారు. ఈమధ్యనే అక్కడ కమాండ్ కంట్రోల్ సెంటర్‌ను కూడా ప్రారంభించడం జరిగింది. చాలా బాగా కృషిచేస్తున్నారు. మంత్రిగారు కూడా ఎవరూ నిద్రపోకుండా నిరంతర సమావేశాలతో బాగా పనిచేస్తున్నారు. I am not criticising. విశాఖపట్నంలో నీటి కొరత చాలా ఎక్కువ అవుతోంది. మా నియోజకవర్గంలో 34వ వార్డు, 35వ వార్డులో రోజుకు 30 నిమిషాలు మాత్రమే నీటిని సరఫరా చేస్తున్నారు. నిన్న కూడా మేము మునిసిపల్ కమిషనరు గారికి కూడా ఈవిషయం గురించి చెప్పడం జరిగింది. అక్కడ చాలా తీవ్రమైన ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. కనీసం ఒక గంటసేపు నీటిని సరఫరా చేయాలని కోరితే, వారు 45 నిమిషాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. మిగిలిన ప్రాంతాల్లో ఉన్న బోర్లన్నీ ఎండిపోయాయి. 300 అడుగుల లోతుకు వెళ్లినా బోర్ల నుంచి నీరు రావడం లేదు. మా నియోజకవర్గంలో కొన్ని ప్రాంతాల్లోనే ఈ సమస్య ఎక్కువగా ఉంది. కాబట్టి ఏదోవిధంగా ఆ ప్రాంతాలకు నీటిని కొంచెం ఎక్కువగా సరఫరా చేసి ఆ ప్రాంత ప్రజలను ఆదుకోవలసిందిగా నేను తమరిద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, విశాఖపట్నంలో అండర్‌గ్రౌండ్ డ్రయినేజి సిస్టమ్ ఇప్పటికీ కంప్లీట్ కాలేదు. ఈ డ్రయినేజి సిస్టమ్‌లో నీరు ఓవర్‌ఫ్లో అయిపోయి అనేక ప్రాంతాల్లో చాలా ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. దీనికి కారణం, గతంలో అధికారంలో ఉన్న ప్రభుత్వం టెండర్ల ప్రక్రియను పూర్తిచేయడం వల్ల కాంట్రాక్టర్లు ఊరికే పైపులైన్ల కనెక్షన్లు పెట్టారు తప్ప దానికింద ప్రావర్ కన్సాలిడేషన్ చేసి, ఒక జాయింటింగ్ సిస్టమ్‌ను కూడా సరైన పద్ధతిలో చేయకపోవడం వల్ల ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. అండర్ గ్రౌండ్ డ్రయినేజి సీవరేజ్ సిస్టమ్‌లో కనెక్షన్లు లేకపోవడం వల్ల ఆ భూమిలోకి ఈ సీవరేజ్ అంతా వెళ్లిపోయి చుట్టుప్రక్కల ఉన్న బోర్లు కూడా పాడైపోయిన పరిస్థితి ఉంది. అది నార్త్ ఎక్స్‌టెన్షన్,

సీతమ్మదారలో ఉంది. విశాఖపట్నంలోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో ఉన్న అండర్ గ్రౌండ్ డ్రయినేజి సిస్టమ్ సూపర్ ఫెయిల్చూర్గా చెప్పవచ్చు. దానిని రెక్టిఫై చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై మరియు అధికారులపై ఉంది. వీధి దీపాలన్నీ బాగుండాలనే ఉద్దేశంతో అక్కడ స్తంభాలు వేసి దాదాపు 11 నెలలు పూర్తయింది. లైట్లు ఎందుకు బిగించలేదని అడిగితే, కాంట్రాక్టరు సమస్య వల్ల అతని సమయం అయిపోయిందని రకరకాల కారణాలు చెబుతున్నారు. అవి కూడా సీతమ్మదారలోని మా ఇంటిపక్కనే వేయడం జరిగింది. పేరుకు మాత్రమే అక్కడ స్తంభాలు ఉన్నాయి కానీ, వీధి దీపాలు మాత్రం ఫిక్స్ చేయలేదు. ఈ విషయాన్ని తమరిద్వారా నేను ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, హ్యూకర్ జోన్లు అనేవి ప్రవేశపెట్టవలసిన అవసరముంది. ఎవరైనా తోపుడుబండ్లు గానీ, బడ్డీలు గానీ రోడ్డుమీద పెడితే, వెంటనే వచ్చి వాటిని కూల్చేయడం జరుగుతోంది. వారు దాదాపు 30 సంవత్సరాల నుంచి అదేచోట బడ్డీ కొట్టుకుని పెట్టుకుని జీవనోపాధిని గడుపుతున్నప్పుడు smart city concept వల్ల బడ్డీలు ఎక్కడా ఉండకూడదని వాటిని తీసివేయడం జరుగుతోంది. స్మార్ట్ సిటీ బాగానే ఉంది కానీ, వారిని కూడా జాగ్రత్తగా చూసుకోవలసిన అవసరముంది. గ్రీన్ బెల్ట్ అని చెప్పి జాతీయరహదారి పక్కన మొత్తం ఫెన్సింగు వేస్తున్నారు. అక్కడ దగ్గరలో నివసిస్తున్నవారికి గ్రీన్ బెల్ట్ నుంచి వెళ్లేవారికి అతికష్టం మీద అప్రోచ్ ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ అంశాన్ని కూడా తమరిద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువెళుతున్నాను.

అధ్యక్షా, విశాఖపట్నంలో ఎక్కడ చూసినా వివరీతమైన పార్కింగ్ స్థలాల కొరత ఉంది. రహదారుల పక్కనే వాహనాలు పెట్టినా సరిపోని పరిస్థితి విశాఖపట్నంలో వస్తోందని నేను తమరిద్వారా మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. దీనిపై కూడా చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరముంది. మా నార్త్ నియోజకవర్గంలో కొండవాలు ప్రాంతంలో కొన్ని రీటైనింగ్ వాల్స్ ను నిర్మించవలసిన అవసరముంది. ఎందుకంటే, కొండవాలు ప్రాంతంలో వర్షాలు వచ్చినప్పుడు స్ట్రెడ్ అయిపోయే పరిస్థితి ఉంది. దానిని కూడా జి.వి.ఎమ్.సి. అధికారులు గుర్తించాలి. ఆ పనులకోసం టెండర్లు పిలిచినా ఎవరూ ముందుకు రావడం లేదు. ఎందుకంటే, దాని లిమిట్ 5 శాతం పెట్టినట్లున్నారు. కొండవాలు ప్రాంతం కాబట్టి ఆ ధరలు గిట్టుబాటు కావడం లేదని వారు ముందుకు రావడం లేదు. ఆ పనులు చేసిన వెంటనే బిల్లులు చెల్లిస్తామని చెబితే గానీ వారు ఆ పనులను చేపట్టడానికి ముందుకు రావడం లేదు. ఈ అంశాన్ని కూడా తమరిద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

MR. SPEAKER: You have taken seven minutes already. Please conclude.

శ్రీ పెన్మత్తు విష్ణుకుమార్ రాజు: అధ్యక్షా, మౌలిక సదుపాయాలనేవి మేజర్ ఇన్ఫ్రా. అక్కడ రైతు బజార్లు కూడా లేవు. వాటిని కూడా పెంచడం కోసం జి.వి.ఎమ్.సి. తగినచర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరముంది. మా నార్త్ నియోజకవర్గంలో 34 అంతస్తుల భవనం ఉంది. It is a wonderful building. ఆ 34 అంతస్తుల భవనంలో సుమారు 760 కుటుంబాలు ఉన్నాయి. కానీ, దురదృష్టం ఏమిటంటే, 760 కుటుంబాలు ఒక్కొక్కరు 2 కార్లు కనుక పెట్టుకుంటే, కనీసం 1500 కార్లు అవుతాయి. 1500 కార్లతో ఆ రోడ్లపై ఉండే పరిస్థితి చాలా దారుణంగా ఉంటుంది. మాస్టర్ప్లాన్లో 100 అడుగులు లేదా 80 అడుగుల రోడ్లు ఉంటాయని పెట్టిన మూలంగా ప్లాన్ అప్రూవల్ ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ, అక్కడ ప్రాక్టికల్గా అమలుచేయకుండా కేవలం కాగితంపై గీతలు గీసిన దానిని బట్టి ప్లాన్ అప్రూవల్స్ ఇచ్చి అండర్ గ్రౌండ్ డ్రయినేజి సిస్టమ్ కూడా టోటల్ ఫెసిలిటీ 760 కుటుంబాలు ఉన్న భవనాలు సింగిల్ ఫ్లోలో వచ్చిన దానికి అంతకుముందున్న అండర్ గ్రౌండ్ డ్రయినేజి సిస్టమ్ ఎట్టి పరిస్థితుల్లో సూటబుల్ కాదు. We have to make some alternative measures. లేనట్లయితే ఆ బహుళ అంతస్తు భవనాల్లో ఉన్న వారికి వేరే రోడ్లకు వెనుకవైపు తరలించవలసిన అవసరముంది.

అధ్యక్షా, కళ్యాణ మండపాలు జి.వి.ఎమ్.సి. ఆధ్వర్యంలో నడుస్తున్నాయి. 2011 సంవత్సరంలో విడుదల చేసిన జి.ఓ. ప్రకారం కళ్యాణ మండపాలు ఆక్షన్ ప్లాన్ వేయడం లేదా కొనసాగించడం అనే విషయం గురించి ఒక జి.ఓ. ఉంది. ఇప్పుడు మార్కెట్ రేటు ప్రకారం రేటును నిర్ణయించి వారు ఆక్షన్కు కనుక వెళితే వారెవరూ పార్టిసిపేట్ చేయడం లేదు, ఎక్కువ రేటు అవుతుందని చెప్పి వారు కోర్టుకు వెళ్లి స్టే ఉత్తర్వులను తీసుకువస్తున్నారు.

11.20 AM

మా ప్రాంతంలో కళ్యాణ మండపాలు అతి తక్కువ.. పూర్వ పీపుల్కు ఇవ్వాలన్న పరిస్థితుల్లో అది జీవీఎంసీయే మెయింటెనెన్స్ చేసి అవుట్ సోర్సింగ్ మీద ముగ్గురు, నలుగురును తీసుకుని ఆ రేట్లను సక్రమంగా అందరికీ అందించాల్సిందిగా కోరుకుంటున్నాము.

మా ఉత్తర నియోజకవర్గంలోనే కాకుండా టోటల్ జీవీఎంసీలో అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్స్ లేరు. చాలా పార్ట్ ఫాల్ ఉంది. సర్వేయర్స్ లేరు, బిల్డింగ్ ఇన్స్పెక్టర్స్ లేరు. తరువాత 010 పద్దు ద్వారా జీవీఎంసీకి జీతాలు చెల్లిస్తామని మన ప్రభుత్వం కూడా హామీ ఇచ్చింది. అటువంటిది కూడా ఏమీ జరుగలేదు. ఇప్పటికీ రెండు సంవత్సరాలు అయిపోయింది. 2005లో 32 గ్రామాలు విలీనం చేయడం జరిగింది. ఇప్పటి వరకు ఏమాత్రం ట్యాక్స్లుకూడా పెంచలేదు. ఎక్కువ పెంచవలసిన అవసరం లేదు గాని ఇంతకు

మునుపు 2005 నుండి ఇప్పటి వరకు మధురవాడ ఇటువంటి ప్రదేశాల్లో పెంచాల్సిన అవసరం ఉంది. కాని నిధులన్నీ తీసుకువెళ్లి బయట అక్కడ చేయడం జరుగుతుంది. తరువాత స్కూల్స్ కు కాంపౌండ్ వాల్స్, సెక్యూరిటీ, టాయ్లెట్స్ కు రన్నింగ్ వాటర్ కల్పించాల్సిన అవసరం ఉంది. కొండవాలు ప్రాంతంలో అధ్యక్షా.. ఏదైతే మొన్న గుంటూరులో కలుషిత నీరు తాగి చాలా మంది చనిపోయారో అటువంటి వాతావరణమే కొండ వాలు ప్రాంతంలో ఉంది. డ్రైన్స్ ఉంటాయి, మధ్యలోనే నీటి పైప్ లైన్స్ ఉంటాయి, చూసేందుకే భయంగా ఉంటుంది. ఎప్పుడు ఎటువంటి ఆపద వస్తుందో తెలియని పరిస్థితి ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మినిస్టర్ గారు..

శ్రీ పి. నారాయణ (పురపాలన శాఖా మంత్రి): అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో మొత్తం 110 యునిటీస్ ఉన్నాయి. అందులో 14 మున్సిపల్ కార్పొరేషన్స్, 71 మున్సిపాలిటీస్, 25 నగర పంచాయితీలు ఉన్నాయి. వీటిలో మొత్తం పాపులేషన్ 1 కోటి 46 లక్షలా 10 వేల మంది ఉన్నారు. అంటే రాష్ట్ర జనాభాలో 29.6 శాతం. ఇందులో 35,92,253 ఇళ్లు ఉన్నాయి. అయితే ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క బాధ్యత మున్సిపాలిటీస్ ఏవైతే ఉన్నాయో వాటన్నింటికీ మౌలిక సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేయాల్సిన బాధ్యత ఉంది. అందులో కూడా ముఖ్యమైనది నీటి సరఫరా. ప్రతి ఒక్కరికీ 135 LPD water ఇవ్వాలన్న బాధ్యత ఉంది. అదే విధంగా Sewerage and Septage Management. అంటే ఏదైతే ఇళ్లలో నీటిని వాడుతారో ఆ వాడిన వాటరు బయటకు 80 శాతం దాకా వస్తుంది. వచ్చిన తరువాత దానిని ట్రీట్ చేసి బయటకు పంపించాల్సిన బాధ్యత ఉంది. వర్షాలు వచ్చినప్పుడు వర్షపు నీరంతా సులువుగా వెళ్లేటట్లు ఏర్పాటు చేయడం, అదేవిధంగా రహదారులు, బీటీ రోడ్లు గానీ, సీసీ రోడ్లు గానీ ఏర్పాటు చేయడం.

అదేవిధంగా Solid waste Management. ఇళ్లలోనూ, కార్యాలయాల్లోనూ ఉండే చెత్తను సేకరించి తడిచెత్త, పొడిచెత్తగా వేరుచేసి డంప్ యార్డులకు పంపించడం, అర్బన్ గ్రీనరీ, పార్క్స్ గ్రీనరీగా ఉండేందుకు చెత్తను నాటడం, అదేవిధంగా ఎల్ఈడీ లైట్లను ఏర్పాటు చేయడం, అర్బన్ హౌసింగ్.. పేదలు, నిరుపేదలు ఎవరైతే ఉన్నారో వారందరకూ ఇళ్లను నిర్మించడం, ఇవి చేయడానికి ఫైనాన్స్ విషయానికి వచ్చే సరికి మున్సిపాలిటీలు వారి సొంత నిధులు, అమృత స్కీమ్, స్మార్ట్ సిటీ స్కీమ్, 14వ ఆర్థిక సంఘం, స్వచ్ఛ భారత్, కొన్ని స్టేట్ గవర్నమెంట్ స్పెషల్ గ్రాంట్స్, ఎస్ఎఫ్సీ, ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ ఇతరత్రా తీసుకుంటే ప్రపంచ బ్యాంకు, ఏడిబీ, ఏఐఐబీ సోర్సెస్ ద్వారా మౌలికసౌకర్యాలను డెవలప్ చేయడం జరుగుతుంది.

ఈ నాలుగు సంవత్సరాల్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంత వరకు నాలుగు వేల నూట డెబై రెండు కోట్ల విలువ గల పనులను పూర్తి చేసింది. అమరావతి రాజధానితో కూడా తీసుకుంటే రూ.57,159 కోట్లు పనులు ఈ రోజు జరుగుతున్నాయి. అదే విధంగా రూ.4,071 కోట్ల పనులకు కమిట్మెంట్ అయ్యి పనులు చేయబోతున్నాం. ఇవి కాకుండా రూ.37323 కోట్లకు ప్రపోజల్స్ ఉన్నాయి. మొత్తం తీసుకుంటే

రూ.1,02,726 కోట్లకు కంప్లీట్ అయిపోయినవి గాని, ఆన్ గోయింగ్ కాని ప్రపోజ్డ్ వర్క్స్ ఈ యొక్క మౌలిక సదుపాయాలకు సంబంధించి ఈ రాష్ట్రంలో మున్సిపల్ శాఖ టేకప్ చేసింది. ఇందులో పూర్తయిన పనులను తీసుకుంటే జేఎన్ఎన్యుఆర్ఎం కింద వాటర్ సప్లై, సీవరేజ్, రోడ్స్, డ్రైన్స్ రూ.1449కోట్లు తో పూర్తి చేశాం.

అదే విధంగా 13th 14th ఫైనాన్స్, ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ ద్వారా వాటర్ సప్లై, రోడ్స్, డ్రైన్స్ కంప్లీట్ చేశాం. ఎల్ఈడీ లైట్స్కు రూ.220కోట్లు తో కంప్లీట్ చేశాం. అదేవిధంగా జనరల్ ఫండ్స్ ద్వారా రూ.195 కోట్లతో కంప్లీట్ చేశాం. అవి కాకుండా ఆన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్ట్స్ తీసుకుంటే అమృత్ స్కీమ్లో రూ.3762కోట్లతో water, sewerage, storm water, parks develop చేస్తున్నాం. అదేవిధంగా స్మార్ట్ సిటీలో ఈ రోజు జీవీఎంసీ, కాకినాడ, తిరుపతి, అమరావతికి రూ.6420 కోట్లతో ఈ రోజు క్వాలిటీ ఆఫ్ లైఫ్ ఇవ్వడానికి స్మార్ట్ సిటీ ప్రోగ్రామ్ జరుగుతున్నాయి. ఇది కాకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన సొంత నిధులతో శ్రీకాకుళం, ఏలూరు, ఒంగోలు, నెల్లూరు, కర్నూలు, అనంతపురంలో రూ.594కోట్లతో స్మార్ట్ సిటీ ప్రోగ్రామ్ను టేకప్ చేసి ప్రజలకు క్వాలిటీ ఆఫ్ లైఫ్ను ఇవ్వడానికి మౌలిక సదుపాయాలు డెవలప్ చేస్తున్నాం.

అది కాకుండా గుంటూరు, విజయవాడలో One time Financial assistance తో రూ.1364 కోట్లతో sewerage, storm water రెండు వర్క్స్ జరుగుతున్నాయి. అదేవిధంగా హడ్కో నిధులతో నెల్లూరులో రూ.1137 కోట్లతో వాటర్ సప్లై సీవరేజ్ పనులు జరుగుతున్నాయి. ఇది కాకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్ మున్సిపల్ డెవలప్మెంట్ ప్రాజెక్ట్ కింద విజయనగరం, బద్వేలు, మార్కాపురం, కాకినాడ అనంతపురం, గుంటూరులలో రూ.856 కోట్లతో పనులు జరుగుతున్నాయి. పేదలు, నిరుపేదలు ఎవరైతే ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నారో వారందరినీ హౌసింగ్కు అప్లై చేసుకోమంటే 9.00 లక్షల మంది అప్లై చేశారు. ఇందుకు గాను 6.81లక్షల మందికి హౌసింగ్ శాంక్షన్ చేశాం. అందులో ఎవరికి అయితే ఇళ్ల స్థలాలు ఉంటాయో వాళ్లకు 1.81లక్షలు కట్టేటట్లుగా మరొక అయిదు లక్షలు ఇళ్ల స్థలాలు లేని పేదలకు, నిరుపేదలకు హై క్వాలిటీ హౌసింగ్ అంటే సాధారణంగా ఈ భారతదేశంలో ఎవరూ కట్టిని విధంగా అటు ఇంటర్నల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కానివ్వండి, ఎక్స్టర్నల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ గాని, సోషల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ గాని ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. మీరు హౌసింగ్ కడితే గత ప్రభుత్వాలు కట్టినట్లుగా కాకుండా పూర్తిగా మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించండి అని అందుకు రూ.35265 కోట్లతో అయిదు లక్షల ఇళ్లను టేకప్ చేశాం.

అదే విధంగా గ్రీన్ కార్పొరేషన్ ద్వారా ల్యాండ్ స్కేపింగ్ బ్యూటీఫికేషన్ రూ.353 కోట్లతో ఈరోజు వర్క్స్ టేకప్ చేశాం. అదేవిధంగా ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్లో రూ.625 కోట్లతో ట్రైబల్ సబ్ ప్లాన్లో రూ.40 కోట్లతో స్వచ్ఛాంధ్ర మిషన్ ద్వారా రూ.604 కోట్లు, 14వ ఆర్థిక సంఘం ద్వారా రూ.2642కోట్లతో

మరియు మున్సిపల్ జనరల్ ఫండ్ రూ.490కోట్లతో మొత్తం ఈ రాష్ట్రంలో అర్బన్ ఏరియాస్‌లో మౌలిక సదుపాయాలను టేకప్ చేశాం.

ఇది కాకుండా అమృత్ సీమ్‌లో లక్ష కంటే ఎక్కువ పాపులేషన్ ఉండే మున్సిపాలిటీస్‌కు మాత్రమే అమృత్ సీమ్ వర్తిస్తుంది. లక్ష కంటే తక్కువ పాపులేషన్ ఉండే మున్సిపాలిటీస్ లో కూడా water, storm water, sewerage water, parks develop చేయడానికి Asian Infrastructure Investment Bank ద్వారా రూ.3723 కోట్లు ఇప్పటికే సూత్ర ప్రాయంగా అప్రూవ్ అయింది. ఏవిధంగా టెండర్స్ పిలవాలనేది ప్రాసెస్‌లో ఉంది, అది త్వరలోనే వస్తుంది. లక్ష కన్నా తక్కువ పాపులేషన్ ఉన్న మున్సిపాలిటీల్లో కూడా మౌలిక సదుపాయాలను డెవలప్ చేయడం జరుగుతుంది. ఇది కాకుండా విశాఖపట్నంలో ADB కింద రూ.348కోట్లు వాటర్ సప్లై ప్రాజెక్ట్‌ను టేకప్ చేశాం. ఇవి కాకుండా ఈ రాష్ట్రంలో extended towns ఉన్నాయి.

అంటే, కొత్తగా లేఅవుట్స్ వేసి ఇళ్లు నిర్మించబడి ఉన్నాయి. వాటిల్లో గత పది సంవత్సరాలుగా పూర్తిగా మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించబడలేదు. అక్కడా కూడా ఈ నాటికి కచ్చా రోడ్లు, కచ్చా డ్రైన్స్ ఉన్నాయి. దీనికి ముఖ్యమంత్రి గారు ఎస్టిమేషన్ వేయమన్నారు. ఎస్టిమేషన్ వేశాం. రూ.10742 కోట్లు అవుతుంది. దానిని ముఖ్యమంత్రి గారికి ప్రజంట్ చేశాం, ఇన్ ఫ్రీన్సిపల్ అంగీకరించారు. అయితే ఫైనాన్సియల్ మాడ్యూల్స్‌ను వర్క్ చేసుకుని రమ్మన్నారు, చేస్తున్నాం. అది కాగానే టెండర్లు పిలిచి రాష్ట్రంలో ఏదైతే కచ్చా రోడ్లు, కచ్చా డ్రైన్స్ ఉన్నాయో అవన్నీ పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది. అదే విధంగా Eventual Infrastructure Investment తో అంటే ఎక్కడైతే సీవర్‌జే లైన్స్ పెండింగ్ ఉన్నాయో అవన్నీ ఖర్చుతో కూడుకున్న పని. దానికి కూడా ఎస్టిమేట్స్ వేశాం, సుమారు రూ.17692 కోట్లు అవుతుంది. అది వెంటనే చేసేది కాదు, నిదానంగా చేసేది. ఎందుకంటే ఈ రోజు మనకు దోమల బెడద ఉంది. దానివలన మలేరియా, డెంగ్యూ వస్తుంది. ఇటువంటివి అన్నీ పూర్తిగా అరికట్టాలంటే డెవలప్ కంట్రీస్‌లో మొత్తం అండర్ గ్రౌండ్ లోనే సీవర్‌జే ఫైప్స్ ఉంటాయి. దీనికి ఖర్చు ఎక్కువ అవుతుంది.

11.30AM.

అయితే దీనికి necessity గా first critical infrastructure project ఏదైతే రూ.10,742 కోట్లతో ఉందో దానిని పూర్తి చేసి, తర్వాత ఈ eventual infrastructure investment plan కూడా తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

అదేవిధంగా విజయవాడ, విశాఖపట్నం ఈ రెండింటి మెట్రో ప్రాజెక్టులు. అంతకుముందు కేంద్రప్రభుత్వం in principle accept చేసింది. తర్వాత మళ్ళీ వాళ్ళకి అప్లై చేస్తే పాలసీ మారుస్తున్నాము, పాలసీ మార్చిన తర్వాత అప్లై చేయమని ఫైల్స్ వెనక్కి పంపించారు. పాలసీ మార్చిన తర్వాత దాంట్లో

పిపిపి మోడ్‌లో వెళ్లమన్నారు. విశాఖపట్నానికి పిపిపి మోడ్‌లో ఆ ప్రాజెక్టుకి టెండర్లు పిలవడం జరిగింది. అదేవిధంగా విజయవాడకు కూడా పిపిపి మోడ్‌లో టెండర్లు పిలవడం జరిగింది. ఈ టెండర్లు కూడా మరొక నాలుగైదు నెలల్లో ఓపెన్ చేసి ముందుకుపోవడం జరుగుతుంది.

అదేవిధంగా ఈరోజు అమరావతి క్యాపిటల్ సిటీ 217 చదరపు కిలోమీటర్లలో ఉంది. దాంట్లో అనేకమైన పనులు జరుగుతున్నాయి. మీకందరికీ తెలుసు. ఈ అమరావతి క్యాపిటల్ సిటీలో ట్రంక్ లైన్స్ అంటే మెయిన్ లైన్స్ 320 కిలోమీటర్లు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ 50 మీటర్లు, 60 మీటర్లు ఉన్న రోడ్లు. ఇవన్నీ కూడా Six lane, Eight lane roads. ఈస్ట్ నుంచి వెస్ట్‌కు వచ్చేవి 18 రోడ్లు ఉంటాయి, నార్త్ నుంచి సౌత్‌కు వచ్చేవి 16 రోడ్లు, మొత్తం 34 రోడ్లు. ఈ 34 రోడ్లలో 28 రోడ్లకు ఆల్‌రెడీ టెండర్లు పిలిచి గ్రౌండ్ అయి పనులు జరుగుతున్నాయి. కేవలం రోడ్లు వేయటమే కాకుండా, sewerage water, storm water, drinking water, electrical, cable ducts అన్నీ. ఈ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్‌మెంట్‌లో International standard లో ఉండాలని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ప్రపంచంలో ఉన్న top 5 Cities లో మన అమరావతి ఒకటి ఉండాలని, ఆ స్టాండర్డ్స్ చేయమంటే ఈరోజు ఆ రోడ్లకు all infrastructure చేసేటట్లుగా టెండర్లు పిలిచి ముందుకు పోతున్నాము.

అదేవిధంగా అమరావతి క్యాపిటల్ సిటీలో 29 గ్రామాలున్నాయి. ఆ 29 గ్రామాల రైతులు ముఖ్యమంత్రిగారి ఒక్క పిలుపు మేరకు 33,000 ఎకరాలను కేవలం 58 రోజుల్లో ఇచ్చారు. మీకు తిరిగి ప్లాట్లు ఇచ్చి ఆ ప్లాట్ల ఏరియాలో ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ అంతా డెవలప్ చేస్తారని ఆరోజు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ల్యాండ్ పూలింగ్ స్కీమ్ ఏదైతే తీసుకున్నామో, దానికింద ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్ చేయడానికి ఆల్‌రెడీ 6 గ్రామాల్లో టెండర్లు పిలిచి ఈరోజు వర్క్ జరుగుతోంది. ఈరోజు ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్‌కి on Going project అమరావతి క్యాపిటల్ సిటీలో రూ.22,169 కోట్ల వర్క్ జరుగుతోంది. ప్రపోజల్ రూ.51,706 కోట్లుగా ఉంది.

ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకటే చెప్పారు. హైదరాబాదు నుంచి పరిపాలన సాగిస్తున్నాం, అధికారులందరూ అక్కడుండి పరిపాలన ఇక్కడ చేయటం వల్ల పరిపాలన సక్రమంగా ఉండదు. వెంటనే ఒక transit complex కట్టమంటే, వెంటనే ఈ టెంపరరీ క్యాపిటల్‌ని ఆరు లక్షల చదరపు అడుగులతో కేవలం ఎనిమిది నెలల్లో పూర్తి చేయటం జరిగింది. ఇది కాకుండా permanent infrastructure కోసం అసెంబ్లీ, హైకోర్టు, రాజ్‌భవన్ ఇవన్నీ నిర్మించటానికి ముఖ్యమంత్రిగారు వరల్డ్‌లో ఉన్న best architectures identify చేయమంటే Norman Fosters ను ఐడెంటిఫై చేశాం. డిజైన్స్ స్టేజ్ కూడా ఫైనల్

స్టేజీకు వచ్చింది. ఏప్రిల్ నెలలో సెక్రటేరియేట్కు సంబంధించిన డిజైన్స్ వాళ్లు ఇస్తున్నారు. మే నెలలో హైకోర్టు, అసెంబ్లీకు సంబంధించిన డిజైన్స్ ఇస్తున్నారు. అవి ఇవ్వగానే టెండర్లు పిలిచి ఆ పనులు కూడా టేక్ చేయటం జరుగుతుంది. అయితే అమరావతి క్యాపిటల్ సిటీ ఏదైతే ఉందో 217 చదరపు కిలోమీటర్లలో ఉందో, అందులో తొమ్మిది నగరాలు ఉన్నాయి. Administrative Capital City, Financial City, Tourism City, Sports City, Health City, Education City, Media City, Electronic City. 1450 ఎకరాల్లో అడ్మినిస్ట్రేటివ్ క్యాపిటల్ సిటీ కడుతున్నాము. అందులోనే అసెంబ్లీ, హైకోర్టు, రాజ్ భవన్ వాటికి సంబంధించిన పనులన్నీ ఉంటాయి. అక్కడ పనిచేసే ఉద్యోగులకు కూడా అపార్ట్ మెంట్ లో 3,840 ఇంట్లు కట్టడానికి ఆల్ రెడీ వర్క్ టేక్ చేశాము. ఈ వర్క్ కూడా డిశంబరు నాటికి పూర్తి అయి 3,840 మంది ఎవరైతే IAS Officers కావచ్చు, Gazetted కావచ్చు, Non Gazetted కావచ్చు, వాళ్లందరికీ కూడా హిందోవర్ చేయటం జరుగుతుంది. ఈవిధంగా ఈరోజు మన రాష్ట్రంలో అటు మునిసిపల్ ఏరియాల్లో గాని, లేదా అమరావతి క్యాపిటల్ సిటీ ఏదైతే ఉందో, ప్రపంచంలో ఉన్న టాప్ సిటీస్ లో ఒక సిటీగా కట్టాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. దాంట్లో కూడా ఈరోజు రోడ్లు గాని, సివరేజీ వాటర్ లైన్ గాని, storm water గాని, sanitation గాని... ఈరోజు Greenery develop చేయటానికి Green Corporation ద్వారా గానీ... ఈ హౌసింగ్, Urban Houses పేదలు, నిరుపేదలు ఎవరున్నారో వాళ్లందరికీ కూడా high quality houses ఇవ్వటం జరుగుతుంది.

ఇవి కాకుండా ఈరోజు “అన్న క్యాంటిన్లు” అని పేదలకు, నిరుపేదలకు ఇబ్బంది రాకుండా morning breakfast, మధ్యాహ్నం లంచ్, ఈవెనింగ్ డిన్నర్ కేవలం రూ.5 లకు మాత్రమే ఇచ్చేటట్లుగా ఈరోజు 200 అన్న క్యాంటిన్లను జూన్ 8వ తేదీన ఈ రాష్ట్రంలో ప్రారంభిస్తాము.

(ఈ సందర్భంలో తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అంతేకాకుండా మున్సిపల్ శాఖలో పాఠశాలలు ఏవైతే ఉన్నాయో, స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 70 సంవత్సరాలు అయినా ఆ పాఠశాలల్లో ఇంతవరకూ సగం మంది పిల్లలు నేల మీదే కూర్చుంటున్నారు. మొత్తం ఎన్ని బెంచీలు కావాలంటే 70,000 బెంచీలు కావాలని అడిగారు. 13 జిల్లాల్లో 8 జిల్లాలకు బెంచీలన్నీ ఇచ్చాము. ఈ మున్సిపల్ పాఠశాలల్లో విద్యార్థులకు హై క్వాలిటీ కోసం కంప్యూటర్లు సమకూరుస్తున్నాము.

అదేవిధంగా ఈరోజు బిల్డింగ్ అప్రూవల్స్ కూడా ఆన్ లైన్లో ఇస్తున్నాము. అదేకాకుండా రీసెంట్ గా ఆన్ లైన్ లేఅవుట్ అప్రూవల్స్ కూడా తీసుకురావటం జరిగింది. ఈవిధంగా ఈ రాష్ట్రంలో భారతదేశంలో

ఎక్కడా లేని విధంగా ఈరోజు స్మార్ట్ సిటీస్.. నాలుగు స్మార్ట్ సిటీస్ కేంద్రప్రభుత్వం ఇస్తే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా స్మార్ట్ సిటీస్ చేస్తూ ఈరోజు high quality of infrastructure ఇవ్వటానికి ఈరోజు ఈ ప్రభుత్వం అన్ని విధాలా ప్రయత్నిస్తోంది.

అంగన్వాడీ సెంటర్లకు సొంత భవనాలు కావాలని సభ్యులు శ్రీ బోండా ఉమామహేశ్వరరావుగారు అడిగారు. ఈ రాష్ట్రంలో మొత్తం 7000 అంగన్వాడీ సెంటర్లు మున్సిపల్ ఏరియాల్లో ఉన్నాయి. వాటిలో 3500 అంగన్వాడీ సెంటర్లు మొత్తం యాక్చువల్గా phase lifting చేశాం. మిగతావాటిని కూడా చేయాల్సి ఉంది. అయితే బిల్డింగ్స్ కూడా కావలసిన అవసరం ఉంది. స్థలాలు ఇబ్బందిగా ఉన్నాయి. అవి చూసుకొని చేయటం జరుగుతోంది.

అదేవిధంగా డ్రింకింగ్ వాటర్ కేవలం 45 నిమిషాలే ఇస్తున్నారు. ఆ డ్రింకింగ్ వాటర్ sufficient గా ఇవ్వాలన్నారు. దానిని ఇమ్మీడియట్గా pursue చేస్తాను. అదేవిధంగా మ్యాన్ హోల్ లో నిన్న జరిగిన సంఘటన రిపీట్ కాకుండా చేయడం జరుగుతుంది.

అదేవిధంగా సభ్యులు వెంకటేశ్వరరావుగారు అడిగినట్లుగా స్మార్ట్ రోడ్లు త్వరగా చేయించమని అడిగారు, చేయిస్తాం. అదేవిధంగా సాలిడ్ వెస్ట్ కు సంబంధించి ఆల్ రెడీ టెండర్లు పిలిచాము. అయితే ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్ మెంట్ వాళ్లు కేవలం రూ.7.50 పైసలకు మాత్రమే యాక్సెస్ చేశారు. టెండరులో రూ.8.50 పైసలకు కోట్ చేశారు. దానిమీద ముఖ్యమంత్రిగారితో డిస్కస్ చేసి త్వరలో నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

అదేవిధంగా రాజేంద్రప్రసాద్ గారు ల్యాండ్స్ లేవని అన్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఏదైతే 5లక్షల ఇండ్లు కడుతున్నామో, కొన్ని మునిసిపాలిటీల్లో ల్యాండ్స్ కొరత ఉంది. అవసరమైన దగ్గర రీజనబుల్ రేటులో ల్యాండ్స్ దొరికితే కొనమని ఆల్ రెడీ ముఖ్యమంత్రిగారు పర్మిషన్ ఇచ్చారు. ఆల్ రెడీ కొన్ని మునిసిపాలిటీల్లో కొనుగోలు చేశాం. ఏలూరు కావచ్చు, కావలి కావచ్చు, మిగతా వాటిలో కూడా ఎక్కడైతే ఆ ఇబ్బంది ఉందో అక్కడ ల్యాండ్స్ కొనుగోలు చేసి ఆ సమస్యను కూడా overcome అవుతామని మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా సభ్యులు శ్రీ పి. విష్ణుకుమార్ రాజుగారు చెప్పినట్లుగా వార్డ్ నంబరు 34, 35లో వాటర్ 30 నిమిషాలే ఇస్తున్నారని అన్నారు. దానిని కూడా ఇమ్మీడియట్గా పర్యూ చేస్తాను. అదేవిధంగా Under Ground Drainage లో సిల్లు ప్రోవర్ గా తీయటం లేదు, దానివల్ల కింద లీకేజీలు అవుతున్నాయన్నారు. దానిమీద కూడా ఇమ్మీడియట్గా యాక్షన్ తీసుకుంటాం.

స్ట్రీట్ లైట్స్ కు సంబంధించి కొన్ని స్తంభాలు వేశారు, లైట్స్ బిగించలేదని అన్నారు. దానిమీద కూడా ఇమ్మీడియట్ గా యాక్షన్ తీసుకుంటాం. కొండవాగు ప్రాంతాల్లో రిటెయినింగ్ వాల్ గురించి చెప్పారు. దానికి టెండర్లు పిలిచాం. టెండర్లు వచ్చినా వాళ్లు చేయకుండా వెళ్తున్నారు. దానిమీద SSR Rates విషయంలో కొంత మార్పు చేయవలసిన అవసరం ఉందని అన్నారు. దానిని కూడా ఇమ్మీడియట్ గా పర్యూష చేస్తాము.

అదేవిధంగా రైతు బజార్లు. రూ.34 కోట్లతో కట్టిన బిల్డింగు ఏదైతే ఉందో దానికి ఆల్ రెడీ -2, -3 కింద వేసి ఉన్నాము. దానిమీద కూడా పర్యూష చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

MR. SPEAKER: Now, papers included in the agenda are deemed to have been laid on the Table of the House.

PAPERS LAID ON THE TABLE:

1) A copy of the Annual Report and Audited Statement of Receipts and Expenditure of the Andhra Pradesh Labour Welfare Board for the year 2016-17, as required under Section 31 read with Rule 24 of the Andhra Pradesh Labour Welfare Fund Act, 1987.

2) A copy in each of the 32nd, 33rd, 34th and 35th Annual Report of the Andhra Pradesh State Housing Corporation Limited for the years 2010-11; 2011-12; 2012-13 and 2013-14, in compliance with Section 619-A (3) of the Companies Act, 1956, along with reasons for delay.

11.40 AM

MR.SPEAKER: Now, Introduction of Government Bills.

SRI YANAMALA RAMAKRISHNUDU (on behalf of Chief Minister): Sir, I beg to move :

"That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh Economic Development Board Bill, 2018."

MR.SPEAKER: Motion moved.

Now, the Question is,

"That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh Economic Development Board Bill, 2018."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

MR.SPEAKER: Now, moving of Demands for Grants.

SRI SOMIREDDY CHANDRAMOHAN REDDY: (on behalf of Minister for Human Resources Development): Sir I beg to move

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.21612,30,33,000/- under Demand No.XII (12) - School Education."

SRI SOMIREDDY CHANDRAMOHAN REDDY:(on behalf of Minister for Human Resources Development) Sir I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.2530,58,48,000/- under Demand No.XIII (13) - Higher Education."

SRI SOMIREDDY CHANDRAMOHAN REDDY:(on behalf of Minister for Human Resources Development) Sir I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.818,02,21,000/- under Demand No.XIV (14) - Technical Education."

SRI SOMIREDDY CHANDRAMOHAN REDDY:(on behalf of Minister for Law and Justice, Skill Development, Youth, Sports, Unemployment Benefits, NRI Empowerment and Relations) Sir I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.1676,46,46,000/- under Demand No.XV (15) - Sports and Youth Services."

SRI YANAMALA RAMAKRISHNUDU:(on behalf of Chief Minister) Sir I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.8463.51,47,000/- under Demand No.XVI (16) - Medical and Health."

MR.SPEAKER : Demands moved.

Now, I am to make some announcements.

ANNOUNCEMENTS

- 1) I am to announce to the House that as announced earlier the Sports for Legislators will be held on 24th and 26th March, 2018. At Indira Gandhi municipal stadium and Dandamudi Rajagopal Rao Indore stadium Vijayawada.

Members those who are willing to participate in the games are requested to fill in the option form available with the Secretary (I/c), Legislature.

- 2) I am to announce to the House that as announced earlier the Cultural programmes for Legislators will be held on 27th March, 2018. at 7 P.M at BERM Park, Punnam Ghat Vijaywada.

Members who are willing to participate in the games are requested to fill the option form available with the Secretary (I/c), Legislature.

Now, Zero Hour, Ramanjaneyulu garu.

శ్రీ పులపర్తి రామాంజనేయులు (అంజిబాబు) (భీమవరం): అధ్యక్షా, భీమవరం పట్టణం ఎంతో వేగవంతంగా అభివృద్ధి చెందుతోంది. అక్కడ 50 పడకల ఏరియా హాస్పిటల్ ఉంది.

(ఈ సమయంలో ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

ఆ ఏరియా హాస్పిటల్ కు మొన్ననే రూ.7 కోట్లతో కొత్తగా ఒక భవనం కూడా కట్టారు. ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ తయారైంది, అన్ని రకాల హంగులు ఉన్నాయి. రోజుకు 400 మంది ఓపి పేషెంట్లు, నెలకు మూడు వందల డెలివరీలు జరుగుతున్నాయి. ఇంత రష్ గా ఉన్న 50 పడకల హాస్పిటల్ ను 100 పడకలుగా చేసినట్లైతే ఈ ప్రాంతానికి ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. ఒక భీమవరానికి కాకుండా కృష్ణా జిల్లాకు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు ఉపయోగపడేవిధంగా ఉంటుంది. 100 పడకల హాస్పిటల్ కు కావలసిన ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఉంది కనుక 50 పడకలను 100 పడకల హాస్పిటల్ గా చేసినట్లైతే ఈ ప్రాంతవాసులకు ఎంతో ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. 50 పడకల ఏరియా హాస్పిటల్ ను 100 పడకల హాస్పిటల్ గా తయారు చేయాలని ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : మినిష్టర్ గారూ.

శ్రీ శిద్ధా రాఘవ రావు (దర్శి): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రివర్గులకు తెలియజేస్తాం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : వెంకట రమణ మూర్తి గారూ.

శ్రీ కలమట వెంకట రమణ మూర్తి (పాతపట్నం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, మా పాతపట్నం నియోజకవర్గంలో గల కొత్తూరు, పాతపట్నం రెండు సీహెచ్ సీల్లో, కొత్తూరు సీహెచ్ సీల్ పూర్తిగా గిరిజన ప్రాంతంలో ఉన్న సీహెచ్ సీల్. అందులో Dental Chair పోయింది. గత ఐదు సంవత్సరాలుగా డెంటల్ డాక్టర్ ఉన్నారు గానీ, డెంటల్ చేర్ పోవడం వల్ల డాక్టర్ ఐడిల్ గా ఉన్నారు. ఎక్స్ రే ప్లాంటు కూడా గత 10 సంవత్సరాల నుంచి సీహెచ్ సీల్ లో పనిచేయడం లేదు, పోయింది. కొత్తది ఇవ్వాలని ఎన్నోసార్లు కోరడం జరిగింది. కామినేని శ్రీనివాస్ గారు గతంలో మినిష్టర్ గా ఉన్నప్పుడు కూడా వచ్చి చూడడం జరిగింది. వెంటనే మంజూరు చేస్తామన్నారు కానీ ఇప్పటివరకు మంజూరు చేయలేదు. డెంటల్ ఛైర్, ఎక్స్ రే ప్లాంటు ఇంతవరకు లేదు. దీనిపై వెంటనే ప్రభుత్వం స్పందించి కొత్తూరు సీహెచ్ సీల్ డెంటల్ ఛైర్, ఎక్స్ రే యూనిట్ ను మంజూరు చేయాల్సిందిగా మీ ద్వారా నేను గౌరవ మంత్రి గారిని అభ్యర్థిస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : మంత్రి గారూ.

శ్రీ కొల్లు రవీంద్ర (మచిలీపట్నం): సభ్యులు చెప్పిన విషయాలు నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రి గారికి తెలియజేస్తాం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : రాజేశ్వరి గారూ.

శ్రీమతి వంతల రాజేశ్వరి: ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, మా రంపచోడవరం నియోజకవర్గంలో, చింతూరు, రంపచోడవరం ఎప్పడూ ఐటిడీఏలో పాలకమండలి, మండలి సమావేశాలు మూడు, ఆరు నెలలకు ఒకసారి జరుగుతుంటాయి. అన్ని శాఖల అధికారులు సమావేశాలకు హాజరు కాకపోతే ఇబ్బందిపడే పరిస్థితి ఉంది. కనీసం సమాధానం చెప్పకపోతే ఎలాగా! 30, 40 కిలోమీటర్ల దూరం నుంచి ఎంపీపీలు, జెట్ పీటీసీలు, సర్పంచులు, గౌరవసభ్యులు అందరూ కాలినడకన మండలి సమావేశాలకు వస్తుంటారు.

ప్రధాన సమస్య ఏమంటే, గౌరవసభ్యులు అడిగే సమస్యకు కనీసం అధికారుల నుంచి సమాధానం చెప్పరు, ఆ సమస్య పరిష్కారం కాకపోతే చాలా ఇబ్బందిపడే పరిస్థితి ఉంది. దీనిపై ప్రభుత్వం ఆలోచించి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

అదేవిధంగా చింతూరు, రంపచోడవరం ఐటిడీఏలో ప్రజలకు అందాల్సిన పథకాలు గానీ, స్కీములు గానీ, అలాగే ఐటిడీఏ అందించాల్సిన ఫలాలు గానీ అందకపోతే అక్కడున్న నిరుపేదలు, బడుగు, బలహీనవర్గాలు, వెనుకబడిన వారు సమస్యలతో ఉంటారు. వీరందరికీ కూడా ఆ పథకాలు, స్కీములు అందేటట్లు చర్యలు తీసుకోవాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని, సంబంధిత మంత్రివర్గులను తమ ద్వారా కోరుకుంటూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : మంత్రి గారూ.

శ్రీ కొత్తపల్లి శామ్మూల్ జవహర్ (కొవ్వూరు) : గౌరవ సభ్యురాలు చెప్పినవి నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రి గారికి తెలియజేయడం జరుగుతుంది.

11.50AM

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: శ్రీమతి పీతల సుజాత గారూ

శ్రీమతి పీతల సుజాత (చింతలపూడి): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, నా చింతలపూడి నియోజకవర్గం మెట్ట ప్రాంతం. ముఖ్యంగా మెట్టప్రాంతంలో భూగర్భ జలాలన్నీ అట్టడుగుకి వెళ్లిపోయాయి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిష్టాత్మకంగా నీరు -చెట్టు, పంటసంజీవని, ఇంకుడు గుంతలు ద్వారా భూగర్భ జలాలను నిల్వ ఉంచే విధంగా మంచి చర్యలు తీసుకొని ముందుకు వెళుతున్నారు. నా నియోజకవర్గ పరిధికి వచ్చేసరికి 200, 300మీటర్ల లోతుకు వెళితే గానీ నీళ్లు రాని పరిస్థితిలో ఉంది. 24 habitations కి సంబంధించి మంచి నీటి సమస్య తీర్చడం కోసం 2014వ సంవత్సరంలో CPW Scheme కింద 10కోట్ల రూపాయలని శాంక్షన్ చేశారు. నాలుగు సంవత్సరాలు అయినా అధికారులు, కాంట్రాక్టర్ల నిర్లక్ష్యంతో అది ఇప్పటికీ కూడా సత్తనడకన పనులు సాగుతున్నాయి. దాదాపు 24 habitations ఉంటే దాదాపు 11 habitations కి మాత్రమే పైపులైన్లు వేశారు. ఇంకా 13 గ్రామాలకు వేయవలసిన పరిస్థితి ఉంది. త్వరితగతిన ఈ పైపులైన్లు వేసి ఆ ప్రగడవరం, చింతపూడి మండలానికి మంచినీళ్లు ఇప్పించాలి.. నా నియోజకవర్గం అంతా మెట్టప్రాంతం కాబట్టి మంచి నీటి సమస్య ఉంది. ఈ సమ్మర్లో తీర్చాలని చెప్పి మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మంత్రిగారు.

శ్రీ దేవివేని ఉమామహేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకున్నాం. తగు చర్యలు తీసుకుంటాం.

శ్రీ జి.వి.ఆంజనేయులు: అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. గుంటూరు జిల్లా నాగార్జునా సాగర్ కుడి కాలువ ఆయకట్టు మీద, అలాగే ప్రకాశం జిల్లా రైతాంగానికి పంటకి నీరు అందక రైతులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ప్రస్తుతం ఇస్తున్న నీళ్లు కాలువలకు లో-లెవల్కి వెళుతున్నాయి. పంటలకు హైలెవల్లో ఉన్న కాలువలకి నీళ్లు ఎక్కడం లేదు. దానివల్ల పంటలు ఎండి పరిస్థితి వచ్చింది. మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. యుద్ధ ప్రాతిపదికపైన 6వేల క్యూసెక్కుల పైన నీళ్లు వదలాలని కోరుతున్నాను. ఎండిపోతున్న పంటని కాపాడి ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు చేపట్టాలని మంత్రిగారిని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. దీనిని యుద్ధ ప్రాతిపదికపైన ఒక్క రోజు కూడా ఆలస్యం చేయకుండా పైనుండి నీళ్లు ఎక్కువగా డ్రా చేసి, పంటని కాపాడాలని ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను. మెట్ట పంటలు ఎండిపోతున్నాయి. మొక్కజొన్న, మిర్చి కొన్ని అక్కడక్కడ లోతట్టు నేలలు, చవిటి భూముల్లో వరి పంట కూడా వేశారు. వాటికి urgent గా తడి ఇచ్చినట్లయితే రైతు పండించిన పంటకి దిగుబడి వస్తుంది.. ఈ సమయంలో పంటకి నీళ్లు ఇవ్వకపోతే దిగుబడులు తగ్గిపోతాయి. రైతు నష్టపోతాడు. ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రైతు సంక్షేమం కోరుకునే ప్రభుత్వం. కాబట్టి మంత్రిగారు

వెంటనే స్పందించి నీళ్లు ఇచ్చినట్లయితే దిగుబడి పెరుగుతుంది. ఈ సమయంలో రైతులను ఆదుకోవాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. సాగునీరు, తాగునీరు అందించాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మంత్రిగారు.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకున్నాం. వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకుంటాం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: శ్రీ పి. వెంకటేశ్ గారు.

శ్రీ పెందుర్తి వెంకటేశ్ (రాజానగరం): సభకి నమస్కారం. అధ్యక్షా, రాజానగరం నియోజకవర్గం సీతానగరం మండలంలో అప్పటి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్టీరామారావు గారు డిగ్రీ కాలేజీ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు గత సంవత్సరం సైన్స్ గ్రూప్ ని ఇవ్వడం జరిగింది. సైన్స్ గ్రూప్ లో విద్యార్థులు జాయిన్ అయ్యారు కానీ లెక్చరర్ పోస్టులకు శాంక్షన్ చేయడం జరగలేదు. మీ ద్వారా మంత్రిగారికి ఆ కాలేజీకి లెక్చరర్ పోస్టులను శాంక్షన్ చేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మంత్రిగారు.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకున్నాం. వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకుంటాం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: శ్రీ రాధాకృష్ణ గారు.

శ్రీ అరిమిల్లి రాధాకృష్ణ (తణుకు): అధ్యక్షా, ఈరోజు డెల్టా కాలవ కింద లస్కర్స్ ని టెట్ సోర్సింగ్ లో తీసుకొని చాలా మంది పనిచేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా నీటి సంఘాల పరిధిలో ఉన్నటువంటి ఈరోజు వంతుల వారి విధానం జరుగుతుంది, సాగునీటి ఇబ్బంది లేకుండా లస్కర్స్ ఈరోజు ఫీల్డ్ లో పనిచేస్తున్నారు. వారికి అక్టోబర్ నుంచి జీతాలు ఇవ్వకపోవడం వల్ల వారి కుటుంబాలు అన్నీ కూడా తీవ్ర ఇబ్బంది పడే పరిస్థితి ఉంది. వారు చాలా సార్లు మా దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. వారికి వెంటనే జీతాలు ఇవ్వాలని అవసరముంది. వీళ్ళే ఈరోజు ఏదైతే వంతుల వారి విధానం ఉందో అవన్నీ చూస్తూ ఫీల్డ్ లో తిరుగుతూ ఎక్కువగా లస్కర్స్ అక్కడ టైం కూడా spend చేస్తున్నారు, వారికి జీవన భద్రత

కల్పించాల్సిన అవసరముంది, ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు కూడా ఉన్నారు, వారు వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మంత్రిగారు.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకున్నాం. వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకుంటాం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: శ్రీ బి. జయనాగేశ్వరరెడ్డి గారూ.

శ్రీ బి. జయనాగేశ్వరరెడ్డి: అధ్యక్షా, మా ఎమ్మిగన్నారు నియోజకవర్గంలో ముస్లిం మైనారిటీలు అధికంగా ఉన్నారు. వారి పిల్లల చదువుల కోసం ఉర్దూ జూనియర్ కాలేజీ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆశీర్వాదంతో శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. గత శాసనసభలో కూడా ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఆ కాలేజీకి ఫ్యాకల్టీ లేరని చెప్పడం జరిగింది. ఇమ్మీడియట్గా ఫ్యాకల్టీని ఏర్పాటు చేయాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మంత్రిగారు.

శ్రీ కొల్లు రవీంద్ర : అధ్యక్షా, సభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాం. సంబంధిత మంత్రి గారికి తెలియజేస్తాం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: శ్రీ అశోక్ రెడ్డి గారు.

శ్రీ ముత్తుముల అశోక్రెడ్డి (గిద్దలూరు): అధ్యక్షా, మా గిద్దలూరు నియోజకవర్గంలో తీవ్రమైన తాగునీటి ఎద్దడి ఉంది. ప్రకాశం జిల్లాలో సాగర్ జలాలు రానటువంటి ఏకైక నియోజకవర్గం మా గిద్దలూరు. భూగర్భ జలాలు దాదాపు 800పైన పడిపోవడం వల్ల మా నియోజకవర్గంలో తీవ్రమైన తాగునీటి ఎద్దడి ఉంది. ఈ తాగునీటి ఎద్దడి తీర్చేందుకు నియోజకవర్గం వ్యాప్తంగా దాదాపు 340కోట్ల రూపాయలతో డిటేయిల్డ్ ప్రాజెక్టు రిపోర్టుని RWS వాళ్లు మంత్రిగారికి సబ్మిట్ చేశారు. దాన్ని శాంక్షన్ చేసి మా నియోజకవర్గంలో త్రాగునీటిని ఎద్దడిని తీర్చవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మంత్రిగారు.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకున్నాం. వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకుంటాం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: శ్రీ. వెంకటేశ్వరరావు గారు.

శ్రీ ముప్పిడి వెంకటేశ్వర రావు (గోపాలపురం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ప్రధానమైనటువంటి గునుగురు-కొవ్వూరు రోడ్డు. అది రాజమండ్రి-కొవ్వూరు నూతనంగా కొత్త బ్రిడ్జి ఏర్పాటు చేయడంతో వెహికల్స్ అన్నీ కూడా ఈ రోడ్డు మార్గంగా వెళుతున్నాయి. వాస్తవంగా ఇది చిన్న రోడ్డు. కానీ ఎక్కువగా భారీ వాహనాలు ఈ రోడ్డు వైపు ప్రయాణిస్తుండటం చేత ప్రతీరోజు యాక్సిండ్లెంట్స్ అయ్యి చాలామంది చనిపోతున్నారు, చాలా మంది కాళ్లు, చేతులు పొగోట్టుకునే పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి నేషనల్ హైవే రోడ్డు హిందోవర్ చేయడం జరిగింది. అది ఊరు బయట వెళ్లే రోడ్డు. అది పూర్తి అయ్యేవరకు కూడా ఊరి మధ్యలో నుంచి వెళ్లే భారీ వాహనాల్ని నిలుపుదల చేయాలని, రోడ్డు పూర్తి అయ్యేవరకు కూడా భారీ వాహనాల్ని రాకుండా నిలుపుదల చేయాలని మీ ద్వారా సంబంధిత మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మంత్రిగారు.

శ్రీ చింతకాయల అయ్యన్న పాత్రుడు (నర్సీపట్నం): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినది నోటు చేసుకోవడం జరిగింది. ఆల్ రెడి ఈ పని ప్రారంభించాం. వెంటనే టేకప్ చేస్తాం.

శ్రీ పులపర్తి నారాయణమూర్తి (పి. గన్నవరం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గమైన గన్నవరం. 2014వ సంవత్సరానికి ముందు గత ప్రభుత్వంలో నా నియోజకవర్గానికి 16 అంబేడ్కర్ కమ్యూనిటీ హాల్స్ ఇచ్చారు, ఆ 16కూడా శంఖుస్థాపన చేసి మధ్యలోనే ఆపేశారు, వాటి పరిస్థితి మాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో వాటికి డబ్బులు ఇవ్వమని సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్ట్మెంట్ కి అడిగినా పట్టించుకోవడం లేదు, ఎవరిని అడిగినా పట్టించుకోవడం లేదు, మరి వాటి పరిస్థితి ఏమిటి? పనులు సగం సగం పూర్తి అయ్యాయి. మీ ద్వారా సంబంధిత మినిస్టర్ గారికి నేను తెలియజేసేది, ఆ కమ్యూనిటీ హాల్స్ పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను... సుమారుగా 200మందికి పట్టాలు ఇవ్వాలని, పట్టాలు ఇవ్వాలంటే భూమి ఉంది కానీ లో-లెవల్ ఏరియా, సంబంధిత కలెక్టర్ గారు దానిని ఫుల్ ఫిల్ చేయడానికి తక్కువ అమౌంట్ ఇచ్చి మీరు పూర్తి చేసుకోమని అంటున్నారు. తప్ప 8,10 సంవత్సరాలు కాలవ్యవధితో ఉండిపోయింది. అది ఫుల్ ఫిల్ చేసి ఇస్తే ఆ రెండు వందల మందికి పట్టాలు ఇవ్వడానికి అవకాశముంది. మరి రెండు కార్మికమాలు కూడా సాంఘిక సంక్షేమ మినిస్టర్ గారికి తెలియజేసేది,

కమ్యూనిటీ హాల్స్ పూర్తి చేయాలి. మనం ఇచ్చినటువంటి లే-అపుట్స్ ఏవైతే ఉన్నాయో అవికూడా త్వరితగతిన ఫుల్ఫిల్ చేయాలని చెప్పి సంబంధిత మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మంత్రిగారు.

శ్రీ కె. జవహర్ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినది నోటు చేసుకోవడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలియజేయడం జరుగుతుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : శ్రీ శ్రీరాం రాజగోపాల్ (తాతయ్య) గారూ

శ్రీ శ్రీరాం రాజగోపాల్ (తాతయ్య) (జగ్గయ్యపేట): అధ్యక్షా, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పురపాలక సంఘాల్లో ప్రాపర్టీ ట్యాక్స్ చాలా బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా ప్రాపర్టీ ట్యాక్స్ కి పెనాల్టీ క్లాజు ఉండటం వల్ల అత్యధికంగా వసూలు చేస్తున్నారు. లోకల్ బాడీ అధికారులు గానీ, పాలకులు గానీ ప్రభుత్వమే వసూలు చేయమందని చెప్పి వసూలు చేస్తూ ప్రభుత్వం మీద నిందలు వేస్తున్నారు. నిందలు ప్రభుత్వానికి, నిధులు లోకల్ బాడీ అధికారులకి. ప్రాపర్టీ ట్యాక్స్ పైన exempt చేస్తారని ప్రతి ఒక్కరూ ఎదురు చూస్తున్నారు. మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరేది, ఈ ప్రాపర్టీ ట్యాక్స్ పెనాల్టీని exemption ఇచ్చి పురపాలక సంఘ ప్రజలకు మంచి అవకాశం ఇవ్వాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మంత్రిగారు.

శ్రీ శిద్ధా రాఘవ రావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినది నోటు చేసుకోవడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలియజేస్తాను.

మ.12.00

శ్రీ పులవర్తి నారాయణమూర్తి: (మైక్ లేకుండా) అధ్యక్షా, మంత్రులు నోట్ చేసుకున్నామని చెబుతున్నారు కానీ వాటి మీద సంబంధిత మంత్రిగారు చర్యలు తీసుకొని తెలియజేయాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ గోనుగుంట్ల సూర్యనారాయణ: (మైక్ లేకుండా) అధ్యక్షా, జీరో అవర్ జీరో అవుతోంది.

శ్రీ బి.కె.పార్థసారథి: (మైక్ లేకుండా) అధ్యక్షా, మంత్రిగారినుంచి సమాధానం వస్తే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: తప్పనిసరిగా చర్యలు తీసుకొని తెలియజేస్తారు. శ్రీనివాస రెడ్డిగారు.

శ్రీ పోలంరెడ్డి శ్రీనివాసరెడ్డి (కోవూరు): అధ్యక్షా, నేను ప్రస్తావిస్తున్న అంశం వైద్య, ఆరోగ్యశాఖకు సంబంధించినది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ఆర్థిక మంత్రిగారూ, మాట్లాడండి.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యుల ఫీలింగ్స్ అర్థమైనవి. మనకు ఉండే ప్రొసీజర్స్ ప్రకారం మనం వెళుతున్నాం. చాలా శాసనసభలలో జీరో అవర్ ఉండదు. ఇక్కడ మనం ఈ సభలో పెట్టుకున్నాం, ఆ విధంగా కొన్ని సభలలో ఉంటుంది. కానీ జీరో అవర్లో ఎక్కడా సమాధానాలు ఇవ్వరు. నోట్ చేసుకొని తప్పకుండా సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలియజేసిన తరువాత సంబంధిత అధికారులతో మాట్లాడి సమావేశాల తరువాత వారికి సమాధానాలు పంపి సంప్రదాయం ఉంది. తప్పకుండా నోట్ చేసుకొన్నవాటిని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది. అందులో అనుమానం లేదు. కానీ జీరో అవర్లో సమాధానం చెప్పే విధానం సాధారణంగా ఎక్కడా లేదు.

శ్రీ పోలంరెడ్డి శ్రీనివాసరెడ్డి: అధ్యక్షా, నేను ప్రస్తావిస్తున్న అంశం వైద్య, ఆరోగ్యశాఖకు సంబంధించినది. కోవూరు నియోజకవర్గంలోని కోవూరు గ్రామ పంచాయతీ పరిధిలో దాదాపు 2000 గజాల పైచిలుకు ఉన్న స్థలంలో ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి శిథిలావస్థకు చేరి నిరుపయోగంగా ఉండడంతో అసాంఘిక కార్యకలాపాలకు నిలయంగా మారింది. గతంలో కూడా నేను ఈ విషయాన్ని అప్పటి గౌరవ మంత్రి డా.కామినేని శ్రీనివాస్ గారి దృష్టికి తీసుకొచ్చాను, ఆసుపత్రికి కొత్త భవనాన్ని నిర్మించమని వినతి పత్రం కూడా సమర్పించాను. కోవూరు చుట్టుపక్కల ఉన్న సుమారు 60, 70వేల ప్రజలకు సంబంధించిన ఆసుపత్రి. రాష్ట్రంలో ఎక్కడైనా ఆసుపత్రి నిర్మించాలంటే స్థలం లేక ఇబ్బందులు పడుతుంటే ప్రస్తుతమున్న ఆసుపత్రిని చక్కదిద్దాల్సిన అవసరం ప్రభుత్వం మీద ఉంది. 2000 గజాల స్థలం అక్కడ వృథాగా ఉంది. మీద్యారా ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమంటే, తప్పనిసరిగా ఆయుర్వేదిక్ ఆసుపత్రిని పునరుద్ధరించి కోవూరు నియోజకవర్గ పరిధిలోని కొత్తూరు ప్రధాన రహదారిపై కోవూరుకు కూతవేటు దూరంలో చాలా అద్భుతమైన స్థలం ఉంది. కాబట్టి అక్కడ ప్రజలకు ఆసుపత్రి రావాలనే ఆకాంక్ష కూడా ఉంది. ప్రజల ఆకాంక్షలకు అనుగుణంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున ఆయుర్వేదిక్ ఆసుపత్రి భవన నిర్మాణానికి నిధులు మంజూరు చేసి మా ప్రాంత ప్రజలను ఆదుకోమని మీద్యారా సవినయంగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కొల్లు రవీంద్రః అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలియజేసి తగు చర్యలు తీసుకుంటాం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: రామకృష్ణారెడ్డి గారు.

(శ్రీ నల్లమిల్లి రామకృష్ణారెడ్డిగారు ఆ సమయంలో సభలో లేరు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: డేవిడ్ రాజు గారు.

శ్రీ పి.డేవిడ్ రాజు: అధ్యక్షా, మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారి ఆదేశాల మేరకు గౌరవ మంత్రివర్యులు దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావుగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ, చొరవతో దాదాపు దశాబ్దాల కాలంగా నిర్లక్ష్యానికి గురికాబడిన వెలిగొండ ప్రాజెక్టు పరిధిలోని నిర్వాసితుల సమస్య పరిష్కారం చేయడానికి చాలా సిన్సియర్గా ప్రస్తుతం ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. అందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి, జలవనరుల శాఖ మంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు. గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం నిర్వాసితులకు న్యాయం చేయడంలో పూర్తిగా వైఫల్యం చెందింది. వారి నిర్వాకంవల్ల అక్కడ నిర్వాసితులు, రైతులు, ప్రజలు చాలా నష్టపోయారు. 2008లోనే రైతులు తమ భూములు అప్పజెప్పినా కుడా వారికి రావలసిన ఆర్.ఆర్ ప్యాకేజీ రానందువల్ల చాలా నష్టపోయారు. ప్రస్తుత మంత్రి దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావుగారు దీనిపైన చూపిన శ్రద్ధను కొనసాగిస్తున్నారు. నిర్వాసిత రైతులందరూ 12లక్షల రూపాయల ప్యాకేజీ కావాలని అడుగుతున్నారు. రైతులు, అధికారులు జరిపిన చర్చలలో పది లక్షల రూపాయల వద్ద ప్యాకేజీ ఆగిపోయింది. ఆ విషయంలో కొంచెం మానవతాదృక్పథంతో ఆలోచించి నష్టపోయిన రైతాంగానికి ఇంటి నిర్మాణానికి రూ.5లక్షలు, ప్యాకేజీ కింద రూ.5లక్షలు, ఆర్.ఆర్ ప్యాకేజీ కింద రూ.2లక్షలు ఇచ్చి ఆదుకోమని కోరుతున్నాను. 2008లో సర్వే జరిగినపుడు మైనర్లుగా ఉన్నవారు ప్రస్తుతం మేజర్లు అయ్యారు కాబట్టి వారికి కటాఫ్ డేట్గా డిసెంబర్ 2018 పెట్టి వారికి వన్ టైం సెటిల్మెంట్ కింద వారికి రూ.8లక్షలు ఇప్పించి వెలిగొండ ప్రాజెక్టుకు వారు భూములు ఇచ్చి త్యాగం చేసినందున వారికి న్యాయం చేయమని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. తగు చర్యలు తీసుకుంటాం.

శ్రీ జ్యోతుల నెహ్రూ (జగ్గంపేట): అధ్యక్షా, ఇది జలవనరుల శాఖకు సంబంధించినది. మా జగ్గంపేట నియోజకవర్గంలోని మల్లవరం ఎత్తిపోతల పథకం ఏడు గ్రామాలకు సంబంధించి 10వేల ఎకరాల ఆయకట్టు వస్తుంది. ప్రభుత్వంనుంచి డిపిఆర్ కూడా తయారై రావడం జరిగింది. ఆ పథకానికి

సంబంధించి ఈ బడ్జెట్‌లోనే కలిపి మంజూరు చేసేలా చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా జలవనరులశాఖ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. రూ.136కోట్లు అవుతుందని అంచనా వేశారు. దీనిమీద త్వరితగతిన చర్యలు తీసుకొని మా మెట్ట ప్రాంతమైన మా నియోజకవర్గంలోని ఏడు గ్రామాల ప్రజలకు సాగునీటి వసతి కల్పించాల్సిన బాధ్యత గౌరవ జలవనరులశాఖా మంత్రిగారి మీద ఉంది. ఎందుకంటే మా నియోజకవర్గ పర్యటన సందర్భంలో కూడా దీని మీద వారు హామీ ఇచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఈ పథకం గురించి హామీ ఇచ్చారు కాబట్టి దీనిని వెంటనే ఈ బడ్జెట్‌లో చేర్చే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. తగు చర్యలు తీసుకుంటాం.

శ్రీమతి ఉప్పలేటి కల్పన (పామర్రు): అధ్యక్షా, మా నియోజకవర్గంలోని మొవ్వ మండలంలో కాజ గ్రామం వద్ద ఆర్ అండ్ బి శాఖ పరిధిలోని వంతెన సమస్య ఉంది. ఆ వంతెన గురించి మీకు కూడా తెలుసు. ఆర్ అండ్ బి రహదారిలో అయినంతవూడి వద్ద డ్రెయిన్‌మీద వంతెన శిథిలావస్థలో ఉంది. ఆర్ అండ్ బి శాఖాధికారులను కోరగా అక్కడ బ్రెయిలీ బ్రిడ్జి ఏర్పాటుచేసి ఇప్పటికి రెండున్నర సంవత్సరాలైనది. బ్రెయిలీ బ్రిడ్జిని ఆరు నెలల నుంచి సంవత్సరంలోపు వరకు మాత్రమే వినియోగించవచ్చు. కానీ అదే బ్రెయిలీ వంతెన మీద గత రెండున్నర సంవత్సరాలనుంచి వాహనాలు తిరగడం జరుగుతున్నది. ఆ బ్రెయిలీ బ్రిడ్జి కూడా కదిలిపోయి ఎప్పుడు ప్రమాదం జరుగుతుందో అని ప్రజలు ఇబ్బందిపడుతున్నారు. ఈ డ్రెయిన్ మీద పర్మినెంటు వంతెనను చేపట్టాలని మీద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ప్రతిపాదనలు పంపించి, అంచనాలు తయారుచేసి రెండున్నర సంవత్సరాలు అయింది. కానీ ఆ విషయంలో ఎలాంటి చర్యలు చేపట్టలేదు. కాబట్టి వెంటనే చర్యలు చేపట్టాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్.అయ్యన్నపాత్రుడు: అధ్యక్షా, మేడమ్‌గారు ఆ విషయం నాకు ఇప్పటికే చెప్పడం జరిగింది. ఈ సంవత్సర బడ్జెట్‌లో పర్మినెంట్ బ్రిడ్జి టేకప్ చేస్తాం.

12.10 PM

డా.కిమిడి మృణాళిని (చీపురుపల్లి): అధ్యక్షా, మా నియోజకవర్గంలోని కొన్ని గ్రామాల్లో ట్రైబల్ పాపులేషన్ ఉంది. వారికి ప్రభుత్వవరంగా ఎలాంటి ఆర్థిక సహకారం లభించడం లేదు. మేము గ్రామాల్లోకి వెళ్లినప్పుడు మాకు ప్రభుత్వవరంగా ఏదైనా సహకారం అందించండి అని గ్రామాల్లోని గిరిజనులు అడుగుతున్నారు. జిల్లా కలెక్టర్‌తో గానీ, ఐటిడిఎ, పి.ఓ.తో గానీ మాట్లాడితే సబ్‌ప్లాన్ ఏరియాలో ఉన్న గిరిజనులు తప్ప, ప్లయిన్ ఏరియాలో ఉన్న గిరిజనులకు ఏ విధంగానూ సహకారం

అందించే అవకాశం లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వ పరంగా ఏదైనా ఒక విధానాన్ని రూపొందించవలసిందిగా వారు కోరుతున్నారు. ఆ సందర్భంగా మీద్యారా సంబంధిత శాఖామంత్రివర్యులను నేను కోరేది ఏమిటంటే ప్లెయిన్ ఏరియాలో ఉన్న గిరిజనులకు ఆర్థిక సహకారం అందించడానికి ఏదైనా విధి, విధానాలను రూపొందించాల్సిందిగా మీద్యారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయం నోట్ చేసుకున్నాను. తగు చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ కదిరి బాబురావు (కనిగిరి): అధ్యక్షా, ప్రకాశం జిల్లాలోని పశ్చిమ ప్రాంతమైన కనిగిరి, మార్కాపురం, యర్రగొండపాలెం నియోజక వర్గాల్లో ఎక్కువగా నిమ్మ, బత్తాయి పంట పండిస్తుంటారు. గత రెండు, మూడు సంవత్సరాల నుంచి వర్షాలు లేక చాలా తోటలు ఎండిపోవడం జరిగింది. మిగిలిన కొన్ని పంటలైన నిమ్మ, బత్తాయి రైతులు పండించిన పంటకు కరెక్టుగా గిట్టుబాటు ధర రాక రైతులు చాలా ఇబ్బందిపడి నష్టపోతున్నారు. ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకుని కందులు, మినుములు లాంటి పంటలకు ఏవిధంగా గిట్టుబాటు ధర ఇచ్చారో అదేవిధంగా నిమ్మ, బత్తాయి పంటలకు మద్దతు ధర ప్రకటిస్తే బాగుంటుందని మీద్యారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. దీనికి బై ప్రాడక్ట్స్ క్రింద మా కనిగిరి నియోజక వర్గంలో గానీ, మా పశ్చిమ ప్రాంతంలో గానీ ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ పెడితే బాగుంటుంది. ఇంతకు ముందు గౌరవ మంత్రి అమర్నాథ్ రెడ్డి గారు కూడా అక్కడ ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ పెడితే బాగుంటుందని మాట్లాడటం జరిగింది. ఎవరైనా ప్రైవేటు వ్యక్తులు వస్తే ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ కు అనుమతి ఇస్తామని, ప్రైవేటు వ్యక్తుల కొరకు ప్రయత్నం చేయమని అప్పుడు మంత్రి గారు చెప్పారు. ప్రైవేటు వ్యక్తులు ఎవరూ ముందుకు రావడం లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వమే చొరవ తీసుకుని కనిగిరి ప్రాంతంలో గానీ, మార్కాపురం ప్రాంతంలో గానీ, ఆ పశ్చిమ ప్రాంతానికి ఏదైనా ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ వస్తే తప్ప బత్తాయి, నిమ్మ రైతులకు రేటు రావడం గానీ, నష్టపోకుండా ఉండటం జరుగుతుంది కాబట్టి ఈ విషయాన్ని పరిశీలించవలసిందిగా మీద్యారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకున్నాను. తగు చర్యలు తీసుకుంటాము.

MR.DEPUTY SPEAKER: Now, the House is adjourned for Tea Break.

(The House then adjourned for Tea Break at 12.12 p.m.)

12.20 pm

(విరామనంతరం నభ తిరిగి మధ్యాహ్నం గం.12.26 నిమిషాలకు సమావేశమైనది, గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

MR.SPEAKER: Short Discussion on Agriculture. Dr.Kimidi Mrunalini...

శ్రీమతి కిమిడి మృణాలిని: అధ్యక్షా ఈ రోజు వ్యవసాయం పైన... ఒక గ్రామీణ ప్రాంతంలో పుట్టిన మహిళగా, వ్యవసాయ కుటుంబం నుంచి వచ్చిన ఒక ఆడబిడ్డగా నాకు మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం పైన ఆధారపడి జీవించే రైతులు సుమారు నూటికి 70 శాతం మంది ఉన్నారు. అలాంటి పరిస్థితుల్లో రైతుల సంక్షేమం కోసం ముఖ్యమంత్రి గారు నిరంతరం ఆలోచిస్తున్నారు. అయితే ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడకముందు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు, వారి సుధీర్ఘ పాదయాత్ర సందర్భంలో అనేక మంది ప్రజల్ని కలుసుకున్న నేపథ్యంలో, రైతుల కష్టాలు, నష్టాలు, ఇబ్బందులు, ఇక్కట్లు, ఇతిబాధలు అనేకమైన అంశాలను వారు పరిగణనలోనికి తీసుకుని, రైతుల జీవితాలను బాగు చేయాలి. రైతే రాజు, రైతే ఈ దేశానికి వెన్నెముక అనే నినాదంతో, రైతు ఉన్న ఈ దయనీయ పరిస్థితి నుంచి రైతును ఆర్థికంగా ఒక ఉన్నతమైన స్థానానికి తీసుకురావాలనే ఉద్దేశంతో వారు ఆలోచించడం జరిగింది.

అయితే రైతులకు రుణమాఫీ చేస్తామనే మాట ఇవ్వడం, మ్యానిఫెస్టోలో పొందుపరచడం జరిగిన నేపథ్యంలో ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే రైతులకు రుణమాఫీ చేయాలని నిర్ణయించి, ప్రతి రైతుకు లక్ష రూపాయలని కమిటీ సిఫార్స్ చేస్తే లక్ష కాదు, లక్షా యాభై వేల రూపాయలు ఇస్తే న్యాయంగా ఉంటుందనే నిర్ణయాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకొని, ఆ విధంగా లక్షా 50 వేల రూపాయలను రైతు రుణమాఫీ క్రింద ఇవ్వడం జరిగింది. రూ.50 వేల లోపు రుణం ఉన్న రైతులకు ఒకేసారి ఇచ్చి, లక్షా 50 వేల వరకు రుణం ఉంటే అయిదు విడతల్లో ఇవ్వాలనేది ముఖ్యమంత్రి గారి ఉద్దేశం. మనకున్న ఆర్థిక పరిస్థితిని బట్టి, ఆర్థికంగా మనం ఇబ్బందుల్లో ఉన్నాం కాబట్టి, మనకు ఉన్న లోటు బడ్జెట్ రీత్యా విడతల వారీగా ఇవ్వాలనే నిర్ణయాన్ని ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ రోజు ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఇప్పటికే రైతాంగానికి రూ.24,500 కోట్లు, మొదటి రెండు విడతల్లో 54 లక్షల 98 వేల మంది రైతులకు రూ.10,867 కోట్లను ఇవ్వడం జరిగింది. మూడో విడత రుణమాఫీ సందర్భంగా వడ్డీతోబాటు 26 లక్షల 23 వేల మందికి రూ.3,629 కోట్లను నిర్దేశించగా, రూ.3069 కోట్ల 83 లక్షలను వారి ఖాతాలో జమ చేయడం జరిగింది.

12.30 PM

అయితే, ఈ రుణ మాఫి అనేది కేవలం ఒక సంవత్సరానికి ఒకసారి మాత్రమే రైతులకు ఇవ్వవల్సింది. రైతు శాశ్వతంగా జీవిత కాలంలో ఆర్థిక వనరులను, ఆర్థిక పరిస్థితులను మెరుగుపర్చుకోవాలంటే, రైతు ఆర్థికంగా ముందుకు రావాలంటే, ఏమి చేయాలనే కోణంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచించి ఒక ప్రణాళికను రూపకల్పన చేయడం జరిగింది. "రైతే ముందు" అనే కార్యాక్రమం ద్వారా అనేక కార్యక్రమాలను రూపొందించి, రైతు పెట్టుబడి తక్కువగా ఉండి, రైతు సమృద్ధిగా ఉత్పత్తులను పెంచుకుని, అధిక రాబడిని తెచ్చుకునే విధానాలను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రణాళికను రూపొందించడం జరిగింది. అందులో ప్రధానంగా ఈరోజు రైతుకు అవసరమైనటువంటి నిరంతర విద్యుత్తు రోజుకు 7 గంటలు పగటి పూట ఇవ్వడం జరుగుతోంది. అదే గత కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వాల్లో, వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారి హయాంలో చూసుకుంటే, విద్యుత్తు అనేకరకమైనటువంటి బ్రేకులతో అర్ధరాత్రి కరెంటు సరఫరా చేస్తూ రైతు అనేకమైన ఇక్కట్లకు గురై పొలంలోనే పడుకుని, అలాంటి పరిస్థితుల్లో ఏ అర్ధరాత్రి, అపరాత్రి కరెంటు సరఫరా అయితే ఆ టైమ్లో పొలానికి మోటార్లు వేసుకునే దుస్థితి ఆనాటిది. అలాంటి పరిస్థితుల్లో సుమారు వందలాది మంది రైతులు పొలంలో పాము కాటుకు గురై చనిపోవడం కూడా జరిగింది. ఆ పరిస్థితి నుంచి రైతులను రక్షించాలని రైతు బాంధవుడుగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఏడు గంటలు నిరంతరం కరెంటు సరఫరాను పగటి పూటే ఇవ్వడం జరుగుతోంది. రైతులు చాలా ఆనందంగా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి పట్ల అభిమానంతో, గౌరవంతో ఉన్నారు.

అలాగే, భూసార పరిరక్షణ. ఈ భూసార పరిరక్షణ గురించి మాట్లాడుకునేటప్పుడు ఒక విధానం ఉండేది. ఒక మనిషి జీవితం యావరేజీగా 75 సంవత్సరాల కాలం అనుకుంటే, ఒక సంవత్సరానికి రెండు పంటలనుకుంటే, మన జీవిత కాలంలో 150 పంటలను చూస్తాం. భూమాత ఒక తల్లిలాంటిది. అదే ఒక మహిళ అయితే 40-50 సంవత్సరాల క్రితం ఒక మహిళకు పదహారు మంది పిల్లలుండేవారు. ఒక ముప్పై సంవత్సరాల క్రితం ఐదారు మంది పిల్లలు. ఇప్పుడు ఇద్దరు పిల్లలు లేదా ఒక పిల్ల. అలాంటిది ఒక మనిషి జీవితంలో ఇద్దరు పిల్లలైతే ఈరోజు ఆ మహిళ యొక్క ఆరోగ్యం కోసం మనం అనేక పరీక్షలు చేస్తూ రక్తం ఎలా ఉంది, ఇతర ఎలిమెంట్స్ ఎలా ఉన్నాయి, ఇతర విటమిన్స్ ఎలా ఉన్నాయి, ఇతర మినరల్స్ ఎలా ఉన్నాయి అని ఆమె ఆరోగ్య పరిరక్షణ కోసం మనం పరీక్షలు చేస్తున్నాం. అలాంటిది ఈరోజు మరి భూమాత సంవత్సరానికి రెండు పంటలు... ఇప్పుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దయవల్ల మా జిల్లాలో తోటపల్లి రిజర్వాయర్ రావడం వల్ల మేం మూడు పంటలను కూడా వేసుకుంటున్నాం. అలాంటి భూమాత సారం గురించి పరిరక్షణ ఏ విధంగా అనేదైతే ఇంతవరకు ఎవరు కూడా ఆలోచించలేదు. అలాంటిది ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు భూసార పరీక్షలు చేయాలి, ఆ భూమిలో సారం ఎంత ఉంది? అందులో మైక్రో న్యూట్రెంట్స్ ఎలా ఉన్నాయి? ఇతర దాతుపులు ఎలా ఉన్నాయని గమనించి, వాటి యొక్క పరిస్థితిని

బట్టి ఎరువుల వాడకాన్ని నియంత్రించడం, ఆ విధంగా ఎరువుల వాడకాన్ని తగ్గించి భూసారాన్ని పెంచడం, రైతుకు పెట్టుబడి తగ్గించడం, ఆదాయాన్ని పెంపొందించే దిశగా ఈరోజు భూసార పరీక్షలు మొట్టమొదటగా ఈ భారత దేశంలో మన రాష్ట్రమే మొదటి స్థానంలో ఉందని, అది మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి వల్లనే అని సగౌరవంగా ఈ సభలో నేను తెలియజేస్తున్నాను. గత సంవత్సరమైతే 54.27 లక్షల soil test cards రైతులకు ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం 35.58 లక్షల soil test cards ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా పెట్టుకోవడం జరిగింది. అయితే, ఇది సాంకేతికపరంగా ఇబ్బందులున్న రీత్యా దీన్ని Bill & Melinda Gates Foundationతో ప్రభుత్వం ఒప్పందం కుదుర్చుకుని digital mapping ద్వారా ఈ కార్యక్రమం చేయాలనేది గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాలు. ఆ విధంగా ఆ శాఖ గౌరవ మంత్రివర్యుల ద్వారా ఈ కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. అదే విధంగా ఈరోజు భూమికి ఏదైతే పంట ఉందో ఆ పంట దిగుబడి ఎక్కువగా రావాలి, ఆ పంట ఆరోగ్యంగా ఉండాలంటే, micro nutrients అనేవి చాలా అత్యవసరమైనటువంటివి. ఏవైతే micro nutrients, zinc, boron, gypsum ఉన్నాయో, ఇవి పంట యొక్క ఉత్పత్తిని పెంచే దిశగా పనిచేస్తాయి. వాటిని ప్రభుత్వం వంద శాతం రాయితీ పైన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఈరోజున రైతాంగానికి అందించడం జరుగుతోంది. ఈ యొక్క మైక్రో న్యూట్రెంట్స్ ను వాడటం వల్ల పది నుంచి పదహారు శాతం దిగుబడి పెరుగుతుంది. దీనివల్ల రూ.7,019.98 కోట్ల విలువ గల అధిక పంట రాబడి ఈ సంవత్సరం రావడం జరిగింది. అదే విధంగా విత్తనాల సరఫరా చూసుకుంటే, ఈరోజు మన ప్రభుత్వంలో ట్రాన్స్ పరెంట్ గా బయో మెట్రీక్ విధానంలో ఆధార్ కార్డ్ తో అనుసంధానం చేసి ప్రతి ఒక్క రైతుకు కూడా ఈయొక్క విత్తనాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. మరి వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారి ప్రభుత్వంలో చూసుకుంటే, విత్తనాలు కావాలంటే ఒక్కొక్క రైతు ఎన్ని ఇబ్బందులు పడేవాడో. ముందు రోజు రాత్రే విత్తనాల కోసం క్యూ లైన్లో నిలబడి లాఠీచార్జీలకు కూడా గురైన సందర్భాలు అనేకం చూశాం. ఈరోజున ప్రభుత్వం రూ. 419.00 కోట్ల విలువ గల 10 లక్షల 07 వేల క్వీంటాళ్ళ విత్తనాలను రైతులకు సరఫరా చేయడం జరిగింది. జాతీయ స్థాయిలో దీనికి సి.ఎస్.ఐ. నికలెంట్ గవర్నెన్స్ ఎక్స్ లెంట్ అవార్డ్ మన రాష్ట్రానికి రావడమనేది గొప్ప విషయం. అలాగే, మెగా సీడ్ పార్క్ ఏర్పాటు. రాష్ట్రాన్ని ఒక విత్తన హబ్ గా అభివృద్ధి చేయాలని ఆలోచించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కర్నూలు జిల్లాలో 625 ఎకరాల్లో ఈ యొక్క మెగా సీడ్ పార్క్ ను అభివృద్ధి చేయాలి, ఏర్పాటుచేయాలని ఆలోచించడం జరిగింది. అందులో భాగంగా అంతర్జాతీయ విత్తన సంస్థలతో కూడా అనుసంధానం చేసుకుని నాణ్యమైనటువంటి విత్తనాలను రూపొందించాలనేదే దీనిలో ఉన్నటువంటి అంశం. అలాగే, రైతులకు సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అందించడం కోసం అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ఆధునిక పరిజ్ఞానాన్ని అందించడం కోసం అగ్రిటెక్ శిఖరాగ్ర సమావేశాన్ని కూడా విశాఖపట్టణంలో గత సంవత్సరం నవంబర్ మాసంలో మన ప్రభుత్వం నిర్వహించడం జరిగింది. అలాగే, ఎరువుల యాజమాన్యం అనేది కూడా రైతాంగానికి చాలా అత్యవసరమనే విషయం. ఎందుకంటే అవగాహన లేకపోవడం వల్ల వినియోగించాల్సినటువంటి ఎరువుల కన్నా ఎక్కువ మోతాదులో వాటిని వాడటం వల్ల రైతుకు ఏదైతే పెట్టుబడి పెట్టాడో ఆ పెట్టుబడి ఎక్కువ అవుతుంది. పంటపై చేసే ఖర్చు

ఎక్కువ అవుతుంది. ఆ విధంగా ఎరువుల వాడకం అనేది మన రాష్ట్రం దేశంలోనే ఆరవ స్థానంలో ఉంది. ఈ ఎరువుల వాడకాన్ని తగ్గించాలంటే, భూసార పరీక్షల ద్వారా ఎంతైతే ఆ soil test Health cards recommend చేస్తున్నాయో ఆ క్వంటిటీని రైతులు పంటపై వినియోగించడం ద్వారా, అదే విధంగా ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సహించడం ద్వారా మన రాష్ట్రంలో 2017-18 సంవత్సర కాలంలో 1 లక్ష 55 వేల మెట్రిక్ టన్నుల వాడకానికి తగ్గించడం జరిగింది.

(బెల్)

దీని ద్వారా రైతులకు రూ.2,023.00 కోట్ల ఆదాయం, ప్రభుత్వానికి రూ.152.00 కోట్ల సబ్సిడీ ఆదాయం లభించింది. అలాగే మన రాష్ట్రాన్ని ఆర్గానిక్ హబ్ తయారు చేయడమే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఉద్దేశం. 2022వ సంవత్సరానికి ఈ రాష్ట్రంలో ఐదు లక్షల హెక్టార్లలో ఐదు లక్షల మంది రైతులు ప్రకృతి సేద్యం చేయాలని లక్ష్యంగా నిర్దేశించుకోవడం జరిగింది. ఇప్పటి వరకు 66,930 హెక్టార్లలో 1,63,000 మంది రైతులు ప్రకృతి సేద్యం చేస్తున్నారు. అయితే, ఇక్కడ మనం గమనించాల్సింది ఒకటి ఉంది. చదువుకున్నటువంటి వారు గానీ, ఆరోగ్యం పట్ల అవగాహన ఉన్నటువంటి వారు గానీ ఈ రోజున డబ్బు ఎక్కువైనా కూడా ప్రకృతి సేద్యం ద్వారా ఉత్పత్తుల ద్వారా తయారుచేసినటువంటి పండ్లు గానీ, కూరగాయలు గానీ, ఆకుకూరలు గానీ, చిరు ధాన్యాలు గానీ ఏవైతే ఉన్నాయో ఎక్కువ రేటు అయినప్పటికీ కూడా వాటిని కొనడానికి ఉత్సాహం చూపిస్తున్నారు. దాని కోసమే ముందుకు వెళ్తున్నారు. ఎందుకంటే, డబ్బు ఎక్కువైనా పర్వాలేదు. మరి ఏదైతే పురుగు మందులు, ఎరువుల వాడకం వల్ల ఆరోగ్యానికి హాని కల్గుతుందో వాటి నుంచి రక్షించుకోవడం కోసం ప్రకృతి వ్యవసాయం వైపు రైతులు ఎక్కువగా మొగ్గు చూపించి వారి యొక్క ఉత్పత్తులకు ప్రజలు ఎక్కువగా ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరుగుతోంది.

అలాగే, యాంత్రికరణ. సి.ఎం.గారు యాంత్రికరణ ద్వారా ఈ రాష్ట్రంలో ఏదైతే ఖర్చు ఎక్కువ అవుతుందో, ఆ ఖర్చును తగ్గించాలని సకాలంలో వ్యవసాయానికి అధిక దిగుబడులను ప్రోత్సహించడానికి ఇస్తున్నారు. ఉబరైజేషన్ అనేది అందులో ఒక భాగమే. అలాగే రైతు రథాలు. ఈ మధ్యే గౌరవ మంత్రి వర్యులు మాకు 65 రైతు రథాలను ఇవ్వడం జరిగింది. రైతులందరూ ముందుకు వచ్చి సుమారు రూ.2.50 లక్షలు సబ్సిడీతో ప్రభుత్వం ఈ రైతు రథాలను మనకు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంకా కావాలని ప్రభుత్వాన్ని మంత్రివర్యుల ద్వారా మేం కోరుకుంటున్నాం. అలాగే వ్యవసాయాన్ని జల వనరుల నిర్వహణ శాఖతో సమన్వయం చేయడం. దీని ద్వారా నీటిని మనం సక్రమంగా వినియోగించుకుని మన యొక్క పంట ఉత్పత్తులను పెంచుకోవాలనేదే ఉద్దేశం. ఈ విధంగా జల వనరుల నిర్వహణ శాఖతో వ్యవసాయాన్ని సమన్వయం చేసుకోవడం అనేది మా శ్రీకాకుళం మరియు విజయనగరం జిల్లాల్లో మంచి ఫలాలను ఇచ్చింది. తోటపల్లి రిజర్వాయర్ నిర్మాణం నిమిత్తం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు 2003 వ సంవత్సరంలో ఫౌండేషన్ వేసి 2014-15 వ సంవత్సరంలో మళ్ళీ దాని

నిర్మాణాన్ని పూర్తిచేసి ప్రజలకు అంకితం చేశారో, తద్వారా మా ప్రాంతాల్లో ఈరోజున మూడవ పంటను కూడా వేసుకుంటున్నాం. ఎందుకూ పనికిరాని భూములు అనుకుంటున్నటువంటి చీపురువల్లి, గరివిడి ప్రాంతాల్లో ఉన్నటువంటి భూములు, భూములు వదిలి ఎక్కడికో ఉద్యోగరీత్యా బయటకు వెళ్లినటువంటి వాళ్లు మళ్ళీ ఈ రోజున ఆయా ప్రాంతాలకు వచ్చి భూములు కొని వ్యవసాయం చేయాలని అనుకుంటున్నారంటే, అది ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రారంభించినటువంటి తోటవల్లి రిజర్వాయర్ ద్వారా నీటిని ఇవ్వడం వల్లే సాధ్యపడింది. అందువల్లే మా ప్రాంతాల్లో మూడవ పంటను కూడా రైతులు వేసుకోవడం జరుగుతోంది. అలాగే వ్యవసాయ రుణాలు. ప్రతి రైతుకు పెట్టుబడి అనేది అవసరం. పేదవాళ్లుగా రైతులు ఉంటారు కాబట్టి పెట్టుబడి అనేది ఒక సమస్యగా ఉంటుంది.

12.40 PM

అధ్యక్షా, వ్యవసాయ రుణాలు, ప్రతి రైతుకు పెట్టుబడి అనేది అవసరం. ప్రభుత్వం నేడు రైతులకు వ్యవసాయ రుణాలు ఇవ్వాలని రూ. 63,106 కోట్లు లక్ష్యం పెట్టుకుంటే, రూ. 61,606 కోట్లు ఇప్పటికి ఇవ్వడం జరిగింది. దీర్ఘకాలిక రుణాలు రూ. 24,365 కోట్లు లక్ష్యం అయితే, రూ.17,678 కోట్లు ఇప్పటికే ఇవ్వడం జరిగింది. గతంలో ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్లు ఉండేవారు కాదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి ఆదేశాల మేరకు ప్రతి మండలంలో ఇద్దరు మల్టీపర్పస్ ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్లు రావడం వల్ల క్షేత్రస్థాయిలో పంటలను చూసి అక్కడ ఏదైనా పంటలకు వ్యాధులుంటే, వాటిని గుర్తించి రైతులు తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి అవగాహన కల్పించడంలో వారు సహాయ సహకారాలను అందిస్తున్నారు.

అధ్యక్షా, స్వర్గీయ శ్రీ నందమూరి తారక రామారావుగారు ఉన్నప్పుడు మా ప్రాంతానికి వెటర్నరీ కళాశాలను ఇస్తామని ఏదైతే మాట ఇచ్చారో దానిని ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టిలో పెట్టిన వెంటనే, 2015వ సంవత్సరంలో రూ.82 కోట్లతో వెటర్నరీ కళాశాలను గరివిడిలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు స్థాపించడం అనేది ఎంతో ఆనందదాయకం. వారికి ఈ సభద్వారా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, వై.యస్.ప్రభుత్వంలో రైతాంగానికి నష్టం కలిగిందనేది మనమంతా చెప్పుకోవలసిన అవసరముంది. రైతు వ్యతిరేక విధానాల వల్ల ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న రైతాంగం నష్టపోయే దిశగా వై.యస్. గారి ప్రభుత్వంలో అనేక విషయాలు జరిగాయి. రైతులకు 9 గంటల నిరంతర విద్యుత్ సరఫరా చేస్తామని వారు ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో పెట్టడం జరిగింది. ఆనాడు మూడుసార్లు కరెంటు కోతలతో, అర్థరాత్రి ఎప్పుడు కరెంటు వస్తుందో తెలియని సందర్భంలో వందలాది మంది ప్రజలు పాముకాటుకు గురై చనిపోవడం జరిగింది. సబ్సిడీ ఎరువులను సరఫరా చేస్తామని చెప్పి వారి తాలుకా మిక్సింగ్

ప్లాంటులకు తరలించడం వల్ల ఎరువుల కొరత రావడం, రైతులపై లాఠీఛార్జి జరగడం కూడా మనమంతా చూడడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, ఆనాడు జలయజ్ఞానికి రూ. 50 వేలకోట్లు ఖర్చుచేసి కనీసం 55 ఎకరాలకు కూడా నీరివ్వలేని పరిస్థితిని మనం చూశాము. దానికి ఉదాహరణగా తోటపల్లి ప్రాజెక్టును చెప్పవచ్చు. 2003వ సంవత్సరంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు శంకుస్థాపన చేస్తే, వారు అధికారంలో ఉన్న 10 సంవత్సరాల్లో తోటపల్లి ప్రాజెక్టును పూర్తిచేయలేదు. మళ్ళీ 2014 సంవత్సరంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత తోటపల్లి ప్రాజెక్టుకు అధిక ప్రాధాన్యతనిచ్చి 2015వ సంవత్సరంలో ఆ ప్రాజెక్టును పూర్తిచేయడం జరిగింది. సుమారు 14 వేలమంది రైతులు ఆనాడు వై.యస్. ప్రభుత్వంలో ఆత్మహత్యలకు పాల్పడడం జరిగింది. గోదావరి జిల్లాలో క్రాప్ హాలీడే ప్రకటించడం అనేది దురదృష్టకరమైన సంఘటనగా చెప్పవచ్చు. ఎందుకంటే, గోదావరి జిల్లాలనేవి రైస్ బౌల్ ఆఫ్ ఇండియా అని అంటారు. అలాంటి చోట్ల కూడా క్రాప్ హాలీడే అనేది దురదృష్టకరం. వ్యవసాయాన్ని నాశనం చేసే వ్యతిరేక విధానాలను ఆనాటి వై.యస్. ప్రభుత్వం అవలంబించి, ఆయన చేసిన తప్పులను కప్పిపుచ్చుకోవడానికి ముఖ్యమంత్రి గారిని రైతు వ్యతిరేకిగా దుష్ప్రచారం చేయడం జరిగింది. ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత రాష్ట్రంలో ప్రతి రైతు కూడా తల ఎత్తుకుని గౌరవంగా, దర్జాగా తిరిగే విధంగా, రైతుబాంధవుడిగా ముఖ్యమంత్రి గారు చేసే విధానాన్ని రైతాంగమంతా హర్షిస్తున్నారు.

అధ్యక్షా, చిన్నతనంలో మేము మా తాతగారి గ్రామానికి వెళ్లేవాళ్ళం. ఆనాడు మా కుటుంబాల్లో ఉన్న అందరూ కూడా గౌరవప్రదంగా, దర్జాగా, చక్కటి తెల్లటి పంచలు కట్టుకుని ఎంతో హుందాగా ఉండేవారు. అదే గ్రామాలకు ఈరోజు మేము వెళితే, గ్రామాల్లో ఉన్న రైతుల పరిస్థితి చూస్తే, ఎంతో దయనీయంగా ఉంది. రైతు నేడు నష్టాల్లో ఉన్నాడు. ఎంత పెద్ద కుటుంబాల్లో ఉన్నారైనా ఏదో బట్ట కట్టుకుంటున్నాము, ఏదో తిండి తింటున్నామనే విధానంలో ఉన్నారు తప్ప రైతులెవరూ కూడా నేడు ఆర్థికంగా లాభపడే పరిస్థితిలో లేరు. ఏదైతే రైతే రాజు, రైతే దేశానికి వెన్నెముక అని మనం అనుకుంటామో దానిని మాటల్లో కాకుండా, చేతలుగా చూపించాలని ఈరోజు ముఖ్యమంత్రి గారు నిరంతరం ఆశిస్తున్నారు. ఒక పంచదార ప్యాకెట్ చూసుకుంటే, చెరకు విత్తనం వేసి, చెరకు పంటను పండించి, దానిని ఫ్యాక్టరీల్లో పంచదార ప్యాకెట్‌గా తయారుచేయడానికి రూ.25లు ఖర్చవుతుంది. అది అమ్మిన తర్వాత పండించే రైతుకు లాభం రావాలి, పంచదార ప్యాకెట్ తయారుచేసే ఫ్యాక్టరీ యజమానికి లాభం రావాలి, ఆ పంచదారను అమ్మే వ్యాపారికి లాభం రావాలి. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో రైతు నష్టపోకుండా ఉండడానికి ఏవిధమైన చర్యలు చేపట్టాలో ఆవిధమైన చర్యలను నేటి ప్రభుత్వం చేపడుతోంది. దీనిని ఇంకా ఉన్నతమైన స్థాయికి తీసుకువెళ్లాలని ఈ సభద్వారా నేను వేడుకొంటూ, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. జైహింద్.

మిస్టర్ స్పీకర్: వ్యవసాయంపై అఘుచర్చ అని చెప్పినా కూడా అగ్రికల్చర్, హార్టికల్చర్, రైతుబజార్, మెకనైజేషన్, కరవు నివారణ, మొదలైన సపోర్ట్ యాక్టివిటీస్ అన్నీ ఉంటాయి. There is a big scope speaking about Agriculture. చిరంజీవులు గారూ.....

శ్రీ బొబ్బిలి చిరంజీవులు (పార్వతీపురం): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ కు ముఖ్యమంత్రిగా, రైతును రాజుగా చేయాలనే ఉద్దేశంతో “రైతే ముందు” అనే నినాదంతో వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారి ఆధ్వర్యంలో రూ. 19070.36 కోట్లతో వ్యవసాయశాఖ బడ్జెట్ ను ప్రతిపాదించడం జరిగింది. 2004-2014 మధ్య కాలంలో రాష్ట్రాన్ని చీకటిరాజ్యంగా చేసినటువంటి తల్లికాంగ్రెస్, ఆనాడు దాదాపు 14,000 మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నా, వారిపట్ల కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం వహించింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు 208 రోజులు 2817 కిలోమీటర్లు పాదయాత్ర చేసి రైతుల ఇతిబాధలు పరిశీలించి వారిని ఏవిధంగా ఆదుకుంటే బాగుంటుందో అని ఆలోచించి 2014వ సంవత్సరంలో ప్రమాణస్వీకారం చేసిన వెంటనే మొట్టమొదటి దస్త్రంపై రైతు రుణమాఫీ కోసం సంతకం చేయడం జరిగింది. రైతుల రుణమాఫీ కోసం రూ. 24500 కోట్లు బడ్జెట్ లో కేటాయించగా, నేటివరకూ రూ.3069.83 కోట్లను రైతుల బ్యాంకు ఖాతాల్లో జమచేయడం జరిగింది. ప్రతిపక్షనాయకుడు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ, తాను కూడా అధికారంలోకి వస్తే రైతులకు రుణమాఫీ చేస్తామని ప్రచారం చేస్తున్నాడు. రైతుకు రూ. 55 వేల రుణమాఫీ అనేది మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఇదివరకే చేసియున్నారు. “ఉట్టికి ఏగలేని అమ్మ స్వర్గానికి ఏగిందట” అని ఒక సామెత ఉంది. ఎందుకంటే, ప్రజల సమస్యల కోసం చర్చించడానికి శాసనసభకు రాలేనటువంటి ప్రతిపక్షనాయకుడు ప్రజల్లోకి వెళ్లి మేమేదో చేస్తామని చెప్పడం అనేది ఎంతవరకూ సమంజసమో ఆలోచించాలని తమరి ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, చంద్రన్న రైతు క్షేత్రాల ద్వారా సుమారు రూ. 27.50 కోట్లతో రైతులను ఆదుకున్న ఘనత కూడా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికే దక్కుతుంది. భూసార పరీక్షా విధానం ఏనాడూ లేదు. దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా, రైతుల యొక్క భూములకు పరీక్షలు చేసి రైతులకు ఏ పంట పండుతుందో దానికి కావలసిన పరికరాలను వారికి ఏర్పాటుచేయడం కోసం రూ. 86.50 కోట్లతో భూసార పరీక్షలు జరిపించి రైతులను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఆదుకోవడం జరుగుతోంది. రూ. 419 కోట్లతో విత్తనాల రాయితీని కల్పించి జాతీయస్థాయిలో మొట్టమొదటిసారిగా అవార్డు తీసుకున్న ప్రభుత్వం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, కర్నూలు జిల్లాలో 427 ఎకరాల్లో విత్తన పరిశోధన కేంద్రాన్ని ఏర్పాటుచేసి, ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల నష్టం జరిగితే దానికి గాను రూ. 1904.63 కోట్లు ఇచ్చి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రైతులను ఆదుకోవడం జరిగింది. ఎన్నడూ లేని విధంగా, కౌలు రైతులకు పత్రాలు ఇప్పించి రూ. 2346

కోట్లతో రైతులను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఆదుకోవడం జరిగింది. ఇంతకుముందే గౌరవసభ్యురాలు మాట్లాడుతూ, “బాబు వస్తే - జాబు వస్తుందని” చెప్పారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పెట్టిన 6354 మంది ఆదర్శ రైతులకు బదులుగా, 6354 మందికి ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్లుగా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉద్యోగాలివ్వడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, మత్స్యశాఖకు సుమారు రూ. 386 కోట్లు కేటాయించడం, పశుసంవర్ధక శాఖకు రూ. 1223 కోట్లు కేటాయించడం, పట్టుపరిశ్రమలో ఉన్న చేనేత కార్మికుల కోసం నెలకు రూ. 1000 లు రాయితీ చొప్పున సుమారు రూ. 42 కోట్లు ఇవ్వడం, 60 వేలమంది ఉద్యానవంటల రైతుల కోసం రూ. 384 కోట్లు ఖర్చుచేయడం అనేది గొప్ప విషయంగా చెప్పుకోవచ్చు. అంతేగాక, రూ.2.50 లక్షల సబ్సిడీతో మన రాష్ట్రంలో రైతు రథాలు అనేవి 12670 ట్రాక్టర్లను రైతులందరికీ ఇవ్వడం జరిగిందని తమరిద్వారా నేను మనవిచేస్తున్నాను.

12.50 PM

అంతే కాకుండా 152 రైతు బజార్లను మోడల్ రైతు బజార్లుగా తయారు చేసి రైతు ఏదైతే పంట పండిస్తాడో ఆ పంటను రైతు యొక్క ఇంటికే పంపించే బాధ్యత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందని మనవి చేసుకుంటున్నాను. 190 వ్యవసాయ మార్కెట్ కమిటీల ద్వారా రైతుబంధు పథకం పెట్టి ఎవరైతే రుణాలు పొందాలనుకుంటున్నారో వారి కోసం రూ.43.39 కోట్లు కేటాయించిన చరిత్ర కూడా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి ఉందని మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఏదైతే ప్రాథమిక పరపతి సంఘాల్లో సభ్యులుగా ఉన్నారో అటువంటి రైతుల కోసం, వారి రుణాల కోసం రూ.208.11కోట్లు కేటాయించిన చరిత్ర కూడా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి ఉందని మనవి చేసుకుంటున్నాను. అయితే విద్యుత్ శాఖ ద్వారా ఏదైతే ఏడు గంటలు విద్యుత్‌ను ఇచ్చి రైతులను ఆదుకుంటున్నామో ఇటీవల కాలంలో.. సందర్భం వచ్చింది కాబట్టి చెప్పక తప్పదు. “ఇంటింటికీ తెలుగుదేశం” కార్యక్రమంలో ఏడు నుండి తొమ్మిది గంటలు చేయమని కూడా రైతులు కొంతమంది కోరారు. ఎందుకంటే పంటకు అందాల్సిన చివరి తడి నీరు అందక పంటలు నష్టపోతున్నారని గౌరవ మంత్రి గారికి మీ ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను.

గతంలో ఇచ్చిన వ్యవసాయ పంపుసెట్ ఏదైతే ఉన్నాయో ఎటువంటి రుసుములు తీసుకోకుండా వాటన్నింటినీ మార్పించిన చరిత్ర కూడా ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి ప్రభుత్వానికి ఉందని మీ ద్వారా మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఎన్టీఆర్ జలసిరి కోసం రైతులను ఆదుకోవడం కోసం మా శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లా కోసం రూ.100కోట్లు కేటాయించి మమ్మల్ని ఆదుకున్నటువంటి చరిత్ర కూడా ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి ఉందని మనవి చేసుకుంటున్నాను. అంతే కాకుండా ఉపాధిహామీ పథకాన్ని అనుసంధానం చేయడం ఈ రోజు రైతు కనుక పొలంలోకి వెళితే

పంట పండించినటువంటి పరిస్థితుల్లో వ్యవసాయ కూలీలు లేక ఇబ్బందులు పడుతున్న సమయంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి చొరవతో గౌరవ వ్యవసాయ శాఖ ఆధ్వర్యంలో ఉపాధి హామీ పథకాన్ని కూడా వ్యవసాయానికి అనుసంధానం చేయడం, అంతే కాకుండా జల సంరక్షణ విధానం అవర భగీథుడు అయినటువంటి మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అటువైపు ఏవైతే 51 ప్రాజెక్ట్స్ లో భాగంగా 18 ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసి ప్రత్యేకంగా మా తోటపల్లి ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయించడం జంజావతిని, పట్టిసీమను పూర్తి చేయడం ద్వారా ప్రత్యేకంగా రెయిన్ గగ్స్ ను పెట్టి పంట కుంటలను త్రవ్వడం, రెయిన్ గగ్స్ ద్వారా రైతులను ఆదుకున్నటువంటి చరిత్ర తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి దక్కుతుంది. అంతే కాకుండా రైతును రాజుగా చేయాలని ప్రతి విషయంలోనూ “రైతే రాజు” అనే విధానంతో ఉన్నటువంటి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి మీ ద్వారా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రమణమూర్తి గారు..

శ్రీ బగ్గు రమణమూర్తి (నరసన్నపేట): అధ్యక్షా ఈరోజు శాసనసభ్యునిగా, రైతుగా ఈ సభలో ఈ రైతు బడ్జెట్ పై సభలో చర్చించే అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. రైతే ముందు - రైతు సంక్షేమమే అనే ధోరణితో ఇవాళ ముఖ్యమంత్రి గారు పేదరికంపై గెలుపు సాధించాలంటే ముఖ్యంగా ఈ జనాభాలో నూటికి అరవై శాతం మంది వ్యవసాయంపై ఆధారపడి జీవనం సాగించే విషయం దృష్టిలో పెట్టుకుని రైతు పక్షపాతిగా ఈనాటి 2018-19వ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో రూ.19070.36 కోట్లు కేటాయించడం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తాలూక వ్యవసాయం పైన, రైతాంగం పైన ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంకు ఉండే ప్రేమ, అభిమానం రైతు పట్ల ముఖ్యమంత్రి గారికి ఉండే అభిమానాన్ని ఈ బడ్జెట్ ద్వారా తెలియపర్చడం జరుగుతుంది. అంటే వ్యవసాయాన్ని లాభసాటి చేయాలి, రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలి, ముఖ్యంగా పేదరికంపై గెలుపు సాధించాలి, రెండు వంతులు ఆదాయాన్ని 2022నాటికి సంపాదించాలనే ఆలోచనతో ఇవాళ ఈ వ్యవసాయ బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. వ్యవసాయం లాభసాటి చేయాలనే ఆలోచనతో ముఖ్యంగా రైతు ఒక పక్క ప్రకృతి వైపరీత్యాలు గత పాలకుల తాలూక నిర్లక్ష్యం వల్ల రైతు అప్పుల పాలు అయి, పెట్టుబడి లేక దీనావస్థలో ఉంటే, రైతులను ఆదుకోవాలనే ఆలోచనతో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆర్థిక లోటు ఉన్నప్పటికీ కొత్తగా రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పటికీ రూ.24,500కోట్లు రైతు రుణమాఫీకి కేటాయించడం జరిగింది. తద్వారా రైతుకు తిరిగి పరపతి వచ్చింది. బ్యాంకుకు వెళ్లి రుణం పొంద గలుగుతున్నాడు. ఎప్పటి నుండో తీర్చలేని బకాయిలను ఏకకాలంలో రూ.50వేల వరకు వారి బకాయిలు తీర్చబడ్డాయి. అలాగే రూ.1.50 లక్షల వరకు విడతల వారిగా ప్రభుత్వం ఈరోజు పది శాతం వడ్డీతో జమ కడుతుంది.

ఇవాళ రైతుకు పెట్టుబడి, బ్యాంకుల ద్వారా వస్తున్నాయి. అంటే చంద్రబాబు నాయుడు గారు రైతు రుణ మాఫీ బాధ్యతను తీసుకున్నందువలనే రైతుకు పరపతి వచ్చింది. అలాగే రైతుకు పెట్టుబడి తరువాత కావాలసింది నీరు. నీరు-చెట్టు కార్యక్రమం ద్వారా ఒక పక్క చెరువులు బాగు చేస్తున్నాం, ఒక

పక్క నీటి సరఫరా కాలువలు బాగు చేస్తున్నాం, నదులు, కాలువలు బాగు చేస్తున్నాం. అదే కాదు, ఒక ప్రక్క ప్రాజెక్టులు ప్రాధాన్యతా క్రమంలో పోలవరం కానివ్వండి లేకపోతే మా శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాల్లో కానివ్వండి, తోటపల్లి ప్రజలకు అంకితం చేశాం. అలాగే ఈ రోజు వంశధార యుద్ధ ప్రాతిపదికన పనులు చేయిస్తున్నాం. ఇలాగే ప్రాధాన్యతా రంగాల్లో ముఖ్యమైనది వ్యవసాయానికి మూలం నీరు. నీటికి బడ్జెట్లో కేటాయింపులు జలవనరుల శాఖకు రూ.16978కోట్లు కేటాయించారంటే కేవలం రైతులకు నీరు అందించాలి, రాష్ట్రాన్ని సశ్యశ్యామలం చేయాలి, కరవు రహిత రాష్ట్రంగా చేయాలనే ఆలోచనతో ఈ ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యత ఇచ్చే విషయాన్ని ఒక సారి గమనించాల్సిన అవసరం ఉంది.

నేను రైతుగా నా అనుభవాలు చెబుతున్నాను. గతంలో కరెంట్ ఏ సమయంలో వచ్చేదో, పోయేదో తెలిసేది కాదు. ఆనాడు, రాత్రి ఒంటి గంటకు పొలంకు వెళ్లే పరిస్థితులు ఉండేది. అర్ధరాత్రి అపరాత్రి అని లేకుండా కలిపిన పొలమే కలిపే పరిస్థితి ఉండేది. ఏడు గంటలని పేరుకే గాని పట్టుమని గంట కూడా ఉండే పరిస్థితి ఉండేది కాదు. ఈ రోజు నిరాటంకంగా ఏడు గంటలు విద్యుత్ ఇవ్వటం వలన రైతాంగం ఎంతో ఆనందంగా ఉన్నారు. ఆనాడు రాత్రి పూట కరెంట్ ఉంటే ఎంతో ఇబ్బంది పడే పరిస్థితి ఉండేది. ఈరోజు దానికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి వ్యవసాయాన్ని ఆదుకునే పరిస్థితి ఈనాడు ఉంది. అలాగే ప్రతి నీటి బొట్టును ఉపయోగించుకోవాలనే ఆలోచనతో ప్రాజెక్టులను నిర్మిస్తున్నాం. ఒక ప్రక్క నీరు-చెట్టు ద్వారా కాలువలు, చెరువులు మరమ్మత్తులు చేస్తున్నారు. ఎత్తి పోతల పథకాలు అధ్యక్షా, పట్టిసీమ ద్వారా కృష్ణాజిల్లాకు, గుంటూరు జిల్లాకు 4.04 లక్షల ఎకరాలకు నీరు అందించి పంటలు కాపాడిన ఘనత మన ముఖ్యమంత్రి, ఈ ప్రభుత్వానికే దక్కుతుంది. ఈ రోజు వర్షాలు లేనప్పటికీ కృష్ణానదిలో నీరు రానప్పటికీ ఈ ప్రాంతంలో పంటలు పండాయంటే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకున్న సాహసోపేతమైన నిర్ణయం. అలాగే మా నియోజకవర్గంలో తీసుకుంటే మొన్ననే టెండర్స్ పూర్తి చేసుకుని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి, జలవనరుల శాఖ మంత్రి గారి హామీ ప్రకారం రూ.180కోట్లతో ఎత్తిపోతల పథకాన్ని మంజూరు చేశారు. అంటే వ్యవసాయరంగానికి ఎటువంటి ప్రాముఖ్యత ఇచ్చారో ఈ బడ్జెట్ ద్వారా తెలుస్తుంది.

వ్యవసాయాన్ని లాభసాటి చేయాలంటే పెట్టుబడి ఇచ్చాము, నీరు ఇచ్చామని కాదు. రైతులో ఒక అవగాహన కల్పించాలనే ఆలోచనతో "పొలం పిలుస్తోంది" అనే కార్యక్రమం పెట్టి రైతులను ఎడ్యుకేట్ చేయడం జరుగుతుంది. సుమారు ఆరువేల మంది ఎంపీఈఓలను నియమించడం జరిగింది. వారి ద్వారా రైతాంగానికి వ్యవసాయానికి కావల్సిన మెళకువలు తగు జాగ్రత్తలు తెలియజేయడానికి వీలుంటుంది. అలాగే భూసార పరీక్షలు జరిపి దానిలో ఉండే దాతు లోపాలను సరిచేయడానికి, సూక్ష్మ పోషకాలను సరిచేయడానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యతను ఇచ్చి ఈ రోజు రూ.100కోట్లతో మైక్రో న్యూట్రీషియన్స్కు ఈ బడ్జెట్లో పెట్టారు. భూసార పరీక్షలు ద్వారా భూమిని సారవంతం చేసుకోడానికి.. భూమి ఈ రోజు పుట్టింది కాదు, వ్యవసాయ భూమి కొన్ని వందల, వేల కోట్ల సంవత్సరాలుగా మన తాతలు, ముత్తాతలు నుండి సాగుబడి చేస్తున్న భూమి అవగాహన లేని కారణంగా సారవంతం

కోల్పోయిన భూమిని మళ్లా సారవంతం చేసుకుని ఆభూమిని పరిరక్షించుకుని దిగుబడులు పెంచుకునే పరిస్థితి ఈ రోజు ఉంది.

1.00PM.

ఆ భూమిని పరిరక్షించుకుని ఇవాళ దిగుబడులు పెంచుకునే పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో ఉందంటే ముఖ్యమంత్రిగారి యొక్క ముందు చూపే. మరి గత ప్రభుత్వంలో చూసుకుంటే ఎరువులు కావాలన్నా, విత్తనాలు కావాలన్నా క్యూల్లో నిలబడి లాఠీ దెబ్బలు తినే పరిస్థితి ఉండేది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత సకాలంలో ఎరువులు అందించడం గాని, విత్తనాలు అందించడం గాని, ఇవాళ విస్తృతంగా మార్కెటింగ్ సేవలు, రైతు పండించే పంటకు వస్తువులను అందించడంలో ఎంతో ప్రాముఖ్యత ఇస్తున్న విషయాన్ని ఈ సభ ద్వారా గమనించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఒక్క వ్యవసాయమే కాదు, వ్యవసాయంతోపాటు పాడిపరిశ్రమ, గొర్రెల పెంపకం, కోళ్ల పెంపకం, చేపల పెంపకానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చి వ్యవసాయరంగానికి అనుబంధ రంగాలుగా అభివృద్ధి చేయాలని చెప్పి ఎంతో కృషి చేసిన విషయాన్ని గమనించవలసిన అవసరం ఉంది. అలాగే పాడి, పంట కాకుండా ఈరోజు పెంట కూడా చాలా ముఖ్యం. పాడి, పంట, పెంట. ఇవాళ ఈ పెంటను కూడా ప్రోత్సహిస్తున్నాము. ఇవాళ vermicompost ఇటువంటివి అభివృద్ధి చేసి సేంద్రీయ వ్యవసాయానికి, జీరో బడ్జెట్ తెచ్చే వ్యవసాయం. చంద్రన్న రైతు క్షేత్రాలు ద్వారా ఇవాళ రైతులకు అవి అందిస్తున్నాము. అంటే పాడి, పంట, పెంట. పెంటకు అంత ముఖ్యమైన ప్రాముఖ్యత ఉంది. పెంటతో కలిపి తక్కువ మోతాదులో ఎరువులు, పురుగు మందులు వాడి వ్యవసాయం లాభసాటి చేయాలి. అంటే పెట్టుబడులు తగ్గించుకుని వ్యవసాయం లాభసాటి చేయాలి. భారతదేశంలో చూసుకుంటే ఇవాళ మన రాష్ట్రంలోనే ఎరువుల వాడకం తగ్గి దిగుబడులు పెంచుకున్నాము. ఒకపక్క వర్షాలు సరిగా లేనప్పటికీ యాజమాన్య పద్ధతులు పాటించి ఇవాళ అభివృద్ధి చేసుకుంటున్నాము. అంతేకాదు, ఇవాళ భారతదేశంలో చూసుకుంటే పాడి పరిశ్రమలో 5వ స్థానంలో ఉన్నాము, కోళ్ల పెంపకంలో 5వ స్థానంలో ఉన్నాం, అలాగే చేపల పెంపకంలో రెండవ స్థానంలో ఉన్నాం. అంటే ఈ రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి గ్రోత్ రేటులో వ్యవసాయవరంగా 26శాతం మించి ఉన్నామంటే, ఈ వ్యవసాయం పైన మన ముఖ్యమంత్రిగారు చూపించే ప్రత్యేకమైన దృష్టి, వ్యవసాయం ద్వారానే పేదరికం నిర్మూలించవచ్చు అనే కార్యక్రమం ఇవాళ చేసిన విషయాన్ని ఒకసారి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది.

అలాగే ఇవాళ చూసుకుంటే, చాలామంది వ్యవసాయ వృత్తి నుంచి పక్క వృత్తులకు మళ్లిపోయే పరిస్థితి ఉంది. ఫ్యాక్టరీల్లో కార్మికులుగా, తాపీ మేస్త్రీలుగా, ఆటో డ్రైవర్లుగా వేరే వృత్తులకు వెళ్లిపోయినప్పుడు వ్యవసాయ కూలీల కొరత చాలా తీవ్రంగా ఉంది. వ్యవసాయ అభివృద్ధి పరంగా

ఇవాళ వ్యవసాయ యాంత్రికరణ. వ్యవసాయ యాంత్రికరణ ద్వారా ఇవాళ రైతులకు కావలసిన పనిముట్లు, కోత మిషన్లు కావాలన్నా, నూర్పు మిషన్లు కావాలన్నా, ఆయిల్ ఇంజిన్లు కావాలన్నా, రైతులకు కావలసిన పనిముట్లు ఇవాళ సక్రమంగా అందిస్తున్నారు. (బెల్స్)

అదేవిధంగా ట్రాక్టర్లు. ఈ రాష్ట్రంలో భారీ ఎత్తున రైతులకు అందించే కార్యక్రమం. యాంత్రికరణ ద్వారా రైతు కూలీల తాలూకా సమస్యలను పరిష్కరించి వ్యవసాయానికి గిట్టుబాటు ధర వచ్చేలా ఒకపక్క కార్యక్రమాలను చేసే విషయాన్ని గమనించాల్సిన అవసరం ఉంది.

అలాగే విత్తనాలు. రాష్ట్ర విభజన జరగక ముందు సీడ్ పార్క్లన్నీ, విత్తనాలు తయారుచేసే కేంద్రాలన్నీ తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఉండిపోయాయి. ఇవాళ విత్తనాలు తయారుచేయడానికి కర్నూలులో 625 ఎకరాల్లో ఒక పేరున్న వ్యవసాయ క్షేత్రాన్ని రూ.650 కోట్లతో మొన్ననే ప్రారంభించుకుని పనులు జరుగుతున్న విషయాన్ని ఈ రాష్ట్రరైతాంగం గమనించాల్సిన అవసరం ఉంది.

MR. SPEAKER: Please conclude..

శ్రీ బగ్గు రమణమూర్తి: అంతేకాదు, ఇవాళ రూ.1 లక్ష వరకూ రైతు తీసుకున్న రుణానికి వడ్డీ లేదు. అలాగే రూ.3 లక్షల వరకూ పావలా వడ్డీ. వాటి కొరకు ఇవాళ బడ్జెట్లో రూ. 172 కోట్లు కేటాయించటం జరిగింది.

అదేవిధంగా పశుగ్రాసం. వ్యవసాయానికి అనుబంధంగా పశువుల పెంపకం. పశువుల పెంపకం అంటే దానికి పచ్చగడ్డి కావాలి, తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ పాల దిగుబడి రావాలనే ఆలోచనతో పశు క్షేత్రాలు. పచ్చగడ్డి పెంచే క్షేత్రాలు. ఇవాళ ఊరూర పశు గ్రాస క్షేత్రాలను పెంచటం జరుగుతోంది.

MR. SPEAKER: Please conclude..

శ్రీ బగ్గు రమణమూర్తి: అలాగే పంట కుంటలు. ఇవాళ గ్రౌండ్ వాటర్ డెవలప్ అవ్వడానికి ఒకపక్క పంట కుంటలు తవ్వించి భూమిలోకి వాటర్ను పంపించి గ్రౌండ్ వాటర్ని మనం పెంచుకొంటున్నాము. ఇటువంటి మీజర్స్ను పాటించి వ్యవసాయంలో భారతదేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రోత్ రేటు ఇవాళ తీసుకుంటే “నక్కకి నాక లోకానికి” ఉన్నంత తేడా ఉంది. దానికి కారణం ఏమిటి? ఇవాళ ప్రాధాన్యతాంశాలు, ఒకపక్క రైతు రుణ మాఫీ, భూసార పరీక్షలు, “నీరు-చెట్టు” కార్యక్రమం

తీసుకోవచ్చు. అన్ని విషయాల్లో, ఇవాళ చేపల పెంపకం, గొర్రెల పెంపకం, అలాగే పాడి పరిశ్రమను తీసుకోవచ్చు. అన్ని రంగాల్లో గ్రోత్ రేటు ఇవాళ 66 శాతం ఉందన్న విషయాన్ని గమనించాలి. రాబోయే 2018-19వ సంవత్సరంలో 26.6 శాతం గ్రోత్ రేటును మనం నిర్దేశించుకున్నాం. తప్పనిసరిగా గ్రోత్ రేటును సాధిస్తామన్న ప్రగాఢమైన విశ్వాసం ఉంది. బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టిన వ్యవసాయ శాఖామంత్రిగారికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి, మీకు ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తూ ముగిస్తున్నాను అధ్యక్షా.

మిష్టర్ స్పీకర్: రాధాకృష్ణగారు

శ్రీ అరిమెల్లి రాధాకృష్ణ (తణుకు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. 2014కు ముందు రాష్ట్రంలోని రైతుల పరిస్థితి మనందరకీ కూడా గుర్తుంది. ఆరోజు రైతులందరూ కూడా వ్యవసాయ సంక్షోభంలో పడి, విద్యుత్తు లేక అనేకమంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న సంఘటనలు మనమందరం కూడా చూశాము. ఈరోజు ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత ముఖ్యంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు రాష్ట్రంలో ఆరోజు పాదయాత్ర చేసినప్పుడు రైతుల పరిస్థితి గమనించి ఆరోజు ఈ ప్రభుత్వం వస్తే రైతు రుణ మాఫీ చేస్తామని ఏవిధంగా హామీ ఇచ్చారో, ఆ హామీకి అనుగుణంగా దాదాపు రూ.24,000 కోట్లు రుణమాఫీ చేయటం జరిగింది. రూ.24,000 కోట్లు రుణమాఫీ తర్వాత లాభసాటి వ్యవసాయ విధానాన్ని తీసుకురావాలనే విధంగా ఆరోజు స్వామినాథన్ కమిషన్ సిఫార్సులకు అనుగుణంగా ఈరోజు లాభసాటి వ్యవసాయ విధానాన్ని తీసుకురావాలనే లక్ష్యంతో, రైతులకు ఖర్చులు తగ్గించి దిగుమతులు పెరిగే విధంగా అనేక సంస్కరణలు ఈరోజు వ్యవసాయంలో పెట్టడం జరిగింది. ముఖ్యంగా ఈరోజు మనందరం కూడా చూస్తే ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత 'పొలం పిలుస్తోంది' కార్యక్రమాన్ని ఒక ప్రచార కార్యక్రమంగా తీసుకొని రైతులకు అవగాహన కల్పించే విధంగా ప్రతీ బుధవారాన్ని కూడా 'పొలం పిలుస్తోంది' కార్యక్రమం ద్వారా రైతుల్లో అవగాహనా కార్యక్రమాలు చేయటం జరుగుతోంది. దానితోపాటుగా ఈరోజు "చంద్రన్న రైతు క్షేత్రాల్ని" ప్రారంభించి demonstrative forms ను ఏర్పాటుచేసి దాని ద్వారా ప్రతీ రైతుకు కూడా పూర్తిగా భూసార పరీక్షలు నుంచి గాని, ఎటువంటి న్యూట్రీషన్స్ వాడాలి, ఎటువంటి ఎరువులు వాడాలనేది చూసి ఈ "చంద్రన్న వ్యవసాయ క్షేత్రాల" ద్వారా 15 నుంచి 25 శాతం వరకు ఉత్పత్తిని పెంచే విధంగా ఈరోజు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంది.

అదేవిధంగా ఈరోజు ప్రాథమిక రంగం అభివృద్ధి తీసుకుంటే వ్యవసాయంలో, ఈరోజు ప్రాథమిక అనుబంధ రంగాల్లో ముఖ్యంగా ఆక్వాకల్చర్ ఏదైతే ఉందో, ఫిషరీస్లో ఎక్కువగా GSDP లో 43 శాతం

contribution వస్తోంది. అదేవిధంగా 18 శాతం హార్డ్‌కెల్చర్ కంట్రీబ్యూట్ చేస్తోంది. దాని తర్వాత వ్యవసాయం 16 శాతం ఉంది. అలాగే యానిమల్ హబ్జుండీ 13 శాతం కంట్రీబ్యూట్ చేస్తోంది. ఈరోజు మన రాష్ట్రం రెండంకెల అభివృద్ధి సాధిస్తున్నప్పటికీ కూడా రాష్ట్రంలో దాదాపు 66 శాతం మంది ప్రజలు వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. ఈరోజు మనకు దక్షిణాది రాష్ట్రాలలో ఉన్నటువంటి, మిగతా రాష్ట్రాలతో పోలిస్తే, ఆ రాష్ట్రాల్లో సర్వీస్ సెక్టారు ద్వారా ఎక్కువగా GSDP contribution ఉంటే, మన రాష్ట్రంలో ఇంకా వ్యవసాయం ద్వారానే ఈ కంట్రీబ్యూషన్ మనందరం కూడా సాధించుకోవడం జరుగుతోంది.

గత సంవత్సరం చూసుకుంటే వర్షపాతం తక్కువగా నమోదు అయింది. దాదాపు 42 శాతం వర్షపాతం తక్కువగా నమోదు అయినప్పటికీ కూడా దాదాపు 1,57,000 మెట్రిక్ టన్నుల ఆహార ధాన్యాన్ని ఈరోజు మనం ఉత్పత్తి చేసుకోగలిగామంటే ఈ ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానాల ద్వారా మాత్రమే సాధ్యమయిందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా దేశంలో అత్యధికంగా ఈరోజు productivity లో గాని, production లోగాని ఈరోజు రాష్ట్రం ఒకటి, రెండు స్థానాల్లో ఉంటుంది. ఈరోజున మనందరం కూడా maize గాని, ప్యాడీ గానీ, కాటన్ గాని, షుగర్‌లోగాని ప్రొడక్టివిటీలో తీసుకుంటే వీటన్నిటిలో కూడా రెండు, మూడవ స్థానంలో ఉన్నాము. అదేవిధంగా maize, ప్యాడీ, గ్రౌండ్‌నట్‌లో ప్రొడక్షన్‌లో తీసుకుంటే ఈరోజు మనం రెండవ స్థానంలో నిలబడటం జరిగింది. ఈరోజు ఆవిధంగా నూతన వ్యవసాయ విధానం ద్వారా, టెక్నాలజీని అనుసంధానం చేయటం ద్వారా ఈరోజు ఇవన్నీ కూడా సాధ్యం అవుతున్నాయి. అదేవిధంగా ప్రతి రైతు సోదరులకీ కూడా నీరు అందించే విధంగా, ముఖ్యంగా కృష్ణా డెల్టాను కాపాడటానికి పట్టిసీమ ద్వారా ఈరోజు దాదాపు రూ.3,650 కోట్లు విలువైన పంటల్ని కాపాడి 11 లక్షల ఎకరాలకు స్టెబిలైజేషన్ తీసుకురావడం జరిగింది. అదేవిధంగా చరిత్రలో ఎన్నడూ లేని విధంగా గతంలో గోదావరి డెల్టాకు జూన్ ఫస్ట్‌కు నీరు అందించిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికి దక్కింది.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఆ విధంగా రైతులందరూ కూడా జూన్ ఫస్ట్‌న పంటలు వేయటం వలన నవంబరులో వచ్చే తుపాన్ల భారిన పడకుండా రైతులందరికీ ముందస్తుగా చేతికి పంట వచ్చేవిధంగా కూడా ఈరోజు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంది.

1.10 PM

అదేవిధంగా ఈరోజు మనందరం కూడా చూశాం అధ్యక్షా, Soil Health Cards Distribution లో దేశంలో మొదటిస్థానంలో ఉన్నాం. Digital Soil Mapping ద్వారా ఆ భూమిలో ఏవైతే న్యూట్రీషియన్స్ ఉన్నాయో, భూమిలో ఏవైతే పోషక విలువలు ఉన్నాయో వాటన్నింటి గురించి రైతులకు అవగాహన కల్పించేవిధంగా Melinda Bill Gates Foundation ద్వారా Digital Soil Mapping కూడా చేయడం జరుగుతోంది.

అదేవిధంగా 100 శాతం సబ్సిడీతో దాదాపు రూ.84 కోట్ల విలువైన micronutrients ఉచితంగా ఇవ్వడం వల్ల రైతులందరికీ కూడా పోషక విలువలు పెరిగి, దిగుబడులు పెరిగే అవకాశం కలిగింది. D-Krishi application ద్వారా Aadhaar Seeding bio-metric వాడుకొని, ఎరువులు గానీ, సీడ్స్ గానీ ఎటువంటి బ్లాక్ మార్కెట్ లేకుండా ఒక సక్రమమైన పద్ధతిలో నివారణ చర్యలు తీసుకొని ప్రభుత్వం అందిస్తోంది.

అదేవిధంగా ఐదు లక్షల ఎకరాల్లో ఈరోజు Organic Hub గా తయారుచేయాలనే లక్ష్యంతో ప్రభుత్వం ముందుకు వెళుతోంది. ముఖ్యంగా వ్యవసాయంలో చిన్న, సన్నకారు రైతులకు ఉపయోగపడే విధంగా Farm Mechanization లో ఒక నూతన విధానాన్ని తీసుకొరావడం ద్వారా, దేశంలో ఏ రాష్ట్రం ఇవ్వనివిధంగా Farm Mechanization కు సబ్సిడీ అందించి, ఈరోజు power tillers గానీ, రైతు రథం ట్రాక్టర్లు గానీ అందిచడం జరుగుతోంది. ఈరోజు రైతులకు రెండున్నర లక్షల రూపాయల సబ్సిడీతో దాదాపు 12,000 ట్రాక్టర్స్ అందించడమన్నది ఈ రాష్ట్ర చరిత్రలో ఒక నూతన అధ్యాయం.

(అధికారపార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

దీని ద్వారా వ్యవసాయంపై ఆధారపడిన చిన్న, సన్నకారు రైతులకు ట్రాక్టర్ల ద్వారా వారికి అదనపు ఆదాయం వచ్చే పరిస్థితి ఏర్పడింది.

అదేవిధంగా వ్యవసాయ రుణాలు తీసుకుంటే short term loans తీసుకున్న వారు ఎవరైతే ఉన్నారో వారికి దాదాపు రూ.60,000 కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. అలాగే long term loans Rs.17,000 crores, ఈరోజు కౌలు రైతులకు కూడా ఎవరికైతే soil cards ఉన్నాయో వారందరికీ కూడా రుణ సదుపాయం కల్పించిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికి దక్కుతుంది.

ఈరోజు ముఖ్యంగా Externally Aided Projects తీసుకొనేవిధంగా కరవు నివారణ ప్రాజెక్టుల్లో, కరవుబారిన పడకుండా రైతులకు విముక్తి కలిగించేవిధంగా కరవు నివారణ ప్రాజెక్టులను తీసుకోవడం జరిగింది. అలాగే చెరువులపై ఆయకట్టు ఏర్పాటు చేస్తారో, అక్కడ పంటలు పండించే వారికి ప్రత్యేకమైన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేసేవిధంగా ఒక ప్రాజెక్టు తీసుకోవడం జరిగింది. JICA ద్వారా Agriculture Mechanization మీద Training Centres ఏర్పాటుచేయడానికి.. ఈవిధంగా Externally aided Projects ద్వారా వ్యవసాయ రంగంలో పూర్తిగా రైతులకు అవగాహన కల్పించేవిధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవడం చాలా సంతోషకరమైంది.

(బెల్)

వడ్డీలేని రుణాలు లక్ష రూపాయల వరకు ఉచితంగా అందించడం జరుగుతోంది. హార్టికల్చర్లో ఉన్న అన్ని ఉత్పత్తులను తీసుకుంటే వాటిలో దేశంలో ఒకటి, రెండు స్థానాల్లో మనం నిలబడి ఉన్నాం. మిర్చి పంటలో గానీ, బొప్పాయి, బత్తాయి, ఆయిల్పాం లో ప్రథమ స్థానంలో మనం నిలబడి ఉన్నాం. అలాగే జీడిపప్పు, మామిడి, బత్తాయి ప్రాడక్ట్స్లో మనం ద్వితీయ స్థానంలో ఉన్నాం.

అదేవిధంగా హార్టికల్చర్కు 40 లక్షల ఎకరాలకు పెంచేవిధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. హార్టికల్చర్లో cut flowers ఏవైతే ఉన్నాయో వాటికి విదేశాలలో డిమాండ్ ఎక్కువగా ఉంది. Cut Flowers ను ఎక్స్పోర్ట్ చేయడానికి Poly Houses, Shade nets ను ఎంకరేజ్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఎంకరేజ్ చేసేవిధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. హార్టికల్చర్లో నూతన విధానాలు తీసుకొచ్చేవిధంగా Drip Irrigation, Sprinkling, Rain Guns ద్వారా అనేక రకాలైన ఉద్యానవన పంటలను కాపాడిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికి దక్కుతుంది. ముఖ్యంగా అనంతపురం జిల్లాలో రెయిన్ గన్స్ ద్వారా పంటలను కాపాడుకోవడం చూశాం.

(బెల్)

అదేవిధంగా Animal Husbandry లో గుడ్ల ఉత్పత్తిలో దేశంలో మొదటిస్థానంలో నిలబడి ఉన్నాం. గత సంవత్సరం దాదాపు 1,583 కోట్ల గుడ్లను మన రాష్ట్రం నుంచి ఉత్పత్తి చేయడం జరిగింది. దేశంలో ఉత్పత్తి అవుతున్న ప్రతి ఐదు గుడ్లల్లో ఒక గుడ్డు మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి కావడం ఈరోజు కోళ్ల పరిశ్రమ ఏవిధంగా అభివృద్ధి చెందిందో మనమందరం ఆలోచించాలి. కోళ్ల రైతులందరికీ కూడా పవర్ గానీ,

నబ్బిడీలు గాని పెంచాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆ పరిశ్రమను ఎక్కువగా ఎంకరేజ్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

పాల పరిశ్రమలో నాల్గవ స్థానం. నీటి వనరులు ఉపయోగించడంలో మనం ముందున్నాం. 2022 నాటికి ఈ రెండు రంగాలలో కూడా మొదటి మూడు స్థానాలకు వచ్చేవిధంగా కూడా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకొనేవిధంగా ముందుకు వెళుతోంది.

ఫిషరీస్కు సంబంధించి రొయ్యల ఉత్పత్తిలో దేశంలో మొదటి స్థానంలో ఉన్నాం. ప్రపంచంలోనే దాదాపు రూ.37,000కోట్లు ఎక్స్‌పోర్ట్ చేస్తే, రూ.17,000 కోట్లు మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అయిన రొయ్యల ఎక్స్‌పోర్ట్‌లో ఉండడం చూశాం. ఈవిధంగా వ్యవసాయ రంగంలో చేస్తున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, ప్రతీ రైతు లాభసాటి విధానాన్ని పాటించేవిధంగా, ఈరోజు రైతులందరికీ కూడా అనేకమైన పథకాలు రైతులకు ప్రవేశపెట్టిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికి దక్కుతుంది.

మార్కెటింగ్ ఉత్పత్తులకు రైతు బజార్ల ద్వారా మార్కెటింగ్‌ను కల్పించే బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉండడం వల్ల ఈ-నామ్‌ను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. దీని ద్వారా రైతులు వారి ఉత్పత్తులను అమ్ముకోడానికి ఉపయోగపడుతోంది. ఈ-నామ్‌లో ఐడీ సిస్టం ఏదైతే ఉందో, Multiple IDs ను బ్రేడర్స్ తీసుకుంటున్నారు. దానిని మేనేజ్ చేసి, రైతులకు వెంటనే డబ్బులు చెల్లించేవిధంగా చర్యలు తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

అదేవిధంగా Maruteru Rice Research Station ఉంది. వ్యవసాయ రంగంలో 16 శాతం ఈరోజు వృద్ధిరేటు నమోదు అయ్యింది.

MR.SPEAKER: Please conclude.

శ్రీ అరిమెల్లి రాధాకృష్ణ: మారుతేరు రైస్ రీసర్చ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌కు నిధులు తగినవిధంగా కేటాయించాలి. ఎక్కువగా ఖరీఫ్‌కు నిలబడే పరి వంగడాలను మనం ఉత్పత్తి చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. పరికి సంబంధించి మనకు ఒకటే వెర్షన్ ఉంది.

MR.SPEAKER: Please conclude.

శ్రీ అరిమెల్లి రాధాకృష్ణ : స్వర్ణ వెరైటీ ఒక్కటే ఉంది. చిన్న చిన్న గాలులు వచ్చినా అది పడిపోయే పరిస్థితి ఉంది. దీనికి ప్రత్యామ్నాయ వరి వంగడాలను అభివృద్ధి చేసే విధంగా సహకరించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొవెళుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR.SPEAKER: Geetha, 7 minutes please.

శ్రీమతి మీసాల గీత : అధ్యక్షా, ఆంధ్ర రాష్ట్రమంటే అన్నపూర్ణగా పిలవబడిన రోజుల నుంచి, గత ప్రభుత్వాలు 2004 నుంచి 2014 వరకు కూడా 24,000 మంది రైతుల ఆత్మహత్యలకు కారణమై, మరలా చంద్రబాబు నాయుడు గారు వస్తేనే ఈ ఆంధ్ర రాష్ట్రం అన్నపూర్ణగా అవడానికి గానీ, రైతే రాజు అని అనుకుంటున్నామో, రైతు గౌరవంగా బ్రతకగలగడానికి, మనందరికీ కూడా వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల ద్వారా, దేశానికే ఆదర్శంగా గానీ, దేశానికి వెన్నుముకగా గానీ నిలవడానికి కారణమైన రైతును అన్ని విధాలుగా ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశంతో రైతు రుణమాఫీ క్రింద రూ.24,500 కోట్లను అందించారు.

అదేవిధంగా 'పాలం పిలుస్తోంది' అనే కార్యక్రమాన్ని పెట్టి, రైతులకు అన్నింటిలో అవగాహన కలిగేలా చేయడం జరుగుతోంది. విదేశీ పరిజ్ఞానాన్ని సాంప్రదాయ వ్యవసాయానికి జోడించి రైతులకు అన్నింటిలో అవగాహన కల్గించి, దానితో రైతు అభివృద్ధిపథంలో నడవడానికి, అధిక ఉత్పత్తిని సాధించడానికి, తద్వారా వ్యవసాయానికి, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల గ్రోత్ ఏదైతే ఉందో వాటిలో అభివృద్ధి సాధించగలగడానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు చేపడుతున్న కార్యక్రమాలన్నీ కూడా చాలా అభినందనీయం.

అదేవిధంగా బడ్జెట్లో ప్రత్యేకంగా వ్యవసాయ బడ్జెట్ను తీసుకొచ్చి, రైతుకు ఎంత ప్రాముఖ్యత ఇస్తున్నారో అనేది తెలియజేయడంలో కూడా ఇటు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు గానీ, ఈ బడ్జెట్ను రూ.19,070లు ప్రవేశపెట్టిన Agriculture Minister గారికి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

గౌరవ సభ్యులందరూ మాట్లాడుతున్నప్పుడు చెప్పారు. ఏవైతే సూక్ష్మపోషకాలను రైతులకు అందించడంతోపాటు, ఎరువుల వాడకాన్ని గానీ, పురుగుల మందుల వాడకాన్ని తగ్గించి, రైతులు తీసుకొస్తున్న పంటలలో ఘననీయమైన అభివృద్ధిని సాధించడం జరిగింది. వ్యవసాయపరంగా దేశంలో ఆంధ్రరాష్ట్రం ముందు ఉంది. వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలైన మత్స్యపరిశ్రమలో రెండవ స్థానానికి

రావడానికి గానీ, దేశం నుంచి ఏవైతే ఉత్పత్తులు చేయడం జరిగిందో, అందులో మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర వాట 45 శాతం గ్రోత్ సాధించాం.

1.20PM

అదేవిధంగా ఏదైతే రైతులకు రైతు రథాలు అందించడంతోబాటు సుక్ష్మ పోషకాలను 100శాతం రాయితీతో అందించడం గానీ, మరి భూసార పరీక్షా పత్రాలను అందించడంలోగానీ, రాష్ట్రానికి జాతీయ స్థాయిలో ప్రతిష్టాత్మకమైన అవార్డులను తీసుకురావడంలోగానీ, వీటన్నింటిలో మనం ముందంజలో ఉంటూ, వ్యవసాయానికి కావలసిన పరికరాల్ని కూడా అందజేయడం గానీ, మరి 12600ట్రాక్టర్స్ రైతు రథాల్ని ఈరోజు రైతులందరికీ అందించడం గానీ, ఇవన్నీ కూడా రైతుని పూర్తి స్థాయిలో మనం బలోపేతం చేయడానికి ఆంధ్రరాష్ట్రం అన్ని విధాలా అభివృద్ధి సాధించడానికి మన ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్న కార్యక్రమాలకు హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

రైతులకు రుణాలను ముందుగానే మంజూరు చేయడంలోగానీ, కౌలు రైతులకి కూడా సాగు ధృవీకరణ పత్రంతో రుణం తీసుకొని వాళ్లకు ఉండే ఇబ్బందుల నుంచి పంటల్ని పండించుకొని అధిక లాభాలను పొందేలాగా చేస్తున్నారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు మన రాష్ట్రంలోని రైతులు అభివృద్ధి చెందాలని చేస్తున్న కార్యక్రమాలు కొన్ని అయితే ఇంకా కింద స్థాయి వరకు పూర్తిగా పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది. గత సంవత్సరం రాయలసీమ జిల్లాలోని కరవు రాకుండా ఉండాలని చెప్పి రాయలసీమ లోని పంటలు బాగా పండేవిధంగా చేయాలని చెప్పి మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఆదేశించి ఆ చర్యలు చేపట్టడంలో కాస్త ఆలస్యం జరగడం వల్ల అక్కడ కొంత క్రాప్ నష్టపోవడం జరిగింది. అయితే ముఖ్యమంత్రిగారు గానీ, వ్యవసాయ శాఖా మంత్రిగారు గానీ, వెంటనే దానిమీద దృష్టి పెట్టడం వల్ల మనకు పూర్తిగా పంట నష్టం రాకుండా అక్కడ ఉండే 20శాతం నష్టంతో 80శాతం పంటను రక్షించుకునే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. కాబట్టి అటువంటి పరిస్థితులు తలెత్తకుండా చూడాల్సిన బాధ్యత అయితే మాత్రం ఖచ్చితంగా మన మీద ఉంది.

అదేవిధంగా టెక్నాలజీని ఏదైతే మనం వాడుకుంటున్నామో దానికి సంబంధించి జపాన్ లోగానీ, ఇజ్రాయల్ లోగానీ, టెక్నాలజీని ఇంకా మనం ఆకలింపు చేసుకొని మన రాష్ట్రంలో ఆ టెక్నాలజీని ప్రవేశపెట్టారు. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి నియోజకవర్గమైన కుప్పంలో ఉన్న టెక్నాలజీని మన రాష్ట్ర మంతటికీ వర్తింపుజేసేవిధంగా చేసి, అక్కడ రైతులు ఏవిధంగా అయితే లాభసాటిగా వ్యవసాయం చేస్తున్నారో దానిని మన రాష్ట్రమొత్తం మీద వర్తింపజేస్తే బాగుంటుందనే విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

ఎవరైతే ఎంపిఓలు ఉన్నారో వారికి ఎటువంటి అవగాహన లేకుండా వారిని నియమించడం వల్ల వారి తాలుకా విధివిధానాలు గానీ, వ్యవసాయానికి సంబంధించి అవగాహన పూర్తిగా లేకపోవడం వల్ల కాస్త ఇబ్బందులు రావడం, పూర్తి స్థాయిలో వాళ్లు గ్రౌండ్ లెవల్ కి వెళ్లి పనిచేసే ఇబ్బందుల్ని అధిగమించాల్సిన అవసరముందని ఖచ్చితంగా ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈరోజు పశు సంవర్ధక శాఖకు సంబంధించి మనకు 25లక్షల కుటుంబాలు దానిపైన ఆధారపడి జీవనం సాగిస్తున్నారు. ఈరోజు రెండెంకెల వృద్ధి రేటు సాధించేలాగా ఉన్న కుటుంబాలు జీవనోపాధికి సంబంధించి... ఇక్కడ గ్రౌండ్ లెవల్ వెటర్నరీ ఆసుపత్రులకు సంబంధించి డాక్టర్స్ అయితే ఉంటున్నారు, (బెల్) హెడ్ క్వార్టర్స్ ఎక్కడైతే ఉందో ఆ హెడ్ క్వార్టర్స్ కి మాత్రమే పరిమితమై, ఎక్కడైనా పశువులకు బాగోలేదని చెబితే మీరు తర్వాత తీసుకురండని, తరువాత చూద్దామని చెప్పే పరిస్థితులు ఉంటున్నాయి గానీ ఆ పశువులను తీసుకురాలేని పరిస్థితులు వీళ్లు అక్కడికి వెళ్లి ఇమ్మ్యూడియట్ గా అందించేటట్టు గానీ ఫోన్ మెసేజ్ ద్వారా వాళ్లను అక్కడికి పంపించి చేయించే గలిగే పరిస్థితులు ఉంటే బాగుంటుందనే విషయాన్ని ఈ సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

అటు హార్టికల్చర్ గానీ, ఇటు అగ్రికల్చర్. అదేవిధంగా Sericulture. వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలన్నింటినీ కూడా అభివృద్ధి పథంలో నడిపించడానికి ఈరోజు బడ్జెట్ లో ఇంత మొత్తాన్ని ప్రవేశపెట్టి రైతులకు రుణమాఫీ చేసేందుకు ఉద్యానవన శాఖ పంటలు నష్టపోకూడదని వాళ్లకు రుణమాఫీ చేయడం జరిగింది. మనం అభివృద్ధిలో మనం భాగస్వామ్యం అవ్వాలని చూస్తున్నామో వాటిల్లో భాగంగా రైతు బజార్లను ఇంకా అభివృద్ధి చేసి, అక్కడ ఎల క్రానిక్ బోర్డులు పెట్టి display ఉండేలా పెట్టాలని చూస్తున్నామో, వాటితోబాటు 152 ఏకైక మోడ్రన్ రైతుబజార్లను ఏర్పాటు చేయాలనుకుంటున్నామో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 500రైతు బజార్లు ఉంటే బాగుంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. కేవలం ఒక్కొక్కదగ్గర కాకుండా మండలంలో చిన్న చిన్న రైతులు ఉన్నారో వాళ్లు చేసుకునే కూరగాయల సాగు గానీ, ఇతర పంటలు గానీ, అక్కడికక్కడే ఆ మండల పరిధిలో పెట్టుకోగలిగేలాగా చేసి మరిన్ని రైతుబజార్లను ఏర్పాటు చేస్తే రైతు బాగుండాలని, అతనికి గిట్టుబాటు ధర రావాలని అనుకుంటున్నామో, చిన్న సన్నకారు రైతులను వృద్ధిలోకి తీసుకురావాలనుకుంటున్నామో అవి కూడా దోహదపడేందుకు అవకాశముంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. రానున్న కాలంలో ఎక్కడైతే వ్యవసాయం చేసుకోలేక బయటకి కూలీలుగా వెళ్లిపోయిన వాళ్లందరూ మళ్లీ మన ప్రభుత్వంలో తిరిగి వచ్చి, వ్యవసాయాన్ని మరింత లాభసాటిగా మార్చుకోవడానికి మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి మీద ఉన్న నమ్మకాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్తూ చేస్తున్నారో దానికి మరింత తోడ్పడేలాగా బడ్జెట్ ని ఖర్చు చేసి వాళ్లకు న్యాయం

చేయాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీ అందరికీ ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రీ జి.వి ఆంజనేయులు గారు. సెనెట్ మినిట్స్ స్లీజ్..

శ్రీ జి.వి ఆంజనేయులు (వినుకొండ): థ్యాంక్స్ అధ్యక్షా, "Anything may wait but not Agriculture" మనతొలి ప్రధాని జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ గారు అన్న మాటలు ఈ సందర్భంగా సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. దేశంలో ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దీనిని ఆచరిస్తుందో లేదో తెలియదు గాని మా ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు దీనిని ఆచరణలో పెట్టారు, అమలు చేశారు. ఈరోజు రాష్ట్రంలో వ్యవసాయాన్ని లాభసాటిగా తీర్చిదిద్దారు. ఈరోజు రైతులందరూ చాలా సంతోషంగా, ఆనందంగా ఉన్నారంటే ఈరోజు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తీసుకున్నటువంటి చర్యలు, చేపట్టినటువంటి నూతన విధానాలను అమలు చేసింది ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం. 2014వ సంవత్సరానికి ముందు రాష్ట్రంలో ఉన్న పరిస్థితులను మీకు ఒకసారి గుర్తు చేస్తున్నాను. కాంగ్రెస్ పరిపాలనలో ఆరోజుల్లో 24వేల మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. చాలా బాధాకరం. గిట్టుబాటు ధర లేక రైతులు నష్టాల్లో కూరుకుపోయి 24వేల మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. ఈరోజు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారు రైతులకు గిట్టుబాటు ధర ఇచ్చి, రైతులకు కొండంత అండగా నిలబడ్డారు, రైతులకు గిట్టుబాటు ధర ఇవ్వడం కోసం ప్రత్యేకంగా బడ్జెటు కేటాయింపులు జరిగాయి. ఈరోజు కందులు మార్కెట్‌లో రూ.3900లు ఉంటే 5450 రూపాయలు గిట్టుబాటు ధర ఇచ్చి ఈరోజు ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేస్తోంది. కేంద్రప్రభుత్వం 45వేల మెట్రిక్ టన్నులు కొనుగోలు చేయమంటే, రైతులకు దిగుబడులు ఎక్కువ వచ్చాయి, వేలాది, లక్షలాది ఎకరాల్లో కంది పంట పండించినందున ఈరోజు అవసరమైతే రెండు లక్షల టన్నులు అయినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున కొనుగోలు చేసి, రైతుని ఆదుకుంటామని ఈరోజు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారు రైతుల నుంచి కందులు, మినుములు, శనగలు కొనుగోలు చేసి వాళ్లకు గిట్టుబాటు ధర ఇచ్చి రైతులకు ఆత్మస్థైర్యాన్ని నింపారు. ఈ సందర్భంగా రైతుకి గిట్టుబాటుధర ఇచ్చి ఈరోజు వారికి కొండంత అండగా ఉన్న ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారికి ఈ సభ ద్వారా వారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. అందుకే ఈరోజు రైతు ఆత్మహత్యలు ఎక్కడా కూడా కంటికి కనిపించడం లేదు. దానికి కారణం ఈరోజు ఈ ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న విధానాలు, తీసుకొచ్చిన విప్లవాత్మకమైన మార్పులని చెప్పి తెలియజేస్తున్నాను.

గతంలో ఎరువులు, విత్తనాలు అడిగితే లాఠీ ఛార్జీలు చేశారు. పోలీసు స్టేషన్లో ఎరువుల పంపిణీ చేశారు. చాలా దురదృష్టకరం. ఒక బస్తా ఎరువుకు ఆరోజుల్లో రెండు లాఠీ దెబ్బలు బహుమతిగా ఇచ్చారు. ఎరువులకి, విత్తనాలకు అనేక సమస్యలు సృష్టించారు. దొంగ ఎరువులు అమ్ముతూ ఉంటే కాంగ్రెస్ పరిపాలనలో పట్టించుకున్న దాఖలాలు లేవు, వాటి మీద సరైన చర్యలు తీసుకోక అనేకమంది రైతులు నష్టపోయారు. ఈరోజు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ఎరువులు, విత్తనాలు ఎప్పటికప్పుడు రైతాంగానికి అందుబాటులో ఉంచి ఎక్కడా చిన్న సమస్య రాకుండా, మేలు రకమైనటువంటి హైబ్రిడ్ విత్తనాలు ఇచ్చి, ఈరోజు పంట దిగుబడి పెంచడానికి ఈ ప్రభుత్వం ఎంతో దోహదం చేస్తోంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు గతంలో ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు రైతులు పడుతున్న ఇబ్బందులు చూసి ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్స్లో రైతాంగం కోసం 8రోజులు ఆమరణ నిరాహార దీక్ష చేశారు. ఆ తరువాత 2008కిలోమీటర్ల పాదయాత్రలో అనేకమంది రైతులు వారి యొక్క కష్టాలు చెప్పుకున్నారు.

మ.1.30

రైతుల కష్టాలను విని అర్థం చేసుకున్న చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఆనాడు ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా ఉండి పాదయాత్రలో రైతుల సమస్యలను అర్థం చేసుకొని అధికారంలోకి రాగానే రైతు రుణమాఫీ ప్రకటించారు. రుణమాఫీని అమలుచేసిన ఘనత ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారిది. భారత దేశంలో ఎక్కడా జరగని విధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్లో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రుణమాఫీ చేసింది. మన రాష్ట్రానికి రుణమాఫీలో కేంద్ర ప్రభుత్వం, రిజర్వ్ బ్యాంక్ సహకరించకపోయినా, మన రాష్ట్రానికి రూ.16వేల కోట్ల లోటు బడ్జెట్ ఉన్నా ఇచ్చిన మాట తప్పకుండా, మడమ తిప్పకుండా రైతులకు ఇచ్చిన హామీని చంద్రబాబు నాయుడుగారు నిలబెట్టుకున్నారు. రైతులకు ప్రభుత్వం కొండంత అండగా ఉండి రూ.24,500కోట్లు రుణమాఫీ చేసి ఈ రాష్ట్రంలో రైతుల ఆత్మహత్యలు లేకుండా చేసినది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం.

భారతదేశ చరిత్రలోనే అతి పెద్ద రుణ మాఫీగా చరిత్రకెక్కింది. గత సంవత్సరం బడ్జెట్లో రుణ మాఫీకోసం రూ.7వేల కోట్లు కేటాయించినది. కానీ ప్రభుత్వం దగ్గర నిధులు లేకపోవడంతో బిల్లుల చెల్లింపులను ఒక సంవత్సరం వాయిదా వేసి ఆ నిధులను రైతు రుణమాఫీకి కేటాయించారు. దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వం రైతు రుణమాఫీ సాకు చూపించి రూ.7వేల కోట్లు ఎగగొట్టడం చాలా దారుణం. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ రాష్ట్రానికి అలా కూడా అన్యాయం చేసింది. రైతులకు రుణమాఫీ చేసిన మొత్తాన్ని ఎగగొట్టడం ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోదీగారికి తగదు. అది కేంద్ర ప్రభుత్వం, ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర

మోదీగారు రైతులకు చేసిన అన్యాయం. రైతులు కష్టాలలో ఉన్నందున రూ.7వేలకోట్లు చెల్లించి ప్రభుత్వం రైతులను ఆదుకోవడం జరిగింది. (బెల్) అది బీజేపీకి అంత మంచిది కాదు. నాలుగు సంవత్సరాలలో వ్యవసాయాన్ని లాభసాటిగా తీర్చిదిద్దేందుకు ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు చేపట్టింది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వ్యవసాయ రంగంలో ఆదాయం పెరిగింది, వృద్ధి రేటు కూడా పెరిగింది. వ్యవసాయం, అనుబంధ రంగాలకు రూ.12,355కోట్లు గత సంవత్సరం కంటే 30శాతం నిధులు ఎక్కువగా కేటాయించి వ్యవసాయాన్ని మరింత ముందుకు తీసుకెళ్లాలని, లాభసాటిగా చేయాలని రైతు సంక్షేమ ప్రభుత్వంగా ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. రైతుల ఆదాయాన్ని మెరుగుపరచి దేశంలోనే ఆదర్శంగా తీర్చిదిద్దడమే ఈ ప్రభుత్వ లక్ష్యం.

వ్యవసాయరంగంలో 25.6శాతం వృద్ధి రేటు సాధించామంటే ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు గర్వకారణం. ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చుకుంటే వ్యవసాయంలో జిడిపి తీసుకుంటే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో రెట్టింపు ఆదాయం వచ్చింది. (బెల్) వ్యవసాయ రంగంలో ఇదొక గొప్ప విషయం. వ్యవసాయంలో 17.44 శాతం వృద్ధి రేటు సాధించాం. ఆక్వాలో 43శాతం, పశుసంవర్ధక శాఖలో 13.6శాతం, హార్టికల్చర్‌లో 18.6శాతం వృద్ధి రేటు సాధించాం. ఇదంతా కుడా ప్రణాళికాబద్ధంగా స్ట్రాటజీగా ప్రభుత్వం తీసుకొన్న నిర్ణయాల వల్ల సాధించగలిగాం.

దేశంలోని అనేక రాష్ట్రాలు మన రాష్ట్రంలా వృద్ధి రేటు సాధించలేకపోయాయి. దీనిలో అనేక విశేషాలున్నాయి. రైతులకు కావలసిన మైక్రో న్యూట్రీయంట్స్‌ను ప్రభుత్వం భూసార పరీక్షలు చేసి అందిస్తున్నది. అందుకోసం బడ్జెట్‌లో రూ.150కోట్లు కేటాయించినది. భూసార పరీక్షలు చేసిన తరువాత మైక్రో న్యూట్రీయంట్స్ వాడడంవలన దిగుబడులు పెంచడానికి దోహదపడింది. వ్యవసాయానికి రూ.7900కోట్లు, ఉద్యానరంగానికి రూ.1517కోట్లు, పశుసంవర్ధకశాఖకు రూ.1223కోట్లు, మార్కెటింగ్‌కు రూ.208కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. పశువులకు ఎక్కడా పశుగ్రాసానికి ఇబ్బంది లేకుండా ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. మేలురకాలైన విత్తనాలు ఉత్పత్తి చేయడంకోసం కర్నూలులో మెగా సీడ్ పార్క్‌ను ఏర్పాటుచేయడానికి రూ.100కోట్లు కేటాయించారు. దానివలన మన రాష్ట్రంలోని రైతాంగానికి తక్కువ ఖర్చుతో మేలురకం విత్తనాలు అందించడానికి మార్గం సుగమం అయింది. భవిష్యత్తులో ఇతర రాష్ట్రాలకు మేలురకాలైన విత్తనాలు అందించే అవకాశం ఉంది.

వ్యవసాయానికి ఉపాధి హామీ పథకాన్ని అనుసంధానం చేయడంవలన, పండ్లతోటల వలన రైతులకు ఆదాయం వస్తుందని ఈ ప్రభుత్వం గుర్తించింది. సాధారణ పంటలు పండిస్తే వచ్చే ఆదాయం కన్నా పండ్లతోటలు సాగుచేస్తే రెట్టింపు ఆదాయం వస్తుందని ప్రభుత్వం గుర్తించింది. పండ్లతోటల పెంపకాన్ని ఈ రాష్ట్రంలో పెంచడంకోసం ఇప్పుడు 40లక్షల ఎకరాలు పండ్ల తోటలు ఉంటే దానిని లక్ష

ఎకరాలకు పెంచాలని ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తున్నది. అందుకోసం హార్డికల్చర్‌లో మేలురకాలైన మొక్కలు కొనడానికి, నాటిన తరువాత మూడు సంవత్సరాలు పెంచడానికి, వాటికి ఎరువులు వేయడానికి ఉపాధి హామీ పథకంతో అనుసంధానించి రైతులను ప్రభుత్వం ఆదుకొంటూ ప్రోత్సహిస్తున్నది. మెక్రో ఇరిగేషన్‌లో తుంపర, బిందు సేద్యం వలన రైతుల ఆదాయం 30 నుంచి 40 శాతానికి పెరిగింది. పొలం పిలుస్తోంది కార్యక్రమంలో మేం కూడా పొలాలకు వెళ్లి ప్రత్యక్షంగా చూశాం. మైక్రో ఇరిగేషన్‌లో 90 శాతం ప్రభుత్వం సబ్సిడీ ఇచ్చి రైతులను ఆదుకొంటోంది. గత కాంగ్రెస్ పార్టీ పాలనలో రైతులకు సకాలంలో ఎరువులు అందించకపోవడంవలన, రైతులకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించకపోవడంవలన రైతులు ఆ కాలంలో పెద్దఎత్తున నష్టపోయారు. ఇప్పుడు రైతులకు ఎరువుల వాడకంలో అవగాహన కల్పించడంతోబాటు 6,350 మంది అగ్రికల్చర్ ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్లను నియమించడంతో రైతులకు మేలు కలుగుతున్నది. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు.

శ్రీ సోమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి (వ్యవసాయ శాఖా మంత్రి): అధ్యక్షా, ఈరోజు వ్యవసాయంపై లఘుచర్చలో గౌరవసభ్యులు చిరంజీవులుగారు, రమణమూర్తిగారు, రాధాకృష్ణగారు, శ్రీమతి గీతగారు, ఆంజనేయులుగారు మాట్లాడారు. మా ప్రభుత్వం వచ్చినప్పటి నుంచి అనగా 2014 నుంచి రైతే ముందు అనే నినాదంతో రైతులకు సాగుఖర్చును తగ్గించాలని, ఉత్పాదకతను పెంచాలని, 2022 నాటికి రైతుల ఆదాయం రెట్టింపు చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారు కృతనిశ్చయంతో ఉన్నారు. గతంలో ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారు బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టేవారు. అంతటితో అయిపోయేది. కానీ వ్యవసాయ మంత్రులుగా రైతాంగంకోసం బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టే అవకాశం మాకు కలిగింది. రాష్ట్రంలో 64 శాతం మంది జనాభా వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలపై ఆధారపడి జీవిస్తున్నందున ముఖ్యమంత్రిగారు వ్యవసాయరంగానికి అత్యంత ప్రాధాన్యతనిస్తున్నారు. దానికి అవసరమైన సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని కూడా వాడుకుంటున్నాం. దేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాలకంటే మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ రంగంలో ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్నీ మనం అందిపుచ్చుకున్నాం, ఇంకా ప్రయత్నాలు కొనసాగిస్తున్నాం. ఈరోజు వ్యవసాయంతోబాటు హార్డికల్చర్, సెరీకల్చర్‌లో మనం వృద్ధి రేటు చూసుకొన్నప్పుడు ఇతర రాష్ట్రాల కంటే 2016-17 లో ప్రాథమికరంగంలో వృద్ధి రేటు దేశంలో 7.11 శాతం ఉంటే మన రాష్ట్రంలో 14.03 శాతం సాధించాం.

1.40 PM

అధ్యక్షా, 2017-18 సంవత్సరంలో మొదటి ఆరు నెలల్లో 25.60 శాతం వృద్ధి రేటు సాధించుకున్నాం. దేశంలో అది రెండు శాతానికి పరిమితమైంది. 2016-17 లో మొదటి ఆరు మాసాలకు 24.44 శాతం ఉండగా, అది 2017-18 లో 25.60 శాతం సాధించుకున్నాం. మత్స్యశాఖలో 42.73 శాతం, హార్డికల్చర్‌లో 18.62 శాతం, వ్యవసాయ శాఖలో 17.44 శాతం,

పశుసంవర్ధక శాఖలో 13.68 శాతం మనం వృద్ధి రేటు సాధించుకున్నాం. ఈరోజున అనేక పంటల్లో మనం ముందున్నాం. భారతదేశంలో ఉత్పాదకతలో మొక్కజొన్నలో ద్వితీయ స్థానంలో ఉన్నాం. వరిలో మూడవ స్థానంలో ఉన్నాం. పత్తి, చెరకులో నాలుగవ స్థానంలో ఉన్నాం. ఆ విధంగా మన రాష్ట్రం వరి, వేరుశనగ, మొక్కజొన్నలో రెండవ స్థానంలో ఉన్నాం. అదే విధంగా హార్టికల్చర్‌లో మిరప, కోకో, నిమ్మ, ఆయిల్‌పామ్, బొప్పాయి, టమోటాలో ప్రథమ స్థానంలో ఉన్నాం. జీడిమామిడి, బత్తాయి ఉత్పత్తిలో ద్వితీయ స్థానంలో ఉన్నాం. సుగంధద్రవ్యాల ఉత్పత్తిలో దేశంలో అగ్రస్థానంలో ఉన్నాం.

అధ్యక్షా, బిందు సేద్యంలో దేశంలో మొదటి స్థానంలో ఉన్నాం. స్ప్రింక్లర్‌లో గుజరాత్ తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి స్థానంలో ఉంది. e-Crop Booking మొట్ట మొదటిసారి ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ రాష్ట్రంలో ప్రతీ రైతు పేరు, ఆధార్‌కార్డు కొడితే ఆ రైతుకు ఎన్ని ఎకరాలుంది, సర్వే నెంబరు, ఏ పంట వేశాడు అనే వివరాలు e-Crop booking system ముఖ్యమంత్రి గారు మొదటిసారి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తీసుకువచ్చారు. వంద శాతం సాయిల్ హెల్తుకార్డులు ఇచ్చుకుని విజయవంతంగా ముందుకు పోతున్నాం. సాయిల్ హెల్తుకార్డులలో ఉన్న డెఫిషియన్సీని దృష్టిలో పెట్టుకుని మామూలుగా విత్తనాల సబ్సిడీకి సంబంధించి 30 శాతం ఇవ్వచ్చు, 50 శాతం ఇవ్వచ్చు, కానీ గత సంవత్సరం సూక్ష్మ పోషక పదార్థాల్లో వంద శాతం సబ్సిడీ ఇచ్చి రూ.80 కోట్ల చిల్లర ఖర్చు పెడుతున్నామంటే ఇది చిన్న విషయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. రాయలసీమలో డ్రాట్ ప్రోన్ ఏరియాలో కొన్ని విత్తనాలకు సంబంధించి నూరు శాతం సబ్సిడీ కూడా ఇచ్చిన విషయాన్ని మీకు తెలియచేస్తున్నాను. ప్రధానంగా ఈ సంవత్సరం 2018-19లో అతి పెద్ద బడ్జెట్ వ్యవసాయ అనుబంధం రంగాలకు రూ.19070.36 కోట్లు మనం కేటాయించుకోవడం మంచి పరిణామమని నేను మీద్వారా తెలియచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఖరీఫ్‌లో 36.70 లక్షల హెక్టార్లలో పంట సాగు అయితే దాంట్లో 91 శాతం మనం సాగు చేసుకున్నాం. రబీలో 42 శాతం వర్షపాతం తక్కువ వచ్చినా కూడా 97 శాతం విస్తీర్ణం అంటే 23.13 లక్షల హెక్టార్లు ఇప్పటిదాకా మనం సాగుచేసుకునే అవకాశం వచ్చింది. 2017-18లో 157.59 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు అంచనా వేశాం. 2016-17లో దాదాపుగా 149.16 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు అంటే గతంలో కంటే 6 శాతం అధికంగా ఉత్పత్తిని మనం సాధించామని నేను తెలియచేస్తున్నాను. గత సంవత్సరంతో పోలిస్తే 3 శాతం విస్తీర్ణంలో తగ్గినా మనకు 5176 కిలోలు వరిలో దిగుబడి రావడం మంచి ఫలితాలను ఇస్తున్నదని నేను మీకు తెలియచేస్తున్నాను. చరిత్రలో ఎన్నడూ లేని విధంగా 21.43 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల మొక్కజొన్న ఉత్పత్తి వస్తున్నది. గత సంవత్సరం కంటే 29 శాతం అధికంగా నమోదైంది. 2017వ సంవత్సరంలో పంట ఉత్పాదకత గతంలో ఎప్పుడూ లేని విధంగా మొక్కజొన్నలో హెక్టారుకి 4587 కిలోలు మొదటిసారి రికార్డైందని మీదృష్టికి తెస్తున్నాను. పప్పుధాన్యాల్లో 2017-18 లో 11.44 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు మనం అంచనా వేశాం. ఇది గత సంవత్సరం కంటే 23 శాతం అధికం. వేరుశనగలో 31 శాతం విస్తీర్ణం తగ్గితే హెక్టారుకి 1238 కిలోలు ఉత్పాదకత అంటే గత సంవత్సరం 600

చిల్లర కిలోలు వస్తే ఈ సంవత్సరం 1238 కిలోలు అంటే 195 శాతం అధికంగా నమోదైంది. ఈరోజు 8.02 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఉత్పత్తి సాధించాం. భూసార పరీక్షలు, సాయిల్ హెల్తు కార్డులు, e-crop booking, మైక్రో న్యూట్రీయంట్స్ ఉచితంగా ఇవ్వడం, సబ్సిడీ విత్తనాలు, ఎరువుల సరఫరా, ఇన్పుట్ సబ్సిడీ వీటన్నింటికీ సంబంధించి ఈ 4 సంవత్సరాల్లో రూ.3000 కోట్ల చిల్లర మనం ఇచ్చాం. అలాగే ఎక్కడా ఇబ్బందులు లేకుండా ఇన్సూరెన్స్ స్కీమును అమలు చేస్తున్నాం. 2014-15లో ప్యాడీ 126.83 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు అయితే ఇప్పుడు 129.03 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు. అలాగే 2014-15లో మెయిజ్ 19.38 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు అయితే ఇప్పుడు 25.54 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు, రెడ్ గ్రామ్ 2014-15లో 0.76 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులైతే, ఇప్పుడు 2.10 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు, వేరుశనగ 4.93 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులైతే, 9.19 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు ఈ సంవత్సరం ఉంది. అంటే ఈ నాలుగు సంవత్సరాల్లో ఎంత గ్రేట్ వచ్చిందో అర్థం చేసుకోవాలి. పత్తి 19.56 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు, మినుములు 2.99 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు 2014-15లో ఉంటే, ఇప్పుడు 3.72 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు ఉత్పత్తి వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రి గారు ఒకటే చెప్పారు. రైతులకు విత్తనాల సరఫరా గానీ, ఎరువులు గానీ, మైక్రో న్యూట్రీయంట్స్ గానీ, సాయిల్ హెల్తు కార్డులు గానీ, మెకనైజేషన్ గానీ, మైక్రో ఇరిగేషన్లో మనమిచ్చే డిప్ మరియు స్ప్రింక్లర్లు గానీ, వీటన్నింటిలో రాజీపడకుండా గత సంవత్సరాల పరిపాలనతో సంబంధం లేకుండా చేస్తున్నాం. రైతులు పండించిన ఉత్పత్తులను కనీస మద్దతు ధర, ఎంఎన్ఎస్పీ లేని పంటల కొనుగోలులో ఒక ఉదాహరణ తీసుకుంటే 2014-15కి ముందు 5 సంవత్సరాలు 1,15,000 మెట్రిక్ టన్నులు ప్రొక్యూర్ చేస్తే రూ.358 కోట్లు ఆ 5 సంవత్సరాల్లో ప్రభుత్వం ఖర్చు పెట్టింది. కానీ ఈ మూడున్నర సంవత్సరాల్లో మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత 7,51,450 మెట్రిక్ టన్నులకు గాను రూ.2187 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాం. అంటే ఆ 5 సంవత్సరాల్లో రూ.358 కోట్లు ఖర్చు పెడితే ఈ మూడున్నర సంవత్సరాల్లో రూ.2187 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి ఇవన్నీ ప్రొక్యూర్ చేశామంటే బ్లాక్ గ్రామ్ గానీ, గ్రీన్ గ్రామ్ గానీ, మెయిజ్, జవర్, మిల్లెట్స్, గ్రౌండ్ నట్స్, రెడ్ గ్రామ్, బెంగాల్ గ్రామ్, కోప్రా, చిల్లీస్, టర్మిరిక్, బ్లాక్ జాగరీ వీటన్నింటి మీద ఈ మూడున్నర సంవత్సరాల్లో రూ.2187 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాం. అంటే గత ప్రభుత్వం కంటే ఆరు రెట్లు ఎక్కువ రైతుల కోసం ఖర్చు పెట్టామని మీదృష్టికి నేను తీసుకు వస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు ఎలాగూ మాట్లాడతారు. నేను ఏమంటానంటే శాసనసభలో కూర్చుని మేము సాధించిన ప్రగతి వినే ఓపిక లేదు, అంత మంచి మనస్సు లేనివాళ్లు ఈరోజు శాసనసభను ప్రతిపక్ష నాయకులు బాయ్ కాట్ చేసి, చట్టాలు చేసే సభలో చర్చలో పాల్గొని ఇంకా ఏదైనా ప్రజల సమస్యలు ఉంటే ప్రభుత్వం దృష్టికి తేవలసిన వేదికను బాయ్ కాట్ చేసిన పెద్ద మనుషులకు ఇవన్నీ మింగుడు పడని పరిస్థితి కాబట్టే ఈరోజు శాసనసభకు రాకుండా పారిపోయారని నేను తెలియచేస్తున్నాను.

ఉద్యానవన శాఖలో 40 లక్షల ఎకరాల్లో పంట విస్తీర్ణం ఉంటే 244.39 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఉత్పత్తిని మనం సాధించాము. ముఖ్యమంత్రి గారు ఒకటే చెప్పారు. కోటి ఎకరాల్లో హార్టికల్చర్ని డెవలప్ చేయాలని ముఖ్యమంత్రి గారు టార్గెట్ గా ఇచ్చారు. ఈ సంవత్సరం 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.1517.88 కోట్లను హార్టికల్చర్ కి కేటాయించడం జరిగింది. రుణ ఉపశమన పథకంలో కూడా ఇప్పటికే రూ.14 వేల చిల్లర కోట్లను మూడు దశల్లో మనం ఇచ్చాము. మొన్న కూడా రూ.3600 కోట్లు థర్డ్ ఫేస్ ఇవ్వాలని ఉంటే, ఇప్పటికే కైమ్స్ ఏమి వచ్చాయో చూసి, వచ్చిన కైమ్స్ వచ్చినట్లు రూ.3060 కోట్లను రిలీజ్ చేశాము. రూ.3300 కోట్లను సిద్ధంగా పెట్టాము. రూ.3060 కోట్ల చిల్లర మాత్రమే ఈరోజు రైతులు డ్రా చేసుకున్నారు. ఉద్యానవన పంటలను సాగు చేసే రెండు లక్షల 23 వేల మంది రైతులకు రూ.384.47 కోట్లను మనం ఖర్చు పెట్టాము. ప్రక్కనున్న ధనిక రాష్ట్రాలు, మాది ధనిక రాష్ట్రమని చెప్పుకునే వాళ్లు, లక్ష రూపాయలు సీలింగ్ పెట్టి ఇస్తే, మనం లక్షా యాభై వేల వరకు ఇస్తున్నాం. మళ్ళీ ఇప్పుడు బడ్జెట్ లో 4th Instalment కోసం 10 శాతం వడ్డీతో కలిపి రూ.4100 కోట్లను కేటాయించాము. ఆర్థికంగా ఎన్ని సమస్యలున్నా, రాయితీల విషయంలో రూ.24,500 కోట్లు కేటాయించాము. అది కాకుండా గ్రీవెన్సెస్ లో ఎంత మంది అర్హత ఉందో వాళ్లకు ఆల్మోస్ట్ ఇప్పటికి సుమారు రూ.600 కోట్లను రిలీజ్ చేశాము. అంటే disbursements start చేసిన తర్వాత వచ్చిన మూడు సంవత్సరాల్లో దాదాపు 9 లక్షల ఫిర్యాదులొస్తే, వాటిని కూడా పరిష్కరిస్తూ ముందుకు పోతున్నాం. 6 లక్షల ఫిర్యాదులను క్లియర్ చేశాము. ఇంచుమించు రూ.585 కోట్లను వాళ్లకు కూడా రిలీజ్ చేశామని మీకందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధంగా మనం చూసుకుంటూ పోతే ఈరోజు ప్రధానంగా మెగా ఫుడ్ సీడ్ పార్క్ విషయంలో మొన్న కూడా ఫీల్డ్ లెవల్లో కర్నూలులో అన్నీ రెవ్యూ చేశాము. ఈరోజు రూ.100 కోట్లను బడ్జెట్లో కేటాయించిన విషయాన్ని మీద్యస్థికి తెస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరమే demonstration మొదలు పెట్టి అక్కడ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ని మొదలు పెట్టే దానికి అన్ని చర్యలను తీసుకున్నాము. దాని ద్వారా విత్తన ఉత్పత్తిలో, విత్తన పరిశోధనలో దేశంలో మనం ముందుకు పోయేదానికి అవకాశం ఉంది.

అదే విధంగా ఈరోజు ప్రకృతి వ్యవసాయంలో 399 క్లస్టర్లను మొదలుపెట్టి, లక్షా 63 వేల ఎకరాలను ఆల్ రెడీ మనం చేస్తున్నాం. ఇప్పటివరకు 20 వేల మంది రైతులకు ప్రకృతి వ్యవసాయంలో మనం శిక్షణనిచ్చాము. కానీ ఇతర ఏ రాష్ట్రంలో గానీ దేశంలో గానీ ప్రకృతి వ్యవసాయానికి ఇంత పెద్దఎత్తున ప్రయోగింపబడిన వాళ్లు ఎవరూ లేరు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఒకటే చెప్పారు. ఇది టాప్ ప్రయోగిటీ ఏది ఉన్నా సరే చేసుకొని ముందుకు పొమ్మని ఆదేశాలిచ్చారు. సుభాష్ పాలేకర్ గారు

మొన్న గుంటూరులో జరిగిన 9 రోజుల శిక్షణా కార్యక్రమాల్లో ఆయనే స్వయంగా పాల్గొని శిక్షణనిచ్చారు. ఈరోజు మనం చేసే ప్రకృతి వ్యవసాయం యునైటెడ్ నేషన్స్ ఎన్విరాన్మెంటల్ ప్రోగ్రామ్ గుర్తించింది. ప్రకృతి వ్యవసాయం చేస్తే గ్రీన్ హౌస్ గ్యాసెస్ తగ్గే అవకాశం ఉంటుంది. వాళ్ళొక పెద్ద ప్రాజెక్ట్ రిపోర్టును తయారు చేసి, వాళ్ళు కూడా హాజరైన విషయాన్ని మీకందరికీ తెలియజేస్తున్నాను. దానికి అంతర్జాతీయ స్థాయిలో మనకు గుర్తింపు వచ్చిన విషయం చాలా సంతోషించాల్సిన విషయం. ప్రకృతి వ్యవసాయం విషయంలో మనం ప్రగతి సాధిస్తున్నామని మీకందరికీ నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా ఈరోజు వ్యవసాయ యాంత్రీకరణ విషయంలో గత సంవత్సరం మనం రూ.450 కోట్లను ఖర్చు పెట్టాము. ఇప్పుడు కూడా ఎస్డిపిలో లాస్ట్ ఇయర్ కంటే అదనంగా నిధులు కేటాయిస్తున్నాము. యాంత్రీకరణలో భాగంగా రైతు రథం పథకం క్రింద దాదాపు 12,800 ట్రాక్టర్లను కేటాయించాము. ఆ ట్రాక్టర్లను ఆయా ప్రజాప్రతినిధుల చేతుల మీదుగా రైతాంగానికి అందజేసే అవకాశం కల్పించాము. అట్లాగే ఉన్న లేటెస్ట్ మెషిన్స్, రొటోవేటర్స్, కల్టివేటర్స్, హార్వెస్టర్స్, ట్రాన్స్ప్లాంటర్స్, మొత్తం గత ఏ ప్రభుత్వాలు చేపట్టినన్ని కార్యక్రమాలను ఈ రోజు మెకనైజేషన్లో మనం చేపడుతూ ముందుకుపోతున్నాము. అదేవిధంగా మైక్రో ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు నిమిత్తం కేంద్ర ప్రభుత్వం కేవలం రూ.400 కోట్లను కేటాయించింది. అంటే వాళ్ళు 60 శాతం, మనం 40 శాతం కేటాయించాలి. వాళ్ళు రూ.400 చిల్లర కోట్లను కేటాయిస్తే మనం రూ.300 చిల్లర కోట్లను కేటాయించాలి. దానికి గత సంవత్సరం రూ.720 కోట్లను ముఖ్యమంత్రి గారు కేటాయించారు. రూ.1100 చిల్లర కోట్లను ఈ రోజు మనం దాంట్లో టేక్ చేశాము. అందుకే ఈ రోజు దేశంలో బిందు సేద్యంలో నంబర్ వన్ స్థానంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ నిలబడిందంటే, కారణం ఎక్కువ నిధులను ముఖ్యమంత్రి గారు కేటాయించి కాన్సంట్రిటే చేయడం వల్లనే అది సాధ్యమయ్యిందని మీకు నేను తెలియజేస్తున్నాను.

ఇంకొకటి ఈరోజు ఒక లక్ష పంపుసెట్లను రైతులకు ఇచ్చే కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించాము. ఫైవ్ స్టార్ లేని పాత మోటార్లను పెట్టుకొని రైతాంగం ఇబ్బంది పడటం, additional Power Consumption ఉంటున్న నేపథ్యంలో, ఈ సమస్యలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఒక్క రూపాయి కూడా రైతుకు ఖర్చు లేకుండా, పాత మోటార్లను తీసేసి దాని స్థానంలో కొత్త మోటార్లను డిపార్ట్మెంటల్ అధికారులు వెళ్లి ఫిక్స్ చేసే విధంగా చూస్తున్నాము. ఆ మోటార్లలో ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ఉపయోగించడం జరిగింది. రైతు ఇంట్లో కూర్చోని మొబైల్ ద్వారా మోటార్లను ఆన్ చేయొచ్చు, ఆఫ్ చేయొచ్చు. ఆ కార్యక్రమాన్ని ఈ మధ్యనే నెల్లూరులో ప్రారంభించిన విషయాన్ని మీకందరికీ తెలియజేస్తున్నాను. ఒక లక్ష మోటార్లు ఇవ్వబోతున్నాం, అల్రెడీ ఆరు వేల మోటార్లను రిప్లేస్ చేసిన విషయాన్ని మీకందరికీ తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా సెరీకల్చర్లో, పట్టుదారం ఉత్పత్తిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం దేశంలో రెండో స్థానంలో ఉంది. దీంతో ఏమంటే ఒక ఎకరానికి సగటున రూ.1,25,000/- నికర ఆదాయం వచ్చే అవకాశం ఉంది. 2017-18 సంవత్సరంలో అదనంగా 10,648 ఎకరాల్లో మల్బరీ తోటలను నాటేదానికి ఏర్పాట్లు చేశాము. 47,137 మెట్రిక్ టన్నుల పట్టు గూళ్లను ఉత్పత్తి చేయడం జరిగింది. 6663 మెట్రిక్ టన్నుల పట్టు దారం కూడా ఉత్పత్తి చేశాము. రూ.840.69 కోట్లను స్థూల ఆదాయాన్ని సమకూర్చడం జరిగిందని మీకందరికీ తెలియజేస్తున్నాను. ప్రస్తుతం 2018-19 బడ్జెట్లో సెరీకల్చర్ కోసం రూ.175.12 కోట్లను కేటాయించడం జరిగింది.

ఇప్పుడు కొంత మంది సోదరులు మాట్లాడుతూ, పంట నష్టం అంచనాల్లో ఇబ్బందులు వస్తున్నాయని చెప్పారు. దానికి నేనేమంటున్నానంటే, ఇంటర్నేషనల్ రైస్ రీసెర్చ్ ఇనిస్టిట్యూట్ ద్వారా, శాటిలైట్ మ్యాపింగ్ ద్వారా, ఈ పంటలకు కెలామిటీస్ వచ్చినప్పుడు అంటే కరవు కాటకాలు వచ్చినప్పుడు, ఆ పంట ఏ విధంగా ఉందనేది అంచనా వేయడానికి శాటిలైట్ మ్యాపింగ్ ద్వారా, అంటే ఇప్పుడు మాన్యువల్గా వ్యవసాయ మరియు రెవెన్యూ శాఖల అధికారులు రికార్డ్ చేసుకొని వస్తున్నారు. అట్లా కాకుండా శాటిలైట్ మ్యాపింగ్ ద్వారా వాటిని అంచనా వేసి, ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీలు సరిగ్గా నష్టపరిహారం చెల్లించే విధంగా టెక్నాలజీని ఉపయోగించుకునేందుకు ఇంటర్నేషనల్ రైస్ రీసెర్చ్ ఇనిస్టిట్యూట్ వాళ్లతో ఎంఓయు చేసుకున్నాము. దానికి సంబంధించిన శిక్షణా కార్యక్రమాలను కూడా మన సిబ్బందికి ఇచ్చే కార్యక్రమం మొదలైయ్యిందని మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా బిల్ మెలిండా గేట్స్ ఫౌండేషన్తో ఒప్పందం చేసుకున్నాం. వాళ్లు కూడా మన సిబ్బందికి ట్రైనింగ్ ఇస్తున్నారు. శాటిలైట్ మ్యాపింగ్ ద్వారా మనం సాయిల్ హెల్త్ కార్డులను ఇచ్చి దాని మీద మనం బేస్ చేసుకొని మైక్రో న్యూట్రియంట్స్ లోపాలు ఏమేమి ఉన్నాయో వాటిని సరిదిద్దుకునే ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాం. ఈ రోజు మెగా సీడ్ పార్క్స్ విషయంలో అయినా, ఈ ప్రపంచంలో టాప్ సీడ్ రీసెర్చ్ యూనివర్సిటీతో కూడా మనం ఒప్పందం చేసుకున్నాం. అందుకని ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే రైతాంగం కోసం రాజీ లేకుండా మనం ముందుకు పోతున్నాం. విద్యుత్ విషయం గురించి కూడా కొంత మంది సోదరులు మాట్లాడారు. ఏడు గంటలు మనం కరెంట్ ఇస్తున్నాం. ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక క్లియర్ డైరెక్షన్ ఇచ్చారు. ఎక్కడైనా పంట ఎండిపోతుంటే, అవసరమైతే 10 గంటలు లేక 15 గంటల విద్యుత్ను ఇచ్చినా సరే ఆ ప్రాంతానికి చెందిన పంటలను కాపాడాలని చాలా క్లియర్ డైరెక్షన్ను జిల్లా కలెక్టర్లకు ఇవ్వడం జరిగింది. ఉదాహరణకు నెల్లూరు జిల్లాలో కాన్సూర్ కాలువ టెయిల్ ఎండ్ అంటే సోమశిల

నుండి 125 కిలో మీటర్ల ప్రవాహం చేరితే, బండేపల్లి బ్రాంచ్ కెనాల్ దగ్గర ఆరేడు వేల ఎకరాల పంట ఎండిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. అక్కడ 65 హార్వ్ పవర్ రివర్స్ పంపింగ్ పెట్టాము.

2.00 PM

దానికి 24 hours కరెంటు ఇచ్చాం. ఒక నెల రోజుల పాటు వాటర్ పంపింగ్ చేసిన తరువాత ఆ పైరుకు నీళ్లు అందని కారణంగా ఎండిపోకుండా కవర్ చేసుకోగలిగాం. ఆ విధంగా ఎక్కడికక్కడ అవసరమైనప్పుడు ఏడు గంటల పాటు కరెంటును మనం two spells లో పగటి పూట ఇస్తున్నాం. అవసరమైనప్పుడు ఆ ప్రాంతంలో డిపార్ట్మెంట్ రిపోర్ట్ ఇస్తే, జిల్లా కలెక్టర్ గారు ఎక్కువ సమయం కరెంటు అదనంగా సరఫరా చేయడానికి కూడా ఆదేశాలను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఇచ్చిన విషయాన్ని మీ అందరికీ నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఏదేమైనా ఈరోజున పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా నీరు కృష్ణా డెల్టాకు రావడం, తద్వారా ఆ ప్రాంతంలో జూన్ మాసంలోనే నాల్గు వేసుకునే పరిస్థితి, జూన్ మాసం 1వ తేదీకి గోదావరి డెల్టా క్రింద రైతులు నార్లు వేసుకునే పరిస్థితి ఉంది. అందువల్లే ఈరోజు ఉత్పత్తి, ప్రొడక్షన్ పెరిగింది. Productivity పెరిగింది. రైతులకు విపరీతమైన పంట దిగుబడులు వచ్చినాయి. దానికి తగ్గట్టు మన మీద ప్రెజర్ పెరుగుతోంది. దానికి కూడా మనం ప్రిపేర్డ్ ఈరోజున మార్కెట్ ఇంట్రవెన్షన్ స్కీమ్లో రూ.500.00 కోట్లు పెట్టాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాం. అందుకు ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారు కూడా అందు నిమిత్తం మొన్నటి బడ్జెట్ స్పీచ్లోనే నిధులు కేటాయించడం జరుగుతుందని చెప్పేసి చెప్పారు. అయితే ఈ మూడున్నర సంవత్సరాల కాలంలో పంటలు కొనాల్సి వచ్చినప్పుడు సెవరేట్గా బడ్జెట్లో మార్కెట్ ఇంట్రవెన్షన్ స్కీమ్ బడ్జెట్ ఉందా, లేదా అని మేం చూసుకోలేదు. ఇంతకు ముందు నేను చెప్పాను. రూ. 2,187.00 కోట్లు బడ్జెట్లో లేదు. కానీ, ఎప్పటికప్పుడు క్లియర్ చేస్తూ ప్రతి పంట కొనడానికి మనం నిర్ణయాలు తీసుకున్నాం. ఈరోజు కందుల పంట విషయాన్ని తీసుకుంటే, NAFED ఫస్ట్ 45 వేల మెట్రిక్ టన్నుల కందులు మాత్రమే ప్రాక్యూర్ చేయాలని చెప్పింది. తరువాత గట్టిగా అడిగితే 12 వేల మెట్రిక్ టన్నుల కందులు కొనేట్టుగా అనుమతి ఇచ్చింది. మనకు 1 లక్ష 30 వేల మెట్రిక్ టన్నుల కంది పంట దిగుబడి వచ్చింది. అయితే, ముఖ్యమంత్రి గారు ఒకటే చెప్పారు. First phase లో ఎంత మంది రైతులైనా సరే, per head 25 Quintals of Red gram procure చేయమని చెప్పడం జరిగింది. Beyond NAFED, లక్ష మెట్రిక్ టన్నుల కంది పంటనైనా కొనేందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఆ ప్రకారం మనం ఈరోజు పంట కొనుగోలు చేస్తున్నాం. నెల్లూరులో కూడా నిన్న NLR 34449 దాన్ని ఫైనల్ వెరైటీ క్రింద మనం పరిధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేస్తున్నాం. రైస్కు వచ్చేటప్పటికి కామన్ వెరైటీ క్రింద కొనడం జరుగుతోంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి ఆ విషయాన్ని, ఆ తేడాను గురించి చెప్పగానే వారు సత్వరమే స్పందించి అందు నిమిత్తం ఉత్తర్వులను ఇవ్వడం జరిగింది. నెల్లూరుకు పోయినాక అక్కడ రైతులు చెప్పారు. ఇది ఎంతో సుదీర్ఘ కాలం నుంచి పెండింగ్లో ఉండింది. దాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు క్లియర్ చేశారని రైతులు సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేశారు. నేను ఏమంటానంటే, ఈరోజు సి.ఎం. గారి దగ్గర

రైతులకు సంబంధించి వ్యవసాయ రంగంలో ఏదైనా ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకుపోతే వారు immediate గా పరిష్కారం చేసేందుకు క్లియరెన్స్ ఇస్తున్నారు. దాంట్లో last time నేను చూశాను. మిరప పంట విషయం చర్చకు వచ్చినప్పుడు అక్కడ immediate గా ఏమి చేయాలంటే, procurement చేసేందుకు అవసరమైన గోడౌన్స్ అందుబాటులో లేవు. కేంద్ర ప్రభుత్వం NAFED క్రింద డబ్బులు ఇచ్చే విషయంలో కుదరదని అంది. ముఖ్యమంత్రి గారికి ఆ విషయం గురించి చెప్పగానే ఒక ప్రపోజల్ క్యాష్ ఇచ్చే విషయమై చెప్పగానే, వారు సత్వరమే స్పందించి "Yes, ముందుకుపోండి" అని చెప్పారు. పసుపు పంట వచ్చింది. పసుపు పంటకు M.S.P. లేదు. అయినా కూడా పసుపు క్వంటాలు ధర రూ.6,500/- లు ప్రకారం మనం కొనుగోలు చేశాం. అయితే, ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచన ఏమిటంటే, మమ్మల్ని గానీ, అధికారులనైనా..... మేమెంత పరుగెత్తినా ఇంకా మీ స్పీడ్ చాలదని చెప్పేసి వత్తిడి పెడుతూనే ఉంటారు. అట్లా ఉండబట్టే ఈరోజున అనేక నిర్ణయాలను తీసుకోవడం జరిగింది. నిన్న కూడా ఒక చర్చ జరిగింది. నెల్లూరులో ధాన్యం విరుగుడు వచ్చింది. NLR 34449 రేటు డిఫరెన్స్ ఉందని చెప్పి వారి వద్దకు పోయినప్పుడు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అందుకు కారణం ఏమిటని నన్ను అడిగారు. ఎందుకు విరుగుడు వచ్చిందని వారు అడిగారు. మంచు కురుస్తోంది సార్ అని నేను చెప్పాను. మంచు కురుస్తుంటే మీరేమి చేస్తున్నారు, మంత్రిగా అని అన్నా అన్నారు. (ఆ సందర్భంలో సభలో నవ్వులు) నాకు ఆ సందర్భంలో కొంత సేపటి వరకు ఏమి సమాధానం చెప్పాలో నాకైతే అర్థం కాలేదు. అయితే, దాని వెనుక మళ్ళీ ఆలోచన చేసినప్పుడు నాకు ఒక ఆలోచన వచ్చింది. మేం రీసెంట్ గా వియత్నాం దేశానికి వెళ్లాం. ఆ దేశ క్యాపిటల్ హనాయ్ ప్రక్కన సగం దేశం మంచు, చలి మరియు వర్షం కూడా ఎక్కువగా ఉంటుంది. అయితే అక్కడ వాళ్లు ఇదే ధాన్యాన్ని మూడు పంటల దిగుబడి తీస్తున్నారు. మంచు ఏరియా ఉండి కూడా పంట దిగుబడి తీస్తున్నారు. ఎగుమతి చేస్తున్నారు. అటువంటి పద్ధతులను పాటించాల్సిన అవసరం ఉంది. సి.ఎం.గారు అనగానే, మంత్రి గారు మంచును ఎట్లా ఆపుతాడబ్బా అనే సందేహం కల్గడం, సి.ఎం.గారు ఎట్లా అంటున్నారనే సందేహం నాకు కలిగింది. (ఆ సందర్భంలో సభలో నవ్వులు). But, at the same time, మేం వియత్నాంలో three days ఉన్నాం. కొంత ఏరియా మన టెంపరేచర్. Half of the Country విపరీతమైన చలి, విపరీతమైన మంచు, 2,100 మిల్లీ మీటర్ల వర్షపాతం నమోదు అవుతుంది. అయినా అక్కడ మూడు పంటల దిగుబడి తీసుకుంటున్నారు. మంచి దిగుబడి. మనకంటే ఎక్కువ దిగుబడి అక్కడ పంటపై వస్తుంది. అది Indian average కంటే ఎక్కువ దిగుబడి అక్కడ ఉంది. yield ఉంది. ప్లస్ ఎక్స్ పోర్ట్ చేస్తున్నారు. అందుకనే, ఎక్కడికక్కడ ఈరోజు ఏ మంచి విధానాలు ఎక్కడ అమలుచేస్తున్నారో వాటిని చూసి ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతాంగానికి మనం ఇంట్రడ్యూస్ చేసేదాంట్లో మేమైనా, డిపార్ట్ మెంట్ అయినా అందరం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాల ప్రకారం ముందుకు పోవల్సిన అవసరం ఉంది. ఏది ఏమైనా రైతాంగం విషయంలో ఈరోజున ఒకటైతే నేను చెప్పగలను. ప్రక్కనున్న తెలంగాణ, కర్ణాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాలు ఈ సౌత్ ఇండియాలో almost ఇంకా ఇతర రాష్ట్రాల కంటే ఈరోజున రైతుల విషయంలో మనం తీసుకునే నిర్ణయాల్లో ముందు ఉన్నాం. రైతుల విషయంలో ఎక్కడ కూడా రాజీ పడే ప్రసక్తే లేదు. గౌరవ

ముఖ్యమంత్రి గారి నాయకత్వంలో మరింత సేవలు రైతులకు అందించేందుకు ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంటుందని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(ఆ సందర్భంగా సభలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

MR. SPEAKER: Minister for Marketing and Animal Husbandry .....

శ్రీ సి.హెచ్.ఆదినారాయణరెడ్డి (జమ్మలమడుగు): అధ్యక్షా, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చతురతతో, అనుభవంతో ఈ యొక్క వ్యవసాయ బడ్జెట్ నందు ఎక్కడా లేని విధంగా రూ. 19,076.00 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. అందులో భాగంగా మా శాఖ తరపున, వ్యవసాయ అనుబంధ శాఖ తరపున రూ. 1,223.00 కోట్లతో పశు సంవర్ధక శాఖను, రూ. 386.00 కోట్లు మత్స్య శాఖకు, రూ. 208.00 కోట్లు కోఆపరేటివ్ శాఖకు బడ్జెట్ లో నిధులను కేటాయించడం జరిగింది. సెవరేట్ బడ్జెట్ కేటాయింపులు జరిగినాయి. గత సంవత్సరం కంటే 30% అదనంగా బడ్జెట్ కేటాయింపులు జరిగాయి. ముఖ్యమంత్రి గారి యొక్క ఆలోచన ఏమిటంటే, "ప్రజలే ముందు, 1100 నంబర్". అందులో మరీ ముఖ్యంగా రైతులే ముందు ఉండాలనే నినాదం ముఖ్యమంత్రి గారిది. కానీ, ప్రతిపక్షం మాత్రం కోర్టుల ముందు ఉంటుంది. ఇక్కడకు రాకపోవడం. మా సీనియర్ మంత్రి గారు శ్రీ సోమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా సభకు వచ్చి మేం చెప్పేది వింటే, ఈ యొక్క బాధ తగులుతుంది. ప్రజల్లోకి పోలేరు అనే ఉద్దేశంతో లాస్ట్ సెషన్స్ కు గానీ, ఇప్పుడు గానీ, మళ్ళీ ఎప్పుడో గానీ సభకు రాకుండా వాళ్ళకు ఒకటే వాదన ఉంది. చేయాల్సిన పని చేసేది లేదు. ఎప్పుడూ ఒకటే విమర్శ. ఎన్ని పనులు చేసినా అన్ని రకాలుగా అన్ని రంగాల్లో ముందు మనం ఉన్నా కూడా ప్రతిపక్షం విమర్శిస్తూనే ఉంటుంది. ప్రభుత్వం పెన్షన్లు మొత్తం పెంచినా కూడా ప్రభుత్వం పెన్షన్లు ఇవ్వడం లేదని చెప్పే రకం ప్రతిపక్షానిది. అటువంటి పరిస్థితి రాకుండా ఈ శాఖలో బడ్జెట్ కేటాయింపులు చూస్తే ఆశ్చర్యం వేస్తోంది. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారి యొక్క ఆలోచన ఒకటే, ప్రతీ రైతు కుటుంబానికి నెలకు రూ. 10 వేల ఆదాయం కల్పించాలనేదే. అది రావాలంటే, అందు నిమిత్తం కేవలం ఒక్క వ్యవసాయ శాఖనే సరిపోదు. దాని అనుబంధ శాఖ తరపున కూడా రక రకాల ఏర్పాట్లు చేస్తే తప్ప ఆదాయం రాదనే ఉద్దేశంతో వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలకు బడ్జెట్ లో నిధులు కేటాయించడమనేది చాలా సంతోషం. ప్రజలకు కూడా క్రొత్త బడ్జెట్ కేటాయింపులతో రేపొద్దున అన్ని రకాలుగా మేలు చేకూరబోతోంది. పశు సంవర్ధక శాఖ తరపున గౌరవ సభ్యులు శ్రీ బి.చిరంజీవులు గారు గానీ, శ్రీ రాధాకృష్ణ గారు గానీ, గీతమ్మ గారు గానీ, ఆంజనేయులు గారు గానీ చెప్పిన విషయాలు చాలా కూలంకషంగా ఉన్నాయి. గత ప్రభుత్వానికి ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్న వ్యత్యాసం, అందులో ఏ శాఖ తరపున ఏ విధంగా ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చింది, ఏ విధంగా వివరంగా చేసిన విధానం వారు చెప్పడం జరిగింది. గౌరవ వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు మార్కెట్ ఇంట్రన్వెన్షన్ స్కీమ్ గురించి చెబుతూ ఏ విధంగా ధాన్యాన్ని కొనడం జరిగిందనే విషయమై గానీ, ఏ విధంగా రైతాంగాన్ని ఆదుకున్నామనే విషయంలో గానీ వారు సవివరంగా చెప్పడం జరిగింది. మొన్న 5 days back వర్షం వచ్చినప్పటికీ కూడా వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు వెంటనే ప్రభుత్వవరంగా రైతులకు

ప్రకటన చేయడం జరిగింది. ముఖ్యంగా నెల్లూరు మరియు కడప జిల్లాల్లో ఎప్పుడూ లేని విధంగా, కొన్ని ప్రాంతాల్లోనైతే పది సెంటిమీటర్ల వర్షం కురిసింది. పది సెంటిమీటర్ల వర్షం వచ్చినా కూడా ప్రభుత్వపరంగా పంట నష్ట నివారణకు చర్యలుతీసుకోవడం జరిగింది. మా ఏరియాలో ముఖ్యంగా దోసకాయ మరియు వాటర్మిలాన్ రెండూ వర్షం కారణంగా దెబ్బతింటే కూడా పరి పంటతో పాటు వాటికి కూడా తగు మూల్యం ప్రభుత్వం చెల్లిస్తుందని రైతులకు భరోసా ఇవ్వడం జరిగింది. అందుకు గానూ చొరవ చూపిన సహచర గౌరవ మంత్రి గారిని ఈ సందర్భంగా అభినందిస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా మా వ్యవసాయ అనుబంధ శాఖకు సంబంధించి గత సంవత్సరంలో కేటాయించిన బడ్జెట్ మొత్తం రూ. 956.00 కోట్లు కాగా, ఈ సంవత్సరం 29% అదనంగా జతచేసి మొత్తం రూ. 1,223.00 కోట్లుగా బడ్జెట్ కేటాయింపులు జరిగినాయి. దాంట్లో ముఖ్యంగా పశువులకు ఇన్సూరెన్స్ కవర్ అయితే తప్ప ప్రయోజనం ఉండదనే విషయాన్ని అందరూ ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. అందు నిమిత్తం కేవలం ఇన్సూరెన్స్ కోసం ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్లో రాష్ట్రం వ్యాప్తంగా పది లక్షల పశువులకు రూ. 50.00 కోట్లు అదనంగా అంటే, ఇంతకు ముందు ఎన్నడూ లేని విధంగా బడ్జెట్ కేటాయింపులు చేయడం జరిగింది. దీని వలన ప్రతి ఒక్క పశువుకు సెక్యూరిటీ కల్పించడం జరిగింది. ముఖ్యంగా పశువుల కంటే ప్రధానంగా గొర్రెలు. ఎక్కడో మారుమూల ప్రాంతంలో ఉన్నప్పుడు అటు పులుల బారిన గాని, లేకుంటే తోడేలు బారిన గానీ, కరెంటు బారిన గానీ పడి ప్రమాద వశాత్తు మృతి చెందడం జరుగుతుంటుంది. ఆ సమయంలో గొర్రెల కాపర్లకు ప్రభుత్వపరంగా ఒక సెక్యూరిటీ ఏర్పడుతుంది. దానికి తోడు చాలా సార్లు గొర్రెలు ప్రధాన రహదారుల్లో రోడ్డు దాటే సమయంలో వందలకొద్ది గొర్రెలు లారీల క్రింద, భారీ వాహనాల క్రింద పడి చనిపోవడం జరుగుతుంటుంది. అటువంటి సమయంలో ఇన్సూరెన్స్ క్రింద ప్రభుత్వం నష్టపరిహారం చెల్లించడం జరుగుతుంది. అదే కాకుండా ఈ సంవత్సరం మరొకటి పశువుల ఆరోగ్య పరిరక్షణ గానీ, లేకుంటే మందుల కొరత లేకుండా చూడటం కోసం గత సంవత్సరం బడ్జెట్లో రూ. 51.00 కోట్లు ఉంటే, ఆ మొత్తానికి 50% add చేసి double చేసి రూ. 103.00 కోట్లు ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్లో కేటాయింపులు చేయడం జరిగింది. అదే కాకుండా పశువుల వ్యాధుల నివారణకు గానూ, వాటిని అరికట్టేందుకు గానూ గత సంవత్సరం బడ్జెట్ కేటాయింపులు రూ. 20.00 కోట్లు ఉంటే, ఆ మొత్తాన్ని 50% పెంచి, ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ కేటాయింపుల్లో ఆ మొత్తం రూ. 30.00 కోట్లకు పెంచడం జరిగింది. అదే విధంగా కోళ్ల పెంపకానికి సంబంధించి సభ్యులు శ్రీ రాధాకృష్ణ గారు పర్టిక్యులర్ గా చెప్పినదాని ప్రకారం కోళ్ల రంగం ఎప్పుడూ నష్టపోతోంది. దానికి సంబంధించి ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో కూడా వడ్డీ రాయితీ కావాలని కోరినప్పుడు గత సంవత్సరం మాదిరిగానే మరో రూ.62.00 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. అది కాకుండా మారుమూల ప్రాంతంలో వాళ్లకు జె.కె.ట్రస్ట్ ద్వారా బారీగా ఈ సంవత్సరం నిధులు కేటాయించడం జరిగింది. ఈరోజు కూడా జె.కె.ట్రస్ట్ వాళ్లు వచ్చినారు. వాళ్లకు కూడా ఈ సంవత్సరంలో బారీగా నిధులు కేటాయించడం జరిగింది.

2.10 PM

జన్యు సామర్థ్యం గల పశువులను పెంచడం కోసం గుంటూరు జిల్లాలోని ల్యామ్ అనే ప్రాంతంలో సాంకేతిక విధానాలను పాటించడంలో అదనంగా రూ.3 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా, ఇంతకుముందు సభ్యులంతా కోరినట్లు ఊరూరా పశుగ్రాస క్షేత్రాలు, మెగా పశుగ్రాస క్షేత్రాల కోసం ఈ సంవత్సరం రూ. 150 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. దీనిపై గతంలో చాలా ఫిర్యాదులు కూడా వచ్చాయి. జిల్లా కలెక్టరు గారి ఆధ్వర్యంలో, జాయింట్ కలెక్టరు, జాయింట్ డైరెక్టరు, పశు సంవర్ధక శాఖ మరియు అగ్రికల్చర్ కమిటీ సభ్యులు వీరందరూ కలిసి లీజు రేటు తక్కువగా ఉందని చెబితే, ఆ లీజు రేటు పెంచడం వల్ల చాలామంది ముందుకు వచ్చారు. దీనికితోడు ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్లో దీనికోసం భారీగా రూ. 150 కోట్లు ఉంది. వాటికి ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. నిధులు కూడా కలుస్తాయి కాబట్టి మెగా పశుగ్రాస క్షేత్రాలు పెంచడం వల్ల ఒక్క రూపాయికే గడ్డి, సైలేజ్ రూ. 2 లకు, టి.ఎమ్.ఆర్. అయితే రూ. 3.50 లకు ఇవ్వడం కోసం, పాల ఉత్పత్తి పెరగడం కోసం, రాధాకృష్ణ గారు పర్మిక్యులర్గా చెప్పిన ప్రకారం దేశంలో పాల ఉత్పత్తిలో మన రాష్ట్రం 3వ స్థానం పొందడానికి ఆస్కారముంటుంది.

అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన ఆదరణ అనే కార్యక్రమంలో బీసీలకు కూడా ఎలిజిబిలిటీ వస్తుంది. “గోకులం” పథకం ద్వారా మరింత అభివృద్ధి చెందడం కోసం ఎస్సీ, ఎస్టీ కార్పోరేషన్లతో పాటు బీసీ కార్పోరేషన్ ద్వారా కూడా 50 శాతం పశువులకు సబ్సిడీ, దానికి తోడు ఈ సంవత్సరం “ముద్రా” పథకం ద్వారా కూడా రెండు పశువుల చొప్పున లోన్ ఇవ్వడం కోసం బడ్జెట్లో నిధులు కేటాయించడం జరిగింది. పశుగణం 15 శాతం వృద్ధి జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారు దానిని 20 శాతానికి తీసుకువెళతామనే ఉద్దేశంతో ఉన్నారు.

అధ్యక్షా, గతంలో కంటే ఈసారి రూ.105 కోట్లు బడ్జెట్లో అదనంగా కేటాయించి మత్స్యశాఖకు మొత్తం 386 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. దేశంలోనే రొయ్యల పెంపకంలో మనం నెం.1 స్థానంలో ఉన్నాము. చేపల పెంపకంలో నెం.2 స్థానంలో మనం ఉన్నాము. BQF కోసం రూ. 70 కోట్ల బడ్జెట్లో ల్యాబ్ టెస్టింగ్ కోసం ఇతర దేశాలు వెళ్లినపుడు సాంకేతికంగా ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా విశాఖ జిల్లా పాయకరావుపేట వద్ద ఆ సెంటర్ను ఇక్కడ నుంచే స్వయంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు రిమోట్ కంట్రోల్ ద్వారా ప్రారంభించడం జరిగింది. లోతైన సముద్ర ప్రాంతంలో చేపలు పట్టేవారి కోసం యాంత్రిక పడవలు, మరపడవలకు గానీ, గతంలో మాదిరి రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకున్న వారికే సబ్సిడీ ఇచ్చేవిధంగా కాకుండా దాదాపు అందరికీ ఏర్పాటుచేయాలని ఆదేశించడం జరిగింది. సముద్రంలో చేపలు పట్టేవారి కోసం ఏప్రిల్ 14 నుండి జూన్ వరకూ దాదాపు 61 రోజులు సహాయ పథకం క్రింద రూ.32 కోట్లు ఈ సంవత్సరం కేటాయించడం జరిగింది. అంతేగాక, రూ. 20 కోట్లు అప్రోచ్ రోడ్డు మరియు సాంకేతిక సమస్యలు వచ్చినపుడు వారికి సెంటర్లను ఏర్పాటుచేయడం కోసం

బడ్జెట్‌ను పెంచడం జరిగింది. గతం కంటే భిన్నంగా మత్స్యశాఖ ద్వారా వారికి మేలు జరగాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు 50 సంవత్సరాలు నిండిన మత్స్యకార్మికులకు చేనేత, కల్లుగీత కార్మికుల మాదిరిగా రూ. 1000 లు పెన్షన్‌ను ప్రవేశపెట్టినందుకు మాశాఖ తరపున వారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. దీనివల్ల దాదాపు లక్షమందికి ప్రయోజనం చేకూరుతుంది.

సహకార శాఖలో రూ. 208 కోట్లతో రెవెన్యూ బడ్జెట్ ఉంది కానీ, ఈ సంవత్సరం నేషనల్ కోఆపరేటివ్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ ద్వారా తూర్పుగోదావరి, కర్నూలు జిల్లాలకు రూ. 370 కోట్లతో ముఖ్యంగా గొడాన్లు గానీ, కోల్డ్ స్టోరేజీలు గానీ, ఫిషరీస్ కార్పొరేషన్ ద్వారా సబ్సిడీల కోసం గానీ, ఈ స్కీములో కలవడం కోసం ఈ బడ్జెట్‌లో రూ.370 కోట్లు ఏప్రిల్ నెలలో ప్రాసెస్ చేయడానికి ఆస్కారముంది. ఏప్రిల్ 8వ తేదినాడు చిత్తూరు జిల్లాలో కూడా ఎన్.సి.డి.పి. అమలుచేయడం కోసం ముఖ్యమంత్రి గారి వద్ద సమావేశం జరగబోతుంది.

అధ్యక్షా, రైతుబజార్ల కోసం కూడా చాలామంది సభ్యులు చెప్పారు. ఇప్పటికే ఈ రాష్ట్రంలో 96 మోడరన్ రైతుబజార్లు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. వాటిని మరింత ఆధునీకరణ చేయడం కోసం రూ. 2 లక్షల నుంచి రూ. 20 లక్షల వరకూ బడ్జెట్‌ను మరలా కేటాయిస్తున్నాము. 64 కొత్త రైతుబజార్ల కోసం టెండర్లను కూడా పిలవడం జరిగింది. సభ్యురాలు గీత గారితో పాటు చాలామంది సభ్యులు మాట్లాడుతూ, దాదాపు 300 రైతుబజార్లు ఈ రాష్ట్రానికి అవసరమని చెబుతున్నారు. అది వాస్తవం. రైతుబజార్ల వల్ల రైతు తాను పండించిన పంటను నేరుగా అమ్ముకునే అవకాశముంది. రైతులు ఒక్క రూపాయి కూడా చెల్లించకుండా ప్రజలకోసం తక్కువ ధరతో అంటే దాదాపు హోల్‌సేల్ మార్కెట్ ధరతో ప్రజలు కొనుక్కోవడం కోసం రైతుబజార్లు ఉపయోగపడుతున్నాయి. ఈ విధంగా రైతుబజార్ల వలన కూడా ప్రజలకు మేలు జరుగుతోంది. ఈ విధంగా, పశుసంవర్ధక శాఖ, మత్స్యశాఖ, సహకార శాఖ మరియు రైతుబజార్ల ద్వారా పథకాలను అమలుచేసినట్లయితే నెలకు రూ. 10 వేలు ఆదాయం ప్రతి కుటుంబం పొందే ఆస్కారముంటుంది. కేంద్ర సహకారం కూడా ఇంకా పూర్తిగా రావడం లేదు. ఈ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం మరియు అనుబంధ శాఖలకు బడ్జెట్‌లో కేటాయించిన సుమారు రూ. 19 వేలకోట్లు సరైన రీతిలో ఖర్చుచేసినట్లయితే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆశయం ప్రకారం ప్రతి కుటుంబానికి రూ. 10 వేల ఆదాయం వస్తుందని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు...

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు (కుప్పం): అధ్యక్షా, ఇప్పుడే చంద్రమోహన్‌రెడ్డి గారు, ఆదినారాయణ రెడ్డి గారు వ్యవసాయం, అనుబంధ రంగాల గురించి ఎంత సమర్థంగా వారు పనిచేస్తున్నారో చెప్పడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం వ్యవసాయానికి అత్యంత ప్రాధాన్యత నివ్వడం

జరుగుతోంది. 2014 సంవత్సరానికి ముందున్న పరిస్థితుల గురించి మనం గుర్తుపెట్టుకోవాలి. ఎందుకంటే, మేము ఆనాడు ప్రతిపక్షంలో ఉండి పెద్దఎత్తున పోరాడాము. ఆనాడు విత్తనాలు దొరికేవి కావు. నాసిరకం విత్తనాలు ఆనాడు వచ్చేవి. ఎరువులు కూడా ఆనాడు దొరికేవి కావు. రైతులకు పోలీసుస్టేషన్ల వద్ద లేకుంటే పెద్దపెద్ద క్యాలను పెట్టి ఒక లాఠీ దెబ్బ, ఒక ఎరువుల బస్తాను ఇవ్వడం జరిగింది. అప్పుడు చాలా భయంకరమైన పరిస్థితి ఉండేది. అప్పుడు నీటివిద్దడి కూడా ఉండేది. దానికి కూడా ఎటువంటి ప్రణాళిక లేదు. మరొకప్రక్క ప్రాడక్టివిటీ చాలా తగ్గిపోవడం, ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్లు ఎక్కడా లేకుండా పోవడం, ఆదర్శ రైతు అనే పేరుతో వ్యవసాయం గురించి అవగాహన లేని వారిని పెట్టడం, దీనివల్ల తూర్పుగోదావరి వంటి జిల్లాలో గిట్టుబాటు కాదని క్రాప్ హాలిడేను కూడా ప్రకటించిన పరిస్థితికి ఆనాడు వచ్చారు. ఇంకొకవక్క యూనివర్సిటీ కార్యకలాపాలు కూడా పూర్తిగా తగ్గిపోవడం, వీటన్నింటి వల్ల పూర్తిగా, నిరాశ, నిస్సహాయతతో ఆనాడు చాలామంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు.

2.20 PM

ఆ పది సంవత్సరాలు 1,978 ఆత్మహత్యలు జరిగాయి. సంవత్సరానికి 198 మంది చనిపోయారు. ఈ రోజు ఆత్మహత్యలు చేసుకోవద్దండి, ధైర్యంగా ఉండండి అని ఈ ప్రభుత్వం చెప్పి ఏదేనా విధిలేని పరిస్థితుల్లో చేసుకుంటే ఆ కుటుంబాన్ని కాపాడటానికి రూ.5.00 లక్షలు ఎక్స్‌గ్రేషియాను ధైర్యంగా అనౌన్స్ చేసిన ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వం.

(చప్పట్లు)

ఆత్మహత్యలు పూర్తిగా తగ్గించడం కోసం అనేక విధాలుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. రైతు శక్తివంతంగా తయారయితే ఆత్మహత్యలు ఆటోమేటిక్‌గా తగ్గే పరిస్థితి వస్తుంది. ఈ నాలుగు సంవత్సరాల్లో సంవత్సరానికి 62 మంది లెక్కన 248మంది చనిపోతే దీనిని పూర్తిగా తగ్గించడానికి అన్నివిధాలా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. రైతులు అధైర్యపడకండి ధైర్యంగా ఉండండి అని, ఈ ప్రభుత్వం తరఫున చాలా కార్యక్రమాలను తీసుకున్నాం, ఇంకా తీసుకుంటామని కూడా నేను చాలా స్పష్టంగా హామీ ఇస్తున్నాను. అదే సమయంలో ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత వ్యవసాయానికి ప్రత్యేకంగా బడ్జెట్ పెట్టాము. 2014-15లో రూ.13,546కోట్లు, 2015-16లో రూ.14,174కోట్లు, 2016-17లో రూ.16,250కోట్లు, 2017-18లో రూ.18,214 కోట్లతో ప్రత్యేకమైన బడ్జెట్ పెట్టడం, అదే సమయంలో 7మిషన్లు, 5గ్రిడ్స్, 5 క్యాంపెయిన్ మోడ్స్ పెట్టాం.

పైమరీ సెక్టార్ మీద వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ రంగాలు గాని, అదే సమయంలో ఇరిగేషన్ మీద ఒక మిషన్ అప్రోచ్ తీసుకుంటూ అన్ని డిపార్టుమెంట్‌లను కోఆర్డినేట్ చేశాం. దీనివల్ల మీరు ఒక్క సారి చూస్తే... నిన్న కూడా చెప్పాను. ఆల్ ఇండియా లెవల్‌లో 2014-15లో -0.2శాతం

గ్రోత్ వస్తే, మనది 3.55 %. 2015-16 లో ఆల్ ఇండియా లెవల్లో 0.6శాతం అయితే మనది 7.78 %. 2015-16 లో వాళ్లది 6.3 శాతం అయితే మనది 14.91 %. 2017-18లో వాళ్లది 3% అయితే మనది 17.76 %. ఈ రెండు సంవత్సరాలలో ఒక సంవత్సరం రెయిన్ ఫాల్ తక్కువ. ఈ సంవత్సరం 13.06 % రెయిన్ ఫాల్ తక్కువ. ఈ ప్రభుత్వం తీసుకున్న చొరవ వల్ల వర్షపాతం తక్కువ అయినా రైతులను కాపాడగలిగాం. దేశంలో ఆరు రెట్లు ఉద్వాదక శక్తి కాని, జీఎస్ డీపి కాంట్రీబ్యూషన్ అగ్రికల్చర్లో పెరిగిందంటే అది ఈ ప్రభుత్వం చూపించిన చొరవ అని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

(చప్పట్లు)

అదే సమయంలో వ్యవసాయ ఆదాయం కూడా ఏ విధంగా పెరుగుతుందో చూసినప్పుడు నేను ఒకటే ఆలోచించాను. ఒక్క వ్యవసాయం వల్లనే ప్రపంచం మొత్తం ఆహారపు అలవాట్లు మారుతున్నాయి. మారిన అలవాట్ల ప్రకారం మనం కూడా వ్యవసాయంలో అనుబంధ రంగాల్లో స్ట్రీటజీస్ మార్చుకోవాలనే ఉద్దేశంతో ఈరోజు వ్యవసాయానికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చాం. ఆధునీకరణ తీసుకువచ్చాం. మెకనైజేషన్ కు వెళ్లాం, టెక్నాలజీ తీసుకువచ్చాం. అదే సమయంలో అగ్రికల్చర్ నుండి హార్టికల్చర్ కు వెళ్లాం. అదే సమయంలో ఇప్పుడే మినిష్టర్ గారు చెప్పినట్లు పాడి పరిశ్రమ, కోళ్ల పరిశ్రమ, గొర్రెల పెంపకంపై పెద్దగా శ్రద్ధ పెట్టాం. చేపల పెంపకం పెట్టాం, ఆక్వా కల్చర్ కు వెళ్లాము.

2017-18 GVA contribution 2011-12 Constant prices చూస్తే అగ్రికల్చర్ రూ.30900కోట్లు ఉంటే హార్టికల్చర్ రూ.42,442 కోట్లకు వచ్చింది. లైవ్ స్టాక్ ఏదైతే ఉందో ఇది రూ.40,376కోట్లకు వచ్చింది. ఫిష్టర్రింగ్ అయితే రూ.40,559 కోట్లకు వచ్చింది. ఇవన్నీ మీరు చూసినప్పుడు ఏవిధంగా మార్పులు వస్తున్నాయో దానికి అనుగుణంగా ముందుకు పోగలిగామంటే ఇంకా రాబోయే రోజుల్లో రాష్ట్రంలో హార్టికల్చర్ నంబర్ వన్ గా ఉంటుంది. దాని తరువాత పాడిపరిశ్రమ నంబర్ వన్ గా ఉంటుంది. దీనికి పోటీగా ఆక్వా కల్చర్ కూడా వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. దీనివల్ల రైతులకు ఆదాయం పెరుగుతుంది. చాలా వరకు ముందుకు పోయే పరిస్థితి వస్తుంది. ఒక ఉదాహరణ అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం low hanging fruit కింద తాత్కాలికంగా అగ్రికల్చర్ పై ఏ విధంగా ఫోకస్ చేస్తే, రాష్ట్ర విభజన జరిగిప్పుడు GSDP contribution 30.02 % వ్యవసాయ దాని అనుబంధ రంగాల నుండి ఆల్ ఇండియా లెవల్లో 18.06 %. అది ఈ రోజు చూస్తే మన రాష్ట్రం 34.04 %కు వెళితే ఆల్ ఇండియా 17.01శాతానికి కి తగ్గింది. అంటే ఆరోజు ఆల్ ఇండియా లెవల్లో 18.06శాతం ఉంటే ఇప్పుడు 17.01% కు వచ్చింది. తెలంగాణ ఆరోజు చూస్తే 18.22శాతం ఉంటే, ఇప్పుడు 14.08% కు వస్తే, 30.02 ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ ఈ రోజు 34.04% కు పెరిగిందంటే అది ఈ ప్రభుత్వం తీసుకున్న చొరవ, వ్యవసాయం మీద సాధించిన విజయం అని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

(చప్పట్లు)

అయితే అధ్యక్షా, దీంట్లో మీరు చూసినప్పుడు ఒకటి రెండు కాదు చాలా ఇన్‌షియేటివ్‌గా తీసుకున్నాం. ఈ రోజు ఒకటే ఆలోచించాం. టెక్నాలజీ పెద్ద ఎత్తున ఉపయోగించాం. ఇంకొక పక్కన వ్యవసాయంలో బాగా ఖర్చులు తగ్గించాం. ఎక్కడికక్కడ ఆధునికమైన పద్ధతుల్లో వ్యవసాయం చేయడం కోసం ముందుకు పోయాం. సాయిల్ మేనేజ్‌మెంట్ గాని, ఇన్‌పుట్ మేనేజ్‌మెంట్ గాని, విత్తనాలు, ఎరువులు గాని, వాటర్ మేనేజ్‌మెంట్ గాని ఎక్కడా కూడా తెగుళ్లు రాకుండా పంటల మేనేజ్‌మెంట్ గాని, హార్వెస్ట్ మేనేజ్‌మెంట్ మీద మనం ముందుకు పోయాం. ఈ రోజు మీరు చూస్తే సాయిల్ టెస్టింగ్‌లో we are number one in the Country. ముప్పై లక్షల సాయిల్ హెల్త్ కార్డులు ఇచ్చాం. Micro Nutrients Management లో we are Number One saturation కు వెళ్లాం. మొత్తం చూస్తే నూరు శాతంకు వెళ్లి 77,883 మెట్రిక్ టన్నుల మైక్రో న్యూట్రియెంట్స్ నష్టం చేశాం. నేను డిపార్ట్‌మెంట్‌కు ఒకటే మాట చెప్పాను. ప్రైస్ అవసరం లేదు. ఏ పొలంలో మైక్రో న్యూట్రిషియన్ డెఫిసెన్సీ అవసరం అయితే ఎన్ని వందల కోట్లు అయినా పరవా లేదు. ఉచితంగా ప్రతి ఒక్క రైతుకు ఇవ్వమని చాలా స్పష్టంగా ఆదేశాలు ఇచ్చి ముందుకు పోయాం. దీని వల్ల విపరీతమైన ఫలితాలు వచ్చాయి. మొదటి సారి వేసినప్పుడు రైతులకు అర్థం కాలేదు. రెండవ సారి వేసినప్పుడు కొంతవరకు అర్థం అయింది. ఇప్పుడు రైతులు దానియొక్క లాభాలను రియలైజ్ చేసే పరిస్థితికి వస్తున్నారు.

మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలు కంటిన్యూగా వాడటం వలన భూమి యొక్క స్వరూపమే మారింది. మంచి ఫలితాలు వచ్చేపరిస్థితి ఏర్పడింది. దీనివలన కెమికల్ ఫెర్టిలైజర్స్ వినియోగం పూర్తిగా తగ్గిపోయింది. ఈరోజు రాష్ట్రంలో చూస్తే రూ.150కోట్లు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు బెనిఫిట్ వచ్చింది. మన రైతులకు రూ.240కోట్లు బెనిఫిట్ వచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇంకా గణనీయంగా తగ్గిస్తున్నాం. ఇంకొక ప్రక్క బయో మెట్రిక్ ఉపయోగించాం. నూరు శాతం విత్తనాలు కాని, ఎరువులు కాని బయోమెట్రిక్‌తో ముందుకు పోయాం. ఫాం మెకనైజేషన్‌తో ముందుకు పోయాం. ప్రతి ఒక్క రైతు ట్రాక్టరు, హార్వెస్టర్, ఇవన్నీ కొనుగోలు చేయాలంటే కష్టం కాబట్టి ఒక యాప్‌ను ఫోన్‌లో డౌన్‌లోడ్ చేసుకుని.. ఫోన్ చేస్తే నేరుగా ఏ ఎక్స్‌ప్రెస్‌మెంట్ కావాలంటే అది వచ్చి పనిచేసి వెళ్లిపోయేటట్లుగా ఒక కార్యక్రమాన్ని తీసుకువస్తున్నాం.

ఒక విలేజ్‌కి ఒక క్లస్టర్ పెట్టి చేయమని అడుగుతున్నాం. దీనిపైన కూడా పశ్చిమ గోదావరిలో మంచి ఫలితాలు వచ్చాయి. రాబోయే రోజుల్లో కూడా రైతుకు ఎక్కడా ఇబ్బంది లేకుండా నారుమళ్లు వేయడం, దిగుబడి తీసుకోవడం, ఖర్చులు తగ్గించే విధంగా ఈ కార్యక్రమాన్ని తీసుకువస్తున్నాం. రెయిన్ గన్స్ తీసుకువచ్చాం. ఇప్పుడు కొత్త టెక్నాలజీ "జబా" విధానం వచ్చింది. ఎకరాకు రూ.2500/- చెప్పారు. ఒకసారి అది కలిపి చల్లితే మళ్ళీ డిజాల్స్ అయిపోతుంది, భూమికి ఏ మాత్రం నష్టం ఉండదు. వర్షం పడితే భూగర్భ జలాలు అడుగంటి పోకుండా ఆరు నెలలు చెట్టుకు ఎంత కావాలనో... వేరు శనగ కావచ్చు, ఏ పంట అయినా కావచ్చు. ఆ పంటకు ఎంతకావాలనో అంత నీరు ఇచ్చే టెక్నాలజీ అందుబాటులోకి తెచ్చాం. ఈ టెక్నాలజీని ఈ సంవత్సరం రెండు లక్షల ఎకరాలలో ఉపయోగిస్తున్నాం.

(చప్పట్లు)

ఈ-క్రాపింగ్ పెట్టాం, మెబైల్ యాప్స్ పెట్టి ప్యాంటిక్స్ పెట్టాం, ఏ రైతు అయినా ఎక్కడన్నా పెస్ట్ వచ్చిందని టెస్ట్ చేసుకోవాలంటే నేరుగా అక్కడకు పోయి ఫాటో తీసి ఆ యాప్ ద్వారా చూస్తే, ఏ పెస్టో తెలిసిపోతుంది. అది చూసుకున్న తరువాత ఏం చెయ్యాలో కూడా అందులోనే సమాచారం ఉంటుంది. దానిపైన కూడా ఇంకొక విధంగా ముందుకు పోయింది. ఈ రోజు అన్ని దిక్కులా air quality పెడుతున్నాం. హిస్టారికల్ డేటా ఏదైతే Pestle Management కింద తీసుకుంటున్నాం, శాటిలైట్ ద్వారా కూడా తీసుకుంటున్నాం. ఇవన్నీ పెట్టి predictive analytics కింద temperature ఎలా మారుతుంది, అదే సమయంలో ఈయొక్క పంట ఏమి వేశాము, పంట వేసినప్పుడు గత కాలంలో ఏ తెగులు ఇక్కడ ఉంది, మళ్ళీ అలాంటి తెగులు ఎక్కడ వస్తుందో ముందుగానే తెలుసుకుని తెగుల్లను నివారించడానికి ముందుకు పోయే పరిస్థితికి వచ్చాం.

2.30PM

అదే సమయంలో ఎక్కడైనా గాని తెగులు వస్తే మొత్తం ఆ ప్రాంతమంతా ఈ తెగులకు కావలసిన మందు కొట్టడం కాకుండా ఇప్పుడు కొత్తగా డ్రోను పెట్టి ఎక్కడ తెగులు ఉంటే, ఎక్కడ పెస్ట్ ఉంటే, ఆ స్పాట్‌లోనే అప్లై చేసేవిధంగా కూడా ముందుకుపోతున్నాం. అవసరమైతే నేను రాష్ట్రంలో ఆలోచించేది ఏ రైతూ కూడా, ఒక్క పైసా కూడా ఖర్చు పెట్టకుండా ప్రభుత్వమే ఈ పెస్ట్ కంట్రోల్ చేస్తే ఏవిధంగా ఉంటుందో దానిని కూడా ఆలోచిస్తున్నామని నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇంకోవక్కన pond automation. ఇది కూడా మీరు చూస్తే, ఎక్కడైనా సరే ఈ ఆక్వాకల్చర్ పాండ్ ఉంటే ఆటోమేషన్‌లో information వస్తుంది. అనవసరంగా ఆక్సిజన్ ప్లాంట్స్ ఇవన్నీ రన్ చేయకుండా ఎప్పుడు అవసరమో, ఎంత అవసరమో అప్పుడు రన్ చేసుకునే పరిస్థితి వస్తుందని చెప్పి కూడా నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఇంకొకవక్కన ఈరోజు Zero Budget Natural Farming (ZBNF) కింద ముందుకుపోతున్నాం. ఇవన్నీ మనం ఉపయోగించినదానివల్ల మీరు ఒకసారి చూస్తే, నా ఆలోచన ఒకటే. అన్ని టెక్నాలజీస్ ఇక్కడ ఉపయోగించాలి. అగ్రికల్చర్‌లో ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా బెస్ట్ టెక్నాలజీ ఉంటే అది ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు రావాలి. ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా బెస్ట్ విత్తనాలు ఉంటే అవి ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు రావాలి. ఇవన్నీ కూడా ఉపయోగించుకుని highest productivity in the World సాధిస్తాము. తక్కువ కాస్ట్‌తో హయ్యస్ట్ ప్రొడక్టివిటీ ఉత్పత్తి చేసి కాంపిటేటివ్ మోడ్‌కు పోవలసిన అవసరం ఉంది. దానికి ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాం.

ఈరోజు maize చూస్తే, నేను మొదట అనుకోవడం ఏమంటే, All India లో మనం బెస్ట్గా తయారు కావాలి. Once, all India లో ది బెస్ట్ అయితే then World the best కి వెళ్లాలి. వాళ్లు ఏ టెక్నాలజీస్ ఉపయోగిస్తున్నారో అవన్నీ మనం ఉపయోగించుకుని ముందుకు పోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈరోజు maize లో సెకెండు ప్లేసుకు, ప్యాడీలో మూడవ ప్లేసుకు వచ్చాం. కాటన్లో, షుగర్ కేన్లో 4వ ప్లేసుకు వచ్చాము. నేను satisfy కావడం లేదు. నేను ఒకటే చెబుతున్నాను. టెక్నాలజీ మనకు availability లో ఉంది. భూమి మనదగ్గర ఉంది. ఒకవేళ భూమిని వివరీతంగా misuse చేసుంటే over a period of time అవన్నీ కరెక్ట్ చేయగలిగితే micro nutrients గాని, లేకపోతే various technologies ఉపయోగిస్తే one of the best soil గా మనం తయారుచేస్తే, మనం గానీ పద్ధతి ప్రకారం చేయగలిగితే highest productivity, production కూడా వచ్చే పరిస్థితి వస్తుంది. ముఖ్యంగా మనం రెండు విషయాలు గుర్తు పెట్టుకోవాలి. ఒకటి నీళ్లు కావాలి. నీళ్లు లేకపోతే ఎట్టి పరిస్థితిలో మనం ఏమి చెప్పినా కూడా ఇది ఒక థియరీ అవుతుంది. అందుకే ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచించింది. వర్షపు నీటిని భూగర్భ జలాలుగా మార్చటానికి అనునిత్యం ప్రయత్నం చేశాం. చెక్ డ్యామ్లు గాని, ఇప్పుడు కూడా పెద్ద ఎత్తున “నీరు – ప్రగతి” ఉద్యమం చేస్తున్నాం. 116 రోజులకు ఒక ప్రోగ్రామ్ ఇచ్చాము. అదే సమయంలో 6,50,000 ఫార్మ్ పాండ్స్ తవ్వాయి. ఇది భారతదేశ చరిత్రలో ఒక రాష్ట్రంలో 6,50,000 ఫార్మ్ పాండ్స్ తవ్వడమంటే అది ఆంధ్రప్రదేశ్లోనే జరిగింది.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అదే సమయంలో భూగర్భ జలాలు పెరిగాయి. 2 సంవత్సరాల్లో 13.6 శాతం వర్షపాతం తక్కువ ఉన్నా, ఈ సంవత్సరం 1.6 మీటర్లు భూగర్భ జలాలు పెరిగాయంటే దీనివల్ల రూ.600 కోట్లు మనకు అదనంగా ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్మెంట్లో ఎనర్జీ సేవింగ్ వచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది.

పట్టిసీమ తీసుకొచ్చాము, నదులను అనుసంధానం చేశాం. పట్టిసీమను కృష్ణాకు తీసుకొచ్చాం, కృష్ణా నుంచి ఇక్కడ వాడే నీళ్లు శ్రీశైలంలో పెట్టి రాయలసీమకు పంపించగలిగాము. రాబోయే రోజుల్లో పట్టిసీమ, పురుషోత్తపట్టణం, చింతలపూడి ఈ మూడు lift irrigations ద్వారా గోదావరి నీళ్లు అదనంగా 200 టిఎంసీల నీళ్లని లిఫ్ట్ చేసి ఈ రాష్ట్రంలో కరవు లేకుండా చేసేదానికి శ్రీకారం చుడుతూ ముందుకు పోతున్నాము.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఈరోజు గర్వంగా చెప్పగలుగుతున్నాను. కరవును జయించాలని అనుకున్నాం. ఆ జయించే స్థితిలో మనం ముందుకుపోతున్నామని చెప్పి కూడా నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఎడారిగా మారిపోతుందని అనుకున్న అనంతపురం జిల్లా ఈరోజు ధైర్యంగా చెప్పగలుగుతున్నాను. అనంతపురం జిల్లా హార్టికల్చర్ హబ్గా తయారవుతుంది.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ప్రపంచానికే ఎగుమతులు చేసే పరిస్థితి వస్తుంది. అది దూరంలో లేదు అని చెప్పి కూడా నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను. అదే సమయంలో నీళ్లు ఎంత ముఖ్యమో, దీనిపైన వాటర్ మేనేజ్మెంట్ అవన్నీ చేస్తున్నాం. Drip irrigation కు మాగ్నిమమ్ వెళ్లాము. ఈరోజు దేశంలోనే సెకెండ్ హయ్యస్ట్ డ్రిప్ ఇరిగేషన్ ఎక్కడైనా ఉందా అని అంటే అది మన రాష్ట్రంలోనే వచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ సంవత్సరం 3,87,000 ఎకరాలు సాగు చేశాం. ఇది second highest at National level. అదేమారుగా ఇంకోవక్కన చూస్తే, దీనివల్ల 18 నుంచి 32 శాతం ప్రొడక్టివిటీ పెరిగింది. 75 శాతం మనం డ్రిప్ ఇరిగేషన్ అచీవ్ చేశాం. అదే సమయంలో All India Level లో 50 శాతం కంటే తక్కువ చేసే పరిస్థితికి వచ్చారు. నీళ్లు తర్వాత సీడ్ కావాలి. అందుకనే ఈరోజు సీడ్ కోసం ఎక్కువ దృష్టి పెట్టాం. క్వాలిటీ సీడ్ కావాలి, దీనిని మనం ఆసరాగా తీసుకుని మన రాష్ట్రంలో మంచి వాతావరణాలు ఉన్నాయి. 12 రీజనల్ సెంటర్స్ కింద 12 Agro Climatic Zones ఉన్నాయి. కొన్ని దగ్గర్ల అయితే నంద్యాల, కర్నూలు ప్రాంతాల్లో one of the best seeds వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఇంకోవక్కన సన్న బియ్యం నంద్యాల రైస్ one of the finest rice వస్తోంది. అంటే డిఫరెంట్ ఏరియాల్లో డిఫరెంట్ క్లైమేట్ జోన్స్ ఉన్నాయి. కాబట్టి విత్తనాల అభివృద్ధికి ఆంధ్రప్రదేశ్ అనుకూలమైన రాష్ట్రం. దీనిని ఆధారంగా తీసుకుని అయోవా యూనివర్సిటీ ఉంది. One of the best Universities in the World. అమెరికాలోనే ఈ యూనివర్సిటీ ఒక ఆదర్శం. అలాంటి యూనివర్సిటీతో MoU పెట్టుకున్నాం. 650 ఎకరాల్లో తంగడంచ, కర్నూలు జిల్లాలో ఈ మెగా సీడ్ పార్కును ఏర్పాటుచేస్తున్నాం. ఇది ఏర్పాటుచేస్తే రూ.700 కోట్లు పెట్టుబడి వస్తుంది. 100 International Companies వస్తాయి. దీనివల్ల సీడ్ మనకే కాకుండా, ప్రపంచానికే మనం సీడ్ ఉత్పత్తి చేసే రాష్ట్రంగా ఆంధ్రప్రదేశ్కు పేరు వస్తుందని చెప్పి కూడా నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇంకోపక్కన Extension Officers ను 4,534 మందిని పెట్టాము. ఎక్కడిక్కడ ప్రతి సోమవారం “నీరు-ప్రగతి” కింద వ్యవసాయం, అనుబంధ రంగాలు, అదేమారుగా సాగునీటి వనరులు ఇవన్నీ కూడా రెవ్యూ చేస్తున్నాము. దీనివల్ల మీరు చూస్తే ఎరువుల వాడకం 2014-15లో 36.3 ఉంటే ఇప్పటికి ఇది 28 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులకు వచ్చింది. పెన్సిస్టెన్స్ అయితే 2,131 మెట్రిక్ టన్నులు ఉంటే ఇది 998 మెట్రిక్ టన్నులకు వచ్చింది. ఇప్పుడు Bill & Melinda Gates Foundation ద్వారా వర్కెట్ చేస్తున్నాం. ఒక డ్రోన్ పంపించి ముందుగానే సాయిల్ టెస్టింగ్ చేసి అదంతా కూడా క్లాడ్కు పంపించి తద్వారా రైతుకు, డిపార్ట్మెంట్కు, ఫ్యాక్టరీకి కూడా ఒకటేసారి సమాచారం పంపించి ఏ పంటకు, ఏ పొలానికి, ఎంత ఎరువు కావాలనో ఇప్పుడున్న ప్రకారం డిఫరెంట్ టైప్స్ కాకుండా, ఏ పంటకు ఏ పొలంలో ఎంత ఎరువు కావాలనో ఆ ఎరువును ఉత్పత్తి చేసే విధంగా ముందుకుపోయే కార్యక్రమానికి కూడా శ్రీకారం చుట్టాం. అది కూడా ఈ సంవత్సరం నుంచి చేస్తామని చెప్పి కూడా నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఈరోజు Agri watch అను ఒక ఏజెన్సీని తీసుకున్నాం. ముందుగానే ప్రపంచమంతా అనలైజ్ చేస్తారు. ఎలాంటి పంటలకు ఈ సంవత్సరం డిమాండ్ ఉంటుంది, ఏ పంట వేస్తే రైతులకు నష్టం వస్తుంది, ఏ పంట తగ్గించుకోవాలి, ఏ పంట ఎక్కువ వేయాలి, ఏది వేస్తే గిట్టుబాటు వస్తుంది ఇవన్నీ కూడా వాళ్లు అనలైజ్ చేసి వాళ్లు ఇస్తారు. పోయిన సంవత్సరంలో మీరు చూస్తే కాటన్లో 6 లక్షల హెక్టార్లకు తగ్గించగలిగాం, దానివల్ల రేట్లు తగ్గాయి, మన రైతులు కొంతవరకు బాగుపడే పరిస్థితి వచ్చింది. దీనికి ప్రత్యామ్నాయ పంటలకు కూడా ముందుకుపోయామని నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఈరోజు పట్టిసీమ ద్వారా గోదావరి గాని, కృష్ణా డెల్టా గాని ఏదైతే తుపాన్ వస్తుందో, దానికంటే ముందే పంటలు చేతికి వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. ఒకప్పుడు తుపాన్తో పూర్తిగా నష్టపోయారు. ఒకప్పుడు అయితే కృష్ణా డెల్టాలో పంట వచ్చేది కాదు. రాబోయే సంవత్సరంలో తప్పకుండా జూన్ నెలలోనే కృష్ణా, గోదావరి రెండు డెల్టాలకూ నీళ్లు ఇస్తాం.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

తుపాన్ కంటే ముందే పంటలు తీసుకునే పరిస్థితి వస్తుంది. రెండవ పంట కూడా సులభంగా తీసుకునే విధంగా ఏమి చేయాలో అది కూడా చేస్తామని చెప్పి కూడా నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఇంకోపక్కన అధ్యక్షా, చాలా టెక్నాలజీ తీసుకొచ్చాము. ఈరోజు మీరు చూస్తే IT మొత్తం అనుసంధానం చేశాం. Weather forecasting తీసుకొస్తున్నాం. Weather forecasting ద్వారా పెస్ట్గాసి, ✓

ఎప్పుడు తుపాన్లు వస్తాయి, ఎప్పుడు ఏ విధంగా ఉంటుంది, దానిపైన ప్రెవెంటివ్గా ఏమి తీసుకోవాలనో అవన్నీ చేయడం, గ్రౌండ్ వాటర్ ఎట్లుందో ఫిజియో మీటర్ ద్వారా ఎప్పటికప్పుడు చేయడం, సాయిల్ మాయిచ్చర్ కూడా ఇక్కడి నుంచే అనలైజ్ చేసి ఎక్కడైనా పంటకు సాయిల్ మాయిచ్చర్ వచ్చే పరిస్థితి ఉంటే ముందే చెప్పడం, ఇంకోపక్కన రెయిన్ గన్స్ కూడా పెట్టాం. ఇప్పుడు “జిబా” విధానాన్ని కూడా తీసుకొచ్చాం. దీనివల్ల పంట వేసిన తర్వాత ఎక్కడా కూడా ఎండిపోకుండా పంటను కాపాడేదానికి పోతున్నాము. ఇంకోపక్క **Mechanisation of agriculture** కి వెళ్లాం.

2.40 PM

‘రైతు రథం’ తీసుకొచ్చాం. 12,000 ట్రాక్టర్స్ ‘రైతు రథం’ పథకం క్రింద ఈ ప్రభుత్వం ఇచ్చిందంటే అదీ ఈ ప్రభుత్వానికి అగ్రికల్చర్పై ఉండే మక్కువ అని తెలియజేస్తున్నాను.

(అధికారపార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అప్పు గురించి నేను ఒకటే ఆలోచించాను. ఆనాడు కేంద్రప్రభుత్వం, ఆర్బిఐ నాకు సహకరించలేదు. అప్పు ఇవ్వడానికి వీలు లేదన్నారు. నేను ఒకటే మాట చెప్పాను. రైతులు ఇబ్బందుల్లో ఉన్నారు, మొదటి నిర్ణయం రుణ విముక్తి చేయాల్సిన అవసరం ఉందని రూ.24,000 కోట్లు రుణ విముక్తి చేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్న ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వం.

(అధికారపార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

మూడు దఫాలుగా ఇచ్చాం. దగ్గరదగ్గర రూ.15,300 కోట్లు చెల్లించాం, పది శాతం వడ్డీ చెల్లించాం, రూ.50,000లు వన్ టైం సెటిల్మెంట్ ఇచ్చాం. నిన్న రాజస్థాన్ రాష్ట్రంలో చూస్తే రూ.50,000 రుణ విముక్తి చేస్తే, కాదు అప్పుల్లో ఉన్నా పరవాలేదు, రైతులను ఆదుకోవాలి, అవసరమైతే రైతు అప్పులను ఈ ప్రభుత్వం మోయాలనే ఉద్దేశంతో మొదటి విడతగా మొత్తం మాఫీ చేసి ముందుకు పోతున్నాం. మరణించిన రైతులకు కూడా రూ.52 కోట్లు ఇచ్చాం. వ్యక్తిగత కౌలుదారులకు రూ.123 కోట్లు ఇచ్చాం. గ్రూప్ కౌలుదారులకు రూ.224 కోట్లు ఇచ్చాం. హార్టికల్చర్కు నేను చెప్పకపోయినా, ఆనాడు ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో పెట్టి రూ.385 కోట్లు ఇచ్చామని నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

(అధికారపార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

రైతులందరికీ నేను ఒకటే విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. భవిష్యత్తులో ఈ ప్రభుత్వం రైతుల పట్ల ఎప్పుడూ కూడా అనుకూలంగా ఉంటుంది. రైతులకు అనుకూలమైన విధానాలు తీసుకుంటామని నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను అధ్యక్షా.

బీమా ఉంది, ఇది లోపభోయిష్టంగా ఉంది, దీనివల్ల రైతులకు పెద్దగా లాభాలు రావడం లేదు. ఈ విషయాన్ని పదే పదే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నాం. కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలుచేసిన పాలసీలు చూస్తే, ఒకపక్క బీమా సక్రమంగా అమలు కావడం లేదు, దీనివల్ల ఎవరైతే రైతులు ఇబ్బంది పడతారో, వాళ్లు ఇన్స్టాల్మెంట్లు కట్టడం తప్ప, దానికి తగిన గుర్తింపు వచ్చే పరిస్థితి లేదు, రిటర్న్ వచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఇప్పుడే మంత్రి గారు చెప్పారు. కందిపప్పు కాపు మన దగ్గర విపరీతంగా వచ్చింది. ఎంఎస్పీ ప్రకటించారు. ఎంఎస్పీ ప్రకటించిన తరువాత ఎంతవస్తే అంతకు కొనే బాధ్యతను తీసుకోవాలి. అవసరమైతే time and again policies మార్చుకుంటూ, మళ్ళీ కావాలంటే surplus production వస్తే ప్రత్యామ్నాయ పంటలకు కూడా మార్కెట్ ప్రైజ్ (ఎంఎస్పీ) ఇస్తే మనం ముందుకు పోయే అవకాశం వస్తుంది.

కొన్ని మనం చూస్తున్నాం, ఇంపోర్ట్స్ ఉన్నాయి, ఇంపోర్ట్స్ అవగాహన లేకుండా రాంగ్ టైంలో ఇంపోర్ట్స్ చేయడం, దానివల్ల రైతులు పండించిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధర లేకుండా పోవడం వల్ల ఇబ్బంది వచ్చే పరిస్థితి వస్తోంది. నేను ఒకటే చెప్పాను. కేంద్రప్రభుత్వం ఎంత ఇచ్చినా పరవాలేదు, మనం డిమాండ్ చేద్దాం, గట్టిగా పోరాడదాం, ఈ రాష్ట్రంలో ఏఒక్కరైతు కూడా బాధపడడానికి వీలు లేదు.

(అధికారపార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఎంతైనా పరవాలేదు, ఇమ్మని చాలా స్పష్టమైన నిర్ణయం తీసుకున్నాం. వాళ్లు ఇచ్చేవరకు మనం వెయిట్ చేస్తే, ఇక్కడ నష్టపోయిన తరువాత మళ్ళీ మనం ఏమీ చేయలేం.

ఒకప్పుడు కరవు, తుపానుల వలన పంట నష్టం, దిగుబడి తగ్గిపోవడం, పెన్స్ వచ్చి పంట నాశనం కావడం జరిగేది. ఈరోజు అవన్నీ కాకుండా ఎక్కడికక్కడ ఉత్పాదకత శక్తి పెంచాం, దిగుబడి పెంచాం, దీనివల్ల మిగులు వస్తోంది. Agriwatch ద్వారా ఎప్పటికప్పుడు అనలైజ్ చేస్తున్నాం. అవసరమైతే ఎక్కువైనా మనం కొని, నష్టమైనా సరే వేరే దేశాలకు ఎగుమతి చేసి, ఇంకో మార్కెట్లో అమ్మి రియలైజ్ చేయాలనుకుంటున్నాం. పప్పు రూ.40లు చొప్పున అన్ని fair price shops లో వినియోగదారుడికి

ఇవ్వాలని ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నాం. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇంతకు మునుపు అర కేజీ చెక్కర ఇస్తుంటే, దానిని కూడా నిలిపివేస్తే, అర కేజీ చక్కరే కాదు, ఒక కేజీ పప్పుధాన్యాలు ఇవ్వాలని ఈ ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

(అధికారపార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

రెండు విధాలు. ఒకటి రైతులకు గిట్టుబాటు ధర వస్తుంది, ప్రొక్యూర్మెంట్ అవుతుంది, వారి ఆరోగ్యం కూడా బాగుపడుతుందని నిర్ణయం చేశాం.

Food Processing కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాం. ఈరోజు మొత్తం 328 యూనిట్లు వచ్చాయి. 194 ప్రొడక్షన్ కు వెళ్ళాయి. మొత్తం ఈ కంపెనీలు వస్తే.. మేజర్ కంపెనీలు Patanjali, Parley, Britannia, Cadburys, Kelloggs, ITC, Jain Irrigation పెట్టే పరిస్థితులు వచ్చాయి. కొత్త కాన్సెప్ట్ తీసుకొచ్చాం. 90 FPO ల ద్వారా vegetables, fruits, dairy, aqua areas లో ముందుకు వెళుతున్నాం. అర్బిమేట్ గా 1000 చేయాలనుకుంటున్నాం. 10 లక్షల రైతులు ఇందులో మెంబర్ గా చేరాలని, ఫ్రయివేట్ పార్టిసిపేషన్ రావాలని తద్వారా ఎక్స్ పోర్ట్స్ రైతులు చేసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు పోతుంది.

ఇరాన్, ఇరాక్, గల్ఫ్ దేశాలకు అరటిపండ్లు అనంతపూర్ నుంచి ఎక్స్ పోర్ట్ అవుతున్నాయి. ఇప్పటికే 2536 మెట్రిక్ టన్నులు మనం ఎక్స్ పోర్ట్ చేశాం. Integrated Pack House with Cold Chain ను అనంతపూర్ లో పెట్టాం. హిందూపూర్ నుంచి Roses, Poly Houses in 10 acres, వీటన్నింటినీ యూరోపియన్ దేశాలకు ఎక్స్ పోర్ట్ చేస్తున్నాం. పెనుకొండ దగ్గర culinary herbs, vegetables ఉన్నాయో 12 ఎకరాలలో వేశాం, వీటిని కూడా జర్మనీకి ఎక్స్ పోర్ట్ చేస్తున్నాం. Big Basket, Fresh Cart పెద్దఎత్తున అనంతపూర్ గానీ, రాయలసీమను బేస్ చేసుకొని ఎక్స్ పోర్ట్ చేస్తున్నారు. Integrated Pack House with Cold Chain, Garividi, Vizianagaram లో పెట్టడం జరిగింది. దీనివల్ల మ్యాంగో ఎక్స్ పోర్ట్ ఇక్కడ నుంచి జరుగుతోంది. గత సంవత్సరంలో సౌత్ కొరియాకు ఇక్కడ నుంచి ఎక్స్ పోర్ట్ చేశారు.

విజయనగరం జిల్లాలో Suvarnarekha, Panukulu Mango ని South Korea, Germany కి ఎక్స్ పోర్ట్ చేస్తున్నాం. దీనిని ఎక్కువగా ఎక్స్ పోర్ట్ చేయాలని ఆలోచిస్తున్నామని తెలియజేస్తున్నాను. ఇంకోపక్క Integrated Clusters Development కు వెళుతున్నాం. Pomegranate, Banana కర్నూలు, అనంతపూర్,

చిత్తూర్లో APEDA సహకారంతో చేయాలని ముందుకు పోతున్నాం. ఆంధ్రప్రదేశ్లో పంటలు ఉత్పత్తి చేయడమే కాకుండా ఈ-నామ్ను ఉపయోగించుకొని ముందుకుపోవడం, పెద్ద పెద్ద కంపెనీలు ఉన్నాయో వారితో కూడా అనుసంధానం చేసుకొని మనం పండించిన పంట విదేశాలకు కూడా పంపాలని ఆలోచిస్తున్నాం. మొన్ననే Cold Chain Link and Cold Storages ఒక వ్యవస్థను క్రియేట్ చేశాం. Ware Housing పెద్దఎత్తున రిక్వైర్మెంట్ వస్తుంది. ఈరోజు నెల్లూరులో బియ్యం పంట విపరీతంగా వస్తే అక్కడ తగిన వేర్హౌసింగ్ లేదు. అలాంటివి దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఏవిధంగా దీనిని ఓవర్కం కావాలో చూసి, ఓవర్కం కావడానికి ముందుకు పోతున్నాం.

ఇంతకుమునుపే మంత్రి గారు చెప్పారు. ఆక్వాకల్చర్ పెద్దఎత్తున అభివృద్ధి అవుతోంది. Foreign Exchange Reserves కు పనికి వస్తోంది. ఇంకోపక్క ప్రపంచానికి ఆక్వాకల్చర్ ప్రాడక్ట్స్ను సప్లై చేసే పరిస్థితికి వస్తున్నాం. మన రైతాంగానికి గిట్టుబాటు ధర కూడా వస్తోంది. ఎక్కడ కూడా pollution control చేసుకొని, నిన్నా, మొన్నా కొన్ని creeks ఉన్నాయి, డ్రైనేజీలో కొన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నాయంటే, Irrigation Department కు చెప్పి వాటన్నింటికీ క్లియర్ చేయమన్నాం. Time and again ఆ రైతులందరినీ కూర్చోబెట్టి, ఎక్కడా మాలప్రాక్టీసెస్కు పోకుండా నీతి నిజాయితీగా చేయండి. మీరెక్కడైనా దురాశతో పోయి లేనిపోని సమస్యలు కొనితెచ్చుకుంటే మొత్తం తెబ్బుతింటాం, వాటిని చేయవద్దని చెప్పాం. దానిపై వర్కౌట్ చేస్తున్నాం. ఈ సెక్టార్లో మనం ఇంకా ముందుకు పోయే అవకాశం ఉంది.

Milk, Meat, Egg, Poultry లో మనం నంబర్ వన్గా ఉన్నాం. గ్రుడ్ల ఉత్పత్తిలో నంబర్ టూ గా ఉన్నాం. మీట్లో నంబర్ ఫోర్ గా ఉన్నాం, పాల ఉత్పత్తిలో ఐదో ర్యాంక్లో ఉన్నాం. దీనికి కావలసిన ఫాడర్ సెక్యూరిటీ క్రింద నేను చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. Green Fodder produce చేయాలి, Silage provide చేయాలి, Hydroponics, Ajwalan తీసుకోవాలి, concentrate feed ఇవ్వాలి. ప్రతీ ఒక్క యానిమల్కు అది గేదె కావచ్చు, ఆవు కావచ్చు, పేదవారికి Fodders Security క్రింద, మామూలుగా Food Security Government of India తీసుకొస్తే Fodder Security తీసుకొచ్చిన ఏకైక ప్రభుత్వం భారతదేశంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ అధ్యక్షా.

(అధికారపార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

దీనివల్ల ఆవు, గేదె యొక్క దిగుబడి పెరుగుతుంది. రైతుకు ఆదాయం వస్తుంది, రైతులే కాకుండా పేద వారందరూ పాడి పరిశ్రమపై ఆధారపడ్డారు. Rs.10,000 inclusive growth rate రావాలనుకుంటున్నాం,

నెలకు ఆదాయం సంపాదించాలనుకుంటున్నాం, దానికి ఇది బాగా ఉపయోగపడుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

Zero Budget natural farming, ప్రకృతి సేద్యం క్రింద మనం ముందుకు పోతున్నాం. ఇది Reliance Foundation, Bill and Melinda Gates Foundation, Azim Premji Trust, Subhash Palekar వీరందరు కూడా బాగా పనిచేస్తున్నారు.

2.50PM

వ్యవసాయంలో ఖర్చు తక్కువ, దిగుబడి ఎక్కువ వస్తుంది. దీని వల్ల చాలా వరకు ఉపయోగపడే పరిస్థితి ఉంది. దీని వల్ల హెల్త్ కూడా బాగా ఇంప్రూవ్ అయ్యే పరిస్థితికి వస్తుంది. 5000మంది ట్రైయినీలను తయారు చేసి నిరంతరం ఈ కార్యక్రమాన్ని ముందుకు తీసుకువెళుతున్నాం. ఇటీవల దావోస్‌లో ఈ సెషన్ పెడితే ప్రపంచానికే ఇది ఒక ఆదర్శంగా, ఒక మోడల్ కింద UNEP, FAO ఇద్దరు కూడా పార్టనర్స్‌గా చేరి దీనిని ప్రమోట్ చేస్తానని ముందుకు వచ్చారు. దీనికి కూడా ఒక టైంబౌండ్ ప్రాగ్రామ్ ఒకటి పెట్టుకున్నాం. ఈసంవత్సరం మీరు చూస్తే 331 మండలాల్లో 1,40,000 ఎకరాలు మనం సాధించగలిగాం. ఈ మార్చి 2018లోపల 1,80,000 రైతులతో మనం ముందుకు పోదామని అనుకుంటున్నాం. మనం 3లక్షల ఎకరాలతో ప్రకృతి సేద్యం చేయాలని అనుకుంటున్నాం. 2024కి అన్ని పంచాయతీల్లోకి ఇది రావాలి. దీని వల్ల పెద్ద ఎత్తున రైతులకు లాభం వచ్చే పరిస్థితి వస్తుంది. ఆ దిశగా ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు వెళుతుందని మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఇంకొకపక్కన ఈరోజు చాలా టెక్నాలజీలు. Bill and Melinda Gates Foundation partnership తో చేస్తున్నాం. Soil Spectroscopy cost effective and speedy soil testing methodology తీసుకువచ్చాం. ఏదైనా drones తో ఈ సాయిల్ మ్యాపింగ్ చేసి నేరుగా క్లాడుకి వెళ్లి రియల్ టైంలో రైతుకి, extension officer కి అందరికీ కూడా సమాచారం వచ్చే పరిస్థితి ఉంటుంది. అదేవిధంగా Pest Management కి వెళ్లాం. అదేవిధంగా ప్లాంట్ axis చేశాం. Drone based pesticides sprinkling పెట్టాం. డిజిటల్ సాయిల్ మ్యాపింగ్ పెడుతున్నాం. Uberization కి వెళుతున్నాం. అదే సమయంలో ఇంక ఏదైనా ఉంటే pitch competition పెట్టాం. A.P. Agri Tech 2017 వ సంవత్సరంలో పెట్టాం. ప్రపంచంలో ఉన్న మేథావులు, కొత్త వాళ్లు రావడం, innovation చేయడం, వ్యవసాయంలో ఇంకా innovation చేస్తే ఆ విధంగా చేయడానికి ఈ కాంపిటీషన్‌ని కూడా పెట్టాం. నేను గర్వంగా చెప్పగలుగుతున్నాను. భారతదేశంలో వ్యవసాయం రంగంలో టెక్నాలజీని ఉపయోగించిన ఏకైక ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వమని మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

దీనికి సంబంధించి రైతులకు మేలు జరగాలి, న్యాయం జరగాలి. అందుకే ఈ కార్యక్రమాన్ని మనం తీసుకున్నాం. అందుకే ఇప్పటికీ ఏపీలో Andhra Pradesh Integrated Irrigation & Agriculture Transformation Project (APIIATP) కింద 1600కోట్ల రూపాయలు ఒక ప్రాజెక్టు జరుగుతోంది. అదేవిధంగా Andhra Pradesh Drought Mitigation Project కింద 1045కోట్ల రూపాయలు ఇంకొక ప్రాజెక్టు ఉంది. అదేమారిగా Bill & Melinda Gates Foundation తో పనిచేస్తున్నాం. IOWA University తో పనిచేస్తున్నాం. వీళ్ళేకాకుండా ఇంకా ప్రపంచంలో ఉన్న బెస్ట్ యూనివర్సిటీలు. బెస్ట్ వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్లు, ఎక్కడైతే టెక్నాలజీ ఉందో దానిని తీసుకొచ్చి రైతుకి అందుబాటులో పెడదాం, రైతుకి గిట్టుబాటు ధర రావడమే గాకుండా రైతుకి వ్యవసాయం కూడా లాభసాటి అయ్యేవిధంగా చేయడమే ఈ ప్రభుత్వ యొక్క ఏకైక లక్ష్యమని చెప్పి మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

నాలుగు సంవత్సరాల్లో మీరు ఒకసారిచూస్తే ఆ దిశగా ముందుకు పోయాం. ఒకప్పుడు నిరాస నిస్పృహల నుంచి ఈరోజు రైతులకి ధీమాగా చెప్పగలుగుతున్నాను, కరవుని ఆల్మోస్ట్ ఆల్ జయించాం. భవిష్యత్తులో కరవు అనే మాట లేకుండా, ఎంత ప్రాడక్టు చేయాలనో, ఏవిధంగా చేయాలనో, మేము గైడ్ చేసే పరిస్థితికి వస్తున్నాం. (సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అదే సమయంలో నీటి భద్రతను కూడా తొందరలోనే తీసుకువస్తున్నాం. ఈ సంవత్సరం 52ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేస్తున్నాం. అదేమారుగా పెద్ద ఎత్తున పనులన్నీ జరుగుతున్నాయి. గ్రౌండ్ వాటర్ కూడా పెరిగితే దానివల్ల ఇది చాలా వచ్చే పరిస్థితి ఉంటుంది. ఇంకొకపక్కన మీరు ఆలోచిస్తే ప్రాడక్షన్ ఎక్కువ వచ్చినప్పుడు డిపార్ట్మెంట్కి నేను ఒకే మాట చెప్పాను. ఒక ప్రత్యామ్నాయ వ్యవస్థ ఏర్పాటు చేయండి, అన్ని వ్యవస్థలు కలిపి ఆర్గనైజ్ చేద్దాం, అవసరమైతే ముందగానే predict చేద్దాం, ఏవిధంగా పంట వేయాలనో సజెస్టు చేద్దాం, వచ్చిన పంట ఎక్కడెక్కడ ఎగుమతి చేయాలి, ఎట్లా ఉపయోగించుకోవాలి, దానికి కూడా ఒక ఆర్గనైజేషన్ పెట్టుకొని రైతులకు ఎక్కడా ఇబ్బంది లేకుండా చేయాలని చెప్పి ఒక వ్యవస్థను కూడా క్రియేట్ చేస్తున్నాం. Cold chain link గానీ, warehousing link గానీ ఇవ్వన్నీ కూడా చేస్తామని మీ అందరికీ తెలియజేస్తున్నాను. ఇంకొక పక్కన సెరికల్చర్లో కూడా automatic reeling machines పెట్టాం. దీనిని ఇప్పుడే చైనా నుంచి ఇంపోర్టు చేయడం జరిగింది. 5సంవత్సరాలు చిత్తూరులో వచ్చాయి... దీని వల్ల అనంతపురం ఏరియాలో చూస్తే better quality...

ఈరోజు ఇంటర్నేషనల్ స్టాండర్డ్స్ లో బెస్ట్ క్వాలిటీ వచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది. ఒకవక్కన చూస్తే మొత్తం 35వేల మంది రైతులకు రూ.42 /- chokes ఏవైతే ఉన్నాయో yarn subsidy కింద ఇవ్వడం జరిగింది. 14కోట్ల రూపాయలు Cocoon production incentive కింద ప్రతీ సంవత్సరం కూడా ఇస్తున్నాం. ఇంతకుముందే శ్రీ సి.హెచ్ ఆదినారాయణ రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు మత్స్యకారులు ఎవరైతే 50సంవత్సరాల వయసు ఉండే వారున్నారో వారికి పెన్షన్ ఇచ్చి ఆదుకునే బాధ్యత తీసుకున్నాం. (సభ్యులు బల్లలు చరిచారు) ఇలాంటి వినూత్నమైన కార్యక్రమాలతో అన్ని వర్గాలను ఆదుకోవడం కోసం ముందుకు పోతున్నాం.

ఈసందర్భంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం పాలసీలు ఏవైతే ఉన్నాయో వ్యవసాయంలో ఇంకా పూర్తిగా మార్పు రావలసిన అవసరముంది. సమీక్షలు చేసుకోవాల్సిన అవసరముంది. ఈరోజు రెండు, మూడు పర్సెంట్ ఆల్ ఇండియా లెవల్ లో వస్తే మనదగ్గర 17 శాతం, 18శాతం వచ్చినా ఆ పాలసీలు మన మీద కూడా అఫెక్టు అవుతున్నాయి, కాబట్టి ఈరోజు ధరలు పడిపోవడం అనేది మన రాష్ట్రంలో మనం ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేసిన తరువాత దీనికి తగిన మార్కెటింగ్ వ్యవస్థ ఏర్పాటు చేయకపోయినా దిగుమతులు, ఎగుమతులు రేషనలైజ్ చేయకపోయినా, మీరు సరైన సమయంలో కొనకపోయిన, లేకపోతే మేము కొనాలి, ఇన్ని వేల మెట్రిక్ టన్నులు ఉంది, మీరు చెప్పారు, దీనికి ఆర్డర్లు ఇవ్వమంటే ఇవ్వకపోయినా, ఆ సమయం దాటిపోతే రైతుల్లో చాలా ఆందోళన నిరాస, నిస్పృహలు వస్తాయని. ఒక స్పష్టమైన వైఖరి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఉండాలి, అన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకి ఇది మేము చేస్తున్నామని మీరు ఒక స్పష్టమైన వైఖరితో ఉండాలి. మీరు ఎట్లా ఆదుకుంటారో ఆదుకోమని అంటే మనకు ఒక అవగాహన ఉంటుంది. దిల్లీకి తిరిగే పరిస్థితి ఉండదు. ఈజీగా ఆ పని చేసే పరిస్థితి వస్తుంది. శ్రీ సోమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి ఇప్పుడే కందివప్పు విషయం చెప్పినప్పుడు నేను ఒకటే చెప్పాను. మనం లక్షా ముప్పై వేల మెట్రిక్ టన్నులు కొనాల్సి వస్తే వాళ్లు 12వేల రూపాయలకు ఇస్తామని అన్నారు, 12వేల రూపాయలు ఏ మూలకు సరిపోతుందని అని అడుగుతున్నాను, కాని నేను చెప్పింది, మీరు దిల్లీకి వెళ్లండి, గట్టిగా పోరాడండి, అదే సమయంలో రైతులకు ఇబ్బంది లేకుండా ప్రొక్యూర్ చేయమని చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. (సభ్యులు బల్లలు చరిచారు) ఒకవేళ కష్టాలు ఉంటే మనం భరిండ్డాం గాని రైతు మాత్రం కష్టపడడానికి వీలు లేదని నేను చెప్పాను. ఆవిధంగా మేము ముందుకు పోతున్నాం. అదేసమయంలో ఈ ప్రభుత్వం వ్యవసాయ రంగానికి ఎనలేని ప్రాధాన్యత ఇచ్చింది. మంచి ఫలితాలు వచ్చాయి. భవిష్యత్తు లో కూడా వ్యవసాయ రంగంలో రైతులకు గానీ, రైతు కూలీలకు గాని, అనుబంధ రంగాల్లో ఉన్న ఎవరికీ

ఇబ్బంది లేకుండా అన్ని విధాలా ఆదుకుంటామని మరొక్కసారి ఈ అసెంబ్లీ ద్వారా రైతులకు హామీ ఇస్తూ మీరు ఈ చర్చకు తీసుకువచ్చిన దానికి మిమ్మల్ని అభినందిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

MR.SPEAKER: Now discussion on Demands. శ్రీమతి డి. సత్యప్రభ.. మాట్లాడేవాళ్లు చాలామంది ఉన్నారు. కాబట్టి ఒక్కొక్కరు ఐదు నిమిషాలు మాట్లాడాలి.

శ్రీమతి డి.ఎ. సత్యప్రభ (చిత్తూరు): నమస్కారం అధ్యక్షా, గత పరిపాలనలో మూడున్నర సంవత్సరాల్లో మున్సిపాలిటీ ఎలక్షన్స్ జరగకుండా చాలా నష్టాన్ని తెచ్చారు. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన వెంటనే మున్సిపాలిటీ ఎలక్షన్లు పెట్టి ఈరోజు రాష్ట్రాన్ని ముందరకు తీసుకువెళుతున్నాం. ప్రతీ జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో కూడా మౌలిక సదుపాయాలు సమాంతరంగా జరగాలి. ముఖ్యంగా అంతరాష్ట్రీయ ప్లే గ్రౌండ్స్ మనకు అన్ని జిల్లాల్లో వస్తే అన్ని విధాలా స్టాడెంట్స్ కి మంచి అభివృద్ధి జరుగుతుంది. అంతేగాకుండా పై ఓవర్స్, మెట్రో రైల్వే, రోడ్డు ట్రాన్స్ పోర్టు చాలా ముఖ్యం. ప్రజలను ఎయిర్ పోల్యూషన్ నుంచి కాపాడుకోవడానికి మనకు వీలున్నంత స్థలాల్లో ఎక్కడైనా సరే, చెరువుల చుట్టూ అయినా సరే fencing చేసి, అక్కడ వాకింగ్ trucks పెట్టి exercises చేసుకోవడానికి, అదేగాకుండా ఎయిర్ పోల్యూషన్ నుంచి మనల్ని కాపాడుకోవడానికి ఈరోజు మన దిల్లీలో ఎయిర్ పోల్యూషన్ ఎక్కువ అయి ప్రజలు నానా అవస్థలు పడుతున్నారు. ఇలాంటివి కాకుండా ఫిజికల్ ఎక్స్ సైజ్ లకు అనుకూలంగా డెవలప్ మెంట్ చేసుకుంటే చాలా బాగుంటుందని మీకు ముఖాంతరంగా తెలుపుతున్నాను.

ఈరోజు మనం చెత్త నుంచి సంపదను... ప్రగతి పథంలోకి వెళుతున్నాం. అర్బన్ డివిజన్ లో డంపింగ్ యార్డుల కోసం 15, 20, 30 ఎకరాలు వాడుకుంటున్నారు. మన compactors వచ్చి మున్సిపాలిటీల్లో చెత్తని నిర్మూలించి సంపదగా దానిని తీసుకునే విధానంలో ఆ డంపింగ్ యార్డుల్లో వృథా చేయకుండా హౌసింగ్ స్కీమ్ లో తీసుకొని అక్కడ మనం హౌసింగ్, అక్కడే ప్లే గ్రౌండ్స్, స్కూల్స్, మౌలిక సదుపాయాలు ఇచ్చి ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా వాడుకుంటే చాలా బాగుంటుంది. అదేగాకుండా ప్రతీ పట్టణంలో కూడా రోడ్డు వేసేటప్పుడు మాకు చిత్తూరులో కూడా అక్కడక్కడ కన్సిస్టెండ్. మొదట రోడ్డు వేసి తరువాత చాలావరకు కాలవలు కడుతుంటారు.

మ.3.00

అలాంటి చోట్ల అలా చేయకుండా డ్రైనేజ్ లైన్లు, వాటర్ లైన్లు, స్టామ్ వాటర్ లైన్లు వేసి తరవాత రోడ్లు వేసుకుంటే ఖర్చు కూడా తగ్గుతుందని మీద్వారా తెలుపుతున్నాను. ఈరోజు పిల్లలు పాఠశాలలకు, కళాశాలకు వెళ్లాలంటే, ఉద్యోగులు తమ కార్యాలయాలకు చేరుకోవాలంటే రోజులో చాలా భాగం ట్రాఫిక్ లో ఇరుక్కుపోయే పరిస్థితి పట్టణాలు, నగరాలలో ఉంది. కాబట్టి పట్టణాభివృద్ధిలో ఈ విషయాలను గమనంలోకి తీసుకొని ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా ఫాస్ట్ ట్రాక్ ఎంత తొందరగా అభివృద్ధి చెందితే సర్వతోముఖాభివృద్ధి అంత తొందరగా జరుగుతుందని నా ఉద్దేశం. ప్రతీ జిల్లాలో ఒక ఎయిర్ పోర్టు, స్టార్ హోటళ్లతోబాటు విశాలమైన రోడ్లు, రోడ్లతోపాటు తాగునీరు, మురుగునీటి వ్యవస్థలను ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది. అక్కడ విశ్వవిద్యాలయాలు, పరిశ్రమలే కాకుండా మార్కెటింగ్ కూడా పెరిగే అవకాశం బాగా వస్తుంది. మనదేశంలోని న్యాయవ్యవస్థ, కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థ, పార్లమెంటరీ వ్యవస్థ సక్రమంగా పనిచేస్తున్నందున మనమందం ముందుకు వెళ్తున్నాం. ముందుగా ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంచుకున్న ఏడు మిషన్లు, ఐదు గ్రీడ్లు అనుకున్నవి అనుకున్నట్లుగా ఎంత తొందరగా జరిగితే అంత తొందరగా మన రాష్ట్రం అన్ని రాష్ట్రాల కంటే అభివృద్ధిలో ముందు ఉంటుందని మీద్వారా మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా.నిమ్మల రామానాయుడు (పాలకొల్లు): అధ్యక్షా, వ్యవసాయానికి సంబంధించి 2022నాటికి వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలలో దేశంలో అభివృద్ధి చెందిన మొదటి మూడు రాష్ట్రాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒకటిగా ఉండాలనే ఆలోచనతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ముందుకు తీసుకెళ్తున్నందుకు చాలా సంతోషం. ఎందుకంటే గత పది సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పార్టీ అసమర్థ పాలనలో రైతులు సాగు బరువై, ఆసరా కరవై వ్యవసాయం సంక్షోభంలోకి నెట్టబడిన పరిస్థితుల్లో చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఈ నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ కు వ్యవసాయ రంగమే ప్రాణం అనే ఉద్దేశంతో అనేకరకాలైన కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. అందులో భాగంగా ఏడు మిషన్లు తీసుకుంటే వాటిలో వ్యవసాయరంగాన్ని ముందుకు తీసుకోవడంతో బాటు వ్యవసాయ రుణమాఫీ కోసం రూ.24వేల కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. కొంత మంది రోజు వారీ వేతనంపై, కొంతమంది నెలవారీ వేతనంపై పనిచేస్తుంటారు. మనం కూడా నెలవారీ వేతనం తీసుకొని పనిచేస్తున్నాం. కానీ రోజువారీ వేతనం కాకుండా, నెలవారీ వేతనం కాకుండా సంవత్సరానికి ఒకసారి వేతనం తీసుకొనేవారు ఈ దేశంలో ఎవరైనా ఉన్నారంటే వారు కేవలం రైతులు మాత్రమే. ఆవిధంగా సంవత్సరానికి ఒకసారి వచ్చే వేతనం ఏదైనా ప్రకృతి విపత్తు సంభవించినపుడు రైతు నష్టపోయి ఆత్మవిశ్వాసం కోల్పోయినపుడు రైతులు ఆత్మహత్య చేసుకుంటే రూ.5లక్షల రూపాయలు ఆ రైతు కుటుంబానికి ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. అలాంటి అనేకమైన కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. అదేవిధంగా వ్యవసాయానికి ప్రత్యేకంగా బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టడాన్ని మనం చూస్తున్నాం. వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి రెండు సూచనలు చేస్తున్నాను. డా.స్వామినాథన్ కమిషన్ సిఫార్సులను కచ్చితంగా అమలుచేయాలి. దేశంలోనే కాదు, ప్రపంచంలోని ఏ పారిశ్రామికవేత్త అయినా తమ సంస్థ తయారుచేసిన ఉత్పత్తికి ధర నిర్ణయించుకొనే శక్తి ఆ పారిశ్రామికవేత్తకు ఉంటుంది.

పారిశ్రామికవేత్త తాను పెట్టే పెట్టుబడికి, దానిపై వడ్డీని, భూమి విలువ, తయారీలో తరుగు, వస్తువు తయారీకి అయ్యే ఖర్చులన్నింటినీ కలిపి దానిపై పది శాతం లేదా ఇరవై శాతం లాభం కలుపుకొని ధరను నిర్ణయిస్తుంటారు. వాచీ తయారీకి రూ.5వేలు అయితే దానికి 20శాతం కలుపుకొంటే అది రూ.6వేలు అవుతుంది. పర్ట్ తయారీకి రూ.2వేలు ఖర్చు అయితే దానికి 20శాతం కలుపుకొని దానిని రూ.2400 నిర్ణయిస్తారు. ప్రపంచంలో ఏ వస్తువును ఉత్పత్తి చేసే ఉత్పత్తిదారుడైనా తన వస్తువుకు ధర నిర్ణయించే శక్తి, అవకాశం ఉంది. కానీ కేవలం రైతుకు మాత్రమే తాను పండించే పంటకు ధరను నిర్ణయించే శక్తి లేదు. కాబట్టి డా.స్వామినాథన్ కమిషన్ సిఫార్సులను మనం కచ్చితంగా వ్యవసాయంలో అమలుచేసేలా కేంద్రంపై పత్తిడి తీసుకురావాలి. స్వామినాథన్ గారు సూచించినట్లు పంట పండించుటలో ఎకరానికి అయ్యే ఖర్చులో అంటే దుక్కి దున్నడం నుంచి విత్తనాలు, నాట్లు, కలుపు, ఎరువులు గానీ, పురుగు మందులు, కోత, నూర్పిడి తదితర ఖర్చులన్నీ కలిపి లెక్కించి దానిమీద యాభైశాతం కలిపి ధర నిర్ణయించమని డా.స్వామినాథన్ కమిషన్ సిఫార్సు చేసింది. కానీ దురదృష్టవశాత్తు కేంద్రం ఆ సిఫార్సులను తుంగలో తొక్కి ఎన్ని ప్రభుత్వాలు మారినా కూడా కేంద్రంలో అమలుచేయడంలేదు. తప్పనిసరిగా డా.స్వామినాథన్ కమిషన్ సిఫార్సులను అమలుచేసే విధంగా కేంద్రంపై మనం పత్తిడి తీసుకురావలసిన అవసరముంది. కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వం పంట ఉత్పత్తిచేసే రైతులను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా కేవలం వినియోగదారులను దృష్టిలో పెట్టుకొని ధరలు పెంచకుండా నియంత్రిస్తోంది. కావున తప్పనిసరిగా ఉత్పత్తిదారులైన రైతులను దృష్టిలో పెట్టుకొని రైతే దేశానికి వెన్నెముక అనే నానుడిని సార్థకత చేసేలా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

ఉపాధి హామీ పథకాన్ని వ్యవసాయరంగానికి అనుసంధానం చేయాలని భారతీయ జనతా పార్టీ తన ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో పెట్టింది. కానీ భారతీయ జనతా పార్టీ కేంద్రంలో అధికారంలోకి వచ్చి నాలుగు సంవత్సరాలు పూర్తవుతున్నా కూడా ఆ పథకాన్ని రైతులకు అనుసంధానం చేయకపోవడం చాలా దురదృష్టకరం. రైతులు మొదట ఆకుమళ్లు బాగుచేసేటప్పటి నుంచి నాట్లు వేయడం, కలుపు తీయడం, ఎరువులు, పురుగుమందుల పిచికారీ సమయంలో గానీ సుమారుగా 50 నుంచి 80 మంది కూలీలను ఎకరానికి ఉపయోగించాల్సి ఉంటుంది. వారిలో ఎకరానికి 20 లేదా 30 మందిని ఉపాధి హామీ పథకంలో భాగంగా అందించినట్లయితే రైతుకు ఎకరానికి రూ.5వేల నుంచి రూ.8వేల వరకు ఆదా అవుతుంది. కాబట్టి ఉపాధి హామీ పథకాన్ని వ్యవసాయానికి అనుసంధానం చేయాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను. ఉపాధి హామీ పథకాన్ని వ్యవసాయానికి అనుసంధానం చేయడం ఎప్పటినుంచో కలగా ఉన్నది. ఏ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినా వ్యవసాయంకోసం, రైతులకోసం పనిచేస్తున్నామని చెప్పడమే కానీ ఆచరణలో చూపని పరిస్థితి ఉంది. కచ్చితంగా డా.స్వామినాథన్ కమిషన్ సిఫార్సులను అమలుచేసే విధంగా, ఉపాధి హామీ పథకాన్ని వ్యవసాయానికి అనుసంధానం చేసేవిధంగా కేంద్ర

ప్రభుత్వం త్వరితగతిన నిర్ణయం తీసుకోవాలని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా కేంద్రంపై వత్తిడి తీసుకురావాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ గౌతు శ్యాంసుందర్ శివాజీ (పలాస): అధ్యక్షా, చిన్న వివరణ. ఈరోజు పద్నాలుగు డిమాండ్లు ఉన్నందున ఏ డిమాండ్పైన అయినా మాట్లాడవచ్చు. పద్నాలుగు డిమాండ్లు ఉన్నాయి కాబట్టి ఒక్కోదానికి ఒక్కో నిమిషం మాట్లాడినా మీరు చెప్పిన సమయం సరిపోదు. నేను క్లుప్తంగా మాట్లాడతాను. నేను భారీ, మధ్యతరహా నీటిపారుదలకు సంబంధించి, రోడ్లు, భవనాలు, ఇంధన మౌలికసదుపాయాల గురించి కొన్ని సూచనలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి చేయదలచాను. ముందుగా జలవనరులశాఖ గురించి ప్రస్తుతం అందరూ ప్రస్తావిస్తున్నదే. గౌరవసభ్యులు మాట్లాడుతూ భగీరథుడిలాగా ముఖ్యమంత్రిగారు సాధ్యం చేశారని చెబుతున్నారు. దానిని కొంచెం విపులంగా ఒక నిమిషంలోనే చెబుతాను. ముఖ్యమంత్రి గారు సుమారుగా 285 రోజులు 2817 కి.మీ పాదయాత్ర చేశారు.

3.10 PM

అధ్యక్షా, చంద్రబాబు నాయుడు గారు పాదయాత్ర చేసినప్పుడు ఆయన ఒక రూపకల్పన చేసుకోవడం జరిగింది. ఆయన పాదయాత్ర సందర్భంగా మనం ఒకసారి పురాణాల్లోకి వెళితే భగీరథుడికి వరం ఇచ్చినప్పుడు ఆయన వెనక్కు చూడకుండా ఎంత దూరం నడిస్తే అంత దూరం నీరు ప్రవహిస్తుందని ఆ వరమిచ్చుడు ఆయనకు వరమిచ్చారు. ముఖ్యమంత్రి గారు పాదయాత్ర చేసి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఆయన రూపకల్పన చేసుకున్న దానిని మన జలవనరుల శాఖ మంత్రి దేవినేని ఉమ గారికి చెప్పి ఆ విధంగా నీటిని పరిగెత్తించమన్నారు. ఆ విధంగానే జల వనరుల శాఖామంత్రి గారు నీటిని పరిగెత్తించారు. ఇది చాలా గొప్ప విషయం. అయితే ఇక్కడ మా దురదృష్టం, మా జిల్లా దురదృష్టం. ముఖ్యమంత్రి గారు నడచుకుంటూ వచ్చి విశాఖపట్టణం వరకు వచ్చి ఆగిపోయారు. మా జిల్లాకు రాలేదు. అందుకని మా జిల్లాలో నీరు అంత వేగంగా ప్రవహించడం లేదు, పరిగెత్తడం లేదు. అక్కడ కూడా నడిచి ఉంటే నీరు పరుగెత్తి ఉండేదేమో. అప్పటికి ముఖ్యమంత్రి గారికి అవగాహన ఉన్నందున చెప్పారు గానీ ముఖ్యమంత్రి గారు అడుగు పెట్టిన దానికి, పెట్టని దానికి ఉన్న తేడా మాకు స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. ఈ మధ్యనే ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాలతో ఆఫ్షోర్ ప్రాజెక్టును మంత్రి గారు క్లియర్ చేశారు. అది కూడా నాలుగు సంవత్సరాల తరువాత గానీ చేయలేదు. అలాగే ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా ఏదైతే నదుల అనుసంధానం భారతదేశంలోనే మొట్ట మొదటిసారి చేస్తున్నందున, ఆ విధంగా అనుసంధానం చేస్తున్న నదుల్లో మా వంశధార, నాగావళి కలిపారు. ముఖ్యంగా వంశధార ఇచ్చాపురం వరకు తీసుకు వెళతామన్నారు. అనేకమార్లు మంత్రి గారిని, మా జిల్లా మంత్రి అచ్చెన్నాయుడు గారితో సహా అడిగాను. పలాస నుంచి ఇచ్చాపురం వరకు ఆ వంశధార ఏ విధంగా తీసుకు వెళతారు, అంటే అది మాకు ఇంత వరకూ తెలియడం లేదు. అగమ్యగోచరంగా ఉన్నది. ఆ విషయం తెలియచేయవలసిన అవసరముందని ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాను.

జల వనరులకు సంబంధించి చిన్న నీటి వనరులు కూడా చాలా అవసరముంది. కేవలం చిన్న నీటి వనరుల మీద ఆధారపడి మా పలాస నియోజక వర్గం, ఇచ్చాపురం నియోజకవర్గం ఆధారపడి ఉన్నాయి. పలాసలో 2004లో మొదలుపెట్టిన అత్యంత చిన్న ప్రాజెక్టులు దామోదర సాగరం అని, కళింగదళ, దబార్సింగ్, మరొకటి లస్కే రిజర్వాయర్ ఉన్నది. అవి చాలా తక్కువ ఖర్చుతో చేయవచ్చు. కోటి రూపాయలతో ఒకటి, కోటి యాభై లక్షల రూపాయలతో మరొకటి ఉన్నాయి. 4 సంవత్సరాలు అయిపోయింది. 2004లో మొదలుపెట్టిన కార్యక్రమం అప్పుడు పార్లమెంటు సభ్యులు ఎర్రన్నాయుడు గారు పునాది వేసి మొదలుపెట్టారు. అది ఇంత వరకూ మంజూరు కాలేదు. మంత్రి గారు పెద్దనీటి వనరులతో పరుగెడుతున్నారు గానీ మంత్రి గారి దృష్టిలో చిన్న నీటి వనరులు పడటం లేదు. దయచేసి వాటి మీద చిన్న చూపైనా చూడవలసిందిగా జలవనరుల శాఖ మంత్రి గారిని నేను కోరుతున్నాను. అభివృద్ధికి సంబంధించి ఇవన్నీ చాలా కీలకమైనవి. జలవనరులు కూడా రేపోమాపో రవాణ రంగంలో చేరబోతున్నది. అది చేరిన తరువాత దాని తాలూకు రూపురేఖలు రవాణాకు సంబంధించి చాలా తక్కువ ఖర్చుతో మనకు రవాణ అందబోతున్నది. కాబట్టి చిన్ననీటి జల వనరులను కూడా ఆలోచించవలసిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతూ తప్పనిసరిగా సమయం లేదు మంత్రి గారు, విధిగా ఆ చిన్న చిన్నవి దబార్సింగ్ లాంటివి క్లియర్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, రవాణాశాఖకు సంబంధించి రహదారుల తాలూకు ప్రాధాన్యత నేను మీకు చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. రహదారులకు సంబంధించి నేను సూచనలు చేయవలసింది రహదారుల విషయంలో చాలా మార్పులు తెచ్చారు. పంచాయతీరాజ్ కు సంబంధించి ఇప్పుడు లేదు కాబట్టి అది మరొకసారి చెబుతాను. రోడ్లు మరియు రహదారులకు సంబంధించి పల్లెటూళ్లలో అద్భుతమైన మార్పులు తీసుకుని రావడం జరిగింది. అయితే రవాణ రంగంలో ఒక ప్రాధాన్యతను గుర్తించాలి. ఇప్పటికే మన రాష్ట్రంలో R & B ఆధ్వర్యంలో వంద సంవత్సరాలు పూర్తి కాబడిన వంతెనలున్నాయి. ఆ వంతెనలు ప్రమాదకరంగా ఉన్నాయని అప్పుడప్పుడు వార్తలు వస్తున్నాయి. స్థానికంగా కూడా దానిని గుర్తిస్తున్నారు. అధికారులు కూడా సిఫారసు చేస్తున్నారు. అయితే రహదారితో బాటు ఆ వంతెనను చేయవచ్చనే ఉద్దేశంతో మనం వెళుతున్నాం. చాలా రహదారులు ఆ విధంగా చేసినప్పటికీ వంతెనల విషయంలో దయచేసి ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరముంది. ప్రమాదాలు జరగకముందే ఆ వంతెనల మీద దృష్టి సారించి ఆ వంతెనలను కూడా చేర్చించాలి. పంచాయతీరాజ్ నుంచి తీసుకోబడిన రహదారులు కూడా ఉన్నాయి. వాటి విషయంలో కూడా ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెట్టవలసిందిగా నేను మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇంధన శాఖ మంత్రి గారికి సంబంధించి ఇంధనంలో మనం సాధించిన అభివృద్ధి ఇంధనంలోనే కాదు, మన రాష్ట్రం ప్రత్యేక రాష్ట్రం అయిన తరువాత మనం నిలువ నీడ లేని పరిస్థితి నుంచి అంటే భూమి నుంచి మీదకు ఎదగడం కాదు, మనం విడిపోయినప్పుడు ఎక్కడో

పాతాళలోకంలో అగాధంలో పడిపోయాం. అక్కడి నుంచి భూమి మీదకు వచ్చాం. భూమి మీద నుంచి ఆకాశానికి ఒక ఉన్నత స్థాయికి తీసుకుని రావడానికి ముఖ్యమంత్రి గారు కష్టపడుతున్నారు. ఇప్పటికే చాలా రాష్ట్రాల కంటే ముందున్నాం. నిన్న కాక మొన్న ఏర్పడిన మన రాష్ట్రం ఇప్పటికే చాలా రాష్ట్రాల కంటే చాలా అంశాల్లో దేశంలో 1, 2, 3 స్థానాల్లో ఉండటం కూడా ఇది అత్యంత అరుదైన విషయం. ఒక విధంగా స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత రాష్ట్రాలతో లెక్కేస్తే ఇది ఒక రికార్డు బ్రేక్ విషయం. ఇంధన సమస్యలో ప్రస్తుత పరిస్థితికి వెళ్లే ముందు గత ప్రభుత్వం ఏవిధంగా నడిపిందో అది అందరికీ తెలిసిందే. మనం ఇప్పుడు సాంకేతికంగా చాలా అభివృద్ధి చెందాం. అయితే గత 10 సంవత్సరాల్లో కూడా ఇంధన శాఖలో చాలా సాంకేతిక అభివృద్ధి చెందింది. ఆ సాంకేతికత ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందిందని అంటే సాంకేతిక పదాలు ఉపయోగించడంలోనే అభివృద్ధి చెందింది. కరెంటు ఎప్పుడు వస్తుందో, ఎప్పుడు పోతుందో తెలియదు. ఆ సందర్భంలో నేను ఫోన్ చేసి కనుక్కుంటే వాళ్లు చెప్పిన వివరాలన్నీ నేను సిస్టమ్ ద్వారా నేను నోట్ చేసుకున్నాను. అది ఒకసారి మీద్వారా సభ దృష్టికి ఉదాహరణకు తీసుకు రాదలచుకున్నాను. 15 రకాల సాంకేతిక కారణాలు చెప్పారు. బహుశా మంత్రి గారికి కూడా అది తెలిసి ఉండదు. Grid failure, Calamity break down, ELR, LR, Precautionary method failure, Trips, Movementary method, District maintenance, Line changing, Transformer failure, Power Grid, Power Grid works కారణంగా failure అనేవారు.

MR.SPEAKER: Please conclude.

శ్రీ గౌతు శ్యాంసుందర్ శివాజి: అధ్యక్షా అయిపోయింది. నేను నేరుగా మాట్లాడుతున్నాను. L.C. for District operations, Pre-clearance, A.P. State Maintenance, Conductors failure ఈ విధంగా 15 రకాల కారణాలు చెప్పేవారు. ఇప్పుడు ఆ కారణాలు ఏమీ లేవు. కరెంటు మనం ఏవిధంగా ఇస్తున్నామో అందరికీ తెలుసు. మంత్రి గారికి ఈ సందర్భంగా చెప్పదలచుకున్నది చాలా చక్కగా కరెంటు ఇస్తున్నాం. ఎవరూ ఊహించని విధంగా ఇస్తున్నాం. చాలా చక్కగా పండుగ సంబరాలు జరుపుకునేటప్పుడు పూర్తి స్థాయిలో కరెంటు ఇస్తున్నాం. అయితే అక్కడక్కడ మనం వేసుకునే చెప్పలోనో, బూటులోనో చిన్న రాయి ఉంటే ఎటువంటి ఇబ్బంది కలుగుతుందో, ఆవిధంగా ఈ ట్రీప్స్ ఫెయిల్చూర్ జరుగుతోంది. ఆ ట్రీప్స్ కూడా ఎక్కువ సమయం ఉండటం లేదు. 5 నిమిషాలు దాటి ఎప్పుడూ లేదు. అయితే ఆ ట్రీప్స్ ఒక్కొక్కసారి చికాకు కలిగిస్తున్నది. ఎందుకంటే ట్రీప్స్ అనేది తప్పదు. అయినా మనకు ఆ ట్రీప్స్ కూడా లేకుండా చూడగలిగితే చాలా చక్కగా ఉంటుంది. ఆ విధంగా చేయవలసిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతూ నాకు ఈ మాత్రం సమయం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియచేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

3.20 PM

శ్రీ బూరుగుపల్లి శేషారావు: ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా ఈరోజు 2018-19 బడ్జెట్ పైన డిమాండ్స్ పైన మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు ముందుగా మీకు ధన్యవాదాలను తెలియజేసుకుంటున్నాను. రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి అంటే ఆ అభివృద్ధికి ఆధారంగా ఉండే ఆర్ అండ్ బి రోడ్లుగానీ, బ్రిడ్జీలు గానీ, ఇవన్నీ కూడా అంటే ట్రాన్స్పోర్టేషన్ ద్వారానే కొంత అభివృద్ధి అనేది జరుగుతుంది. దీంట్లో ప్రధానంగా 2014కి ముందు గత 10 సంవత్సరాల కాలంలో రోడ్లు చాలా ఉదాసీనతకు గురికావడం చాలా ఇబ్బందులు పడటం చూశాము. మన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత రోడ్లకు ప్రయోగిస్తేనిచ్చి రోడ్ నెట్వర్క్ మొత్తాన్ని బ్రహ్మాండంగా తయారు చేసుకున్నాము. అయితే ఇంకా చాలా అభివృద్ధి జరగాలని మనం కోరుకుంటున్నాము. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గానీ, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు గానీ, లేక ఆర్ అండ్ బి మినిష్టర్ గారు గానీ చాలా మంచి ఉద్దేశంతో చాలా స్పీడ్ గా పయనిస్తున్నాము. అలాంటి పరిస్థితుల్లో ఈ సంవత్సరం గత బడ్జెట్ కంటే దాదాపు 16 శాతం ఎక్కువ కేటాయింపులను ఆర్ అండ్ బికి ఇవ్వడం చాలా సంతోషం. అయితే ఇవాళ రోడ్ లైన్స్ అన్నీంటినీ చూస్తే, సింగిల్ లైన్స్, డబుల్ లైన్స్, స్టేట్ రోడ్స్, నేషనల్ హైవేస్, ఇలా చాలా రకాల రోడ్లను మనం చూస్తున్నాం. కాకపోతే ఏ రోడ్లకు వెళ్లినా ముఖ్యంగా హైవేస్ లో Multi Axle Vehicles, వివిధ ట్రాన్స్పోర్టేషన్స్ కి సంబంధించిన పెద్ద పెద్ద వెహికల్స్ సంఖ్య ఎక్కడికక్కడ విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. అదే నేషనల్ హైవేస్ లో అయితే ఆ సంఖ్య ఇంకా ఎక్కువ కనిపిస్తోంది. కానీ సమానమైన అదే బరువులతో కూడిన వెహికల్స్ మరియు Multi Axels తో కూడిన వెహికల్స్ సింగిల్ రోడ్ల మీద, డబుల్ రోడ్ల మీద కూడా ప్రయాణిస్తున్నాయి. ఇలాంటి పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు ఆ రోడ్ల స్టాండర్డ్స్ ని ఇంప్రూవ్ చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న సింగిల్ లేన్ రోడ్లన్నీంటినీ డబుల్ లేన్ రోడ్లుగా మార్చుకోవాలి. ఎందుకంటే వెహికల్స్ బాగా పెరిగిపోయాయి. 2004వ సంవత్సరానికి ముందు ఉన్న ప్రభుత్వంలో రోడ్లన్నీంటినీ బ్రహ్మాండంగా అభివృద్ధి చేసి చూపించాము. మళ్ళీ ఇవాళ మనకు అవకాశం వచ్చింది కాబట్టి రాబోయే అయిదేళ్లలో గ్రామాల నుంచి మండలానికి, మండలం నుంచి జిల్లాకు, జిల్లా నుంచి స్టేట్ కు కనెక్ట్ అయి ఉన్న సింగిల్ లేన్ మరియు డబుల్ లేన్ రోడ్లన్నీంటినీ ఇంకాస్త బాగా అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. ఇంతకు ముందు గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు ఈరోజు బ్రిడ్జీల విషయంలో చాలా సమస్యలు ఉన్నాయి. నా నియోజకవర్గంలో 70-80 సంవత్సరాల క్రితం నిర్మించిన బ్రిడ్జీలు రెండు ఉన్నాయి. మొన్న జీరో అవర్ లో కూడా ఈ సమస్య గురించి ప్రస్తావించాను. అందులో ఒక బ్రిడ్జీ మొన్ననే కూలిపోవడం కూడా జరిగింది. అదృష్టమేమంటే చిన్న ఇండికేషన్ రావడం వల్ల నాలుగు రోజుల ముందుగానే దానిని బ్లాక్ చేశాము. ఆ విధంగా బ్లాక్ చేయడం వల్ల ఏ విధమైన ప్రాణ నష్టంగానీ, మరే ఇతర నష్టం కూడా వాటిల్లలేదు. ప్రస్తుతం మరొక బ్రిడ్జీ కూడా అదే పరిస్థితిలో ఉంది. అక్కడ చాలా హెవీ ట్రాఫిక్ ఉంటుంది.

తూర్పు గోదావరి జిల్లా, రాజమండ్రి నుంచి నిడదవోలు మీదుగా తాడేపల్లిగూడెం రావాలంటే అది చాలా ప్రధానమైన బ్రిడ్జ్. ఆ బ్రిడ్జ్ని బ్రిటీష్ వారి టైమ్లో నిర్మించడం జరిగింది. అది కూడా బాటిల్ నెక్ గా ఉన్న పరిస్థితి. అవసరమైతే ఫ్రీ కాస్టింగ్ మెటీరియల్ని తెచ్చుకొని, సంవత్సరాలు కాదు, నెలలు కాదు, రోజుల్లోనే పనులను పూర్తి చేయాలని, వేగమైన విధానంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచిస్తున్నారు. వారి ఆలోచనలకు అనుగుణంగా ఆర్ అండ్ బి డిపార్ట్మెంటు విధానాలను కూడా అప్ గ్రేడ్ చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే ఈ బ్రిడ్జిలను చూస్తుంటే, పూర్వం పాత పద్ధతుల్లో ఏదైతే ఓపెన్ ఫౌండేషన్ ద్వారా, ఓపెన్ ఫౌండేషన్ కాకుండా మళ్ళీ బెల్ ఫౌండేషన్ ద్వారా, ఇది కూడా బాగా మూడు నాలుగు సంవత్సరాలు జరిగే ప్రక్రియ. అలా చేస్తే మన ప్రాజెక్టులు కంప్లీట్ కావు. ఎస్కేప్ మెన్, ప్రాజెక్ట్ కాస్ట్ పెరిగిపోయే పరిస్థితి ఉంటుంది. కాబట్టి దీనికి రైల్వే వారు ఎక్కువగా ఉపయోగించే ఒక కొత్త విధానం ఉంది. ఆ విధానంలో పది నుండి పదిహేను శాతం ఎక్కువ ఖర్చు కావచ్చు. Pier foundation ద్వారా వేసుకెళ్ళితే తొందరగా within the season, within the timeలో ఆ బ్రిడ్జిల నిర్మాణం పూర్తి చేసే వీలుంటుంది. ఇది అడ్డు పెట్టుకొని ఆ డిజైన్స్ లో వాళ్ళ ముందుకు తీసుకెళ్ళకుండా, బ్రిడ్జిలకు అసలు శాంక్షన్ ఇవ్వకుండా, ఇచ్చిన శాంక్షన్స్ ని కూడా ఎగ్జిక్యూట్ చేయడానికి చాలా ఇబ్బందులు పడే పరిస్థితి ఉంది. ఎందుకు చెబుతున్నానుంటే, బ్రిటీష్ వారు నిర్మించిన బ్రిడ్జిల మీద ఇంకా మనం ఆధారపడి ఉంటే, అది పైగా one and half line bridge. యాక్చువల్ గా అక్కడ రోడ్డు 10 మీటర్స్ విడ్త్ ఉంటుంది. 10 మీటర్స్ లోనే రెండు రోడ్లు కలుస్తాయి. ఒకటి, మారుటేరు - ప్రక్కిలంక రోడ్డు, రెండు, విజ్ఞేశ్వరం - నిడదవోలు రోడ్డు, మూడు, తాడేపల్లిగూడెం - నిడదవోలు రోడ్డు. ఇలా 10 మీటర్ల రోడ్డు మూడు రోడ్లు కలిస్తే, అక్కడ అయిదున్నర మీటర్ల బ్రిడ్జి ఉండే పరిస్థితి ఉంది. దయచేసి ఇవన్నీ కూడా గత ప్రభుత్వాల ఉదాసీనత దోరణీ వల్ల ఇలా ఉండిపోయాయి. మనం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత చాలా వరకు రెక్టిఫై చేశాము. కానీ బ్రిడ్జిల విషయంలో నేను గౌరవ మంత్రి గారిని కోరేదేమంటే, వెంటనే వీటి మీద కొంచెం ఆలోచన చేసి జరగబోయే ప్రమాదాలను నివారించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే భవిష్యత్తులో వివిధ గ్రామాల్లో ఉన్న ఆర్ అండ్ బి సింగిల్ లేన్ రోడ్లను అప్ గ్రేడ్ చేయు నిమిత్తం, రాబోయే అయిదు, పది సంవత్సరాలకు ప్రణాళికను తయారు చేసి తప్పకుండా పూర్తి చేయాలి. దానిని ఈ బడ్జెట్ లోనే ఇనీషియేట్ చేస్తూ, అంటే అన్ని రోడ్లూ ఒకేసారి రెన్యూవల్ కి రావు. ఈ రెన్యూవల్స్ ఏదైతే శాంక్షన్ ఇస్తారో ఆ శాంక్షన్ ఇచ్చిన వాటిని వెంటనే వైడెన్ చేసి, చక్కగా అక్కడ ఫెసిలిటీస్ ని ఇంప్రూవ్ చేయాలి. ఇవాళ మనం అనుకునే సన్ రైజ్ ఆన్ డ్రైవ్ దేశ కనబడాలంటే అందులో ఈ రోడ్ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ అనేది ప్రాముఖ్యమైన పాత్రను పోషిస్తుంది. కాబట్టి ఈ రోడ్ నెట్ వర్క్ ను అలాగే బ్రిడ్జిలన్నింటినీ, ఎక్కడైతే

శిథిలావస్థలో ఉన్నాయో ఆ బిడ్డలన్నింటినీ వెంటనే మంజూరు చేసి పనులను పూర్తి చేయించాల్సిందిగా కోరుకుంటూ నాకు ఈ అవకాశమిచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలను తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ అయితాబత్తుల ఆనందరావు (అమలాపురం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. ఈ బడ్జెట్ డిమాండ్స్ మీద మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తున్నాను. అనేక రకాలుగా ఈరోజు ఈ ప్రభుత్వం సంక్షేమ పథకాలను అమలు చేస్తోంది. సుమారు రూ.60 వేల కోట్లను ఈ నాలుగు సంవత్సరాల్లో సంక్షేమానికి ఖర్చు పెట్టిన ఏకైక ప్రభుత్వం తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం. అదేవిధంగా దళితులకు సంబంధించి సంక్షేమం విషయంలో గతంలో ఎప్పుడూ లేని విధంగా దళితుల జీవితాలను మార్చేందుకు అవసరమైన అనేక కొత్త పథకాలను ప్రవేశపెట్టిన ఈ ప్రభుత్వానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి అలాగే ఆ శాఖ మంత్రి గారికి ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తున్నాను. అది గమనిస్తూనే కొన్ని సూచనలు కూడా ఉన్నాయి. ఎందుకంటే ఈ నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో ఎస్సీల సంక్షేమానికి సుమారు రూ.7684 కోట్లను బడ్జెట్లో కేటాయించారు. దీంట్లో ఎస్సీ కార్పోరేషన్ ద్వారా అనేక ఉపయోగకరమైన పథకాలను ప్రవేశపెట్టి రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉన్న ఎస్సీ వర్గాల అభివృద్ధికి కారణమయ్యారు. కానీ గత 10 ఏళ్ల కాంగ్రెస్ పాలనలో వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డి గారు గానీ, మిగిలిన వాళ్లు గానీ, ఇదే ఎస్సీ కార్పోరేషన్కు సంవత్సరానికి కేవలం రూ.60 కోట్లను మాత్రమే కేటాయించారు. ఆ రూ.60 కోట్లను కూడా సిబ్బంది జీతాలకు పోనూ చాలా తక్కువ అమౌంటు, ఒక కోటి, రెండు కోట్లు, మూడు కోట్లు మాత్రమే ఎస్సీల సంక్షేమానికి మిగిలేది. అలా మిగిలిన ఆ సబ్సిడీ డబ్బులో, ఎస్సీ లబ్ధిదారుడు ఎంత రుణం తీసుకున్నప్పటికీ కేవలం రూ.30 వేలు మాత్రమే సబ్సిడీనిచ్చేవారు. అలాంటిది ఈరోజు చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఈ కొత్త రాష్ట్రంలో కేవలం నాలుగు సంవత్సరాల్లో ఆ రూ.30 వేలను లక్షా ఇరవై వేలకు పెంచిన ఘనత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిది.

3.30 PM

ఈ విషయాన్ని ఇవాళ ఆంధ్ర రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అందరు కూడా గమనిస్తున్నారు. అలాగే, ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ను కూడా మనం చూశాం. సబ్ ప్లాన్ నిధుల్ని ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి అధ్యక్షతన ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ కమిటీ ఏదైతే ఉందో, ఈ నాలుగు సంవత్సరాల్లో సుమారు కేటాయింపులను 90% వరకు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ఇదే ఖర్చు గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాల హయాంలో 50-60% మించి బడ్జెట్ కేటాయింపుల్లోని నిధులను ఖర్చు పెట్టలేదు. అలా ఖర్చు పెట్టకపోవడమే గాకుండా ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ నిధులను వేరే ఇతర అవసరాల కోసం మళ్లించారు. అంటే, దళితులకు సంబంధంలేని. దళిత

వాడల అభివృద్ధికి సంబంధంలేని, దళిత సంక్షేమానికి సంబంధంలేనటువంటి రంగాలకు డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి గారి నేతృత్వంలోని కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వ హయాంలో సుమారు రూ.22 వేల కోట్ల ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ నిధులను దారి మళ్లించారంటే, ఏ స్థాయిలో దళితులకు ఆనాటి కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం అన్యాయం చేసిందో ఈ ఒక్క సబ్ ప్లాన్ నిధుల వినియోగంలోనే చెప్పవచ్చు. అలాంటి ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ నిధులను ఇతోధికంగా బడ్జెట్లో కేటాయించడమే గాకుండా సుమారు 90% నిధులను దళిత వర్గాల సంక్షేమానికి, అభ్యున్నతికి ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తూ ఆయా వర్గాలను ఏ విధంగా ముందుకు తీసుకువెళ్తుందో కూడా మనం ఈరోజున గమనించాల్సిన అవసరముంది. ఎందువల్ల అంటే, ఇప్పుడు మన రాష్ట్రంలో 13 జిల్లాలున్నాయి. 13 జిల్లాల్లో నాలుగు సంవత్సరాల్లో ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ క్రింద సుమారుగా రూ. 29,373.00 కోట్లు ఎస్సీ సంక్షేమానికి ప్రభుత్వం ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ఇదే పది సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వ హయాంలో డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారి ఆరు సంవత్సరాల కాలాన్ని కూడా కలుపుకుని కేవలం రూ. 22,444.00 కోట్లు ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ క్రింద ఖర్చు చేయడం జరిగింది. అది కూడా 60% మాత్రమేనని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఆనాడు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం హయాంలో హైదరాబాద్ రింగ్ రోడ్డుకు ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ నిధులను ఖర్చుచేయడం జరిగింది. ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ నిధులకు హైదరాబాద్ రింగ్ రోడ్డుకు ఏమిటి సంబంధం ఉంది? అలాగే హుస్సేన్సాగర్ను శుద్ధి చేయడానికి ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ నిధులను ఆనాటి కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం వినియోగించింది. కానీ దళితులకు, హుస్సేన్సాగర్కు సంబంధం లేదు. అలాగే మేఘమథనానికి ఆ నిధులను ఆనాడు వెచ్చించడం జరిగింది. కానీ, ఏ విధమైన సంబంధం మేఘమథనానికి, ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ నిధులకు లేదు. చివరకు ఎలక్షన్ పెట్టెలు దాచుకునే గోడెన్ల నిర్మాణానికి కూడా ఈ ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ నిధులను ఆనాటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వెచ్చించడం జరిగింది. అన్నింటికంటే ఘోరమేమిటంటే, ఈరోజున జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ఏదైతే అనుభవిస్తున్నారో ఇడుపులపాయలో రోడ్ల నిర్మాణానికి, వారి సొంత స్థలాలకు, వారి ఊరికి వెళ్లే మార్గంలోని రోడ్ల నిర్మాణానికి కూడా ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ నిధుల దుర్వినియోగం చేశారంటే ఆనాడు ఏ స్థాయిలో దళిత వర్గాలను కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాంలో అన్యాయం చేశారో స్పష్టంగా ఈరోజున ఈ లెక్కలు చెబుతున్నాయి. అదే విధంగా ఈరోజు చూస్తే, ఎస్సీ కార్పొరేషన్ ద్వారా క్రొత్త స్కీములనేవి పుట్టుకొస్తున్నాయి. ఎస్సీ యువతకు ఎస్సీ కార్పొరేషన్ ద్వారా స్వయం ఉపాధి కల్పించే నిమిత్తం సుమారు 200 ఇన్సోవా, పిప్లీ వంటి కార్లను సబ్సిడీపైన ఈనాటి ప్రభుత్వం పంపిణీ చేయడం జరిగింది. అదే కాకుండా అనేకమైన క్రొత్త స్కీములను ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టి అమలుచేయడం జరుగుతోంది. ఆ విధంగా కార్లను పంపిణీ చేసిన చరిత్ర గతంలో ఎన్నడు కూడా లేదు. కేవలం చంద్రబాబు నాయుడు గారి ప్రభుత్వంలో మాత్రమే దళిత వర్గాలకు ఒక సిస్టమాటిక్గా, ఒక పద్ధతి ప్రకారం ఎస్సీలను అభివృద్ధి చేయడానికి ముందుకు వెళ్తున్నారు.

(బెల్)

అధ్యక్షా, నాకు కొంచెం ఐదు నిమిషాల సమయం అదనంగా ఇవ్వాలి. దళిత వర్గాలకు సంబంధించిన చాలా ఇంపార్టెంట్ అంశాలను ప్రస్తావించవల్సి ఉంది.

MR SPEAKER: Please conclude.....

శ్రీ ఐతాబత్తుల ఆనందరావు: ఎస్సీ యువతకు సివిల్ సర్వీసెస్ మరియు ఇతర ఉద్యోగాలకై ప్రభుత్వపరంగా నిర్వహించే పోటీ పరీక్షలకు గానూ శిక్షణనిచ్చే కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తోంది. సమగ్రంగా ఎస్సీ యువతకు ఈరోజు స్కిల్ డెవలప్ మెంట్ లో ట్రైనింగ్ ఇవ్వడమే గాకుండా అనేక వేలాది, లక్షలాది ఎస్సీ యువతకు ఉపాధి కల్పించడం జరగుతోంది. ఈ సందర్భంగా నేను గౌరవ మంత్రి గారిని మీ ద్వారా కోరేదేమిటంటే, ఏదైతే దళిత యువతకు వివిధ పోటీ పరీక్షల్లో ప్రభుత్వం శిక్షణనిస్తోందో ఈ శిక్షణను రెవెన్యూ డివిజన్ హెడ్ క్వార్టర్స్ స్థాయికి దీన్ని వికేంద్రీకరించాలని, వికేంద్రీకరించి అన్ని ప్రాంతాల్లోని ఎస్సీ యువతకు శిక్షణనిచ్చేందుకు ప్రభుత్వం చొరవ చూపాలని తద్వారా లక్షలాది మంది దళితులు ఆ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకుంటారని కూడా ప్రభుత్వానికి మీ ద్వారా నేను ఒక సూచనను చేస్తున్నాను. టైమ్ తక్కువగా ఉంది కాబట్టి మరో రెండు, మూడు అంశాలను మాత్రమే నేను ప్రస్తావించదలిచాను.

అధ్యక్షా, దళితులకు భూమి కొనుగోలు అంశం. చాలా ప్రధానమైన అంశం. భూమి కొనుగోలు పథకం చాలా మంచి పథకం. ఏ విధమైన ఉపాధిలేని, భూమి లేని నిరుపేద దళితులున్నారో ఈ నిరుపేద దళితులకు ప్రభుత్వం భూమి కొనిచ్చే పథకం ఒకదాన్ని మన ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టి అమలుచేస్తోంది. ఎకరం భూమి కొనుగోలు రూ. 15.00 లక్షల లిమిట్ తో పథకం నిర్దేశించబడింది. అందు నిమిత్తం చిన్న అబ్జెక్షన్ ఒకటి ఈరోజున ఉంది. 1999 వ సంవత్సరం తరువాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఈ రాష్ట్రంలో అనేక ఇంజనీరింగ్ కళాశాలను ఏర్పాటుచేయడం వల్ల ఈనాడు వేలాది మంది విద్యార్థులు విదేశాల్లో ఉన్నత విద్యను అభ్యసిస్తున్నారు. అంతకు మునుపు ఈ రాష్ట్రంలో ఏ గ్రామంలోనూ ఎన్.ఆర్.ఐ.లు ఉండేవారు కాదు. ఏదో మండలానికో, తాలుకాకో ఒకరు చొప్పున ఎన్.ఆర్.ఐ.లు ఉండేవారు. కానీ, ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలు విరివిగా ఏర్పాటు అయిన తరువాత పరిస్థితి మారింది. ఈనాడు ప్రతి గ్రామంలో కూడా ముగ్గురు, నలుగురు లేదా ఐదుగురో, ఎన్.ఆర్.ఐ.లు ఉన్నారు. ఎన్.ఆర్.ఐ.లు ఎక్కువ కావడం, దానికి తోడు వారి కుటుంబ ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగుండటం వల్ల ఆయా గ్రామాల్లో రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారం పుంజుకోవడం వల్ల భూముల ధరలు బాగా పెరిగిపోయినాయి. భూముల ధరలు బాగా పెరిగిపోవడం వల్ల దళితులకు ప్రభుత్వం ఎక్కడైనా భూమి కొనిద్దామంటే, రూ. 15 నుంచి రూ. 20 లక్షల లోపు తప్ప ఎకరం భూమి గ్రామాల్లో దొరకడం లేదు. అందువల్ల ఎకరం భూమి రూ. 15 లక్షల నుంచి రూ. 20 లక్షలకు ఆ మొత్తాన్ని భూమి కొనుగోలు విషయంలో పెంచాలని గౌరవ మంత్రి గారికి నేను మీ ద్వారా సూచిస్తున్నాను.

అలాగే, ఇంకో గొప్ప స్కీమును ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టి అమలు చేస్తోంది. అంబేడ్కర్ ఓవర్సీస్ విద్యా నిధి పథకం. చాలా గొప్ప పథకం. ఈ పథకం గత కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వ హయాంలో కేవలం ఐదు దేశాలకే పరిమితమైంది. ఇప్పుడు ఈ పథకాన్ని పదహారు దేశాలకు పెంచారు. కానీ, ఇక్కడ గమనించాల్సింది ఒకటి ఉంది. చంద్రన్న పెళ్లి కానుక క్రింద ఇటీవల మన ప్రభుత్వం ఏమైతే ఇస్తోందో, ఆ చంద్రన్న పెళ్లి కానుకలో ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకుంది. రూ. 30 వేలు ఓ.సి.లకు, రూ. 35 వేలు బి.సి.లకు, రూ. 40 వేలు ఎస్సీలకు అని ప్రభుత్వం చంద్రన్న పెళ్లి కానుక క్రింద ఇచ్చే మొత్తాన్ని నిర్ణయించింది. కానీ, అంబేడ్కర్ ఓవర్సీస్ విద్యా నిధి పథకంలో ఎస్సీలకు, బి.సి.లకు, ఓ.సి.లకు ఏ విధమైన తారతమ్యం లేకుండా అందరికీ సమానంగా విదేశాలకు చదువుకునేందుకు వెళ్లే వారికి ప్రభుత్వం ఇచ్చే మొత్తాన్ని పెట్టారు. కానీ, ఎస్సీ వర్గాలు బాగా నిరుపేదలు. ఈ నిరుపేద విద్యార్థులు విదేశాలకు వెళ్లి ఉన్నత చదువులు చదవాలంటే, ప్రభుత్వం ఆ పథకం క్రింద ఇచ్చే రూ. 10 లక్షలు చాలాదు. ఎందుకంటే, వేరే ఇతర అవకాశం వాళ్లకు ఉండదు. బ్యాంకులు కూడా లోన్లు ఇవ్వవు. స్యూరిటీ ఇచ్చే వాళ్లుండరు. భూములను తాకట్టుపెట్టే అవకాశం ఉండదు కాబట్టి పెద్ద మనసుతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు గానీ, గౌరవ మంత్రివర్యులు గానీ ప్రస్తుతం ఎస్సీలకు ఆ పథకం క్రింద ఇచ్చే మొత్తాన్ని రూ. 10 లక్షల నుంచి రూ. 20 లక్షలకు పెంచితే అనేక మంది ఎస్సీ విద్యార్థులు విదేశాలకు వెళ్లి ఉన్నత చదువులు చదువుకునేందుకు అవకాశం ఉంది కాబట్టి ఆ మొత్తాన్ని పెంచాలని కూడా మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుకుంటున్నాను.

MR SPEAKER: Please conclude.....

శ్రీ ఐతాబత్తుల ఆనందరావు: అధ్యక్షా, ముగిస్తాను. దళితులకు సంబంధించి ఈరోజు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి నేతృత్వంలో లక్షలాది మంది దళితులు ఈ పార్టీలో ఉన్నారు. ఈ ప్రభుత్వంలో దళితులు బాగుపడుతున్నారు. కానీ, ఇటీవల జరిగినటువంటి రెండు పరిణామాలు దళితుల విషయంలో చూడాల్సి ఉంది. ఒకటి, చంద్రబాబునాయుడుగారి నాయకత్వం, అలాగే పరిపాలనా విధానం వల్ల లక్షలాది మంది దళితులు ఆయనకు తోడుగా ఉన్నారు. కానీ, నిన్నటి వరకు దళితులందరికీ ఒక భావన ఉంది. మాకు ఒక భావన ఉంది. మేం అంబేడ్కరిస్టులం. మేం అంబేడ్కరిస్టులం అవడం వల్ల మాకు సహజంగానే మతతత్వ పార్టీలన్నా, లేకుంటే దేశంలో మతాలను ప్రేరేపించి, దళితులపై దాడి చేసి, లేకుంటే క్రైస్తవుల పేరుతో, ముస్లిమ్స్ పేరుతో ఇంకొక మతాన్ని ఇబ్బందులకు గురి చేసి పార్టీ అంటే మాకు ఇబ్బందే. కానీ, తెలుగుదేశం పార్టీ మీద ఉన్న ప్రేమతో, శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి మీద ఉన్న ప్రేమతో ఇంత కాలం మేం ఈ పార్టీలో ఉంటూ కొంచెంగా బాధపడేవాళ్లం. కానీ, ఎప్పుడైతే కేంద్రంలోని ఎన్.డి.ఎ. నేతృత్వంలోని బి.జె.పి. ప్రభుత్వం నుంచి తెలుగుదేశం పార్టీని కేబినెట్ నుంచి బయటకు పంపించిందో నిధుల రూపంగా కానీ, ఇంకో రూపకంగా గానీ, ఇవాళ రాష్ట్రంలో దళితులు గానీ, క్రైస్తవులు గానీ, ముస్లిమ్స్ గానీ చాలా సంతోషంగా ఉన్నారు. ఎందువల్ల అంటే, అంబేడ్కర్ గారి ఆశయాలు మాకు ఆదర్శం. మతతత్వ

పార్టీలను ఒప్పుకోరు. అందువల్ల మా దళితులందరూ సంతోషంగా ఉన్నాము. ఎవరి మనోభావాలు వాళ్ళవి. ఈదేశంలో ప్రజాస్వామ్యంలో డెమాక్రటిక్ గా సుమారు 30 కోట్ల ఎస్సీ, ఎస్టీలున్నారు. కాబట్టి ఎవరి భావనలు వారివి. ఎవరైనా వారి భావనలను చెప్పే హక్కు ప్రజాస్వామ్యంలో ఉంది. మా బాధలు చెప్పవచ్చు, కోరికలు కోరవచ్చు. ప్రభుత్వం నుంచి సహాయం కోరవచ్చు. అలాగే, ఈరోజున జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి విషయంలో చూస్తే, వారు పార్టీని ఏర్పాటు చేసి కేవలం ఆరు, ఏడు సంవత్సరాలైంది. ఆ కాలంలో వారి పార్టీలో దళిత ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీలు ఇమడలేక బయటకు ఇవాళ వచ్చారంటే, అందుకు కారణం ఆయన ఒంటెద్దుపోకడ, అహంభావం, అహంకారం. ఇదే అసెంబ్లీ సాక్షిగా, ఇదే అసెంబ్లీలో మీరు, తమరే డా.బి.ఆర్.అంబేడ్కర్ గారి మీద ఒక చర్చను సభలో ప్రవేశపెడితే ఆ చర్చలో చివరకు దళిత ఎమ్మెల్యేలను కూడా పాల్గొననీయకుండా బయటకు గెంటేసిన ఘనత జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిది. అందుకనే, ఇవాళ జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి పార్టీలో ఉన్న దళితులందరూ కూడా ఇప్పుడిప్పుడే ఈ వాస్తవాలను గ్రహిస్తున్నారు. గ్రహించి ఈ రాష్ట్రంలో, ఈ దేశంలో ఉన్నటువంటి దళితులందరూ ఇవాళ తెలుగుదేశం పార్టీ వెనుక, శ్రీ చంద్రబాబు నాయుడు గారి వెనుక పయనించే రోజులు దగ్గర్లోనే ఉన్నాయి. ఎందువల్ల అంటే, ఇవాళ ఈ రాష్ట్రంలో పేదరిక నిర్మూలన చేయాలని, ప్రతి ఇంటికి పది వేల రూపాయల ఆదాయం నెలకు వచ్చేలాగా ఒక పథకాన్ని తయారుచేసి రాష్ట్రంలో పేదరికం అనేది లేకుండా చేయాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఇవాళ పడుతోన్న కష్టం, ఆ ఫలితాలు దళితులు అందుకోవాలంటే, అంటే, ప్రతి దళిత కుటుంబం ఈ రాష్ట్రంలో ఆ పది వేల రూపాయల ఆదాయం నెలకు పొందాలంటే, తప్పనిసరిగా యావన్మంది దళితులు ఇవాళ చంద్రబాబు నాయుడు గారి నాయకత్వంలోని తెలుగుదేశం పార్టీ వెంట నడిచే రోజు, ఆ అవసరం వచ్చింది. కాబట్టి నేను గానీ, మా దళిత వర్గాలు గానీ ఏదైతే ఈ ప్రభుత్వం ఇవాళ వారి అభ్యున్నతికి కృషి చేస్తోందో ఈ పరిణామాలన్నీ మేం చూస్తున్నాం. దళిత వాడల్లో ఈరోజు కనీ, వినీ, ఎరుగని రీతిలో ఇవాళ రోడ్ల నిర్మాణం గానీ, మంచినీటి సదుపాయం కల్పించడం గానీ, డ్రైనేజీ గానీ, పారిశుధ్యం గానీ జరగడానికి కారణం చంద్రబాబు నాయుడు గారి నేతృత్వంలోని తెలుగుదేశం పార్టీనే. కాబట్టి దళితుల జీవితాల్లో వెలుగులు రాబోతున్నాయి. దానికి కారణం నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి పరిపాలనే. ఈ బడ్జెట్ చాలా బాగుంది. భవిష్యత్తులో వారి కష్టం ఫలించాలని, మా దళితులకు మరింతగా వారి సహాయసహకారాలు అందాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. థ్యాంక్స్.

(ఆ సందర్భంలో సభలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

మిస్టర్ స్పీకర్: శ్రీనివాసులు రెడ్డి గారూ.....

3.40 PM

శ్రీ పోలంరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, నేడు బడ్జెట్ పై మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు తమరికి ముందుగా నా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. నేడు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 62 శాతం మంది ప్రజలు వ్యవసాయం మరియు వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలపై జీవిస్తున్నారు. మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు సుదీర్ఘమైన పాదయాత్ర చేసి ఆనాడు రాష్ట్రంలో రైతులు పడుతున్నటువంటి కష్టాలన్నింటినీ గమనించి మళ్ళీ తాను అధికారంలోకి వస్తే ఈ రాష్ట్రంలోని రైతాంగానికి ఏమి చేయాలి, రైతులు పడుతున్నటువంటి అష్టకష్టాలను ఏవిధంగా తీర్చాలి, ఏవిధంగా రైతుల పక్షాన ఈ ప్రభుత్వం పనిచేయాలనే ఆలోచనతో ముందుకు వెళ్లారు. తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత నిరంతరం రైతుల పక్షాన నిలబడుతూ, రైతుల్లో ఆత్మస్థైర్యాన్ని కలిగించి, ఈ ప్రభుత్వం పట్ల రైతుల్లో ఒక నమ్మకాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు కలిగించి అన్నివిధాలా రైతులను ఆదుకునే కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుట్టిన పరిస్థితిని ఈ సందర్భంగా మనం గుర్తుచేసుకోవలసిన అవసరముంది.

అధ్యక్షా, రాష్ట్రప్రభుత్వం వ్యవసాయ రంగంపై ప్రత్యేక దృష్టి సారించి రాష్ట్రాభివృద్ధిలో వ్యవసాయరంగ అభివృద్ధికి పెద్దపీట వేసింది. దీనిలో భాగంగా, యుద్ధప్రాతిపదికన రూ. 1600 కోట్లతో పట్టిసీమ ప్రాజెక్టును పూర్తిచేయడం జరిగింది. ఇది రాష్ట్రంలో ఒక చారిత్రాత్మకమైన కార్యక్రమం. ఈ కార్యక్రమం ద్వారా 4.4 లక్షల హెక్టార్ల భూమిని సుస్థిరపరచి దాదాపు రూ.3416 కోట్ల విలువ కలిగినటువంటి వరి దిగుబడులను సాధించడమనేది మామూలు విషయం కాదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి నాయకత్వం మరియు ఇరిగేషన్ శాఖా మంత్రి శ్రీ దేవినేని ఉమా మహేశ్వర రావు గారి యొక్క కృషి వల్లనే ఈ కార్యక్రమం విజయవంతంగా జరిగినందుకు వారిని ఈ సందర్భంగా నేను మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, 2018-19 సంవత్సరానికి గాను వ్యవసాయం మరియు వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల కోసం సుమారు రూ. 19 వేలకోట్లు రైతుబిడ్డ మరియు రాష్ట్ర వ్యవసాయ శాఖా మంత్రి శ్రీ సోమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి గారు ప్రత్యేకమైన బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టడం ఈ ప్రభుత్వం రైతుల పక్షాన పనిచేస్తోందని ఒక తార్కాణంగా చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. రైతులను ఆర్థికంగా నిలదొక్కుకునే విధంగా చేయడానికి గత ప్రభుత్వాల వల్ల నిరాశ, నిస్పృహలో ఉన్న రైతుల్లో ఆత్మవిశ్వాసం, మనోనిబ్బరం పెంచేందుకు లోటుబడ్జెట్ ఉన్నప్పటికీ, రూ. 24500 కోట్లు రుణమాఫీ కోసం కేటాయించడం జరిగిందని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఆనాడు ప్రతిపక్షనాయకుడు వై.యస్.జగన్మోహన్రెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ, తాను మేధావులతో మాట్లాడడం జరిగిందని, ఎట్టి పరిస్థితుల్లో రుణమాఫీ పథకాన్ని అమలుచేయడం సాధ్యపడదని చెప్పడం జరిగింది. కానీ, ఒకేసారి రూ. 50 వేలు రైతులకు రుణమాఫీ చేసి, 3 విడతలుగా రుణమాఫీ చేయడం కోసం, నేడు రైతాంగం కోసం, ప్రభుత్వం చేస్తున్న కృషిని ఈ సందర్భంగా మనం గుర్తించుకోవాలి. నేడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అమలుచేస్తోన్న అభివృద్ధి మరియు సంక్షేమ పథకాలు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు రైతులకోసం అహర్నిశలు చేస్తోన్న కృషిని ప్రతిపక్షసభ్యులు నిరంతరం విమర్శించడమే ధ్యేయంగా పెట్టుకున్నారు కానీ, ఈ రాష్ట్రప్రజలకోసం లేదా రాష్ట్ర అభివృద్ధి కోసం ఏమాత్రం సహాయసహకారాలు అందించే పరిస్థితిలో ప్రతిపక్షసభ్యులు లేరని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, 2004-2014 సంవత్సరాల మధ్య జలయజ్ఞం పేరిట, ప్రాజెక్టుల పేరిట పెద్దఎత్తున కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం దోపిడీ చేయడం జరిగింది. నేను ఆనాడు శాసనసభ్యుడిగా ఉన్నప్పుడు నెల్లూరు బ్యారేజికి శంకుస్థాపన చేశాము. 20 శాతం పనులు పూర్తిచేసిన తర్వాత ఆ ప్రాజెక్టు పనులు ఆగిపోయాయి. ఈరోజు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు, నీటిపారుదల శాఖ మంత్రి శ్రీ దేవినేని ఉమా మహేశ్వర రావు గారు రాష్ట్రంలో ఉన్న ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టులను పూర్తిచేసి రాబోయే జూన్ నెలలో ప్రారంభోత్సవానికి సిద్ధం చేస్తుండడంతో మనమంతా ఎంతో గర్వంగా చెప్పుకునే విధంగా ఉందని నేను ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ప్రధానంగా రైతులు పండించే పంటకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించాలంటే, పరిధాన్యం నిల్వ ఉంచుకోవడం కోసం పెద్దఎత్తున గోడాస్లు ఏర్పాటు చేయవలసిన ఆవశ్యకత ఉంది. అదేవిధంగా, రైతులు పండించిన ధాన్యాన్ని ఆరబెట్టుకోవడం కోసం గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పెద్దఎత్తున కల్లాలు ఏర్పాటుచేయడం, వ్యవసాయ యాంత్రీకరణ పరికరాలను, ఎన్నడూ కనీవిని ఎరుగని రీతిలో నేడు రైతురథాలను ఇచ్చే కారక్రమాన్ని చేస్తోన్న తెలుగుదేశం ప్రభుత్వాన్ని నేను మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, రైతాంగం కోసం సాగు యంత్రాలను పెద్దఎత్తున అందించడంతో పాటు, డ్రైయర్స్ ను కూడా ఏర్పాటుచేయడం కోసం రాష్ట్రప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరముంది. గతంలో కూడా నేను శాసనసభ్యునిగా పనిచేశాను. ఆనాడు అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఆదర్శ రైతుల పేరిట

పెద్దఎత్తున దగా చేసి వ్యవసాయంపై ఏమాత్రం అవగాహన లేని వ్యక్తులను ఆదర్శ రైతులుగా నియమించడం జరిగింది. ఈరోజు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత నేను ప్రత్యేకమైన చర్యలు తీసుకుని దాదాపు 6 వేల మంది మల్టీపర్పస్ ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్లను ప్రత్యేకంగా నియమించి, వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తల సహకారంతో, వ్యవసాయంపై పూర్తిస్థాయి సాంకేతిక విజ్ఞానంతో నేడు పనిచేస్తోన్న విషయాన్ని తమరిద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, నేను ఈరోజు డెల్టా ప్రాంతానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నాను. ఇచ్చిన మాట ప్రకారం మనం రైతులకు నీరందించే కార్యక్రమం చేశాము. రైతులందరికీ పెద్దఎత్తున పంట దిగుబడి వచ్చింది. మిల్లర్లంతా పూర్తిస్థాయిలో ఏకమైపోయి రైతులను దగాచేసి ధాన్యాన్ని రైతులు అమ్ముకోలేని పరిస్థితిని సృష్టించారు. అందువల్ల గత సంవత్సరం బి.పి.టి.వడ్లు, ఒక పుట్టి రూ.16 వేలు అయితే, ఈ సంవత్సరం రూ. 12 వేలకు కొనే నాథుడు లేడు. ఈ విధంగా రైతులు అనేక రకాలుగా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఇంతకుముందే గౌరవసభ్యులు శ్రీ రామానాయుడు గారు చెప్పిన విధంగా, స్వామినాథన్ కమీషన్ సిఫార్సులను తప్పనిసరిగా కేంద్రప్రభుత్వం అమలుచేసే విధంగా చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరముంది.

అధ్యక్షా, నేడు ఒక ఎకరంలో పంటను పండించాలంటే, రూ.35 వేలు ఖర్చు అవుతోంది. అప్పుడు మద్దతు ధరను ఎంత నిర్ణయించాలి? స్వామినాథన్ గారు చేసిన సిఫార్సులను అమలుచేసే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మరియు వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారికి తమరిద్వారా నేను మనవిచేస్తున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వం యొక్క మెడలు వంచి స్వామినాథన్ గారి యొక్క ఆలోచనలకు అనుగుణంగా తప్పనిసరిగా రైతులు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర ఇప్పించాలని నేను తమరిద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. రైతు లేకపోతే నేడు రాజ్యమే లేదు.

3.50PM

మోదీగారు వచ్చినప్పుడు ఈ దేశంలోని రైతాంగం అందరూ ఏదో చేస్తారని సంతోషపడ్డారు. అటువంటి పరిస్థితుల్లో రైతులను దగా చేసి ఈ రోజు రైతు పండించిన ధాన్యానికి గిట్టుబాటు ధర లేక అల్లో రామ చంద్రా అని రైతులు రోడ్డు మీదపడి అల్లాడుతున్నారు. కాబట్టి మీ ద్వారా నేను మనవి చేసేది రైతు పండించిన ధాన్యానికి మద్దతు ధర అందించే విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించి ఆదుకోమని బీపీటీ ధాన్యానికి క్వింటాకు నూరు రూపాయలు బోనస్ గా ప్రకటించి రైతులను

ఆదుకోమని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రాజగోపాల్ ..

శ్రీ శ్రీరాం రాజగోపాల్ (జగ్గయ్యపేట): అధ్యక్షా, డిమాండ్స్పై మాట్లాడేందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. విద్యా రంగంలో ప్రత్యేకంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విద్యా రంగానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యతను ఇస్తూ, నిధులు కేటాయింపులలో గాని, మంచి సంస్కరణలు తీసుకు రావడంలో కూడా మంచి పరిపాలన చేస్తున్న ముఖ్యమంత్రి గారికి ఈ సందర్భంగా ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. నిజంగా గతంలో ఏ ప్రభుత్వాలూ చేయని విధంగా భవనాలు నిర్మించడం, అదనపు తరగతి గదులు నిర్మాణాలు కాని, అదే విధంగా కాంపౌండ్ వాల్స్, ప్రతీ పాఠశాలకు త్రాగునీటి సదుపాయం కల్పించడం, ఎన్ఆర్ఐల సహకారంతో డిజిటల్ తరగతి గదులు ఏర్పాటుచేయడం, మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించడం, అన్ని పాఠశాలల్లో ఆట స్థలాలను ఏర్పాటు చేయడం కాని, అనేక విధాలుగా ప్రైవేట్ పాఠశాలలతో పోటీగా బెంచెస్ను ఏర్పాటు చేస్తూ పాఠశాలలను చాలా అభివృద్ధి చేశారు. దీనివలన ప్రభుత్వ పాఠశాల్లో కూడా విద్యార్థుల సంఖ్య, ఉత్తీర్ణత శాతం కూడా పెరిగింది. డ్రాప్ అవుట్ చాలా వరకు తగ్గింది. విద్యా సంస్థలు బాగా పనిచేయడంతోనే బాల కార్మికులు కూడా చాలా వరకు తగ్గారు అని సగర్వంగా చెప్పుకోవచ్చు.

ఇంత పెద్ద ఎత్తున నిధులు ఏర్పాటు చేస్తున్నాం, మంచి సంస్కరణలు చేస్తున్నాం. కొద్ది తేడాతో కొద్దిగా మార్పులు తీసుకువస్తే పెద్ద ఎత్తున మంచి ప్రయోజనం జరుగుతుందనేది నా ఆలోచన, అది నా సూచన కాదు అధ్యక్షా, నా యొక్క ఒపినియన్. ఒక్కసారి ఆలోచన చేస్తే.. అబ్బుల్ కలాం గారు చెబుతారు అధ్యక్షా, విద్య అనేది వారి యొక్క కాళ్ల మీద వారు నిలబడేటట్లు చేసేదే విద్య అని చెబుతారు. మనందరకు తెలుసు. రామాయణంలో కాని, భారతంలో కాని, రామ లక్ష్మణులు కాని, పంచ పాండవులు కాని గురుకులాల్లో చేరినప్పుడు, వారు గురుకులాల్లో నుండి బయటకు వచ్చే సమయానికి విద్యతోపాటు విలువిద్య కాని.. ఏ విధంగా పరిపాలన సాగించారు. ఏ విధంగా ఆధ్యాత్మికంగా వారికి అన్ని విషయాలు తెలిసే విధంగా గురుకులాల నుండి బయటకు వచ్చినప్పుడు ఏ విధంగా ఉంటారో అదే విధంగా విద్యార్థులు పాఠశాల, కళాశాల నుండి బయటకు వచ్చే విధంగా అన్ని రంగాల్లో ఆరితేరే విధంగా ఉండాలని మేము ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా ప్రభుత్వ పాఠశాలలు కన్నా ప్రైవేటు పాఠశాలల పట్ల, కార్పొరేట్ పాఠశాలల పట్ల ఎక్కువ మోజుతో ఉన్నారు. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో కూడా నవోదయలో కాని, గురుకుల పాఠశాలల్లో కాని, కేంద్రీయ విద్యా సంస్థల్లో డిమాండ్ ఉంది. నేను ప్రభుత్వానికి చెప్పేది ఏమనగా అటువంటి మెథడ్స్తో నియోజకవర్గ కేంద్రంలో కూడా చెప్పే ఉపాధ్యాయులను కూడా మన ఉపాధ్యాయులే. మన ఆంధ్రా వారే, మన బీఈడీ చదువుకున్న వారే. అటువంటి మెథడ్స్ ఏవైతే ఉన్నాయో నియోజకవర్గ కేంద్రంలో ఒక రోల్ మోడల్గా ఎడ్యుకేషన్ ఇనిస్టిట్యూషన్స్ వస్తే తప్పకుండా

ప్రైవేట్ విద్యాసంస్థలతో పోటీ పడే విధంగా మన ప్రభుత్వ విద్యా సంస్థలను కూడా తయారు చేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, అదే విధంగా మన విద్యార్థులు విద్యా సంస్థల నుండి బయటకు వచ్చే నాటికి ఏ విధంగా ఉండాలంటే వాళ్లకు మోరల్ వాల్యూస్ బాగా ఉండే విధంగా, మానవతా విలువలు తెలిసే విధంగా, సామాజిక బాధ్యత తెలిసే విధంగా, సామాజిక అవగాహన ఉండే విధంగా, చట్టాల పట్ల, ఆరోగ్యం పట్ల అవగాహన ఉండే విధంగా, క్రీడల పట్ల ఆసక్తి ఉండే విధంగా, శారీరక దృఢత్వం ఉండే విధంగా అన్ని విధాలుగా, అన్ని రంగాల్లో ఆరితేరిన విధంగా ఉండాలని విద్యా సంస్థలలో అటువంటి మార్పులు తీసుకువచ్చి భారతదేశంలోని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఉండే విద్యా సంస్థలు చాలా బాగున్నాయనే విధంగా చేయాలని ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రి గారికి నిధులు కేటాయింపులలోనూ అదేవిధంగా మంచి సంస్కరణలు తీసుకువచ్చినందుకు ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రి గారికి, విద్యా శాఖా మంత్రి గారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఈశ్వరి గారు. .

శ్రీమతి గిడ్డి ఈశ్వరి (పాడేరు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, ఈ రోజు గిరిజన సంక్షేమం గురించి, గిరిజన సంక్షేమంపై మాట్లాడేందుకు అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదాలు. ఏదైతే గిరిజన సంక్షేమానికి 2014 నుండి 2018 వరకు ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ కింద రూ.10,033కోట్లు కేటాయించినట్లుగా బడ్జెట్ కేటాయింపుల ద్వారా తెల్పడం జరిగింది. అంతే కాకుండా ఈ రోజు 2018-19వ సంవత్సరంనకు గాను ఎస్సీ కాంపానెంట్ కింద కేటాయింపులుగా 18శాతం పెంచుతూ అంటే రూ.3528 కోట్ల రూపాయలు నుండి రూ.4,176 కోట్లు కేటాయింపులు పెంచినందుకు నిజంగా ఈ సభ ద్వారా, మీద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, అలాగే మాశాఖ మంత్రివర్యులకు మేము ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాము. ముఖ్యంగా గిరిజన సంక్షేమం అనేటప్పుడు.. దశాబ్దాల కాలం నుండి ఇప్పటికీ ఇంకా అభివృద్ధికి నోచుకోలేని ప్రాంతాలు అధ్యక్షా, ఎందుకంటే ముఖ్యంగా ఏదైతే అభివృద్ధి జరగాలంటే కచ్చితంగా ఒక ప్రాంతం నుండి ఒక ప్రాంతానికి వెళ్లాలంటే కచ్చితంగా రహదారులు చాలా అవసరం.

ఏదైతే ఈనాడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు రాష్ట్రం కోసం, రాష్ట్ర ప్రయోజనాల కోసం ఎంత తపన పడుతున్నారో, ఎంత ఆకాంక్షిస్తున్నారో, అభివృద్ధిని సాధించాలంటే కచ్చితంగా కేంద్రం నుండి నిధులు రావాలని వారు తపన పడుతున్నారో, అలాంటి తపనే ఈ రోజు మా గిరిజనులు తరుపున మాట్లాడే ప్రజా ప్రతినిధిగా నేను కూడా మా గిరిజన ప్రాంతాల్లో ప్రధానంగా రహదారులు కావాలని మేము తపన పడుతున్నాం. నిజంగా 2014 కన్నా ముందు చూసుకున్నా తరువాత చూసుకున్నా, అంటే గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో చూస్తే రోడ్లు ఎక్కడా కూడా కనీసం ... పంచాయితీ నుండి పంచాయితీకి కూడా వెళ్లలేని పరిస్థితి, రోడ్లు లేవు. అంతే కాదు మొత్తం మండలం

నుండి మండలానికి వెళ్లే రోడ్లు కూడా లేవు. కాని మన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత దాదాపు గిరిజన ప్రాంతాల్లో ముఖ్యంగా మా పాడేరు ఐటీడిఏలో అరకు కాని దాదాపు రూ.500-600కోట్లను రోడ్లు కోసమే కేటాయించినందుకు ప్రత్యేకించి మంత్రి వర్కులకు, ముఖ్యమంత్రి గారికి నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే ఈ రోజు మొత్తం గిరిజన సంక్షేమ శాఖలోనే ఇచ్చినటువంటి లెక్కల ప్రకారం ఏదైతే ఇప్పటికే పల్లె రహదారుల అనుసంధానంకు 2871కి.మీ. 1534 రహదారుల పనులకు రూ.834 కోట్లు వ్యయంతో చేపట్టినట్లు బడ్జెట్లో పెట్టడం అయింది.

ఇంకా రోడ్లు లేని గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఉదయం లింకు రోడ్లు గురించి మాట్లాడే సమయంలో ఇంకా కొండవాలు, కుగ్రామాలు అయిన పది, ఇరవై ఇళ్లకు రహదారులు లేవు. మేము ఒకటే కోరుకుంటున్నాము. నిజంగా ఈరోజు మా గిరిజన ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందాలన్నా, మా గిరిజన సంక్షేమం సాధికారతను సాధించాలన్నా కచ్చితంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారి వలనే సాధ్యమవుతుంది. ఎందుకు చెబుతున్నాను అంటే ఈ రోజు ఏ వ్యక్తి అయినా సరే సమాజంలో బ్రతుకుతున్నప్పుడు తన నిత్యావసరాలు కాని, వ్యక్తిగత అవసరాలు కాని, సమాజంలో ఒక అభివృద్ధి సాధించాలంటే మా మారుమూల ప్రాంతం నుండి మైదాన ప్రాంతాలకు కాని, మండల ప్రాంతాలకు కానీ రావాలంటే రోడ్లు లేక పోవడం వలన ఈరోజు అనారోగ్యం పాలు అయి విద్య, వైద్యానికి నోచుకోలేనటువంటి గిరిజన గ్రామాలు బ్రిటీష్ కాలం నుండి కూడా ఇప్పటికీ చాలా ఉన్నాయి.

అందుకనే ప్రతి గ్రామానికి రహదారులను వేసుకుంటే అన్నీ అభివృద్ధి చెందుతాయి. ఎందుకంటే ఈరోజు మనకు తెలుస్తుంది. ఎప్పుడైనా పేపర్లో చూస్తే, మనస్యంలో మరణ మృదంగాలు అంటూ ఉంటారు. అలాగే మనస్యంలో వైద్యం అందడం లేదు అంటుంటారు. వీటి అన్నింటికీ కారణం రోడ్లు లేకపోవడమే. అలాంటి రోడ్లను ఈరోజు నాబార్డు ద్వారా, అలాగే 90:10 నిష్పత్తిలో సీసీ రోడ్లు, డబ్ల్యూబిఎం రోడ్లు, మెటల్ రోడ్లు.. ఈ రోజు కొంత మన ప్రభుత్వం ఇవ్వకపోవడం నిజంగా సంతోషం. ఇంకా మా గిరిజన ప్రాంతాలన్నింటినీ కూడా అభివృద్ధి చేయాలని ఈ సభ ద్వారా మంత్రి వర్కులకు నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అంతే కాదు అధ్యక్షా, రెండో అంశం మంచినీటి సౌకర్యం. గతంలో ఒక పొలంలో ఒక చిన్న ఊట గడ్డ దగ్గరకు వెళ్లి ఆ ఊట గడ్డకు బిందెలోకి నీళ్లు తోడుకునేటప్పుడు ఒక గుడ్డును కప్పిపెట్టి వడకట్టుకుని అక్కడ రెండు మూడు దొంతురులతో ఆ ఊట గడ్డ నుండి ఇంటికి మోసుకు వచ్చే వారం. నంకలో బిడ్డ, నెత్తిమీద మూడు నాలుగు దొంతురులతో నీళ్లు మోసుకుని వచ్చే వారము. కానీ మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత 2014 తరువాతనే గ్రామిణీ పథకాలు పెట్టారు. దాదాపు కొన్ని వందల కోట్ల రూపాయలను మంచినీటి సరఫరా కోసం ఈ రోజు పంచాయితీ రాజ్ శాఖ మంత్రి లోకేష్ గారు

ప్రత్యేకించి మాకు నిధులను కేటాయించి గ్రామిణీ పథకాలను పెట్టడం వలన రక్షిత మంచినీటిని మా మహిళలు కొంత సౌలభ్యంగా తీసుకుంటున్నాం.

4.00PM.

ఇంకా చాలా గ్రామాలకు మంచినీటి సౌకర్యం అందించాల్సి ఉంది. మొన్ననే మంత్రివర్యులతో మాట్లాడేటప్పుడు ఏదైతే మైదాన ప్రాంతాల్లో వాటర్ గ్రిడ్ ఇస్తున్నారో, ఇంటింటికీ కొళాయి ఇచ్చేటటువంటి అదృష్టాన్ని కూడా మా ప్రాంతాలకు కల్పించాలని సంబంధిత మంత్రివర్యులకు నేను తెలియజేస్తున్నాను. దాంతోపాటు ఈరోజు సాగునీరు. సాగునీరు అనేటప్పటికల్లా మేము కొండ ప్రాంతాల్లో ఉన్నప్పటికీ వర్షాధార భూములు, వర్షాధారంగానే పంట పండించుకుంటూ ఉంటాము. అక్కడ మాకు భూమి ఎక్కువ ఉండదు. ఈ సాగునీటికి సంబంధించి “నీరు -చెట్టు” ద్వారా గాని, జలసిరి ద్వారా గాని, పంట సంతోషాన్ని గాని, ఇటువంటివి మన ప్రభుత్వం చేపడుతున్నటువంటి కార్యక్రమాల ద్వారా ఈరోజు బోర్లు వేయించుకుని కూడా కొంతమంది రైతులు మా ప్రాంతంలో ఈరోజు వ్యవసాయాన్ని సాగుచేసుకుంటున్నారు.

ఇంకా వ్యవసాయానికి వచ్చేటప్పటికి గతంలో అయితే పశువులతో దుక్కి దున్నుకొని వ్యవసాయం చేసేవాళ్ళం. కానీ మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత ఈరోజు యంత్రాలను ఉపయోగిస్తున్నాము. ఎందుకంటే ప్రతీ ఇంటికీ, ఎక్కడికెళ్ళినా సరే అప్పట్లో ఒక ఏరు ఉంటే, గ్రామంలో పది కుటుంబాలు ఉంటే ఆ పది కుటుంబాలు రోజూ ఒక పొలంకి వెళ్లి దున్నుకొని వచ్చేవాళ్ళం. కానీ ఈరోజు ఆ ఎద్దులు లేక, ఈరోజు యంత్రాలు ఏవైతే ఉన్నాయో ఫిల్లర్లు గాని, రైతు రథాలు గాని ఈరోజు మన ప్రభుత్వం బ్రాక్టర్లు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ యంత్రాల ద్వారా మాకు వ్యవసాయం కూడా సులభతరం అయినందుకు మన ప్రభుత్వానికి ఇది చాలా ఘనకార్యంగా మనం చెప్పుకోవచ్చు. వ్యవసాయంలో ముఖ్యంగా మా ప్రాంతంలో భూములు తక్కువ. ఆ భూమి తక్కువ అయినప్పుడు వరి కూడా సరిగా పండదు. ఎక్కువగా కొండపొడు మీదనే మేము ఆధారపడి వ్యవసాయం చేస్తుంటాము. ఆ కొండపొడులో కూడా ఈరోజు కాఫీ పంట. ఇప్పుడు హార్టికల్చర్ కు కూడా ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నామని ఇందాకే గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు చెప్పారు.

MR. SPEAKER: Please conclude.

శ్రీమతి గిడ్డి ఈశ్వరి: ఆ హార్టికల్చర్ లో ముఖ్యంగా కాఫీ. ఈరోజు మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు వారియొక్క మానస పుత్రిక “అరకు కాఫీ” అని, కాఫీ తోట్ల పెంపకానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారు.

ఎందుకంటే 2014లో వచ్చిన హుదుద్ తుపాన్ లో ఎక్కువ కాఫీ తోటలు ధ్వంశం అయ్యాయి. వాటిని మళ్ళీ పునరుద్ధరించడానికి, మరలా 10,000 ఎకరాల దాకా కాఫీ తోటలను పెంచడానికి ఈరోజు ప్రభుత్వం చేపడుతున్నటువంటి కార్యక్రమాలు చూస్తున్నాము.

MR. SPEAKER: Please conclude.

శ్రీమతి గిడ్డి ఈశ్వరి: దానితోపాటు ఈరోజు ముఖ్యంగా మా నియోజకవర్గంలో చిన్నపిల్లలు ఉన్నారు. అక్కడ ఒక వ్యవసాయ పరిశోధనా కేంద్రం ఉంది. దాని ద్వారా అక్కడ కొంతమందికి శిక్షణ ఇచ్చి ఎక్కడా పండలేనటువంటి స్ట్రాబెర్రీని గాని, యాపిల్ ను గాని, డ్రాగన్ ఫ్రూట్ గాని ఇలా హార్టికల్చర్ లో వాణిజ్య పంటలైన వాటిని ఈరోజు పండిస్తున్నారు. మాకు చింతపండు గాని, పనస గాని, పండ్లు గాని, అన్నీ మాకు చాలా వసరులున్నాయి. కానీ వాటికి సరైన గిట్టుబాటు ధర లేక, ఈరోజు ఇంకా గిరిజనులైన మేము అతి పేద బ్రతుకులోనే బ్రతుకుతున్నాము. వీటి కొరకు మార్కెటింగ్ గాని, స్టోరేజ్ గాని, ప్రభుత్వం కచ్చితంగా చేపట్టి...

MR.SPEAKER: Please conclude. రాజశేఖరరెడ్డి గారు.

శ్రీమతి గిడ్డి ఈశ్వరి: అధ్యక్షా, దయచేసి గిరిజన సంక్షేమం.

MR.SPEAKER: OK, please conclude.

శ్రీమతి గిడ్డి ఈశ్వరి: రెండు నిమిషాలే అధ్యక్షా.

MR SPEAKER: One minute only, please conclude..

శ్రీమతి గిడ్డి ఈశ్వరి: ఇలా అన్ని విధాల్లో మాకు గిరిజన సంక్షేమానికి పెద్దపీట వేస్తున్నారు. సంక్షేమానికి వచ్చేటప్పటికి ఈరోజు "అటవీ హక్కు చట్టం". అటవీ హక్కు చట్టం అని అంటే కొండపోడును ఏదైతే మేము అనుభవిస్తున్నామో ఆ కొండపోడులో ఉన్న భూమిని ఈరోజు మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు RoFR పట్టాలు సర్వేలు చేయించారు. ఇప్పటికే 12,000 ఎకరాలు దాకా సర్వేలు చేయించారు. కచ్చితంగా RoFR పట్టాలు ఇస్తే ఆ పట్టాలు ద్వారా మేము ఇంకా లబ్ధి పొందడానికి మాకు అవకాశం ఉంటుంది.

ఇకపోతే సంక్షేమానికి వస్తే “గిరి కల్యాణ పథకం” అన్నది నిజంగా చాలా ఆనందం. ఒక గిరి మహిళ పెళ్లి చేసుకుంటుంటే రూ.50,000లు ఇస్తున్నారు. దానికితోడు ఈరోజు అంగన్వాడీల్లో పౌష్టికాహారం ఇస్తున్నారు. అంతేకాకుండా శానిటరీ నాప్కిన్స్ కోసం ఈరోజు ప్రభుత్వం దాదాపు రూ.100 కోట్లు కేటాయించడం నిజంగా హర్షణీయం. కచ్చితంగా మా గిరిజన ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందాలన్నా... ఈరోజు ఇంకొకటి ఇంకొకటి అధ్యక్షా, యువతకు ఉపాధి కల్పిస్తున్నారు. దాదాపు YTC Centres పెట్టారు. యువజన కేంద్రాలు పెట్టి ఈరోజు శిక్షణ అనేది ఇచ్చి “ఎన్టీఆర్ విద్యోన్నతి” లో ఈరోజు చాలా గొప్పగా చెప్పుకోవలసిన విషయం ఉంది. ఎందుకంటే “ఎవరెస్ట్ శిఖరం” చాలా గొప్పది అని మనం చిన్నప్పటి నుంచీ చదువుకుంటున్నాము. కానీ మా గిరిజన విద్యార్థులు ఈరోజు ఎవరెస్ట్ శిఖరాన్ని కూడా ఎక్కి వస్తున్నారంటే నిజంగా అది మన ప్రభుత్వం వారికి ఇచ్చినటువంటి అవకాశం. కచ్చితంగా ఇవన్నీ కూడా. ఎందుకంటే ఒక విద్యార్థి ఎంత చక్కగా విద్య, వైద్యం గురించి అని అంటే చాలా మాట్లాడాల్సి ఉంది. ఈ సంక్షేమ పథకాలు ఇంకా ప్రతీ ఒక్కరికీ అందేలాగా, ముఖ్యంగా మహిళలు. ఈరోజు మా గిరి మహిళలు అన్ని విధాలా ముందంజ వేస్తున్నారు. చంద్రబాబునాయుడుగారు పెట్టిన ఈ డ్వాక్రా మహిళలుగా, ఈరోజు పసుపు కుంకుమలో తీసుకున్నటువంటి రుణాలు గాని, డబ్బులతో వాళ్లు ఒక ఉపాధిని పొందుతూ ఈరోజు సాధికార మిత్ర, 35 కుటుంబాలకు ఒక సాధికారమిత్రను ఏదైతే ఏర్పాటుచేశారో వాళ్లల్లో నాయకత్వ లక్షణాలు కూడా వస్తున్నాయి. కచ్చితంగా మా గిరిజన సంక్షేమం, గిరిజన ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందాలంటే అది కచ్చితంగా మన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వల్లే జరుగుతుంది అధ్యక్షా. (మైకు కట్ చేయబడింది.)

MR. SPEAKER: Please conclude.. Yes, Rajasekhara Reddy garu.

శ్రీమతి గిడ్డి ఈశ్వరి: అధ్యక్షా, ఈరోజు రాష్ట్ర పండుగగా ఏదైతే శ్రీశ్రీశ్రీ మోదికొండ అమ్మవారి జాతరను రాష్ట్ర పండుగగా పెట్టారో, తెలంగాణలో సమక్కు సారక్కు జాతరలు ఎంత గొప్పగా జరుగుతున్నాయో, ఈరోజు విడిపోయిన మన రాష్ట్రంలో కూడా శ్రీశ్రీశ్రీ మోదికొండ అమ్మవారి జాతరను రాష్ట్ర పండుగగా డిక్లర్ చేసి రెండు సంవత్సరాల నుంచి జరుగుతోంది. ఈ సంవత్సరం కూడా మే నెల 6, 7, 8 తేదీలలో జరగబోయే ఈ రాష్ట్ర పండుగను మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు నిజంగా మా గిరిజన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి పథంలో, టూరిజంలో గాని, అన్నిటిలో చేయటానికి ఇంకా ముందుకు రావాలని చెప్పి మరొక్కసారి మీద్యారా వారికి తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: రాజశేఖరరెడ్డిగారు. Five minutes please.

శ్రీ బుడ్డా రాజశేఖర్ రెడ్డి (శ్రీశైలం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. బడ్జెట్ డిమాండ్స్ పైన మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు మరొక్కసారి ధన్యవాదాలను తెలియజేసుకుంటున్నాను. ముఖ్యంగా ఇరిగేషన్కు సంబంధించి... తెలుగుదేశం పార్టీ 1983లో అధికారంలోకి వచ్చినప్పటినుంచి, మరి ఈరోజు రాయలసీమలోని ప్రాజెక్టులన్నీ కూడా, చెరువులన్నీ, రిజర్వాయర్లు అన్నీ నిండి సస్యశ్యామలంగా, బ్రహ్మాండంగా ఉన్నాయంటే ఆనాడు స్వర్గీయ నందమూరి తారకరామారావుగారి ఉదారమైన స్వభావంతో ఆనాడు పోతిరెడ్డిపాడును నిర్మించి, తెలుగుగంగా ప్రాజెక్టు, SRBC, హంద్రీనీవా కానియ్యండి, వాటి ద్వారా ఈరోజు రాయలసీమలోని లక్షలాది ఎకరాలు సస్యశ్యామలం అవుతున్నాయి. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడిగారి ముందుచూపు వల్ల, అనుభవంతో, ఈనాడు పట్టిసీమ నుంచి రాయలసీమకు బ్రహ్మాండంగా నీళ్లు ఇవ్వటం జరుగుతోంది. వాస్తవంగా పట్టిసీమను చంద్రబాబునాయుడుగారు మొదలుపెట్టినప్పుడు, ఇక్కడ ఒక ముఖ్యమైన విషయం ప్రస్తావించుకోవాలి. ఆనాడు మేము వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఉన్నాం. మరి ఆరోజు పట్టిసీమ వల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్ అన్యాయం జరుగుతోందన్న రీతిలో ప్రతిపక్షనాయకుడు జగన్మోహన్రెడ్డిగారు మాట్లాడారు. ఆరోజు మమ్మల్నందర్నీ కూడా అక్కడికి తీసుకెళ్లారు. పట్టిసీమను చూడటానికి వెళ్లాము. అక్కడి నుంచి బానకచర్ల వరకూ వచ్చాము. పట్టిసీమను చూడకముందు మాకు, ముఖ్యంగా మా రాయలసీమ ప్రాంతంలో కూడా అపోహలు ఉండేవి. శ్రీశైలం రిజర్వాయర్లో ఉన్న నీళ్లు యథావిధంగా డెల్టాకు తీసుకువెళ్లారు. మళ్ళీ అడిషనల్గా పట్టిసీమ నుంచి అక్కడికి ఇస్తానని చెప్పి అపోహలు సృష్టించి, చాలా అనుమానాలు రేకెత్తించి, మా ప్రాంత రైతులందర్నీ కూడా తెలుగుదేశం పార్టీకి కొంత వ్యతిరేకంగా తీసుకురావాలన్న ప్రయత్నాలు జరిగాయి. కానీ అక్కడికి వెళ్లిన తర్వాత, చూసిన తర్వాత, పట్టిసీమ వల్ల డెల్టాకు ఏం ఉపయోగం ఉందో, పట్టిసీమ నుంచి రాయలసీమకు నీళ్లు ఇచ్చిన తర్వాత ఏవిధంగా న్యాయం జరుగుతుందనేది మాకు తెలిసిపోయింది. ఇప్పటితో ఈ సబ్జెక్టును వదిలేస్తే చాలా మంచిది, ఎందుకంటే దీనివల్ల మనకొచ్చే మైలేజ్ ఏమీ లేదు, దీనివల్ల మైనస్ అని చెప్పి క్లియర్కట్గా జగన్మోహన్రెడ్డిగారికి ఆరోజే బస్సులోనే చెప్పాము. దీని గురించి మీకేం తెలుసు అని మాతో మొండి వాదన ఆరోజు జరిగింది. జగన్మోహన్రెడ్డిగారు రాజకీయాల్లోకి వచ్చి నాకు తెలిసి ఆరేండ్లు అయి ఉంటుంది. మేము పుట్టినప్పటినుంచి దాదాపు నాకు వయసొచ్చి, మతికొచ్చినదగ్గర్నూంచి, ఎందుకంటే మా తండ్రిగారు కూడా దాదాపు 1970 నుంచి రాజకీయాల్లో ఉన్నారు. కాబట్టి ఆయనతో తిరుగుతూ, మాకు మతికొచ్చిన తర్వాత 1983 నుంచి మూడుసార్లు శాసనసభ్యునిగా ఉన్నారు. మళ్ళీ మా

సోదరుడు కూడా శాసనసభ్యుడిగా ఉన్నాడు. ఇరిగేషన్, దానివల్ల మా ప్రాంతానికి ఏరకమైన ఉపయోగాలు ఉన్నాయో అవన్నీ తెలుసు.

4.10 PM

క్లియర్ కట్ గా చెప్పాం. ఈ సబ్జెక్ట్ ను ఇంతటితో విరమిద్దామని, నేనే కాదు, నాతోపాటు ఆనాడు ఉన్న.. పేర్లు అవసరం లేదు అధ్యక్షా.. చెబితే మొండిగా వాదించారు. ఈరోజుటికి కూడా వాదిస్తున్నాడు. అంత ముందు చూపుతో పట్టిసీమ ఇచ్చి రాయలసీమకు ఈరోజు.. మేము గర్వంగా చెబుతున్నాం.. చరిత్ర అధ్యక్షా ఇది.

(అధికారపార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలో ఒక్క రైతు కూడా బాధపడిన దాఖలాలు మా దగ్గర లేవు. గత సంవత్సరం 130 టిఎంసీలు, 140 టిఎంసీలు ఇచ్చాం. ఈ సంవత్సరం కూడా 110 టిఎంసీలు, 120 టిఎంసీలు రాయలసీమకు అన్ని ప్రాజెక్టులకు ఇవ్వడం జరిగింది. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి మనస్తత్వం, స్వభావం చూసిన తరువాత, లాభం లేదని మేము నిర్ణయం తీసుకున్నాం.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, ఈ రాష్ట్రం ఈరోజు ఉన్న ఈ పరిస్థితుల్లో, రాష్ట్రం విడిపోయిన తరువాత ఇంత కష్టపడుతున్నా కూడా, రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేస్తూ, అన్ని ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందాలనే ఉద్దేశంతో నేను కూడా వెళ్లి ముఖ్యమంత్రి గారిని కలిశాను. రాష్ట్రంలోపాటు మా నియోజకవర్గాలను కూడా అభివృద్ధి చేయమని అడిగితే, ఒకటే మాట చెప్పారు. నేను అడగలేదు, నీ నియోజకవర్గంలో మీ తండ్రి గారి కోరిక సిద్ధాపురం.. ఆయన ఉన్నప్పటి నుంచి చాలా పోరాడారు, మీరు ఆ ప్రాజెక్ట్ పూర్తి చేసుకోండి. నియోజకవర్గాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోండి. రాష్ట్రాభివృద్ధిలో మీరంతా సహకరించండి అన్నప్పుడు నేను చాలా సంతోషించాను. నా నోటి ద్వారా నేనే అడగాల్సింది, ముఖ్యమంత్రి గారే ఇన్ని సంవత్సరాల తరువాత గుర్తుపెట్టుకొని ఆ విషయాన్ని చెప్పి, ఆ ప్రాజెక్ట్ చేసుకోమని చెప్పారు. ఆ ప్రాజెక్ట్ మొదలు పెట్టి, కేవలం ఒక సంవత్సరం రెండు నెలలు, రూ.100కోట్లతో, నా నియోజకవర్గంలోని ఆత్మకూరు మండలంలో ఈరోజు 25,000 ఎకరాలు సస్యశ్యామలం అవుతున్నాయి. కేవలం ఒక సంవత్సరం రెండు నెలల్లో దానిని పూర్తి చేసి, ఈ సంవత్సరం జనవరి నెల 7వ తేదీన దానిని ఆ ప్రాంత రైతులకు అంకితం ఇచ్చారు.

ఆనాడు ముఖ్యమంత్రి గారు మా తండ్రి గారి ఆశయం, ఆ ప్రాంత రైతాంగం, ప్రజల ఆశయం కొరకు ఆయన పేరును అనౌన్స్ చేయడం జరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టుకు బుడ్డా వెంగళ రెడ్డి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుగా నామకరణం చేస్తున్నట్లుగా ప్రకటించారు. ఈ నెల 12వ తేదీన దానికి బీవో కూడా ఇష్యూ చేశారు. ఈ విషయంలో మా ఆత్మకూరు ప్రాంత రైతులందరూ వచ్చి ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలిపారు. మా తండ్రి గారి పేరును.. ఆయన భౌతికంగా మన మధ్యన లేకపోయినా, మాతో లేకపోయినా, మా ప్రాంత ప్రజలతో లేకపోయినా కూడా శాశ్వతంగా మా ప్రాంత ప్రజల గుండెల్లో నిలిపిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ఈ సందర్భంగా ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు, కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాను. అలాగే సంబంధిత మంత్రివర్గులు దేవినేని ఉమా మహేశ్వర రావు గారికి, సంబంధిత అధికారులందరికీ కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను.

ఆరోజు 25,000 ఎకరాలతోపాటు, 4,000 ఎకరాలు అదనంగా గ్రావిటీతో నీళ్లు పారించుకోడానికి అక్కడ అవకాశం ఉంది. ముఖ్యమంత్రి గారు దానికి కూడా ఆరోజు ప్రామిస్ చేశారు. దాని ఎస్టిమేషన్స్ త్వరగా తెప్పించుకోవాలని మీద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే చుట్టూ నీళ్లు పారుతుంటే చూసేవాళ్లకు కూడా, మా పొలాలకు కూడా నీళ్లు పారితే బాగుంటుందని ఆశ పడడంలో తప్పు లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన హామీని త్వరలోనే మంత్రి గారు నెరవేర్చాలని కోరుతున్నాను.

అలాగే స్వర్గీయ నందమూరి తారక రామారావు గారి పేరుపైనున్న తెలుగుగంగా ప్రాజెక్ట్ ఉందో, ఆనాడు 1986లో ఎస్టిఆర్ గారు, ఆనాటి తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రి ఎంజీఆర్ గారు అక్కడ ఫౌండేషన్ వేశారు.

(బెల్)

ఆ ప్రాజెక్ట్ కు సంబంధించి, ఇన్ని సంవత్సరాల నుంచి బ్రహ్మాండంగా ఆ ప్రాంత రైతులందరూ... అది ఒక కర్నూలు జిల్లాకో, కడప జిల్లాలో కాదు, చిత్తూరు జిల్లాకు, నెల్లూరు జిల్లాకు అలాగే మద్రాసుకు నీరు పోయే ప్రాజెక్ట్ అది. దానికి Zero to 18 Kilometers ఏదైతే ఉందో, ప్రాజెక్ట్ ప్రారంభంలో లైనింగ్ లేదు, దాని తరువాత లైనింగ్ ఉంది. ఈ బడ్జెట్ లో దానికి కూడా నిధులు కేటాయించి పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. దానివల్ల చివరి ఆయకట్టు భూములకు నీరు చేరాలనే ఆశయం మన ముఖ్యమంత్రి ఉందో.. ఈ పనులు ఇంతవరకు మొదలు కాక, పూర్తి కాక, దాని ద్వారా పంపించాలనే నీటిని మనం

వరదలు వచ్చినపుడు సక్రమంగా పంపించలేకున్నాం. లైనింగ్ చేస్తే 5,000 క్యూసెక్కుల నీరు పోవాల్సిన సందర్భంలో ఈరోజు 3,000 లేదా 2,500 క్యూసెక్కుల నీరు పోయే పరిస్థితి లేదు. Tail end రైతులకు పోవాలంటే కష్టంగా ఉంది.

MR.SPEAKER: Please conclude.

శ్రీ బుడ్డా రాజశేఖర్ రెడ్డి : అది చేయాలని కోరుతున్నాను. నా శ్రీశైలం నియోజకవర్గం మొత్తం ఇటు కోస్తాకు గానీ, క్రింద రాయలసీమకు గానీ అలాగే నెల్లూరు జిల్లాకు కానీయండి ఎక్కడికైనా శ్రీశైలం అనేది మేజర్ అధ్యక్షా. ప్రాజెక్టులన్నీ అక్కడే ఉన్నాయి. ఇవన్నీ కూడా అసంపూర్తిగా ఉన్నాయి. ఇవి పూర్తి చేస్తే ప్రజలకు, రైతులకు ఇంకా మేలు చేసినవారమవుతాం.

(బెల్)

నిప్పులవాగు ప్రాజెక్ట్ కూడా బ్యాలెన్స్ ఉంది, దానిని కూడా పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : విష్ణుకుమార్ రాజు గారూ.

శ్రీ పెన్నత్త విష్ణుకుమార్ రాజు : ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, మొత్తం (పేపర్లను చూపిస్తూ) 17 డిమాండ్లు ఉన్నాయి. మీరు ఇచ్చిన సమయాన్ని బట్టి డిమాండ్లపై మాట్లాడతాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మనం అనుకున్నట్లే..

శ్రీ పెన్నత్త విష్ణుకుమార్ రాజు : దయచేసి కొంత మార్పు చేయండి అధ్యక్షా. సభ్యులందరూ ఇరిగేషన్ పై మాట్లాడుతున్నారు కాబట్టి నేను కూడా అదే సబ్జెక్ట్ మాట్లాడతాను. నదుల అనుసంధానం గురించి ఇదివరకు ప్రధానమంత్రి శ్రీ అటల్ బిహారి వాజ్ పేయి గారి నేతృత్వంలో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. నదుల అనుసంధానం భాగంలో పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం నిజంగా కూడా ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ఒక వరం. అది సృష్టించిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారికి, దేవినేని ఉమా మహేశ్వర రావు గారికి నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

సంకల్పంతో మనం ఏదైనా చేసుకోవచ్చు, కానీ దానిని వాస్తవ రూపంలో తేవడం చాలా కష్టం, కానీ ఇది వచ్చింది. నిజంగా అధికారులను కూడా అప్రీషియేట్ చేస్తున్నాం. ఒక టీఎంసీ నీటితో సుమారు 8,000 ఎకరాల భూమిని సాగులోకి తీసుకొని రావచ్చు.

నాకున్న సమాచారం ప్రకారం, 2015లో 4.5 టీఎంసీల నీటిని పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల స్కీం ద్వారా తీసుకొచ్చారు. 2016లో 55 టీఎంసీల నీటిని రైతాంగం గురించి తీసుకొరావడం జరిగింది. 2017లో సుమారు 95 టీఎంసీలు తీసుకొచ్చారు. ఏదిఏమైనా పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం మూలాన రాష్ట్రంలోనున్న రైతాంగానికి, అలాగే ఆక్వా రైతాంగానికి కూడా బ్రహ్మాండమైన అభివృద్ధి తీసుకొరావడం జరిగింది. దీని మూలాన మన రాష్ట్రమే కాకుండా మన దేశ ప్రగతికి కూడా ఇది ఉపయోగపడిందని చెప్పడంలో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. నేను ఇలా మాట్లాడుతుంటే సభ్యులు ఆశ్చర్యపోతారు. ఏదైనా వాస్తవాలు జరిగితే వాస్తవాలు చెప్పాలి.

ఈ ప్రాజెక్ట్ అత్యంత వేగవంతంగా చేసిన అధికారులకు, కాంట్రాక్టర్స్‌ను మనం అభినందించాల్సిన అవసరం ఉంది. మనం అన్నీ వాస్తవాలే మాట్లాడతాం కాబట్టి ఈ Comptroller & Auditor General Report (రిపోర్ట్ సభకు చూపిస్తూ), అందులో ప్రస్తావించిన విషయాలు కూడా తమరి దృష్టికి, మంత్రివర్గుల దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. C&AG 2016, it is a public document. ఇది సీక్రెట్ కాదు, అందరూ చూడవచ్చు, ప్రతి సభ్యుడు, ప్రతిఒక్కరూ చూడాల్సిన అవసరం ఉంది. నేను కొత్తగా సృష్టించి చెప్పేది కాదు. లేనిది ఉన్నట్లు, ఉన్నది లేనట్లు మాట్లాడడం నాకు చేతకాదు.

ఈ ప్రాజెక్టుకు రూ.1,427కోట్లతో మార్చి 2015లో అగ్రిమెంట్ చేసి మార్చి 2016కు పూర్తి చేయాలని అగ్రిమెంట్ చేయడం జరిగింది. అగ్రిమెంట్ జరగకముందు డిపార్ట్‌మెంట్ వారు, Government of Andhra Pradesh G.O. Ms.No.1, Dated 01-01-2015 లో జీఓ కూడా ఇచ్చారు. దీనికి సహకారం చేయడం గురించి, దానిలో ఏమని ఇచ్చారంటే, చాలా క్లియర్ గా ఉంది.

(ఈ సందర్భంలో 'నిన్నటి వరకు పొగిడారు, ఈరోజు ఏమండీ' అని రవాణా, బీసీ సంక్షేమ శాఖ మంత్రి కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు అన్నారు)

సమయం ఇవ్వమనండి పొగడతాను, మాట్లాడతాను. దీని ప్రకారం 30 vertical turbine pumps పెట్టాలని ఉంది.

(అధికారపార్టీ సభ్యులచే సభకు స్వల్ప అంతరాయం)

అలాగే తేది:07-01-2015లో టెండర్స్ పిలిచారు. టెండర్స్ పిలిచినప్పుడు దాని estimated value Rs.1,170 crores 12 నెలల్లో చేయాలన్నారు. బాగానే ఉంది. Tender due date 7th February, tender opening date 10th February. అంతవరకు బాగానే ఉంది.

4.20 PM

కాగ్ రిపోర్టులో ఏమి ఇచ్చారంటే క్లాజ్ 2.1.9.2, పేజీ21 ప్రకారం పట్టిసీమ ఇరిగేషన్ లిఫ్ట్ ప్రాజెక్టు కాస్ట్ రూ.1170కోట్లు అయినప్పుడు... నేను టెండర్ నోటీసు గురించి ఇందాక చెప్పాను. జనరల్గా టెండర్ ప్రీమియం అనేది 5శాతంతో ఫిక్స్ అయ్యి ఉంటుంది. టెండర్ పిలిచిన తరువాత, టెండర్ రాకముందే.... టెండర్ వచ్చిన తరువాత ఒకవేళ టెండర్ percentage ఎక్కువైతే అప్పుడు టెండర్ ప్రీమియంను deviate చేయడం, ప్రభుత్వానికి లెటర్ రాసి దానికి అప్రూవల్ తీసుకుని టెండర్ ప్రీమియం extra చేసుకునే దానికి అవకాశం ఉంటుంది. అసలు టెండర్ రాకముందే 5శాతం కంటే first call వస్తుందేమో అని డౌబ్తోటి... ఇది కొత్తగా పెట్టినది కాదు, ఈ నిబంధన 2004వ సంవత్సరం నుంచి ఉంది. దీని ప్రకారం టెండర్ పిలవడం, పిలిచిన తరువాత అధికారులు వెంటనే ప్రభుత్వానికి ఒక లెటర్ రాశారు, టెండర్ ప్రీమియంని మార్చవలసిందిగా కోరడం జరిగింది, అంటే లిమిట్ లేకుండా చేయమని.. దాని ప్రకారం కాంట్రాక్టర్స్ 21.99శాతం టెండర్ కోట్ చేయడం జరిగింది. ఆడిట్ observation ప్రకారంగా కూడా 24వంపులతోనే చేశారు. మనం ఒరిజినల్గా ఇచ్చిందేమో 30వంపులకి. 24వంపులు చేశారు.

(ఆ సందర్భంలో శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు గారు మాట్లాడేందుకు మైకు ఇవ్వమని గౌరవ సభాపతిని కోరారు)

కంప్లీట్ అయిపోయిన తరువాత చెప్పండి (అని శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు గారితో అన్నారు)... కాగ్ రిపోర్టు ప్రకారం సుమారు 198కోట్ల రూపాయలు టెండర్ ప్రీమియం మూలాన వృధాగా ఖర్చు పెట్టారని అని చెప్పడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఇది 22శాతం approximate గా అయ్యింది కాబట్టి ...

(మైకు కట్ చేయడమైనది)

(ఆ సందర్భంలో శ్రీ కింజరపు అచ్చెన్నాయుడు మాట్లాడుతూ అనవసరంగా మీకు ఉన్న పేరు పోతుంది అని అన్నారు)

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు (మైలవరం): అధ్యక్షా, పబ్లిక్ కమిటీ చైర్మన్ శ్రీ ఋగ్గున రాజేంద్ర నాథ్ రెడ్డి గత నాలుగైదు పిఎసి సమావేశాల్లో ఇదే పనిగా పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం మీద ఆరోపణల మీద ఆరోపణలు చేస్తూ, ఏదో విధంగా ఒక బురద జల్లాలనే కార్యక్రమాన్ని టేకప్ చేస్తున్నారు. ఇవాళ కాగ్ రిపోర్టులో చాలా స్పష్టంగా సంవత్సర కాలంలో పూర్తి చేయాలని, ఆ 5శాతం CAP తీసి ఎవరైతే అర్హత ఉన్నారో వారిని రమ్మని చెప్పి, వచ్చిన తరువాత, అది సంవత్సరం లోపు పూర్తి చేసేటట్లయితే extra amount ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఒక సంవత్సరం కాలంలోపు పూర్తి కాకపోతే ఆ 5శాతం CAP లోపే ఉంటుందని చాలా స్పష్టంగా చెప్పి, ఏదైతే system లో diaphragm wall ఒక ఆధునిక టెక్నాలజీని తీసుకువచ్చి 12 నెలలు అనుకున్న కాలాన్ని ఐదున్నర నెలల్లో మార్చి 29వ తేదీన స్వర్గీయ నందమూరి తారకరామారావు గారు తెలుగు దేశం పార్టీ పెట్టిన రోజున శంఖుస్థాపన చేశాం, సంవత్సరం కాలం అన్నాం, ఆగష్టు పదిహేను కల్లా జాతికి అంకితం చేసి, సెప్టెంబర్ 16 కల్లా ఐదు పంపుల నీళ్లు గోదావరి జలాలు ప్రకాశం బ్యారేజీకి తెచ్చిన ఘనత శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారిది, తెలుగుదేశం పార్టీదని చెబుతున్నాను.. (సభ్యులు బల్లలు చరిచారు) చాలా స్పష్టంగా మొదటి నాలుగు సంవత్సరాలు మార్గమధ్యలో 4.4 టిఎంసీలతో 2500 కోట్ల విలువ గల ఐసియూలో ఉన్న పంటను మొదటి సంవత్సరం కాపాడాం, రెండవ సంవత్సరం 55 టిఎంసీలు తెచ్చి రూ.5500 కోట్ల విలువ గల పంటను కాపాడాం, మూడవ సంవత్సరం తప్పు చెప్పారు, 95 కాదు 105 టిఎంసీలు వచ్చాయి. ప్రకాశం బ్యారేజీకి 95 టిఎంసీలు ఇచ్చాం. వెస్ట్ గోదావరి, కృష్ణ, మెట్ట ప్రాంతాలకు 15 టిఎంసీలు ఇచ్చాం. ఈ సంవత్సరం 5 టిఎంసీలు గోదావరి నీళ్లు కృష్ణా డెల్టాకి ఇచ్చి ఈమేరకు నీళ్లు పోతిరెడ్డిపాడు దగ్గర నుంచి రాయల సీమకి ఇస్తే గౌరవ సభ్యులు శ్రీ బుడ్డా రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ఏవిధంగా హార్టికల్చర్ హబ్ అయ్యింది, ఏవిధంగా శ్రీ వెంగళరెడ్డిగారు ఆరోజుల్లో కలలు కన్న సిద్ధాపురం పూర్తి అయ్యింది, పోతిరెడ్డి పాడు, తెలుగుగంగా, గాలేరు-నగరి, హంద్రీనివా, వీళ్లంతా కూడా... ఇది జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు మాట్లాడే భాష, ఋగ్గున రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డి గారు మాట్లాడే భాష, ఏ విధంగా బురద జల్లాలి. ఇవాళ ఆరోజు మొదలు పెట్టిన ప్రాజెక్టులు. ఏవైతే పోలవరం ప్రాజెక్టు అవకముందు మన గోదావరి జిల్లాల్లో పుష్కర ఎత్తిపోతలు గానీ, తాడిపూడి ఎత్తిపోతలు గానీ, ఈలిప్సులు ఇంతవరకు పూర్తి కాలేదు. మొదలై కూడా ఐదు, పది సంవత్సరాలు కావస్తోంది. ఆ ప్రాజెక్టులు ఈరోజుకి కూడా పూర్తి కాలేదు. రేపు వరల్డ్ వాటర్ డే సందర్భంగా డీటెయిల్డ్ గా ఈ ప్రాజెక్టులు ఏవిధంగా పూర్తి కాలేదో, సంవత్సర కాలంలో టార్గెట్ పెట్టి ఎలా పూర్తి చేశామని కూడా చెప్పడం జరుగుతుంది. అక్కడేదో జరిగిపోయిందని, బురద జల్లాలని, మూడు సంవత్సరాలు పట్టిసీమ ఫలాలు వచ్చినా కూడా ఇవాళ బురదజల్లే కార్యక్రమంలో భాగంగా జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు గాని, ఋగ్గున రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డిగారు గానీ ఈ కార్యక్రమంచేస్తున్నారు. మేము చాలా

తీవ్రంగా.. చాలా transparent గా అన్ని చేశాం, పిఎసి ముందు కూడా మా అధికారులు తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. విష్ణుకుమార్ రాజా: అధ్యక్షా, వివరణ ఇచ్చారు. కాగ్లో ఉన్న రిపోర్టు నేను చెబుతున్నాను. నేను ఒక్కశాతం కూడా డివియేట్ అవడం లేదు. ఎవరిమీద aspirations చేయడం లేదు. పేజీ నెం.30 కాగ్ రిపోర్టులో క్లాజ్ 2.1.2లో వారు ఏమి ఇచ్చారంటే incorrect reimbursement of labour cess. దీంట్లో tender rates are deemed to be inclusive of all taxes including labour cess అని క్లియర్ గా ఉంది, except excise duty అని ఉంది. దీని ప్రకారం 14కోట్ల రూపాయలు రికవరీ చేసి మళ్ళీ వెంటనే రియింబర్స్ చేశారు. ఇది కరెక్టు కాదు. ఇది క్లియర్ గా టోటల్ వైయలేషన్. రూ.14.22కోట్లు రికవరీ చేయడం జరిగింది, ఎందుకు చేశారో అనేది తమరే ఆలోచించవలసిన అవసరముంది. టెండర్ అయిపోయిన తరువాత టెండర్ execution చేయడానికి EPC contract కింద ఉన్నప్పుడు కాంట్రాక్టర్ గారు వచ్చి alternative technology పెడతామని చెప్పడం జరిగింది. ఒక alternative technology అంటే conventional system లో వారు ముందు చేయాలి. Alternative technology పెట్టవచ్చు, తప్పు లేదు, alternative technology పెట్టినప్పుడు మళ్ళీ extra డబ్బులు ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు, extra డబ్బులు ఎందుకు ఇచ్చారు, దీని ప్రకారం ఈ alternative technology చేసిన మూలాన additional డబ్బు ఖర్చు అయ్యింది. 147కోట్ల రూపాయలు అధనంగా దుర్వినియోగం అయ్యిందని చెప్పి కాగ్ రిపోర్టు ఇచ్చింది. Difference in cost is Rs.106.17crores. ఇది additional cost, ఎందుకు పే చేశారని చెప్పి కాగ్ రిపోర్టులో క్లియర్ గా ఉంది. ఏంటో నాకు అయితే అర్థం కావడం లేదు, వందల కోట్ల రూపాయలు అంటే మనకు ఏమీ లెక్క ఉన్నట్లు లేదు, మనది విడిపోయిన రాష్ట్రం, చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి, అయినప్పటికీ కూడా కాగ్ రిపోర్టు వారు చెప్పారు.

(ఆ సందర్భంలో శ్రీ కింజరపు అచ్చెన్నాయుడుగారు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయసాగారు)

మనకు క్లియర్ గా ఉంది. ఆశ్చర్యం ఏమిటంటే ఏదైతే ఈ క్లాజ్ -2, పేజీ 29, 30వంపులు 30మోటార్లు పెట్టాలని క్లియర్ గా ఉంది, కానీ వాళ్లు పెట్టింది 24 వంపులు. 24వంపులు పెట్టి ఏమాత్రం డబ్బులు కూడా తగ్గించలేదు.

(ఆ సందర్భంలో శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు గారు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్: రాజు గారూ, please wait. The thing is, you can mention your point. But CAG Report పైన అసెంబ్లీలో మనం చర్చ పెట్టడం లేదు. You are doing that .

శ్రీ పి. విష్ణుకుమార్ రాజు (మైకు లేకుండా) : అధ్యక్షా, data....

MR. SPEAKER: You can quote your data. కాగ్ మీద చర్చ లాగా అన్నిస్తోంది. కాగ్ మీద చర్చ ఎప్పుడూ జరగలేదు.

(ఆ సందర్భంలో శ్రీ కింజరపు అచ్చెన్నాయుడుగారు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయసాగారు)

శ్రీ పి. విష్ణుకుమార్ రాజు: అధ్యక్షా, పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు ప్రకారం టోటల్ గా ఇవన్నీ లెక్కేస్తే 371 కోట్ల రూపాయలు additional డబ్బు దుర్వినియోగం అయ్యిందని చెప్పి అభియోగం ఉంది. దీనిమీద మంత్రివర్గులు తరువాత ఏదో విధంగా ఆయన క్లారిటీ ఇవ్వవలసిన అవసరముంది. ముఖ్యంగా దీంట్లో ఎంత దారుణమంటే, ఏదన్నా మనం మట్టి పని గురించి చేస్తే, ఒక క్యూబిక్ మీటర్ కి సుమారు ఒక వంద రూపాయలో, రెండు వందల రూపాయలో అవుతుంది, ఒక యూనిట్ పనికి మూడు వందల రూపాయలు వేసుకున్నా ఒక క్యూబిక్ మీటర్ కి వందరూపాయలు అయినట్టు లెక్క. దీంట్లో alternative technology అని చెప్పి ఇచ్చి, వాళ్ళకు ఇచ్చిన పేమెంట్ of course diaphragm wall కి వంద రూపాయలు కాదు, పోని వెయ్యి రూపాయలు కాదు, పోని ఒక ఐదు వేల రూపాయలు వేసుకోండి. కానీ వాళ్ళ ఇచ్చిన రేటు రూ.21,353లు అంటే ఒక క్యూబిక్ మీటర్ మట్టి తీయడానికి ఇచ్చిన రేటు రూ. 21,353/-అంటే ఒక బ్రాక్టర్ లోడు తీస్తే ...

MR.SPEAKER : Minister garu you do one thing.

(ఆ సందర్భంలో శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు గారు సభను తప్పద్రోవ పట్టిస్తున్నారని అన్నారు)

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని తీసుకువచ్చి ఎల్ అండ్ టి సంస్థ గానీ, Bauer సంస్థ గానీ, ఇవాళ పోలవరం ప్రాజెక్టులో కూడా 300 అడుగుల లోపల వెళుతూ ఉంది. ఇవాళ 50 నుంచి 100 అడుగుల గోదావరి గర్భంలో వర్షాలు వచ్చే లోపల 5నెలల్లో పూర్తి చేయాలని ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఏదైతే టెండర్ డాక్యుమెంట్ లో చెప్పామో దాని ప్రకారం తీసుకువచ్చి ఆధునిక సాంకేతిక యంత్రాలతో చేసిన దానిని ఇవాళ రూ.100, రూ.300, రూ.21,000 అని చెప్పి ఇక్కడి లెక్కలు కడుతున్నారు.

ఇది చాలా దుర్మార్గం. మీరు ప్రతిపక్ష పార్టీ పాత్ర పోషించవచ్చు గానీ ఇవాళ మీరు పట్టిసీమను వ్యతిరేకిస్తున్నారంటే రైతాంగానికి ద్రోహులవుతారు, ప్రజాద్రోహులు అవుతారు. కాబట్టి రాష్ట్ర రైతాంగం మీకు కూడా బుద్ధి చెబుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు: అధ్యక్షా, పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు తప్పు అని నేను చెప్పలేదు. It is a wonderful project. I am not saying that Pattiseema Project is wrong. దీనిలో ప్రజాధనం దుర్వినియోగం జరిగింది. కాబట్టి దానిపైన మంత్రివర్గులను చర్యలు తీసుకోమని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు తనకు అవకాశం ఇవ్వాలని కోరారు)

ప్రతిపక్షంలో ఉన్నవారికి కూడా మాట్లాడేందుకు అవకాశం కల్పించకపోవడం చాలా తప్పు. వారు ఆ రేటును ఎలా అరైవ్ అయ్యారంటే అబ్జర్వ్ డేటా అని అన్నారు. అంటే చూసి ధ్రువీకరించిన ధర. ఒక క్యూబిక్ మీటరు మట్టి తరలించడానికి రూ.394లు చొప్పున ఒక కిలోమీటరుకు రవాణాకు చూపించారు. దాని ప్రకారం కోటి 92లక్షల రూపాయలు చెల్లించారు. వంద రూపాయలు కూడా కాని దానికి రూ.390 చెల్లించడమంటే చాలా దారుణం. ఎస్ఎస్ఆర్ రేట్ల ప్రకారం రూ.92.6 ఉంది. టెండర్ వేసినపుడు క్యూబిక్ మీటరుకు వంద రూపాయలు ఉన్నపుడు టెండర్ వేసేటపుడు ఎంతైనా వేసుకోవచ్చు. కానీ అది టెండర్లో వేసిన రేటు కాదు. అధికారుల అబ్జర్వ్ డేటా ప్రకారం ఇచ్చినది. తప్పుకుండా దీనిలో చాలా దారుణం జరిగింది. దీనిమీద సిట్టింగ్ జడ్జితో విచారణ చేయించాలి, లేదా సిబిఐతో విచారణ చేసి నిజనిర్ధారణ చేయాల్సిన అవసరముంది. మాకు సంబంధం లేదు, మాకేమీ తెలియదని చెప్పడం చాలా అన్యాయం. దీనిమీద జరిగిన మాట వాస్తవం. రూ.14కోట్లు రీయింబర్స్ ఎలా చేశారు? అలా చేయడానికి వీలు లేదు. అబ్జర్వ్ డేటా ప్రకారం మీరు రూ.82కోట్లు చెల్లించారు. అబ్జర్వ్ డేటా ఎవరు చూశారు, ఎలా చెల్లించారు, ఏవిధంగా చేశారు? నూరు శాతం అది తప్పు. మీ ఎస్ఎస్ఆర్ రేట్ల ప్రకారం Item No.1, excavation of soil including 1 km. of transportation. దానిలో 48,883 క్యూబిక్ మీటర్లకు రూ.394 చొప్పున ఇచ్చారు. టెండరు వేసినపుడు కాంట్రాక్టరు రూ.500, లేదా రూ.1000 వేయవచ్చు. కానీ అబ్జర్వ్ డేటా ప్రకారం కోటి 92లక్షల రూపాయలు చెల్లించారు. కానీ శాఖ టెండరు రేటు కూడా ఎస్ఎస్ఆర్ రేట్ల ప్రకారం రూ.92.60 మాత్రమే. SSR No.is IRR CSDW1-2. ఎవరిని అడిగినా చెబుతారు. ఇంత దారుణంగా జరిగినపుడు ఏమీ తెలియదని అనడం సరికాదు. నేను పట్టిసీమ తప్పు అని చెప్పడంలేదు. Pattiseema is a wonderful project. Do not misguide the public. I am saying that Pattiseema is a wonderful project. కానీ దీనిలో అవకతవకలు జరిగాయి. కోట్లాది రూపాయలు దీనిలో తేడా జరిగిందని చెప్పడంలో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. దీనిమీద సిబిఐ విచారణ కానీ, సిట్టింగ్ జడ్జితో సమగ్రమైన విచారణ చేయడానికి గౌరవ మంత్రిగారు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ముందుకు వస్తే బాగుంటుంది.

Again I am demanding an enquiry / a probe on this particular issue by a sitting Judge of a High Court or a CBI enquiry has to be conducted.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, భారతీయ జనతా పార్టీ సభ్యులు మూడున్నర సంవత్సరాల తర్వాత ఈ సభలో చిలుక పలుకులు పలుకుతున్నారు. మీరెందుకు మొదటి సంవత్సరం, రెండో సంవత్సరం, మూడో సంవత్సరం మాట్లాడలేదు? అప్పుడు మీరెందుకు మాట్లాడలేదు?

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు: (మైక్ లేకుండా) కాగ్ రిపోర్టు చూసిన తర్వాత మాట్లాడుతున్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, మీరు ఇవాళ మామీద బురదజల్లే కార్యక్రమం చేస్తున్నారని చాలా స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. టెండరు డాక్యుమెంట్లో ఇచ్చిన అవకాశాల ద్వారా డయాఫ్రం వాల్ టెక్నాలజీ కొత్తగా తీసుకొచ్చిన విధానం. ఆ విధానంలో చెల్లింపులు జరిగాయి తప్ప మరేమీ లేదు. కాగ్ రిపోర్టుపై పబ్లిక్ అకౌంట్స్ కమిటీ మీటింగ్లో కూడా మా అధికారులు చాలా స్పష్టంగా ప్రతి ఒక్క ఆరోపణకు కూడా కమిటీలో సమాధానం చెప్పారు. వారు చేసే ఆరోపణలన్నీ కూడా నిరాధారమైనవి. మీరు చేసే ఆరోపణలు కరెక్ట్ కాదు, వాటిలో ఎటువంటి అవినీతి జరగలేదు. టెండరు డాక్యుమెంట్లో ఏమి చెప్పామో, వాటి ప్రకారమే జరిగాయి. అనుకున్న సమయం కంటే ముందుగానే అయిదున్నర నెలలలోనే పూర్తి చేశాం. గత మూడున్నర సంవత్సరాలలో ఎటువంటి విచారణ కావాలని మీరు కోరలేదు. కాబట్టి దీనిపై ఎటువంటి విచారణ అవసరం లేదు. మట్టి పనులకు ఎక్కువ చెల్లించామనడం కరెక్ట్ కాదు. ఆధునిక యంత్రాలతో చేసిన డయాఫ్రం టెక్నాలజీ. వెల్ ఛాంబర్లో కూడా లిమిటెడ్ ఏరియాలో excavation జరిగినందున అబ్జర్వేడ్ డేటా జరిగింది. డయాఫ్రం వాల్ టెక్నాలజీలో ఇవన్నీ కూడా వచ్చాయి. కేవలం కుట్రపూరితంగా కేంద్రం పలుకుతున్న పలుకులను ఇప్పుడు విష్ణుకుమార్ రాజుగారు పలుకుతున్నారు. పట్టిసీమ నిర్మాణం విషయంలో కూడా ఎటువంటి అవకతవకలు జరగలేదని మీద్వారా రాష్ట్రప్రజలకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు: అధ్యక్షా, మంత్రిగారు వివరణ ఇస్తూ టెండర్ డాక్యుమెంట్లో ఉన్న ప్రకారంగా ఆధునిక టెక్నాలజీ వాడమని చెప్పారు. ఇక్కడ కాగ్ రిపోర్టులో చాలా స్పష్టంగా ఉంది. Adoption of alternative technology instead of conventional technology .....

(శ్రీ కాలవ శ్రీనివాసులు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అంటూ గౌరవ సభాపతిని కోరారు)

MR.SPEAKER: Srinivasulu Garu, what is your Point of Order?

శ్రీ కాలవ శ్రీనివాసులు: అధ్యక్షా, ఇప్పుడు జరుగుతున్న చర్చ 2018-19 బడ్జెట్పై లేదా 2016-17లో చేసిన ఖర్చుల వివరాలకు సంబంధించిన చర్చ. కానీ ఎప్పుడో 2014-15లో నిర్మాణమైన

ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి 2016-17లో వచ్చిన కాగ్ రిపోర్టును పట్టుకొని కావాలని నిన్నటిదాకా బుద్ధిమంతుడిగా ఉన్న రాజుగారు ఇప్పుడు బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డి రాసిచ్చిన స్క్రిప్ట్ చదువుతున్నారు. దీని వెనుక రాజకీయ కుట్ర ఉంది. జగన్మోహన్ రెడ్డి, భారతీయ జనతా పార్టీ కలిసి అడుతున్న నాటకంలో భాగంగా ఈరోజు సభా నియమాలు, నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా విష్ణుకుమార్ రాజు గారు మాట్లాడుతున్న మాటలు తప్ప మరొకటి కాదు. ఈరోజు అంశం ఏమిటి, వారు మాట్లాడుతున్నదేమిటో స్పష్టం చేయాలి. మీరు సబ్జెక్ట్ మీద మాట్లాడండి, మీరు మరోసారి ఆ విషయాలపై చర్చ పెడతమంటే పెట్టండి. ప్రతి ప్రాజెక్టు గురించి మాట్లాడదాం, కేంద్రం చేసిన సహాయం గురించి, భారతీయ జనతా పార్టీ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి చేసిన అన్యాయం గురించి కూడా మాట్లాడదాం. రాష్ట్రంలో అడుగడుగునా, ప్రతి మనిషీ మిమ్మల్ని తీవ్రంగా విమర్శిస్తున్నారు. రాష్ట్రంలోని ప్రతి వల్లె కూడా బీజేపీ పేరు చెబితే అగ్ని గుండంగా మారుతోంది. ఆ విధంగా జాతి ద్రోహులుగా, రాష్ట్ర ద్రోహులుగా మారిన మీరు ఈ శాసనసభలో అసత్యాలు వల్లెవేసే హక్కు మీకెక్కడిదని మేం అడుగుతున్నాం .

(శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు, దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు, శ్రీ పైడికొండల మాణిక్యాలరావు తమకు మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు)

MR.SPEAKER: Raju Garu, you will get your chance. One minute. Manikyala Rao Garu.

శ్రీ పైడికొండల మాణిక్యాలరావు: అధ్యక్షా, విష్ణుకుమార్ రాజుగారు చాలా రికార్డేడ్ గా మాట్లాడితే ..... దాని మీద కాదు. వారు వాడిన భాష బాగాలేదు. వారు ఒకపక్క ప్రాజెక్టు అవసరమని, ప్రాజెక్టును శ్లాఘిస్తూనే ప్రజాధనం దుర్వినియోగం జరిగిందని ఆరోపణ చేసినపుడు, ఆధారాలు చూపించినపుడు మంత్రులు ఎవరైనా అలా కాదు, ఇలా జరిగిందని చెప్పవలసిన బాధ్యత ఉంది తప్ప దానికి వేరే లింక్ పెట్టడం, ఎవరో రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డితో వీరిని కంపేర్ చేయడం, లేకపోతే ప్రజాద్రోహులనడం కరెక్ట్ కాదు. ప్రజాధనం దుర్వినియోగం కాకుండా ప్రయత్నం చేస్తే సభ్యులు ప్రజాద్రోహులవుతారా? అదేనా మీ భాష. భాషను సంస్కరించుకోవలసిన అవసరముందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, పట్టిసీమ ప్రాజెక్టుకు శంకుస్థాపన జరిగినపుడు, ప్రారంభోత్సవం జరిగినపుడు పైడికొండల మాణిక్యాలరావు కేబినెట్ లో ఉన్నారు. వారు కేబినెట్ లో ప్రస్తావించవచ్చు. కానీ కేబినెట్ నుంచి బయటకు వచ్చి వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డిగారితో చేతులు కలిపి వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీ స్క్రిప్టును ఇప్పుడు సభలో విష్ణుకుమార్ రాజుగారు చదువుతున్నారు. వారు మొదటి సంవత్సరం, రెండో సంవత్సరం, మూడో సంవత్సరం ఎందుకు మాట్లాడలేదు? ఇవాళ కేవలం

వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీ, భారతీయ జనతా పార్టీ కలిసి తెలుగుదేశం పార్టీ మీద బురదజల్లే కార్యక్రమం మొదలుపెట్టారు.

4.40 PM

దాంట్లో భాగంగానే చిలకపలుకులు.... సిట్టింగ్ జడ్జి కావాలంట, సిబిఐ ఎంక్వైరీ కావాలంట. మొదటి సంవత్సరంలో కనబడలేదా, పట్టిసీమ ప్రారంభం నాడు కనబడలేదా? కేబినెట్లో మాట్లాడే అవకాశం మీకు లేదా, బయట మాట్లాడే అవకాశం లేదా, సభలో మాట్లాడే అవకాశం లేదా? ఇవాళ మీరు బయటకు వచ్చారని మీ ఇష్టమొచ్చినట్లుగా మాట్లాడుతున్నారు. నేను చాలా స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. వై.ఎస్.ఆర్. కాంగ్రెస్ పార్టీ రాసిచ్చిన స్క్రిప్టు, బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డి గారు ఏదైతే పి.ఎ.సి.లో మాట్లాడుతున్నారో అవే మాటల్ని ఇక్కడ మాట్లాడుతున్నారు. ఇవాళ బడ్జెట్లో మాట్లాడే ధైర్యం లేక బడ్జెట్ గురించి మాట్లాడకుండా బురద చల్లే కార్యక్రమం, మామీద అవినీతి ఆరోపణలు చేసి ఏదో విధంగా పబ్లిం గడుపుకోవాలని వై.ఎస్.ఆర్.కాంగ్రెస్తో జత కలిసి విష్ణుకుమార్ రాజు గారు, బిజెపి పార్టీ ఈ మాట మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ కె.అచ్చెన్నాయుడు (టెక్నాలి): అధ్యక్షా, ఇది నవంబరు, 2017లో నిండు శాసనసభలో the great విష్ణుకుమార్ రాజు గారు మాట్లాడిన మాటలు. ఒక్క అక్షరం కూడా పొల్లుపోకుండా చదువుతాను. “బిజెపి ఎంఎల్ఏ విష్ణుకుమార్ రాజు మాట్లాడారు. పట్టిసీమ లేకపోతే 13 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందే అవకాశం లేదన్నారు. పట్టిసీమ ప్రాజెక్టు చేపట్టడం, వర్షాకాలంలో 3000 టిఎంసీల నీరు సముద్రంలోకి వెళుతుందని, 85 టిఎంసీల నీరు మళ్లించడం గొప్ప విషయమని అన్నారు. ఇందులో పాలుపంచుకున్న అధికారులకు, కాంట్రాక్టర్లకు అభినందనలు తెలియచేయాలని సూచించారు.

(ఈ సందర్భంలో ‘ఇప్పటికీ కట్టుబడే ఉన్నాను’ అని శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు అన్నారు.)

పట్టిసీమ ప్రాజెక్టుపై స్వల్పకాలిక చర్చ తీసుకోవాలని మంత్రి యనమల కోరడంతో అందుకు స్పీకర్ గారు అంగీకరించారు”.

అధ్యక్షా, ఈరోజు వారు చదివిన కాగ్ రిపోర్టు కూడా గత బడ్జెట్ సమావేశాల ముందు వచ్చింది. బడ్జెట్ సమావేశాల్లో జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు పట్టిసీమను వ్యతిరేకిస్తే, నేను ఆ స్పీచ్ అంతా తెచ్చి ఇక్కడ చదివితే మీరు (శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు నుద్దేశించి) ఏమవ్వాలో అర్థం కాదు. రోజుకొకటి మాట్లాడటం, ఈ మాటలు ఎప్పుడైనా సరే మనం మిత్రపక్షంగా ఉండేటప్పుడు ఏమండీ ముఖ్యమంత్రి గారూ, ఏమండీ మంత్రి గారూ ప్రజాధనం ఇంత దుర్వినియోగం అవుతోంది, కనీసం చూడండి, మీకు తెలియకుండా మీ అధికారులు చేస్తున్నారని ఒక్క మాట కూడా ఎక్కడా మాట్లాడలేదు. నేను ఈరోజు శాసనసభలో చెబుతున్నాను. ఈరోజు శాసనసభలో ఒక పద్ధతి ప్రకారం, కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా

నరేంద్ర మోదీ గారు ఇప్పటికే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి, ప్రజలకు తీరని అన్యాయం చేశారు. ఒక పద్ధతి ప్రకారం జగన్మోహన్ రెడ్డి మాట్లాడినా, నిన్న పవన్ కళ్యాణ్ గారు మాట్లాడినా, ఈరోజు సభలో సంబంధం లేకుండా, విషయం లేకుండా కేవలం పట్టిసీమ, పోలవరం గురించి మాట్లాడి, పోలవరం ప్రాజెక్టు ఆపాలని ఒక లక్ష్యంగా పెట్టుకుని కేంద్ర ప్రభుత్వం రాసిచ్చిన స్క్రిప్టుని మీరు చదివారు. మొన్న పవన్ కళ్యాణ్ గారు చదివారు. అంతకు ముందు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు చదివారు. ఇది మీరందరూ ఆడుతున్న నాటకం. ఇందులో వాస్తవం లేదు. మీ అధికారులు వచ్చారు. పోలవరానికి ప్రతీ నెల మీ అధికారులు వస్తున్నారు. నిన్న లేదు మొన్న మీ గడ్డగ్గరి గారు వచ్చారు. ఈ దేశంలో ఇటువంటి ప్రాజెక్టు లేదు. చంద్రబాబు నాయుడు గారు బాగా కృషి చేస్తున్నారు. పద్ధతి ప్రకారం చేస్తున్నారని నిన్నటి వరకు పొగిడి, ఎప్పుడైతే పార్టీ నుంచి బయటకు వచ్చామో ఇటువంటి చౌకబారు మాటలు మాట్లాడుతుంటే ఏమనాలి?

(ఈ సందర్భంలో శ్రీ కె.అచ్చెన్నాయుడు నుద్దేశించి “ఏం మాట్లాడుతున్నారు” అని శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు అన్నారు.

అధ్యక్షా, వాళ్ల పార్టీకి చెందిన సభ్యులు మంత్రిగా మూడున్నర సంవత్సరాలు కేబినెట్‌లో ఉన్నారు. ఆయన కూడా ఎప్పుడూ మాట్లాడుతుంటారు. ఒక్కరోజు కూడా మాట్లాడకుండా ఇప్పుడు ఇష్టానుసారం మాట్లాడుతున్నారంటే ఇది ఒక కక్షగా ప్లాన్ ప్రకారం జరుగుతున్నది. అధ్యక్షా, నేను ఈరోజు సభలో చెప్పాను. ఒక పద్ధతి ప్రకారం ముందు జగన్మోహన్ రెడ్డితో మాట్లాడించారు. తరువాత పవన్ కళ్యాణ్ తో మాట్లాడించారు. ఈరోజు సంబంధం లేకుండా సభలో మాట్లాడి పోలవరంలో ఏదో అవినీతి జరిగిపోతుందని, పోలవరంలో ఏదో జరిగిపోతుందని, లేకపోతే ఎంక్వైరీ వేయమని అడగటమేమిటి రాజు గారూ?

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు(మైకు లేకుండా) : పోలవరం గురించి నేను మాట్లాడలేదు.

శ్రీ కె.అచ్చెన్నాయుడు: ఎవరైనా సరే, సిట్టింగ్ జడ్జిత్తో ఎంక్వైరీ వేయమని అంటున్నారు. ఏదో పది సార్లు అడిగి, కాకపోతే ఎంక్వైరీ వేయమని అడిగితే అర్థమవుతుంది. మొదటిసారి అనుకుని ఒక ఎంక్వైరీ అడగాలని.. అధ్యక్షా, గతంలో వారు సభలో పొగిడినదంతా ఉంది. ఆ స్పీచ్ మా పుల్లారావు గారు కూడా చదువుతారు. రోజుకొకటి మాట్లాడి.... ఇదే మాటలు మీరు మాట్లాడితే బయటకు వెళ్లే ప్రశ్నే ఉండదు. బిజెపి వాళ్లకు ఒకటే చెబుతున్నాను. మీకు దమ్ము, ధైర్యం ఉంటే టీవీల ముందు మాట్లాడటం కాదు, శాసనసభలో మాట్లాడటం కాదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎక్కడికైనా వెళ్లి పబ్లిక్ లో ఒక సమావేశం పెట్టండి. ప్రజల ఆవేదన, ప్రజల అవసరం మీకు తెలుస్తుంది. ఆ రకంగా మీరు చేయాలి తప్ప

ఏదో మైకు దొరికిందని ఇష్టానుసారం మాట్లాడితే మీ అందరినీ క్షమించే పరిస్థితి ఉండదని తెలియచేస్తున్నాను. దీనిని చాలా తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాను.

(ఈ సందర్భంలో శ్రీ గొల్లపల్లి సూర్యారావు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరారు)

MR.SPEAKER: Please be seated. Vishnu Kumar Raju garu....

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు: అధ్యక్షా, ఇప్పుడు నేను ఎక్కడైనా పోలవరం గురించి మాట్లాడానా? పట్టిసీమను నేను వ్యతిరేకించానా? ఒక్క మాటలో కూడా నేను వ్యతిరేకించలేదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, మంత్రివర్గులకు, అధికారులకు ధన్యవాదాలు చెప్పాను. కానీ దీంట్లో అవకతవకలు జరిగినట్లు రిపోర్టు వచ్చింది. ముందు సంవత్సరం ఎందుకు మాట్లాడలేదు అన్నారు. ముందు సంవత్సరం నాకు తెలియదు. రెండవ సంవత్సరం తెలియదు. మూడవ సంవత్సరం తెలియదు. ఏం మాట్లాడతారండీ? అర్థం చేసుకుని మాట్లాడండి. రిపోర్టు వచ్చిన తరువాతే తప్ప రిపోర్టు రాక ముందు ఆధారాలు లేకుండా ఎవరి మీదైనా గానీ, బురదచల్లే కార్యక్రమం ఎప్పుడూ చేయకూడదు. ఎవరూ చేయరు కూడా. నీతి, నిజాయితీ, ఇంగిత జ్ఞానం ఉన్నవాళ్లు ఎవరూ కూడా వ్యక్తుల పైన గానీ, లేదా ఒక సంస్థ పైన గానీ ఆధారాలు లేకుండా ఎవరూ కూడా ఏదైనా విమర్శలు గానీ, అవినీతి ఆరోపణలు గానీ చేయరు. కానీ కాగ్ రిపోర్టులో క్లియర్ గా వచ్చిన తరువాత సభ దృష్టికి తీసుకు రాకపోతే ఎట్లాగ?

శ్రీ గొల్లపల్లి సూర్యారావు: అధ్యక్షా, సభను తప్పదోవ పట్టిస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్: దయచేసి కూర్చోండి. ప్లీజ్....

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు: అధ్యక్షా, alternative technology original contract ప్రకారం కాదు. Alternative technology పెట్టుకోండి. కానీ దానికి డబ్బులు చెల్లించకూడదు. అది అక్కడ పాయింటు. ఇప్పుడే గౌరవ మంత్రివర్గులు మాట్లాడుతూ నేను తేడాగా మాట్లాడానని చెబుతున్నారు. ఇది వరకు మీరు పొగిడారు, ఇప్పుడు మారిపోయారని చెబుతున్నారు. నేను ఎక్కడా తప్పు మాట్లాడలేదు. ఎవర్నీ తప్పు మాట్లాడలేదే, పోలవరం ప్రాజెక్టు గురించి ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడలేదే. ఎంతసేపు పట్టిసీమ బ్రహ్మాండంగా జరిగింది, రైతులకు ఎంతో మేలు చేసింది, కొన్ని లక్షల ఎకరాలు బాగుపడ్డాయి, రైతాంగం మొత్తం సుఖ సంతోషాలతో ఉందని చెబితే... ప్రాజెక్టు కరెక్టు. కానీ దాంట్లో జరిగిన financial transactions తప్పుడుగా వచ్చాయి కాబట్టి నేను చెబుతున్నాను. రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డి గారికి, నాకు ఏ విధమైన సంబంధం? ఆయన స్క్రిప్టు నాకెందుకు? ఈ స్క్రిప్టు పబ్లిక్ డొమైన్ లో ఉంటుంది (బుక్ చూపిస్తూ) ఈ బుక్ మీరు పబ్లిక్ లో పెట్టిన తరువాత అప్పుడు తెలుస్తుంది. అధ్యక్షా,

ఇంకొక విషయం, ఇప్పుడే మంత్రి అచ్చెన్నాయుడు గారు మీరు మీటింగు పెట్టండి చూస్తారు, మీకు ధైర్యముందా అని అడిగారు. అదేమీ అవసరం లేదు. మీరందరూ రిజైన్ చేయండి, మేము కూడా రిజైన్ చేస్తాం. We are ready for it. మీకు ధైర్యముంటే చేయండి. మేము కూడా రిజైన్ చేస్తాం. అధ్యక్షా, నా ఉద్దేశం ప్రజాధనం ఒక్క రూపాయి కూడా వృధా కాకూడదు, అవినీతి జరగకూడదనేదే. చాలాసార్లు రెగ్యులర్ గా ఎ.సి.బి. రైడ్స్ జరుగుతున్నాయి.

MR.SPEAKER: Please conclude.

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు: ఎంతో నిజాయితీగా ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ప్రతీరోజు ఎసిబి రైడ్స్ కూడా జరుగుతున్నాయి. అవినీతిమయమై పోయింది. శాండ్ మాఫియా.... శాండ్ గురించి తెలియదా?

(ఈ సందర్భంలో అధికార పక్ష సభ్యులు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయసాగారు)

మీకేదైనా ధైర్యముంటే ఒక్క లారీ ఇసుకను డబ్బులు లేకుండా కొనండి చూస్తాం. ఏమి చెబుతున్నారు? అధ్యక్షా, ఏది ఏమైనప్పటికీ గౌరవ మంత్రివర్యులు ఇందాక చెప్పినట్లుగా టెండరులో ఉన్న టెక్నాలజీయే వాడారు అని చెబుతున్నారు. కానీ అది వాస్తవం కాదు. ఇది alternative technology. దయచేసి నాకు ఒక్క నిమిషం ఇస్తే నేను చదువుతాను. Adoption of the alternative technology instead of conventional technology. As per IBM estimate the pump house was to be constructed at 147....

(ఈ సందర్భంలో కొంత మంది టిడిపి సభ్యులు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు)

అధ్యక్షా, పోనీ వద్దంటే మానేస్తాను. పబ్లిక్ డొమైన్ లో ఉంది. దీంట్లో అవినీతి జరిగింది అని ఇందులో crystal clear గా, స్పష్టంగా చెప్పారు. మంత్రివర్యులు ఒరిజినల్ టెండర్ డాక్యుమెంటులో ఉన్న డయాగ్రాం వాల్ చేసామని చెబుతున్నారు. మంత్రివర్యులు సభను తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారు. ఒరిజినల్ టెండరులో కన్వెన్షనల్ సిస్టమ్ లో చేయాలి. డిపార్ట్ మెంటు వారు కూడా దీంట్లో క్లియర్ గా రాసింది ఏమిటంటే డిసెంబరు, 2016లో కాగ్ వారికిచ్చింది ఏమని చెప్పారంటే the Department accepted the fact and stated that the overall additional burden was only Rs.100 crore. The reply of the Department was not tenable as additional charge on the exchequer was without any additional benefit / change in basic project parameters.

4.50 PM

అధ్యక్షా దీంట్లో ఒక్కటి కాదు, ఆఖరికి లేబర్ సెస్ రియింబర్స్ మెంటు, కాంట్రాక్టర్ క్లియర్ గా ఉంది. క్లియర్ గా ఉన్నప్పుడు ఏ విధంగా రూ.14 కోట్లను వెనక్కు ఇవ్వడం జరిగింది? ఇలా మాట్లాడటం

కరెక్టు కాదు. ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు కేంద్ర ప్రభుత్వం సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ డ్యూటీ నుండి మినహాయింపును ఇచ్చింది. కానీ దానిని మనం వినియోగించుకోలేదు. దాని మూలానా రూ.32 కోట్లు అనవసరంగా ఖర్చయ్యిందని కాగ్ రిపోర్ట్ చెప్పడం జరిగింది. ఇక ఫ్యూచర్ ప్రాజెక్టులకైనా మీరు సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ డ్యూటీ బెనిఫిట్‌ని ఉపయోగించుకుంటే మన రాష్ట్రానికి ఆ డబ్బులు ఉపయోగపడతాయి. ఇది కూడా చెప్పడం తప్పుగా భావిస్తే నేను చేయగలిగింది ఏమీ లేదు. మా ఉద్దేశం వీళ్ళమీదే బురదజల్లాలనేది కాదు. డెఫినెట్‌గా దీంట్లో జరిగింది, ఏ మాత్రం సందేహం లేదు. ఏమీ జరగలేదు, అంతా పర్‌ఫెక్ట్‌గా ఉందని మీకు అనిపిస్తే ఎంక్వైరీ వేయడంలో తప్పేముంది. ఒక సిటింగ్ జడ్జీతో ఎంక్వైరీ వేయండి. ఎంక్వైరీ వేసి చూడండి. లేదూ మీకు ప్రాబ్లం అనుకుంటే ఏ సీబీఐతోనో ఎంక్వైరీ చేయించండి. క్రిస్టల్ క్లియర్‌గా ఉంటుంది. ఇంత క్లారిటీతో చెప్పినప్పుడు మంత్రివర్యులు అచ్చెన్నాయుడు గారు నువ్వు పట్టిసీమ గురించి కాదు పోలవరం గురించి మాట్లాడావు అంటున్నారు. పోలవరం ప్రాజెక్టును ఎప్పుడూ తప్పు పట్టలేదు. ఇప్పటికీ చెబుతున్నాను. Pattiseema is a wonderful Project. దాని మూలానే రైతులందరూ సుఖ సంతోషాలతో ఉన్నారు. మళ్లా ఇప్పుడు కూడా చెబుతున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారిని, దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు గారిని, అధికారులను, కాంట్రాక్టర్‌ని కూడా మనం అభినందించాల్సిన అవసరం ఉంది. దీని సృష్టికర్త గౌరవ ముఖ్యమంత్రి అట్లాగే దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు గారు ఎంతో కష్టపడి చేశారు. ఏదైనా లోపాలు జరిగితే ఎట్లా జరిగిందనేది ఒక్కసారి మనం ఎంక్వైరీ చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. అంతేగానీ నేను మాట్లాడానని, నా మీద బురదజల్లడం, ఫస్ట్ డే ఫస్ట్ ఇయర్ ఎందుకు చెప్పలేదు? సెకెండ్ ఇయర్ ఎందుకు చెప్పలేదు? మూడవ సంవత్సరం ఎందుకు చెప్పలేదంటే, నా పని ఇదేనా? నాకు వచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం నేను చెప్పాలి. అంతేగానీ మధ్య మధ్యలో చెప్పి ఇలాంటి లేనిపోని అభాండాలను వేయడం మాత్రం సమంజం కాదు. ఏదో జగన్మోహన్‌రెడ్డి గారు నాకు స్పెషల్ ఇచ్చినట్లు, లేకపోతే రాజేంద్రనాథ్‌రెడ్డి గారు స్పెషల్ ఇచ్చినట్లు ఇటువంటి మాటలు చాలా తప్పు. మీరు అటువంటి మాటలను మాట్లాడటం ఏ మాత్రం సమంజసం కాదు. కేవలం మీకున్న రాజకీయపరమైన కారణాలతో మమ్మల్ని బయటకు గెంటి మా మీద బురదజల్లే కార్యక్రమం చేయడమనేది చాలా దారుణం.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు అది కాగ్ అబ్జర్వేషన్. ఆ అబ్జర్వేషన్‌కి మా అధికారులు వెళ్లి పూర్తి స్థాయిలో సమాచారం ఇచ్చారు. అవి ఫ్యాక్ట్స్ కాదు. కాగ్ అబ్జర్వేషన్‌ని మా అధికారుల దృష్టికి తీసుకొస్తే వీళ్ళదో కోడిగుడ్డికి ఈకలు పీకారు. ఏదో బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డి అండ్ కంపెనీ. కోడిగుడ్డుకి ఈకలు పీకితే ఆ నాలుగు సమావేశాల్లో చాలా స్పష్టంగా

మా అధికారులు కాగ్ అబ్జర్వేషన్స్ కి సమాధానం చెప్పారు. ఆ అబ్జర్వేషన్స్ ఈ గౌరవ సభ్యులు గారు పట్టుకొచ్చి ఏదో జరిగిపోయినట్లు, ఉన్నది లేనట్లు, లేనిది ఉన్నట్లు, అహాహా... ఏం స్క్రిప్ట్ చదువుతున్నారు మోడీ గారిది.

శ్రీ పెన్నత్త విష్ణుకుమార్ రాజు : (మైక్ లేకుండా) వీళ్ళేం మాట్లాడతారు అధ్యక్షా..

శ్రీ దేవిదేవి ఉమామహేశ్వరరావు : నెల తిరక్కుండానే మామీద సిబిఐ ఎంక్వైరీ వేయమంటారా? నెల తిరక్కుండానే మామీద సిట్టింగ్ జడ్జ్ తో ఎంక్వైరీ వేయమంటారా? అహాహా...

(అంతరాయం)

2015 సెప్టెంబర్, 13వ తేదీన బీజేపీ ప్రతినిధి బృందం గోదావరి ఉత్తరాంధ్ర, రాయలసీమ ప్రాజెక్టుల్ని సందర్శించింది. ఆ సందర్భంగా వాళ్లు మాట్లాడిన మాటలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి. పోలవరం ప్రాజెక్టు పూర్తి కావాలంటే కనీసం నాలుగేళ్లు పడుతుంది. సముద్రంలోకి వృధాగా పోతున్న గోదావరి జలాలను కృష్ణా ఆయకట్టుకు అందించాలనే సత్సంకల్పంతో పట్టిసీమను ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు చేపట్టారు. ఏడాదిలో పూర్తి చేస్తామని సిఎం అన్నప్పుడు కష్టమని చెప్పాను. కానీ ఏడాది పూర్తి కాకుండానే రెండు పంపుల ద్వారా పోలవరం కుడి కాలువలోకి నీరు వదిలే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది నిజంగా పట్టిసీమ ఒక అద్భుతమని చెప్పాలి. అందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని, ఇంజనీరింగ్ అధికారులను తప్పకుండా అభినందించాలి - ఎంపి, కంభంపాటి హరిబాబు. బీజేపీ ప్రతినిధి బృందం కూడా డ్యామ్ సైట్ లోకి వెళ్లారు. అయితే కాగ్ ఇచ్చిన అబ్జర్వేషన్స్ కి మా అధికారులు సమాధానం చెబితే, నాలుగుసార్లు అయిదుసార్లు, ఆరు సెటింగ్లు అక్కడ కాలయాపన చేస్తూ, ఆ అబ్జర్వేషన్లను ఇక్కడకు పట్టుకొచ్చి, అవి నిజమైనట్లు అహా..హా..హా..ఏమి డ్రామాలు మొదలు పెట్టారు.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు: ఓకే.. వాళ్లు మొదటి నుంచి పొగుడుతున్నారు. ఇప్పుడు ఇదంతా జరిగింది, కాగ్ కొన్ని అబ్జర్వేషన్లు చేసింది.

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు : (మైక్ లేకుండా) ఇప్పుడేమి మారలేదు. ఫ్యాక్ట్స్ చెబుతున్నాము.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు: అంటే ఇందులో మీ కుట్రను అర్థం చేసుకోవాల్సిందేమంటే, కాగ్ అబ్జర్వేషన్ చేసింది దీనిని మీరు కూలంకషంగా చూడండి అంటే బాగుంటుంది. కానీ ఆ అబ్జర్వేషన్ చూసి సిట్టింగ్ జడ్జ్, సిబిఐ వచ్చారంటే మీ మైండ్ లో ఏముందో మాకు అర్థమైంది. క్లియర్ కట్ గా ఒక ప్లాన్ ప్రకారం, ఇది నేను వాస్తవంగా చెబుతున్నాను. ఇది ఒక ప్లాన్ ప్రకారం బీజేపీ - బీ

అంటే భారతీయ జనతా పార్టీ, జే అంటే జగన్మోహన్ రెడ్డి, పీ అంటే పవన్ కల్యాణ్, వీళ్లు ముగ్గురు కలిసి, ఒకరి తర్వాత ఒకరు ప్లాన్ చేసుకొని చేస్తున్నారు. ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు ఇప్పటికే మొర్రోమని మీమీద ఏడుస్తున్నారు. చాలా అన్యాయమైపోయారని ఏడుస్తుంటే మీరు మళ్ళీ కొత్తగా ఏదో, పోలవరం ప్రాజెక్టుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయం చేయకపోయినా, మేమేదైనా అడుక్కు తెచ్చినా కడతామని మేము ప్రయత్నం చేస్తుంటే, దానికి కూడా అవకుండా చేయడం భావ్యం కాదు. ఈరోజు రాజకీయాల్లో ఉన్నాం. ఒక మాట మాట్లాడితే ఒక పద్ధతి ఉండాలి. కాగ్ అబ్జర్వేషన్ మీరు పట్టుకొని, కాగ్ ఏమైనా - తప్పు జరిగింది, అన్యాయం జరిగిందని, దోపిడీ జరిగిందని క్లియర్ కట్ గా ఇస్తే, మీరు మాట్లాడితే దానికొక అర్థం ఉంది. ఏ వర్కు మీదైనా చూడండి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు వెయ్యి కోట్లకు పైబడిన ఏ వర్కు చేసినా కాగ్ ఏదో ఒక అబ్జెక్షన్ చేస్తుంది. అంటే అబ్జర్వేషన్ లేకుండా ఏ ఒక్క పని లేదు. చిన్న బిల్డింగ్ మీద కూడా అబ్జర్వేషన్ చేస్తుంది. ఆ అబ్జర్వేషన్ చేసేటప్పుడు అధికారులు వెళ్లి ఆ అబ్జర్వేషన్ పైన క్లారిఫై చేస్తే మళ్ళీ క్లారిఫై చేసినట్లు మనకు సమాధానాలు వస్తాయి. పోనీ అబ్జర్వేషన్ మీరు చేసి ఇలాగున కాగ్ అబ్జర్వేషన్ చేసింది, దీనిని సరి చేసుకోండి, దీని వల్ల ఇబ్బందవుతుందని మీరు సలహా ఇస్తే మీకు చేతులెత్తి దండం పెడతాం. వెంటనే రెండో మాట లేదు. అంటే మీ మైండ్ లో.. ఇంత ధారుణంగా ఉందంటే దీనిని ఏమనాలో అర్థం చేసుకోవాలి. దయచేసి మీరు ముందు, తరువాత బీజేపీ. ముందు మీరు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు, ఈ రాష్ట్రంలో మీరు పుట్టిన వాళ్లు, తర్వాత మనం రాజకీయాలను చేద్దాం. ముందు రాష్ట్రం గురించి మాట్లాడాలి. ప్రాజెక్టుల గురించి సహాయపడాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో దెబ్బలాడింది. అందుకే మిమ్మల్ని అడిగాను. రాష్ట్ర బీజేపీ పార్టీ రేపు ఒక వేళ మీకు భవిష్యత్తులో గ్రామాలకు వెళ్లి మేము బీజేపీ వాళ్లమని చెప్పకోవాలంటే, మీరు కేంద్ర ప్రభుత్వం వైపు చూడకుండా, ఈరోజు మేము ఏదైతే ప్రత్యేక హోదా అంటున్నామో, ఏదైతే రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను గురించి మాట్లాడుతున్నామో, మేము దానికి సపోర్టు చేస్తున్నామంటే, మీకు కొంతైనా వాల్యూ ఉంటుంది తప్ప, మీరు ఇష్టానుసారం మాట్లాడి, ఒక ప్లాన్ ప్రకారం ఇలా చేయడం మంచి విధానం కాదు. మీకు ఒక సభ్యుడిగా నేను సలహానిస్తున్నాను. ప్రజల్లో ఇప్పటికే మీరు పలుచన్నైపోయారు. రేపు భవిష్యత్తులో మీరు చాలా ఇబ్బందిపడతారు.

శ్రీ పెన్నత్తు విష్ణుకుమార్ రాజు : (మైక్ లేకుండా) థ్యాంక్సు.

శ్రీ కూన రవికుమార్ : అధ్యక్షా, విష్ణుకుమార్ రాజు గారు ఈ పద్ధుల మీద మాట్లాడుతూ ఇరిగేషన్ మీద మాట్లాడారు. వారు పట్టిసీమ మీద అభినందిస్తూనే కాగ్ అభ్యంతరాలను ఇక్కడ ప్రస్తావించారు. మీరు భారతీయ జనతా పార్టీ కాగ్ దే పరిగణనలోనికి తీసుకుంటే ఈ రాష్ట్రానికి రూ.16,070 కోట్ల 78

వేల రూపాయల లోటు బడ్జెట్ ఉందని కాగ్ చెబితే దానిని ఎందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలు చేయలేదు?

5.00 PM

ఏదైతే వారు పట్టిసీమ మీద ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తూనే కాగ్ అభ్యంతరాలను ఇక్కడ ప్రస్తావన చేశారు. మీరు కాగ్ రిపోర్టునే పరిగణనలోకి భారతీయ జనతా పార్టీ తీసుకుంటే ఈ రాష్ట్రానికి రూ.16,070.78 కోట్లు లోటు బడ్జెట్ ఉందని కాగ్ చెబితే దాన్ని ఎందుకు కేంద్రప్రభుత్వం అమలు చేయలేదు. ఈనాటి వరకు ఎందుకు అమలు చేయలేదు. ముందు దానికి సమాధానం చెప్పండి విష్ణుకుమార్ రాజు గారూ?

మీరు కాగ్ చెప్పినటువంటి అంశాన్ని ప్రస్తావిస్తున్నారు. కాగ్ అనేటటువంటిది, It's not an investigating agency. విష్ణుకుమార్ గారు ఇక్కడ గమనించాల్సింది, ఎవరైనా సరే, even P.A.C. Chairman గారైనా సరే, C&AG is only the Auditing Agency and also an Observing Agency. కాగ్ అనేది ఇన్వెస్టిగేటింగ్ ఏజెన్సీ కాదు. ఆడిట్ అభ్యంతరాలు ఏమైనా ఉంటే, తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వం ఆడిట్ పేరాలపైన అభ్యంతరాలకు సరైన వివరాల ద్వారా మళ్ళీ కాగ్ కు పంపిస్తుంది. ఈ రోజు ఈ రాష్ట్రం విభజన సమయంలో, కేంద్రం ఆనాడు రాష్ట్రాన్ని విభజించేటప్పుడు ఆనాడు ఏదైతే గవర్నర్ పరిపాలనలో ఈ రాష్ట్రానికి రూ. 16,700.00 కోట్లు లోటు బడ్జెట్ ఉందని పంపిస్తే, కాగ్ తో confirmation చేసి పంపించండి అని కేంద్రం అడిగిన తరువాత రూ.16,070.00 కోట్లు అని ఆరోజు కాగ్ చెబితే దాన్ని ఎందుకు అమలు చేయలేదు. ముందు విష్ణుకుమార్ రాజు గారు ఈ సభలో మీరు సమాధానం చెప్పండి. ఆ తరువాతే మీరు కాగ్ మీద మాట్లాడండి.

MR. SPEAKER: O.K. Vishnukumar Raju garu, please.....

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు: అధ్యక్షా, ఏదైతే కాగ్ ఇచ్చిన రిపోర్ట్ లో పాయింట్స్ అన్నీ క్లియర్ గా చెప్పడం జరిగింది. దీంట్లో మీకు ఏది కరెక్టు కాదు అని అనుకుంటే, ఎంక్వైరీ వేయండి. తెలిసిపోతుంది.

అధ్యక్షా, నేను అడిగేదాంట్లో తప్పేమిటి? Because, గౌరవ మంత్రివర్యులకు చెప్పాలి. గత మూడున్నర సంవత్సరాల నుంచి నేను పి.ఎ.సి.లో మెంబర్ ను. ఎన్నో రిపోర్ట్స్ ను చూశాం. ఎన్నో సార్లు కాగ్ రిపోర్ట్స్ ను చదివాం. దీంట్లో, (ఆ సందర్భంలో తన వద్ద నున్న కాగ్ నివేదిక పుస్తకాన్ని గౌరవ సభా స్థానం వైపు చూపిస్తూ మాట్లాడసాగారు) there is absolutely no doubt, there is a prima facie case మాత్రమే కాదు. అవినీతి 101% తేడా జరిగింది. ఎవరు తిన్నారా, ఏమిటి అనేది సెవరల్ ఇష్యూ. నేనేమి individual గా గానీ, వ్యక్తుల మీద గానీ నేను ఎవరి మీద అభియోగం మోపడం లేదు. కానీ, జరిగింది మాత్రం వాస్తవం.

శ్రీ దేవిదేవి ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా.....

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు: ఇంత జరిగిన తరువాత Observe Data అని ఇచ్చారు. Observe Data లో క్లియర్ గా ఒక బ్రాక్టర్ లోడ్ మట్టి సింపుల్ గా....పోనీ, అవన్నీ పెద్ద పెద్ద రిపోర్టు జోలికి పోకుండా.... వీళ్ళకేదో....

అధ్యక్షా, ఎప్పుడో, ఎక్కడో గుమ్మడికాయలు పోయినాయంటే, ఇక్కడ మనం భుజాలు తడుముకోవడం ఎందుకు?

MR. SPEAKER: Please.....

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు: మనం తడుముకోనవసరం లేదు. మీరెందుకు అంత తొందరగా భుజాలు తడుముకుంటారు? భుజాలు మీరెందుకు తడుముకుంటారు?

అధ్యక్షా, మనం సింపుల్ గా లెక్క చూస్తే, తమరికి కూడా తెలుసు. ఒక బ్రాక్టర్ మట్టి ఎక్కడైనా త్రవ్వించి.....

MR. SPEAKER: That's O.K. No..... You mentioned that.

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు: అధ్యక్షా, మరీ ఇంత దారుణంగా రేటు ఇచ్చేస్తే, ఇది దాడి అంటే.... మీరు కాదు అంటే, ఏమి జరగలేదు మాకు అంటే, నేనేదో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్నో, ప్రజలనో తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నామని చెప్పడమనేది, I strongly object it.

MR. SPEAKER: విష్ణుకుమార్ రాజు గారూ దయచేసి కూర్చోండి. Yes. మినిస్టర్ గారూ.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, (ఆ సందర్భంలో మంత్రి గారు తన వద్ద నున్న కాగితాన్ని గౌరవ సభా స్థానం వైపు చూపిస్తూ మాట్లాడసాగారు) 2017, నవంబర్ 11వ తేదీన అసెంబ్లీలో విష్ణుకుమార్ రాజు గారు మాట్లాడిన మాటలు. “పట్టిసీమ ఒక చరిత్ర. పట్టిసీమతో అద్భుతాన్ని, చరిత్రను సృష్టించేందుకు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు, మంత్రి దేవినేని ఉమ, కాంట్రాక్టర్లను, సిబ్బందిని అభినందిస్తూ అసెంబ్లీలో తీర్మానం చేయాలి”.

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు: అది ఇప్పుడు కూడా చెబుతున్నాం. అక్కడ పోయి మాట్లాడండి.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా.....

MR. SPEAKER: O.K. right.....

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, డయాఫ్రమ్ టెక్నాలజీలో చేసిన పనులను పట్టుకుని దాంట్లో ఏదో వెతకాలని, ఏదో మాట్లాడుతున్నారు. చాలా స్పష్టంగా అబ్జర్వేషన్స్ కాగ్ ఇచ్చినవాటన్నింటికి కూడా మా అధికారులు స్పష్టంగా సవిరంగా అన్నీ తెలియజేశారు. ఇవి కేవలం నిరాధారమైన

ఆరోపణలు. కేవలం కుట్ర, కుతంత్రాలతో ఈ కార్యక్రమాలన్నింటినీ బి.జె.పి. విష్ణుకుమార్ రాజు గారితో మాట్లాడిస్తోంది తప్ప మరొకటి కాదని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఓ.కె. డిమాండ్స్ పైన ఇప్పుడు జరిగిన చర్చకు మంత్రులు రేపు సమాధానాలు ఇస్తారు.

Now, the House is adjourned to meet again at 9.00 A.M. tomorrow.

(The House then adjourned at 5.03 P.M. to meet again at 9.00 a.m. on Thursday, the 22nd of March, 2018)

**“Published under Rule 347 of the Rules Procedure and
Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative
Assembly and printed at the AP Legislative Assembly
Press, Velagapudi, Amaravati.”**